

КРАЛЕТЕ НА ТРИЛЪРА®

УИЛ ЛАВЕНДЪР

ПРЕВЪЗХОДСТВО

Интелектуална игра, която
завършва с трулове...

БАРД

УИЛ ЛАВЕНДЪР ПРЕВЪЗХОДСТВО

Превод: Елена Кодинова

chitanka.info

Интелектуална игра, която завършва с трупове.

Гениален професор по литература е осъден за две убийства. Чрез телевизионен мост от затвора той преподава на студенти от малък колеж във Вермонт противоречив курс по разгадаване на литературни мистерии. Чрез хитри манипулации се опитва да накара двамата си най-будни ученици да открият самоличността на мистериозен писател и едновременно с това да докажат, че не е извършил убийствата, заради които е в затвора.

Студентите се събират отново след петнайсет години, когато някой започва да ги избива един по един. Двата сюжета с едни и същи герои са преплетени и се развиват паралелно. Разплитането на старата загадка води към откриването и на убиеца след десетилетие и половина. Всички се оказват замесени в интелектуална игра, която започва безобидно, но завършва с трупове.

Книгата е построена по най-добрите традиции на криминалната класика. Авторът не крие, че е повлиян от романите на Агата Кристи и също като в нейните мистериозни сюжети читателят не спира да отгатва кой би могъл да е убиецът чак до последната страница.

КЪМ БЪЛГАРСКИТЕ ЧИТАТЕЛИ

Отне ми почти две години, докато започна нов роман, след като приключих първия — „Покорство“. Не беше писателски блокаж — макар да вярвам напълно в това проклятие. По-скоро беше невъзможността да открия отново магията, която ме бе вдъхновила да напиша „Покорство“. Беше нещо като страх — че ще се проваля, че писането на роман е прекалено трудно, че нещо много сериозно ще се обърка.

А имаше и нещо друго: нямах добра идея.

Аз не съм от писателите, които пишат спонтанно. За съжаление, не съм и от хората, които могат да творят на компютъра във влака или пък да напишат веднага няколко реда, щом се събудят сутрин, а след това да ги излъскат, докато се превърнат в добра проза. Аз съм много по-методичен от това; много по-скучен.

Търсех добрата идея месеци наред. Чудех се кое ще е това, което ще ме въведе във Втория Роман. (Започнах да го пиша с две главни букви, сякаш те щяха да ми помогнат да изтръгна това странно нещо от неизвестното.) Искях да го напиша с лекота и грация. Да е нещо готино, свежо, различно. Нямах особено добра представа какво ще е, каква книга ще се получи, но знаех със сигурност две неща: исках да се пробвам в мистериите на заключените стаи и да напиша книга за книгите.

След като публикувах „Покорство“, бях почти обсебен от романи за литература и писатели. Не ми се иска да вярвам, че причината е, че знаех нещо проникновено и мъдро за литературата; дори не беше заради това, че исках да се подсигурия и да напиша нещо за занаята си. Не, беше доста по-сложно. То по-скоро има нещо общо с това, което ме вълнува в литературата. Искаше ми се да вляза в книжарница и да намеря трилър, в който се разказва за книги, за света на книгите, за писателите, които измислят историите. Стори ми се интересно и се хванах за това с надеждата, че някак си ще успея да напиша трилър за книгите.

Другата част от моя план, заключената стая, беше малко по-неуловима. Разбира се, чел съм мистериите на Агата Кристи, в които става въпрос за заключени стаи, но да напиша история за заключена стая, развиваща се в съвременното? След като съществува „От местопрестъплението“, криминалната литература става все по-популярна и филми с разследвания на убийства се появяват всяка седмица? Мисълта, че група хора, събрани в една къща (или стая), трябва да разгадаят убийство, ми се стори... остаряла. Старомодна.

Тогава излезе филмът „Момичето с драконовата татуировка“ и изпитах известно облекчение.

Тогава идеята ми започна да се оформя. Поиграх си с нея, опитах се да не я посвещавам изцяло на литературата, а на курс по литература в малък колеж във Върмонт. И добавих злодей. В дебютния ми роман нямаше злодей. Затова измислих героя д-р Ричард Олдис. Хареса ми. Той е толкова различен от мен, толкова категорично противоположен на всичко, което представлявам аз, че се почувствах развълнуван от предизвикателството просто да го създам.

Взех моя курс по литература и моя злодей и ги запратих в една типична за Агата Кристи загадка. Отначало беше забавно, но това не значи, че нямаше трудности. За да проработи сюжетът в такъв роман, трябва да е затворен в кутия. Едно нещо неизменно води към друго, всяко действие предизвиква реакция, докато накрая всичко се окаже отворено, открито и разбираемо. Мистериозният роман на заключената стая, може би повече от всяка друга криминална проза, трябва да затвори цикъла, ако иска да се хареса на читателите си. Убиецът не може да остане на свобода, логиката на сюжета трябва да ви го покаже; убиецът трябва да е през цялото време между героите, ако подобен тип роман иска да си изпълни предназначението.

Надявам се „Превъзходство“ да ви хареса. За мен пътят към него беше дълъг.

Уил Лавендър Луисвил, Кентъки, 2 февруари 2011 година

ПРОЛОГ

Цялата работа е там, че в неговата статия всички хора някак се делят на „обикновени“ и „необикновени“. Обикновените са длъжни да живеят в послушание и нямат право да престъпват закона, защото те, видите ли, са обикновени. А необикновените имат право да вършат всякакви престъпления и всякак да нарушават закона поради това именно че са необикновени. Така, струва ми се, сте го казали, ако не се лъжа?

Расколников отново се усмихна.

Ф. М. Достоевски

„Престъпление и наказание“^[1]

Това, което си мислехме, че имаме, го нямаме.

А това, което имаме сега, никога няма да е същото.

Затова призоваваме автора да обясни.

Ник Кейв и „Бад Сийдс“

„Призоваваме автора“

НЕОБИКНОВЕН ЛИТЕРАТУРЕН КУРС

РАЗТЪРСВА МАЛЪК КОЛЕЖ ВЪВ ВЪРМОНТ.

ИТЪН МУР, КОРЕСПОНДЕНТ

НА „МИРЪР“ В ДЖАСПЪР

Академичният съвет на колежа в Джаспър е одобрил противоречивите вечерни лекции с 5 на 4 гласа.

Курсът „ЛИТ 424: Разгадаване на литературна мистерия“ ще бъде воден от прочутия преподавател и литературовед д-р Ричард Олдис. Олдис се свързал с администрацията в Джаспър в края на миналата година и бил непреклонен, че иска да преподава само в това учебно заведение. Той ще чете лекциите си чрез сателитна връзка от затвора „Рок Маунтин“, където излежава две доживотни присъди за жестоките убийства на две докторантки от университета „Дюмант“ през 1982 година. Ще му бъде забранено да говори за извършените от него престъпления и да споменава имената на жертвите. В курса ще участват деветима студенти, специално избрани според постиженията си по литература.

Някои се противопоставят категорично на тези лекции. Проф. д-р Даниел Гудърн, изследовател на Вергилий от „Дюмант“, твърди, че колежът в Джаспър допуска ужасна грешка, като връща Олдис в лекционната зала. „Гений ли е Ричард Олдис? — пита Гудърн. — Разбира се. Но това, което направи на две невинни жени от нашия университет, е нещо повече от зло. Питам ви: какво ще научат студентите от Джаспър от това чудовище? Ричард е извратен и лъжлив човек. Уверявам ви, че няма никакво намерение да преподава литература в този курс. Истинската му цел ще стане ясна към края на семестъра, а тогава вече може да е прекалено късно“.

Поддръжниците на вечерния курс обаче са също така категорични. Доктор Станли М. Фиск, почетен професор в колежа в Джаспър, казва, че Ричард Олдис ще „... влее живот в скучната учебна програма. Този човек и неговите трудове, особено изследванията му за потайния романист Пол Фолоус, са новаторски. Студентите ни ще бъдат стимулирани от великия преподавател. За мен нещата стоят тъкмо така. Олдис ще преобърне представите им за книгите“.

Курсът ще започне в първата вечер на зимния семестър. Деветимата студенти вече са избрани и могат да откажат поканата, ако пожелаят.

[1] Превод Георги Константинов ↑

ПЪРВА ЛЕКЦИЯ
1994

Веднага щом се стъмни, вкараха монитора, на който щеше да се появи убиецът. Поставиха го на катедрата, малко встрани от центъра, за да могат да виждат и студентите на задните редове. Двама работници от поддръжката, облечени в униформени гащеризони, провериха сателитната връзка и микрофоните, след това си тръгнаха тихо, както бяха дошли. Пет минути преди началото на лекцията всичко беше готово.

Това бе първият курс от този род и новаторството му — или може би по-скоро неговата мистериозност — го направи най-обсъжданото академично събитие в малкия колеж в Джаспър. Както бе наредил ректорът, в залата имаше деветима студенти — елитът на литературната магистърска програма в Джаспър. В първата вечер от семестъра те чакаха напрегнато преподавателят им да се появи на екрана.

Курсът беше „ЛИТ 424: Разгадаване на литературна мистерия“. Провеждаше се вечер, защото това бе единственото възможно време, единственият час, в който директорът на затвора позволяваше на убиеца да преподава. Ако се вярваше на слуховете, той щеше да чете лекциите си от звукоизолирана килия. Други пък разправяха, че щял да се намира пред зелен екран, на който със специални ефекти ще му бъде създадена илюзията, че се намира в лекционна зала. Говореше се също така, че ще е окован за стола си, ще е облечен в оранжев затворнически гащеризон, тъй като щатският закон не позволявал друго. Непрекъснато напомняха на студентите, че не бива да забравят какво е извършил този човек. Да не забравят кой е.

В малката аудитория беше топло, макар навън да бе хапещ върмонтски студ. Дворът бе общо взето тих, ако не се брояха протестиращите срещу Олдис, намиращи се на задължителните двеста метра от Кълвър Хол, където се провеждаше вечерният курс. Студентите неслучайно бяха събрани в мазето на Кълвър: администрацията в Джаспър не искаше протестиращите да зърнат през прозореца какво се случва на монитора.

Малцината студенти, които все още бяха навън в този час и на този студ, виждаха отдалече през буквите и дъбовете в парка край колежа трепкащите светлини на свещите от протестното бдение. Валеше кротък сняг, януарският вятър гонеше снежинките из въздуха. Недалеч езерото Шамплейн бучеше от поривите на вятъра. Както каза един първокурсник, когато огледа сцената от високия си прозорец в общежитието, сякаш всеки миг щяха да екзекутират някого.

Съвсем близо до протестиращите, в тъмна сграда, в която светеха само няколко лампи на първия етаж, в стая с размерите на килер седяха двама щатски полицаи, пиеха кафе и се взираха в малко екранче.

Имаше спорове и дали курсът да се казва точно „Разгадаване на литературна мистерия“. Ректорът на колежа избра наименованието, защото му звучеше подходящо за това, което бе намислил професорът. Но всъщност ректорът не знаеше какво ще включва курсът. Нямахте и как да знае: убиецът само намекна, че става въпрос за „литературна игра“, която студентите ще играят по време на лекциите. С никого не беше споделил учебната програма.

Залата бе притихнала, защото никой в нея не беше в състояние дори да предположи какво предстои да се случи. Студентите, записани в „ЛИТ 424“, имаха време да помислят, когато в седмиците преди началото на семестъра се прибраха при семействата си за коледната ваканция. Получиха възможност да претеглят решението си дали да се включат в този странен курс. Чудеха се дали нещо може да се обърка в лекционната зала, дали професорът би могъл по някакъв начин... Да, звучеше налудничаво. Повечето от тях не го изрекоха на глас, нито говореха за това със съквартиранти и близки приятели. Само тихи прошепвания, понесени от вятъра към нищото.

Дали по някакъв начин би могъл да се измъкне.

Това си мислеха всички в тези последни секунди. Някои си приказваха за други курсове през семестъра, прелистваха учебници и подчертаваха абзаци с разтреперани жълти маркери. Но най-вече седяха и мълчаха. Взираха се в угасналия екран. Чудеха се и чакаха.

Накрая екранът стана непрогледно черен и всички изправиха гърбове. След това мониторът забръмча, отляво надясно се плъзна светла черта като права линия на електрокардиограф и се разнесе пронизителен звук. Преподавателят им, геният, спечелил наградата

„Макартър“, някогашната ярка звезда на университет „Дюмант“, професорът по литература, доближил се най-много до статуса на знаменитост, същият, който преди дванайсет години бе убил по особено жесток начин две докторантки — щеше всеки миг да се появи.

Черният екран просветна, пронизителният звук заглъхна и на екрана се появи лицето на професора. Бяха виждали негови снимки в пресата, разбира се. С тъмен костюм (по време на процеса), с белезници и хищна усмивка (секунди след произнасянето на присъдата), с пригладена назад коса, с туидено сако и папийонка (официалният му портрет от университета „Дюмант“ през 1980 година).

Но тези снимки не бяха успели да подготвят студентите за мъжа от екрана. Лицето му бе по-свирепо, бръчките — по-дълбоки. Наистина бе облечен в оранжев гащеризон: затворническият му идентификационен номер бе почти скрит под долния край на екрана. В изрязаното му деколте, точно над сърцето, се виждаше част от избеляла татуировка. Студентите не знаеха, но татуировката представляваше парченце от пъзел.

Очите на професора сякаш имаха собствен живот. Пронизителни, непреклонни, очи, от които надничаше опасен ум. Студентите не се изненадаха, нито се вледениха от шок. По-скоро беше: „А, такъв бил значи“. Едно момиче в дъното прошепна:

— О, господи, не знаех, че е толкова...

А друго момиче, седнало близо до първото, довърши:

— ... Секси.

Двете се засмяха, но тихичко. Тихичко.

Професорът се наведе напред в стола си. Зад него стояха двама надзиратели. Студентите ги виждаха добре, но без лицата — само крачолите на тъмните им панталони, лъскавите токи на коланите и палките на кръста. Единият стоеше широко разкрачен, другият беше с по-прибрани крака, но общо взето бяха като огледални образи. Професорът не беше зад стъкло — камерата, насочена към него, не беше защитена по никакъв начин. Той просто си седеше зад малка маса, ръцете му, без белезници, бяха пред него, дишаше бавно и спокойно. На лицето му имаше едва доловима усмивка.

— Здравейте — каза той тихо. — Казвам се Ричард Олдис и ще водя курса ви „Разгадаване на литературна мистерия“. Говорете

достатъчно високо, за да ви чувам.

— Здравейте, професоре — каза някой.

— Тук сме — обади се друг.

Олдис се наведе напред към микрофона, който бе извън обхвата на камерата, кимна и каза:

— Много добре. Чувам ви и вие ме чувате. Виждам ви и вие ме виждате. А сега да започваме.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Доктор Алекс Шипли слезе от колата под наем и тръгна към предната врата на притихналата къща. Беше с токчета, по дяволите, може би защото си мислеше, че хората от колежа в Джаспър ще са впечатлени, ако се появи на местопрестъплението облечена не като университетски преподавател, макар да беше точно това. А сега се срамуваше от избора си. Защото професорът със сигурност щеше да забележи и това щеше да му даде предимство в интелектуалната игра, която щяха да започнат.

Ято орехчета излетя шумно от едно дърво и Алекс трепна. Чак сега осъзна какъв ужас предизвиква у нея завръщането ѝ тук, колко се страхува да е близо до него отново. Постара се да се съсредоточи. Професорът беше един от най-умните хора на света, но също така обичаше да мами. Би се позабавлявал със страха ѝ, ако му позволи.

Не биваше да му позволява.

— Лъжат. Всички птици са символи на смъртта.

Алекс погледна нагоре. Той се бе облегал на отворената мрежеста врата и се взираше в нея с мъртвешките си очи. Устата му бе замръзнала в свирепа усмивка. Ударът бе променил чертите му и бе опънал лицето му като маска. Едната половина беше напълно безжизнена, бледата кожа бе нашарена от разклонени синкави капилляри, крайчецът на устните бе мъчително извит нагоре. Другата, живата половина се бе научила да прави същото — той бе тренирал изражението си пред огледалото в банята. И сега винаги се усмихваше, винаги, дори когато нямаше на какво. Дори когато изпитваше болка, тъга или гняв.

— Александра — каза той. Не „професоре“, нито дори „доктор Шипли“. (Тя също забелязваше тези детайли.)

Не я покани да влезе. Колко типично за него, да я държи на студа на верандата, да я накара малко да страда. Винаги предизвикваше и подлагаше на изпитания другите. Алекс нямаше да му достави удоволствието да му покаже, че ѝ е студено.

— Добро утро, професоре — каза тя.

— Казаха ми какво се е случило с общия ни приятел. Колко... трагично. — Очите му също се усмигнаха. — Знаех, че рано или късно ще те пратят при мен.

— Никой не ме е пращал.

Лъжата го развесели.

— Нима?

— Дойдох по собствено желание.

— За да се видим значи. Като стари приятели. Или може би като бивши любовници.

В гърлото ѝ заседна буца. Взря се в обезобразеното му лице и вятърът обрули оголената ѝ шия. „Дяволите да го вземат!“

— Ще влезеш ли, Александра?

— Благодаря.

Навсякъде из малката къща имаше книги. Купчини, планини от книги в сумрака. Никаква изкуствена светлина в миниатюрните стаи с неправилна форма, само слабите разсеяни лъчи на утринното слънце. Видя през прозореца полузамръзналото езеро зад къщата — приличаше на тъмен отпечатък от пръст.

Той я заведе в стаята в дъното на къщата и седна на овехтяло кресло срещу прозореца. И тук имаше книги, изследвания върху мъртви писатели. Пищещата машина „Ъндъруд“ на малкото бюро бе погребана под лавина изписани с мастило листове. Над бюрото бе закачен плакат с лице на мъж, върху чиито очи, нос и уста бе надраскана една-единствена дума: Кой? Изписаните с молив букви едва се виждаха под слабата светлина. Лицето беше на мистериозния романист Пол Фолоус. Под него с очеизбождащ червен шрифт пишеше:

„КОЙ Е ФОЛОУС?“

Не ѝ предложи стол. Тя стоеше в средата на стаята и наблюдаваше как великият професор диша. Дори когато ѝ бе обърнал гръб, от него се излъчваше някаква свирепост. Ставаше още по-зле. Защото, даде си сметка тя, те имаха нужда от него. Тя имаше нужда от него.

— Разказвай — подкани я той.

— Причината да дойда при теб тази сутрин е... — Не можа да го каже. Усещаше погледа му, макар че бе с гръб към нея. Приемаше я не

като хабилитиран преподавател по сравнително литературознание, а като плаха студентка, каквато някога беше. Хлапе.

— Все още не си го приела — каза той. — Фактът, че се случва отново.

— Грещиш. — Но не беше убедителна, думите ѝ звучаха кухо.

Професорът срещна погледа ѝ в отражението в прозореца.

— Майкъл е мъртъв. И ти не можеш да направиш нищо.

Чувството за окончателност в думите му я порази и тя извърна очи и попита:

— Помниш ли го?

Кратка пауза, след това:

— Не особено добре.

Разбира се, че го помнеше. Доктор Майкъл Танър, специалист по модернизъм от колежа в Джаспър, преподаваше в своята алма-матер. Преди петнайсет години Майкъл, също като нея, посещаваше вечерния курс. Тя дори помнеше къде седеше: на първия ред, недалеч от монитора.

— И убийството — продължи той — е като останалите, предполагам.

— Да, но има известни разлики.

Той вдигна очи, очевидно заинтригуван.

— Какви?

— Убийството... е по-предпазливо от първите две. По-контролирано.

— Има ли заподозрени?

— Нито един — отвърна тя и добави: — Но из университета се носят слухове. Ключки.

— Какви?

— Някои вярват, че може да го е извършила съпругата му — каза тя. Имаше предвид Сали Танър, с моминско име Мичъл, също студентка от вечерния курс. Алекс никога не си ги бе представяла двамата с Майкъл като двойка, никога не бе предполагала, че ще се оженят и след петнайсет години и двамата ще преподават в Джаспър. Но, разбира се, бе пропуснала толкова много неща. — Сали открила трупа. Освен това в показанията ѝ пред полицията има противоречия.

Той помълча известно време, след това започна да разсъждава на глас.

— И властите са се свързали с теб.

— Точно така.

— Защо?

— Мисля, че знаеш защо.

Професорът бавно се извърна към нея.

— Не и заради брилянтните ти познания за тънкостите на литературата. Сещам се за много други преподаватели с много по-големи способности да изтълкуват символизма на това престъпление. А със сигурност има литературен символизъм, иначе нямаше да се отбиеш при мен тази сутрин. И двамата го знаем.

— Професоре — въздъхна тя. — Нека да не задълбаваме в тази посока. Ако можеш да ми помогнеш — добре. Ако не можеш, тогава...

— Ни.

— Моля?

— Ако можеш да ни помогнеш. На нас. Кукловодите ти от Джаспър пак те викат, за да се правиш на копой, нали? И съм сигурен, че имаш такива и в университета, в който преподаваш. Все забравям кой беше.

Алекс мълчеше. Той много добре знаеше, че преподава в Харвард.

— Имаш началници там.

— И началнички.

— Но най-вече началници. Виждал съм ги. Арогантни простаци, всеки е сигурен, че е най-гениалният в стаята. Веднъж ходих до Кеймбридж, още преди да придобия тази идеална усмивка. Беше галавечер в моя чест, но никой не смееше да ме погледне. Бяха респектирани. Може би дори се бояха.

Тя продължаваше да мълчи.

— А от теб респектирани ли са, Александра?

Тя пак не отговори.

— От теб и курвенските ти обувки.

— Прекали.

Тя се обърна, взе си чантата и излезе от стаята. Слънцето се бе скрило зад облак и в къщата беше станало съвсем тъмно. Не можеше да се ориентира. Виждаше само книги и техните сенки, купчини книги, преливащи от полиците, заплашващи да излязат през стените. Стаите приличаха на лабиринт. Тя тръгна през него, като се

проклинаше, че изобщо бе дошла, че беше повярвала, че професорът може да ѝ даде някакви отговори. *„По дяволите, Алекс, откъде ти хрумна, че се е променил? Защо...“*

— Достоевски.

Това я накара да спре. Стоеше неподвижно и слушаше как старата къща скърца под напора на вятъра.

— Доктор Танър — каза професорът зад нея. — Убит с брадва. Предишните две жертви са убити по същия начин. *„Измъкна брадвата, замахна с две ръце, почти не на себе си, и с неголямо усилие, почти машинално, я стовари с тъпото върху главата на старата. В този миг сякаш нямаше нужда от сила“*^[1].

— „Престъпление и наказание“.

— Да. Не е от любимите ми произведения от този вид, но ето ти го отговора, Александра. Връзката. Просто бледо копие, бегло подражание. Твоят убиец е глупак, който няма оригинални собствени идеи.

— Не мисля така — отвърна тя. — Както ти казах, има известни разлики в това престъпление.

— Какви?

Този път Алекс внимателно претегли думите си. Трябваше да е съвсем ясна, да каже на професора точно това, което ѝ бяха поръчали двамата мъже. *„Не трябва да има никакви грешки“*, бяха я предупредили.

— На пръв поглед убийството на Майкъл прилича на онези, които ти... е точно като убийствата в „Дюмант“ през осемдесетте — каза тя. — Но ако се вгледаш по-внимателно, има и още нещо. Нещо ново.

Той я чакаше да продължи.

Каза му изречението, което двамата държаха да произнесе пред него, „стръвта“:

— Това убийство... е като загадка.

Това го накара да замръзне. Само няколко думи, с които Алекс Шипли го предизвика, а напрежението в малката стая осезателно нарасна. Падна ѝ в ръчичките.

— Живея само на няколко километра от онова ужасно място — каза той сякаш на себе си. — Чувам какво се говори. Познавам ги.

— Това съгласие за помощ ли е, професоре?

Той се взря в нея.

— Да не би да мислят, че имам нещо общо със случилото се?

Тя не каза нищо. Искаше мълчанието ѝ да отговори вместо нея.

— Идеално. Може би така е по-добре, да вярват отново. Да се страхуват.

— Ще помогнеш ли, професоре?

— Защото съм ти длъжник?

— Защото убиецът е на свобода. Защото и двамата имаме общо минало с Майкъл Танър. И да, защото си ми длъжник. — *„Наистина си ми голям шибан длъжник“*.

— Не е само това, Александра.

— Недей...

— Не се тревожи, че този нещастен обрат в сюжета ще насочи прожекторите и към останалите от вечерния курс. Особено към теб.

— Това няма нищо общо с курса.

— Това ли си повтаряше по време на полета до Върмонт? Тази ли мисъл те занимаваше, докато бизнесменът от Амхърст възпитано те сваляше? „Няма нищо общо с вечерния курс. Няма нищо общо с вечерния курс. **НЯМА НИЩО ОБЩО С ВЕЧЕРНИЯ КУРС!**“ — Професорът повиши тон, но къщата го погълна. А после се чу смехът му — безмилостен, противен лай.

— Майкъл — започна тя тихо. — Той беше част от всичко това. Обичаше книгите точно като нас. Живееше за литературата. Който и да го е убил, е имал план, обмислял го е дълго време. Има известна истина в това, което каза. Полицията смята, че убиецът е имитатор, че пресъздава случилото се преди двайсет и седем години в университета „Дюмант“. Жертвата е учен литературовед, на стената има кърваво петно на Роршах, из библиотеката на Майкъл са разхвърляни книги. Убиецът е разглеждал старите снимки от местопрестъплението, професоре. И ги е научил наизуст.

Млъкна и го загледа. Усещаше как мозъкът му работи, долавяше електрическия шум на мислите му. Беше най-гениалният и най-агресивният човек, когото познаваше. Улавяше се да мисли за него в странни часове, да си припомня курса, търсенето на самоличността на мистериозния писател и тайните за престъпленията на професора, които тя щеше да разгадае.

— Моля те — каза тя. — Трябва ми отговор.

— Само един въпрос.

Алекс чакаше. Припомни си лицата на мъжете от сутринта. Видя два образа, на ректора и на детектива, замъглени от ужаса в домашната библиотека на Майкъл Танър. Знаеше си, че и тя носи същите рани.

— Каквото кажеш — отвърна тя.

Доктор Ричард Олдис се наведе към нея.

— Разкажи ми пак как откри, че съм невинен.

---

[1] Превод Георги Константинов ↑

Двайсет и четири часа по-рано Алекс Шипли влезе в лекционната зала и всички притихнаха. Взираха се в нея както винаги. Тук се носеха много слухове за Шипли. Беше висока, стройна, красива, изключително умна и много възискателна към студентите си. Лекциите ѝ бяха сред най-популярните в университета и често на тях можеха да се видят подпрени до стените студенти, като на опашка за рок концерт. А пък точно този курс — „Почеркът на фалшификатора: Литературните измами на 20-и век“ — беше истински хит и утвърди името ѝ на млад харвардски преподавател.

Бе облечена в права пола до коляното, защото се затопляше, и тънка плетена жилетка, която майка ѝ беше пратила от Върмонт. Никога не носеше чанта, защото въпреки възрастта си с този аксесоар изглеждаше съвсем като студентка. На шефа на катедрата по сравнително литературознание д-р Томас Хедли само това му трябваше, за да започне да се държи с нея като дете, което трябва да е зад банките.

В ръцете ѝ имаше няколко листа прозрачно фолио и само една книга. Подвързан с кожа том, с метални нишки на гръбчето, които блестяха под светлината на лекционната зала. Това беше романът шедьовър на Пол Фолоус — „Спиралата“.

— Какво ще правите тази вечер, доктор Шипли?

Алекс вдигна поглед към студента, който ѝ бе задал този въпрос. Антъни Нийл III. Седеше на един от средните редове със самодоволната усмивка на разглежено богаташче. Край него бяха насядали приятелчетата му и се криеха зад дебелиите си антологии.

— Ще работя по превода си на Камю — отвърна тя спокойно. — Знаете ли френски, господин Нийл?

— Tu as un corps parfait^[1] — каза момчето.

— Странно, не помня този цитат от „Чужденецът“.

— Проверете в съкратената и опростена версия.

Без да откъсва очи от момчето, Алекс каза:

— Която сигурно сте чели вие преди последния изпит.

След това се извърна и започна да пише на дъската, докато останалите студенти се смееха с глас.

— Какво е литературата? — попита тя, когато всички утихнаха. Този въпрос задаваше винаги в началото на тази лекция.

— Литературата е емоция — каза тъмнокосо момиче от задните редове.

— Литературата е тайният живот на писателя, предаден чрез символи.

Алекс кимна.

— Има велики книги, които са и двете. Емоцията в „Анна Каренина“ е изключително интензивна. Символизмът в романи като „Одисей“, „Под колелото“ и „Алиса в огледалния свят“ все още се различава в академичните курсове по литература из целия свят. — Направи нарочна пауза, за да привлече вниманието им. Четиридесетте студенти от заможен англосаксонски произход, призвани за велики дела, моментално бяха заинтригувани от думите ѝ. — Ами ако литературата е нещо повече от това? Ами ако е игра?

— Игра? — попита един астеничен младеж от предните редове. — Какво имате предвид?

— Имам предвид следното — започна тя. — Ами ако се отнесете към книгата, която четете, като към съревнование между вас и автора? Като към състезание.

— Във всяко състезание трябва да има победител — обади се друг студент. — Как се печели срещу книга?

— Разумен довод — отвърна Алекс. — Но един блестящ преподавател веднъж ми каза, че печелиш тогава, когато повярваш, че си победил.

— Ричард Олдис ли ви каза това?

Алекс замръзна. Името му я преследваше. За миг ѝ се зави свят. Това беше първият студент, Нийл. Голям тарикат. От онези, които вечно я следваха по петите и се въртяха около нея заради миналото ѝ.

— Пол Фолоус — продължи Алекс от там, където я бяха прекъснали. — Разбира се, че сте чували за него.

Отначало залата само нервно притихна. Знаеха, че миналото ѝ е свързано с този писател.

Накрая един младеж точно зад Нийл се обади:

— Писателят отшелник. Психопатът.

— Някои казват, че бил и двете. Други казват, че не е нито едното, нито другото.

— Какво имате предвид, доктор Шипли?

Алекс събра всичките си сили. Все още ѝ беше трудно да говори за Фолоус, даже още повече в момента, защото историята бе останала недовършена. Всичко бе приключило толкова внезапно, че тя така и не бе успяла да разбере докрай как кошмарът от вечерния курс на Олдис бе стигнал толкова далеч. Фолоус, прочутият отшелник, беше истинската причина Алекс сега да е в тази лекционна зала.

Отговори на въпроса на студента с жест. Приблужи се към шрайбпроектора и го включи. Осветлението бе синхронизирано с машината и в залата автоматично притъмня.

Тя постави първия лист прозрачно фолио.

— Това, което се каня да ви покажа, са го виждали само очите на малцина избрани.

Отстъпи настрани и остави студентите да видят какво има на екрана зад нея.

Беше лист от ръкопис. Редовете бяха нагъсто, а почеркът — груб и ръбат. Трескава небрежна ръка си беше водила бележки в полето. В дъното на страницата имаше някакви непознати символи, които при по-внимателно вглеждане приличаха на легенда от странна карта.

— Какво е това? — попита някой.

— Страница от непубликуван роман на Пол Фолоус — каза Алекс и студентите се разшумяха.

— Откъде я имате? — поинтересува се един. — Фолоус е мъртъв. Вие го намирате и след това...

— ... убивате мита за Фолоус — довърши Нийл и когато тя се обърна към него, се усмихна дръзко и палаво: „*Tu si na hod, професорке*“.

Алекс потръпна. Имаше начини да избегне тази тема. Бяха минали години, преди отново да помисли за Фолоус, и когато терапевтът ѝ предложи да започне този курс, отначало му каза да върви по дяволите. Но с времето осъзна, че ще ѝ се наложи да се изправи лице в лице с това, което бе направила по време на вечерния курс. Да го атакува фронтално. Така се появиха този курс, тази лекция, тези въпроси.

— Преди четири години получих пакет на университетския си адрес — обясни Алекс. — Изпрати ми го директорът на психиатрична клиника за патологично агресивни престъпници в Северен Върмонт. Към ръкописа бе прикрепена кратка бележка. На нея между другото пишеше: „Възможно ли е да е това?“ Директорът също участваше заедно с мен във вечерния курс в колежа в Джаспър. Казва се Луис Прайн. Луис чул за съществуването на непубликуван роман на Фолоус и искаше да прочета страницата и да прецени дали е част от изгубения ръкопис.

— А така ли е?

Алекс въздъхна и пристъпи към шрайбпроектора. Прокара длан по изображението на грубата хартия.

— Внимателно проучих документа. Петстотин думи в единствен абзац, със странни записки в полето. Напомнят ми за есетата, които ми предават някои от вас.

Разнесе се смях, след това някой попита:

— Има ли още?

— Не. Директорът Прайн е получил само тази страница. Двамата смятаме, че останалата част от ръкописа е у доктор Стайли Фиск, мой стар приятел и един от най-големите изследователи на Фолоус... — Тя млъкна и се замисли какво друго ѝ бе написал Луис в онази бележка: че Фиск е остарял и е оставил някой да открадне тази страница от безценното богатство. Това можеше да значи само едно: ръкописът наистина съществуваше. „Можеш ли да си представиш, Алекс — пишеше ѝ той, — какво ще е най-накрая да открием третия роман на Фолоус? На Даниел щеше ужасно да му хареса“.

— Законно ли е да е у вас? — попита някой и я върна обратно в залата в северното крило. — И има ли съмнения, че тази страница е писана от Фолоус?

— Аз поне нямам абсолютно никакви съмнения.

Студентите се разшумяха удивено. Разбираха колко значима е находката, колко важно ще се окаже изображението на екрана за учените от целия свят, ако професор Шипли успее да докаже автентичността му. Чудеха се какво я спира — дори само една страница сигурно струваше цяло състояние.

Но Алекс не споделяше ентузиазма им. Всеки път, когато докоснеше страницата, изпитваше пълен ужас. И така бе от години.

Същата вечер Алекс излезе с приятеля си доктор Питър Мюлер. Беше малко по-стар от нея, но какво от това? Преподаваше психология, изглеждаше добре по специфичен за по-възрастните учени начин. Беше интересен в леглото. Гъстата му черна коса падаше над лявото око. Заведе я на танци. Любовният ѝ живот можеше да е доста по-зле в Харвард. Много по-зле.

Вечеряха в един ресторант в Бостън, казваше се „Изворът“. Вътре беше истинско стълпотворение от студенти, помещението кипеше от живот и носеше свободен дух — точно както ѝ харесваше. На Питър не му хареса. Той обичаше да шепти, да се привежда към ухото ѝ и да ѝ казва какво смята да направи с нея по-късно. Но Алекс обичаше глъчта, шума на колежанския живот. Напомняше ѝ за Джаспър.

Отхапа от чийзбургера с бекон и преглътна с евтина бира. От стария джубокс се носеше песен на „Вампайър Уикенд“^[2].

— Наближават атестациите — каза Питър. Не ѝ се водеше този разговор, не и тази вечер. Извърна поглед и огледа помещението. В ъгъла забеляза свой бивш студент с опърпано малолетно момиче, което изглеждаше прекалено сладко, за да се озове в тази ситуация. Алекс винаги си падаше по онези с мрачните усмивки ѝ умове като бръсначи, които знаеха отговорите на всички въпроси, но рядко ги произнасяха на глас от страх да не се изложат. *„Момичета като теб, Алекс. Точно като теб, преди да се запишеш във вечерния курс. Преди Олдис“*.

— Александра, слушаш ли ме?

Тя погледна Питър, буйната му коса и воднистите му сини очи. Мразеше, когато я наричаше с пълното ѝ име.

— Слушам те — каза тя. — И то много внимателно.

— Ще кандидатстваш ли отново в Оксфорд?

За кой ли път повдигаше този въпрос — четвърти или пети? Лято в Лондон. Стипендия, цял семестър, през който да си довърши книгата. Е, още не беше точно книга, по-скоро замисъл. Истинска кримка. За вечерния курс, за събитията в онази лекционна зала. За случилото се с нея.

— Едва ли — каза тя.

— Защо не? Алекс, можем да кандидатстваме и двамата. Да се махнем оттук, да прекараме един семестър в Европа заедно, да работим, да преподаваме, да научим нови неща. Да се опознаем... — Стисна ръката ѝ под масата. Тя я дръпна, въпреки че нямаше намерение да го прави.

Питър направи кисела физиономия и започна разсеяно да бодне пържолата си. После каза:

— Последния път трябваше да ти дадат стипендията.

Алекс сви рамене.

— Сигурен съм. Всички го знаят. Майната му на Томас Хедли. Ти си сред най-добрите учени в този университет, Алекс. Само трябва да играеш повече по правилата, да се харесаш на Хедли и останалите.

Мобилният ѝ телефон иззвъня и я спаси.

— Извини ме — каза тя и се измъкна от ресторанта. Докато излизаше, телефонът спря.

Беше хладна вечер в края на април, автомобилите пъплеха по Тремонт Стрийт. Понякога тя си представяше хората в тези коли. Къде отиват, какви са всъщност. Мисълта, че може да е някъде другаде, а не тук, ѝ се стори привлекателна, но тя я пропъди възмутено. Спомни си времето, когато бе давала мило и драго за възможността да преподава в Харвард.

Погледна екрана на мобилния телефон и видя номер от Върмонт. Набра го.

— Ало? — каза мъжки глас.

— С кого разговарям?

— Доктор Антъни Райс, изпълняващ длъжността ректор на колежа в Джаспър.

Алекс го помнеше като име от една научна конференция някъде в Средния запад. Не беше в Джаспър, когато тя учеше там.

— Какво има, доктор Райс? В момента съм на вечеря.

— Няма да ви задържам. Имаме... случи се нещо в Джаспър. Трагедия.

„О, боже! О, не! Не пак!“

— Доктор Шипли?

— Да — каза Алекс и се опита да се овладее. Видя как Питър се взира в нея от масата им и се обърна с гръб към ресторанта. — Продължавайте.

— Майкъл Танър е убит снощи.

Всичко пред нея се залюля. Тя се опита да се съсредоточи върху думите на ректора, които попиваха в мозъка ѝ като разпространяващо се петно. Уличните лампи по Тремонт сякаш премигнаха, и то силно, изключиха се и после пак се включиха. Алекс направи крачка встрани и опря чело в грапавата зидария. Болката я върна в реалността. (Спомен: Майкъл на купон в общежитието имитира Олдис. Погледът му става пронизителен, гласът му — дълбок и зловещо равен. Всичко в него се променя. Всички се смеят, а Алекс изпитва смразяващ ужас. Исква ѝ се да каже: „Майкъл, моля те, престани! Той ще разбере“.)

— Добре ли сте? — попита ректорът.

— Сали — успя да произнесе Алекс. — Тя...

Ректорът мълчеше. Щом избягваше отговора, всичко ѝ стана ясно.

— Нека ви обясня какво знаем — продължи Райс.

Разказа ѝ известните подробности: обърнатият с главата надолу дом на Майкъл Танър, разхвърляните из библиотека книги, имитацията на следи от борба, кърваво петно на Роршах на стената с кръвната група на младия професор, старателно подредените по пода книги, Сали Танър, която открила трупа на мъжа си, когато се прибрала. Всичко, разбира се, ѝ беше до болка познато. „Университетът «Дюмант» — помисли Алекс. — *Имитира убийствата в «Дюмант». Мили боже!*“

— Полицията започна разследване — каза Райс. — Засега има съвсем малко улики. Смятат, че всичко по местопрестъплението е внимателно и нарочно пренаредено. Няма следи от влизане с взлом, затова хипотезата им е, че доктор Танър е познавал нападателя.

Алекс почти го чу как премигна.

— Какво означава това?

— Може и нищо да не означава. Възможно е професорът да е ядосал някой студент или пък някой е знаел какво му се е случило, докато е учил в този колеж. Но като се има предвид станалото с жертвите в „Дюмант“ преди двацет и седем години... Взимаме всичко предвид, разбира се.

Всичко. Думата я потресе. Всъщност той имаше предвид всички.

— Учебното ни заведение е малко, доктор Шипли. Много добре го знаете. Не сме Харвард. Мащабите ни винаги са ни определяли. В

брошурите предпочитаме да се наричаме „старомодно чаровни“ и го казваме без ирония. Вярваме в независимостта си. Нищо подобно не се е случвало досега в Джаспър. Всички са в шок.

— Говорихте ли с Ричард Олдис? — попита тя.

Отново мълчание. Тя разбра какво означава тази тишина.

— Точно затова ви се обаждам — каза Райс. — Мислехме си, че може би вие ще се свържете с него.

По-късно двамата с Питър лежаха в леглото.

— Не си длъжна да отидеш — каза Питър.

— Напротив.

— Никой не е длъжен да прави нищо, което не иска, Алекс.

Тя не му отговори. Знаеше колко невярно е това твърдение.

Той завря лице в косата ѝ и дъхът му опари ухото ѝ. Обикновено това я възбуждаше, но тази вечер я подразни. От уредбата се чуваха „Кемикъл Бръдърс“. Живееха като студенти и Питър не си представяше нищо друго. Но напоследък на Алекс започна да ѝ се иска нещо по-различно. Нещо по-дълбоко. Знаеше, че няма да е с него. Може винаги го бе знаела.

— Как така никога не говориш за миналото си? — попита я Питър.

— И какво има да се говори?

— За травмите.

— Нямам.

— Виждам ги съвсем ясно, Алекс. — Прокара ръка нагоре по корема ѝ и направи с пръст кръгче около пъпа ѝ. — Усецам ги.

— Всички имаме травми.

— Някои повече от други.

— Аз съм от Върмонт. Израснала съм там, завърших колеж там. Знаеш го, Питър.

— Знам и за курса, Алекс. Че си станала герой. Това винаги... — Тя го погледна. — Не знам. Имам чувството, че така и не си ми разказала цялата история.

Тя извърна очи.

— Не тази вечер.

— Заради Олдис ли? — попита Питър. — Той ли е загазил пак?

Тялото ѝ се стегна, но се надяваше той да не забележи. Рядко говореше с него за Олдис и вечерния курс и обикновено Питър трябваше да ѝ вади думите с ченгел.

— Той ли го е извършил?

— Не — каза тя разгорещено и отбранително. — Разбира се, че не.

— Но те мислят...

— 'По дяволите какво мислят! Те не познават доктор Олдис като мен.

Настъпи мълчание. Дискът свърши и отново зазвуча първата песен.

— Затова ли ще отидеш? За да го спасиш?

— Не.

— Тогава защо?

— Защото имат нужда от мен.

Това беше всичко. Стаята притихна. Тя почувства как той се притисна към нея още по-силно. Преметна крак върху ѝ и я хвана като в капан. Стори ѝ се, че го чува да шепти, че устните му произнесоха две приглушени думи — „Не отивай“, — но нямаше как да е сигурна.

След малко дишането на Питър стана ритмично и тя внимателно се измъкна изпод нето и отиде в библиотеката в другия край на коридора. Алуминиевите щори на прозореца бяха натезали от прах. Алекс ги вдигна и махна всичко от перваза. Хвърли поглед към вратата, да не би да дойде Питър и откряна прозореца. Заслуша се за миг в далечния дъх на трафика, извади цигара и запали. Всмука дима със затворени очи. Продължаваше да слуша. И да мисли.

Не светна лампата. Просто си пушеше в мрака и чакаше. Какво? Знак, отговор, потвърждение, че постъпва правилно, като се връща в Джаспър.

Спомни си Майкъл Танър. Който сега беше мъртъв и замлъкнал завинаги. Спомни си лицето му по време на курса. В паметта ѝ залата винаги беше полутъмна и мъглива, всичко вътре беше разтегливо, пластично. Студентите бяха обвити в неподвижен мрак, сякаш нощта бе превзела пространството.

— Харесва ли ти курсът? — беше я попитал една вечер.

— Не — отвърна тя. — Никак даже.

— На мен също. На никой не му харесва.

Точно в този момент, докато стоеше в малката библиотека с размерите на килер, обградена отвсякъде с книги, не се случваше нищо и едновременно с това се случваше всичко. Светът навън шумеше бурно. Непознати хора не спираха да се занимават с делата си, а Алекс бе приклещена от въпроси за мъртвия професор, въпроси, които нямаха отговори.

Всъщност не съвсем. Това не беше напълно вярно. Големият въпрос бе получил отговор тази вечер.

Съвсем ясен отговор. Алекс беше сигурна в това. Играта бе започнала отново.

---

[1] Имаш перфектно тяло (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Нюйоркска инди рок група, създадена през 2006 година — Б.пр. ↑

Ричард Олдис не мигваше, а усмивката не слизаше от лицето му. Сякаш чакаше нещо. Може би някакъв отговор. Решение на загадката с мъртвеца. Междувременно ръката на Алекс се стрелна към джоба на якето ѝ. Напипа пакета с никотиновите дъвки и едвам се удържа да не го извади, да лапне една и да започне да я дъвче като луда.

Но вместо това продължи просто да се взира в професора. Гледаше го, мълчеше и си повтаряше: „*Моля те, кажи ми, че нямаш нищо общо с това*“.

— Има един много рядък вид главоблъсканица — каза накрая Олдис. — Нарича се сендрот^[1]. Намираш различни предмети на различни места. Да речем, остра пръчка, страница от книга. Правилата се променят, не са фиксирани, както е във всяка нормална игра. Всичко е хаотично. Получаваш подсказка, лист с цифрата две върху него например, и започваш да търсиш. Две пръчки, две страници, два чорапа. Но най-добрите играчи излизат от повърхностната логика. Не събират двойки идентични предмети, а такива, които са свързани по някакъв начин. Пръчка и семе. От семето пораства дърво, което има клони, от които се прави пръчката. Книга и писалка. С писалката се пише върху листата, от които е съставена книгата. Всичко се поражда от нещо друго, еволюира.

— Какво общо има това с Майкъл Танър?

Олдис мълчеше. Тихото му дишане навяваше тъга.

— Може би нищо, Александра. А може би всичко е обрасло със значения.

Стана и се обърна в мрака към нея. Ръцете му бяха протегнати. Алекс инстинктивно се отдръпна от него.

— Моля те — каза той. — Позволи ми да ти покажа какво имам предвид.

Хвана я за китката. Съвсем естествен жест, като на любовник. Докосването му за миг я разтресе. Изящните леко женствени ръце на професора обвиха нежните кости на китката ѝ и я придърпаха към него. Силата му винаги я бе удивлявала. Още от първия път, в който го

бе докоснала. Стана случайно преди четири години, когато тя се измъкна от къщата на ректора Фиск в деня на погребението на Даниел Хейдън. Тялото му тогава ѝ се стори толкова стегнато и мускулесто, от него капеше сива вода от езерото. Когато ръката ѝ докосна неговата, Алекс усети, че в него има нещо на кълбо, нещо твърдо като камък. Беше поразена от мощта дори на това случайно съприкосновение. Беше някаква животинска енергия, напълно в унисон с начина, по който работеше мозъкът му.

— Застани тук — каза ѝ той сега и я придърпа към средата на стаята. — А аз ще застана зад теб. Аз съм убиецът.

Стоеше в рамката на вратата. Беше точно девет, утринната светлина обливаше вехтия килим и чертаеше по него тъмни и светли ивици. Професорът с изкуствената усмивка стоеше наполовина в сянка, наполовина извън нея, и я наблюдаваше.

— Влизам като приятел — каза Олдис. — Защото както ти и твоите кукловоди са убедени, Александра, Майкъл е познавал извършителя. Така, приближавам се бавно. — Влезе в стаята, сенките около него пулсираха. — Може би сядам. А може би не. Възможно е да искам да съм готов за това, което трябва да направя. — Вече беше близо до нея, достатъчно близо, за да го помирише. Около него се носеше аромат на книги и стара хартия. — Ние сме двама приятели, двама познати, заедно в една стая.

— Мислиш ли, че убиецът е студент на Майкъл?

Олдис се намръщи.

— Отново прибръзваш със заключенията, Александра. Говорили сме за това. — Заведе я до креслото. Тя седна. — Мъжът седи. Все пак се намира в собствената си библиотека. Мястото го изпълва със сигурност. Убиецът му се движи около него. Разговорът им се разгорещява. Говорят си за голямата литература, защото това правят двама приятели вечер.

Сега вече се бе скрил напълно в сянката. Движеше се зад нея, местеше се насам-натам, разиграваше престъплението. Искеше ѝ се да види точно какво прави, но бе привлечена от езерото навън. Беше хипнотизирана от него. Имаше нещо много странно в начина, по който тънкият априлски лед се движеше, чупеше се на прозрачни парчета и отплаваше...

Професорът отново я докосна. Прокара пръсти през косата ѝ.

— Това престъпление — прошепна той. — Каза, че е по-различно от онези, в които ме бяха обвинили. Какво имаше предвид?

Алекс затвори очи и отговори:

— Има грешки. Местопрестъплението не е толкова чисто като в „Дюмант“. Сигурно е бил по-нервен... по-слаб от другия. Но има и още нещо.

— Какво?

— Борбата между двата е имитирана. Мястото е разбъркано нарочно, за да прилича на местопрестъпленията в „Дюмант“.

— Полицаяте ли ти го казаха?

— Да.

— Не ги слушай — изсумтя Олдис. — Тяхната наука е измислена. Не знаят това, което знаем ние.

— А какво знаем ние, професоре?

— Знаем...

Остави го да я докосне. Да прокара пръсти през косата ѝ и да я погали по шията. Опита се да прогони лицето му от мислите си. Затвори очи.

— Това същата игра ли е? — каза задъхана. — Да не би Процедурата да е започнала?

Не последва отговор. Сянката на Олдис се размърда по стената.

— Какъв човек да им кажа да търсят? — настоя тя.

Отново — нищо. Само движещата се през косите ѝ ръка, уверените му силни пръсти, които разтриваха черепа ѝ.

— Кой е убил Майкъл Танър?

— Когато си имаш работа със сендрот — проговори той накрая и обви главата ѝ с длани, — търсиш огледалния образ на оригинала. Неговата противоположност-близък, илюзията за еднаквост. В този случай търсим някой, който така добре познава убийствата от „Дюмант“, че може да ги пресъздаде идеално. За да го направи, трябва да знае скрити подробности. Този човек сигурно е изучавал жестоката им история толкова внимателно, че нищо — нито един детайл, нито един жест — не му е убягнал. Убиецът е създал сендрот. Затова смятам, че този, който търсим, е...

— Кой? — умоляваше го тя. — Кажете ми.

— Някой, който е участвал във вечерния курс.

Алекс вдиша дълбоко; държеше ръцете си напълно неподвижни в скута си.

— Убиецът е бил заедно с теб в онази лекционна зала. Той е някой, когото познаваш, Александра. Някои подробности от университета „Дюмант“ съм споделял само с вас деветимата, както по време на курса, така и след това. Ако съм прав, а се боя, че съм, тогава някои от тези подробности са използвани и в убийството на Майкъл Танър. Това недоглеждане трябва да е първата грешка на убиеца.

— Но как да разбера кой е?

— Има два начина да го намериш — каза Олдис. — Първият е да влезеш в дома на Майкъл. Да видиш как убиецът е подредил книгите, кои е избрал да открий от останалите. Така ще видиш същото, което е видял извършителят онази вечер.

— Не знам дали ще ме...

— Трябва да проникнеш там.

Тя погледна надолу към ръцете си и купчината книги в краката си.

— А вторият начин?

— Трябва да събереш студентите от курса — каза тихо професорът. Гласът му и начинът, по който произнасяше думите, излъчваха съжаление. Алекс усети в тях опасение, каквото никога досега не бе забелязвала у Олдис.

— Ти си единствената, която наистина разбира тези хора и техните мотиви, единствената, която знае желанията им. Когато ги събереш отново в Джаспър, ги наблюдавай. И ще разбереш кой е извършил убийството.

— Но откъде знаеш? — попита тя. В тона ѝ се прокрадна отчаяние. — Как може да си сигурен, че го е направил някой от нас?

Олдис се отдръпна от нея. Махна ръцете си от главата ѝ, но те оставиха следи по черепа ѝ, сякаш го бяха вдлъбнали.

— Извършил го е някой, който е бил там — повтори той и продължи: — Чувствам го инстинктивно. — Алекс се зачуди какво означава това и по каква пътека ще я поведе. Замисли се и за останалите. „Сега сме само седем“, напомни си. Представи си ги всички на погребението на Даниел Хейдън. Но този път щеше да е различно. Този път един от тях щеше да я наблюдава и...

— Ричард?

Глас от вратата. Трансът им бе прекъснат и двамата се обърнаха. На Алекс ѝ се стори, че професорът се изчервява, че под маската му избива гъста червенина.

— Ричард, коя е тази жена?

Момичето беше младо. Студентка. Беше красива като модел, с пълни устни и интелигентни зелени очи. Носеше фланела с емблемата на колежа в Джаспър и скъсани джинси. Очевидно току-що се бе събудила.

— Дафни — каза професорът, — това е Александра Шипли, бивша моя студентка.

Момичето мълчеше и се взираше в Алекс. В очите ѝ проблесна предизвикателство. Алекс стана, оправи гънките на якето си и опита да се усмихне. „Момичето е петнайсет години по-младо от теб, Алекс, а ти се боиш от нея? За бога!“

— Тъкмо си тръгвах — каза тя тихо. — Професоре. Дафни. — Кимна непохватно и тръгна към вратата. Момичето се поколеба на прага, после се отмести да ѝ направи път. Алекс се промуши покрай нея и мина на слалом покрай книгите в коридора.

Намери външната врата и излезе, бързаше да поеме свеж въздух.

Но Олдис я настигна и я дръпна за рамото. Алекс спря на верандата. Почти бе успяла да се измъкне. Да се освободи от него.

— Тя е още хлапе — сопна се тя на вятъра.

— Играчка — каза професорът. — Нищо повече от забавление.

Алекс се дръпна от него.

— Можем да продължим разговора си — каза той и устата му сега бе разтегната почти от ухо до ухо. Алекс погледна малката кола под наем, която щеше да я изведе на магистрала 2 и към колежа. — Сладката Дафни няма нужда да знае.

Алекс се отскубна от него. Чу го да се смее след нея, докато отиваше към колата, отваряше вратата и се качваше.

— Александра, почакай!

Тя се спря, както бе наполовина в колата, едното ѝ стъпало все още бе на алеята на Олдис.

— Ако съм прав — каза Олдис — и наистина е един от тях, това означава, че се излагаш на огромна опасност. Когато студентите от вечерния курс се върнат тук и започнеш да ги наблюдаваш, бъде много внимателна, Александра, защото един от тях ще наблюдава теб... —

Млъкна, загледа се някъде зад нея, сякаш търсеше нещо в гората край малката си къща. — Ще умра, ако нещо се случи с теб. Първо ще убия човека, който ти е посегнал, а след това ще забия брадвата в себе си. Обещавам ти.

Преди да потегли, тя погледна назад към къщата. Видя го на прозореца. Гледаше я как си заминава.

Когато се върна в Джаспър, Алекс посети един доверен стар приятел.

А после започна да им се обажда един по един, докато всички, които бяха останали, се съгласиха да се върнат, за да засвидетелстват почитта си към Майкъл Танър.

---

[1] Ето как самият автор Уил Лавендър обяснява този термин: „Сендрот е версия на ролева игра, за която ми разказаха, докато бях студент. Това е всъщност писателско упражнение, което има за цел да раздвижи ума на автора и да го извади от творчески блокаж. Получавах нещо (обикновено снимка или картина) по имейла и трябва да намериш огледален образ не оригинала. Тази игра си няма име, затова измислих термина «сендрот», с която да я назова“. — Б.пр. ↑

КУРСЪТ
1994

— А сега да започваме.

Образът на доктор Ричард Олдис на екрана леко потрепна и след това се стабилизира. Девет лица се взираха в него и го очакваха да започне лекцията си. Чудеха се дали ще им разкаже какво е направил преди дванайсет години. Двете убийства (смяташе се, че са извършени с брадва, но оръдието на престъплението така и не бе намерено), зловещите сцени от университета „Дюмант“... никой нямаше представа дали тези теми ще се обсъждат. Олдис не биваше да говори за престъпленията, но не приличаше на човек, който би играл по правилата.

— Какво е литературата? — попита професорът. Никой не гъкна. Ушите им пищяха от тишината.

Олдис леко се усмихна и се приведе напред. Очите му — прикрити, черни и саркастични — се стрелнаха във всички посоки, за да огледат аудиторията.

— Господин Танър — прочете той от списъка със студентите, който камерата не улавяше. — Кажете ни, моля, какво според вас е литературата.

Момчето Майкъл Танър се обърна към екрана. Гласът му трепереше.

— Литературата е сбор от книги. Канонът.

— И какъв е този канон според мнението ви?

— Фокнър, Джойс, Улф. Най-вече модернистите.

По лицето на Олдис премина сянка.

— Модернистите убиха толкова много хубави неща.

Момчето се сви на мястото си.

— Господин Кейн — продължи Олдис. — Какво е литературата?

— Литературата е чувството, което изпитваш, когато четеш книга — каза Крисчън Кейн, слабо момче от втория ред. Опита се да се направи на по-едър, отколкото беше, да се надигне до ръста на тези, които винаги стърчаха над него. Получи се, но съвсем слабо. Само защото Кейн беше изключително умен и знаеше как да го направи.

— А, човек на чувствата. Това ми харесва, господин Кейн. Кажете ми, какви точно чувства ви връхлитат, когато четете Исак Бабел^[1]? Или Борис Пилняк^[2], който не е бил реабилитиран, защото е разстрелян от цял взвод и оставен на птиците да го изкълват? Или Достоевски? Какво чувствате, когато четете сцените с Расколников и брадвата в „Престъпление и наказание“?

Брадва. Думата отекна в лекционната зала и завибрира около тях. Никой не смееше да помръдне, всички чакаха пушката на стената да гръмне.

Но не би. Ричард Олдис не трепна, не показа с нищо, че е направил гаф. Може би съвсем преднамерено бе изпуснал така небрежно тази единствена дума — „брадва“. Планирал я е предварително в лекцията си, записал я е в бележките си. Такъв ли човек беше? — чудеха се всички. От онези, които си играят с умовете на студентите?

— Чувствам отвращение — каза Кейн. — Като всички останали.

— Всички?

— Всички, които изпитват съпричастност към здравомислещите.

Олдис се засмя. И произнесе едно кратко, хапливо „пфу“. После попита:

— Знаете ли какво изпитах аз, докато четох Достоевски за първи път? Просветление. Защото Расколников не остава ненаказан за престъпленията срещу своите метафорични сестра и майка. Оказва се, че не е свръхчовек. Това изпитах първия път, когато четох книгата, тази емоция тогава ми се стори тъжна. И на мен също не ми е било писано да съм свръхчовек. И на мен не ми е било писано да остана ненаказан.

Професорът като че ли се намръщи, по лицето му отново премина лека сянка. Двамата надзиратели зад него се размърдаха.

— Госпожице Шипли — каза той, — можете ли да ни кажете какво е литературата?

Момичето от втория ред се поколеба. Всички останали се взираха в това хубаво тайнствено момиче от Върмонт. Алекс Шипли имаше дълга права коса, която блестеше под светлините на лекционната зала. Винаги имаше собствено мнение, умът ѝ бе остър като бръснач и ако не я познаваш добре, можеше да те обезоръжи с откровеността си — което всъщност целеше. Не бе казала на никого

(обичаше да пази тайните си, докато станеше невъзможно повече да ги крие), но през пролетта отиваше да учи за докторската си степен в Харвард.

— Литературата е любов — каза момичето.

— Вярвате ли в любовта, госпожице Шипли?

— Да.

— Значи вярвате и в литературата.

— Абсолютно.

— А във вероятността от литературата, също като от любовта, да боли?

Тя сви спокойно рамене. Камерата, насочена към студентите, улови това и очите на Олдис се стрелнаха натам, където сигурно се намираше неговият монитор, с който виждаше лекционната зала в мазето. Усмихна се: този прост, почти бунтарски жест му хареса.

— След като литературата може да ни накара да изпитаме нещо — каза тя, — защо да не може да ни причини и болка?

— Книгата като нож.

— Или стрела.

Олдис се облегна назад, още по-впечатлен.

— Пламтяща стрела.

Алекс отново сви рамене.

— Или брадва.

И тогава се случи нещо.

Лицето на Олдис стана мораво. Той изправи гръб, сякаш през него премина електрически заряд, и стисна гърлото си с ръце. След това започна да се мята. Все още седеше на стола, чиито крака затропаха бясно под него. Сякаш невидими ръце го душаха изотзад.

Надзирателите веднага се задвижиха. Надвесиха се над него, в кадъра се виждаха само ръцете им, опитаха се да го задържат на едно място. Но професорът не се укротяваше — дърпаше се и се хвърляше във всички посоки, а столът му продължаваше да стърже по пода. Очите му се скриха от камерата. Тънка струйка пяна се спусна от устата по брадата му. Студентите напълно го изгубиха от поглед, а надзирателите без лица се бореха с него и се опитваха да му помогнат.

— Езикът му! — каза единият. — Господи, глътнал си е езика!

Екранът почерня.

Няколко секунди студентите седяха мълчаливо. Никой не знаеше какво да направи. Споглеждаха се объркано. Екранът потъмня.

— Какво да правим сега? — попита едно момиче, Сали Мичъл.

Звукът на монитора отново заработи. Всички се обърнаха към екрана.

Появи се и картина и видяха Олдис с разчорлена коса и изпълнени с болка очи.

— Извинете — каза той завалено. — Понякога получавам тези... пристъпи. Винаги съм ги имал, още от дете. Няма за какво да се тревожите. Надзирателите ми са обучени да дават първа помощ, няма да позволят да пукна пред очите ви. — Не каза нищо повече.

Деветимата се взираха в монитора. Странно, но признанието му не ги успокои. Някои от тях щяха да го сънуват тази нощ. Щяха да имат кошмари, изпълнени само със звук и размазани движения: скърцането на краката на стола, болезненото гъргорене в гърлото на професора.

— Казахте — продължи Олдис, след като се овладя напълно, — че литературата се определя от мястото ѝ в канона. От емоцията, от любовта. Ами ако... — Размътеният му поглед се разходи из залата и се спря на всеки от тях поотделно; и това просто действие показва на студентите от вечерния курс защо е толкова въздействащ преподавател. — Ами ако литературата е игра?

Никой не знаеше как да приеме това твърдение. Взираха се в екрана и чакаха човекът на него да продължи.

— Ами ако това, което току-що ми се случи, е просто номер?

Студентите бяха объркани. Никой се изсмя нервно.

— Наистина имам неврологично заболяване — каза Олдис. — Но ако нямах, ако припадъкът, който току-що получих, е наистина измама, представление, щяхте ли да повярвате, че наистина изпитвам страдание?

Никой не отговори.

— Хайде. Бях убедителен, нали?

— Да — обади се от задния ред Франк Марсдън, строен младеж с класическа хубост; първата му специалност беше актьорско майсторство, а втората — литература. Беше единственият от студентите в залата, който можеше да различи истинско от престорено страдание.

— Напълно — каза Алекс Шипли.

— Ами ако и литературата е същото нещо? — продължи Олдис.
— Ами ако книгата, романът, ни заблуждават, че описват реалността, а когато потънем в тях, когато започнем сериозно да ги четем и наистина да обръщаме внимание какво пише вътре, видим, че зад тези страници се крие цял един нов свят? Вселена от по-дълбоки истини. И за да влезем в нея, ни трябва само заешка дупка^[3].

Млъкна, остави ги да смелят кодираната информация, която току-що им бе поднесъл. После попита:

— Колко от вас са чували за Пол Фолоус?

---

[1] Исак Бабел (1894–1941) — руски автор на пиеси, разкази и романи, наречен най-великият прозаик на руското еврейство. Въпреки че е комунист, е арестуван, малтретиран и екзекутиран по време на Сталинисткия режим. — Б.пр. ↑

[2] Борис Пилняк (1894–1938) — руски писател, критик на модерното общество и урбанизацията. Осъден на смърт и екзекутиран от комунистическия режим по обвинения в шпионаж и тероризъм. — Б.пр. ↑

[3] Алюзия с „Алиса в страната на чудесата“ на Луис Карол. Алиса влиза в Страната на чудесата през заешка дупка. — Б.пр. ↑

Няколко души познаваха това име. Казаха на Олдис какво знаят за писателя. Че никой не е сигурен кой точно е Фолоус, не и категорично. Първият му роман постигнал огромен успех, но колкото повече учените и критиците се опитвали да го поставят под светлината на прожекторите, толкова повече той се криел. Че е като призрак. Че има слухове — някои публикувани, други просто клюки, — че Фолоус е Пинчън^[1], Барт^[2], Еко. Или че е Чарлз Ръдърфорд, амбулантният търговец на енциклопедии, чиято снимка украсява задната корица на книгите на Фолоус. Че и до днес никой не знае със сигурност самоличността му; няма публикувани интервюта на Фолоус, нито устни свидетелства, всъщност няма нищо, което да докаже без никакво съмнение, че това не е псевдоним и че такъв човек съществува.

Но дори псевдонимите могат да бъдат проследени. А с Фолоус това не се е случвало.

— Пол Фолоус играе игра — каза Олдис, — в която искам да ви включа чрез този курс. Загадката, която ще разкрием, е самият автор. Ще четем издадените му романи и ако имаме късмет, ще разберем истинската самоличност на този велик писател.

Настъпи кратка смутена тишина.

— Как така ще разберем истинската му самоличност? — попита най-накрая едно момче, Джейкъб Келър. Той беше нападател на футболния отбор на колежа. Истинска енигма: огромен, широкоплещест, но с благ поглед и винаги готов да се усмихне, пръстите му вечно бяха изцапани с вар от очертанятията на игрището. Единственият член на футболния отбор, който знаеше наизуст Кийтс.

— Имам предвид, господин Келър — каза Олдис, — че единствената ви задача по време на този курс ще бъде да откриете кой всъщност е Пол Фолоус.

— Но в това няма никакъв смисъл — обади се глас от задния ред. Втората специалност на Луис Прайн беше психология и той беше може би единственият участник в курса, който не бе маниакално обсебен от книгите. — Търсят Фолоус от трийсет години. Специалисти,

академици, почитатели на конспиративните теории. Как да го намерим за един кратък вечерен курс в колежа в Джаспър?

— Трябва да имате повече вяра в способностите си, господин Прайн.

Студентите се спогледаха. Почувстваха се всемогъщи, изпълнени с енергия и малко уплашени. Времето на първата им лекция изтичаше. Бяха им казали, че екранът ще угасне точно час след като е светнал. Мониторът бил нагласен така, че да се изключи автоматично след шейсет минути.

— За домашна работа ви давам да прочетете първите петдесет страници на шедьовъра на Фолоус „Спиралата“. Утре сутрин по електронната си поща ще получите пълната програма на курса — каза Олдис. — Но преди да си тръгнете, искам да ви задам въпрос, над който да разсъждавате. Приемете и него като домашна работа. Загадка, взета директно от великия Пол Фолоус.

Студентите чакаха, вдигнали писалки над тетрадките си.

— Как се казва мъжът с тъмното сако?

След това Олдис млъкна и няколко секунди по-късно образът му изчезна от екрана.

Алекс Шипли не можа да заспи.

Лежеше в стаята си във Филбрик Хол — съквартирантката ѝ тихо похъркваше на втория етаж на леглото — и се взираше в мрака. Не можеше да спре да мисли за Ричард Олдис, за начина, по който им бе говорил, за припадъка му. Ужасно. Всичко беше странно и злоещо и Алекс вече се чудеше защо изобщо се е записала в този курс.

Но въпреки това...

Вечерният курс беше примамлив. Не приличаше на нищо, което бе правила в колежа в Джаспър. Възможността да разкрие самоличността на Пол Фолоус, без значение колко невъзможно звучеше това, беше точно приключението, за което копнееше. Даде си сметка, че именно заради тази странна задача ще остане в курса на Олдис, каквото и да се случи.

Прочете първите седемдесет и пет страници на „Спиралата“. Книгата ѝ бе издание с меки корици. Стоеше в малката вградена библиотека в другия край на стаята. На корицата бе залепен оранжев

стикер с надпис „Втора употреба“. След началото на последния курс Алекс беше малко изпаднала. Преди си купуваше само нови книги и дори не помисляше да си води бележки в полетата, но сега трябваше да пести пари за Харвард и можеше да си позволи само употребявани. Записките на други студенти се мъдреха до печатния текст и изяждаха цялото празно пространство на страницата. За нея това беше светотатство.

Майка ѝ, която живееше в град Дарлинг, само на 45 километра от колежа, я беше предупредила за курса на Олдис. „Той е истинско зло“, бе ѝ казала. Човекът, курсът му — всичко това било зло. Но Алекс знаеше, че освен зъл, професор Ричард Олдис е и гениален. Беше чела затворническите му трудове за големите американски писатели и бе усетила просветление, родство. Той говореше за книгите така, както тя ги чувстваше — сякаш са най-истинската форма на общуване, едновременно първична и свята. Веднъж бе казал, че книгата е ключалка, а читателят — ключ. Дяволски вярно.

Но тази вечер нещо се бе променило.

Докато лежеше и се вслушваше в гласовете и стъпките на окъснелите студенти навън, Алекс се опитваше да определи какво се е променило и не успяваше. Не можеше да го назове. Опасението, че Олдис ще преобърне живота ѝ, се стопи в мига, в който го видя. Не че вече не вярваше, че може да я просвети; вероятно той и странните му виждания за литературата бяха способни поне на това. Оказа се, че не е толкова всемогъщ, както си бе мислила. Не беше така категоричен и рафиниран, както намекваха писанията му. В човека, който се появи на екрана, имаше нещо... крехко. Нещо уязвимо.

„Само се чуй, Алекс. Размекваш се по човек, който е убил хладнокръвно двама души“.

Замисли се за загадката. Домашната работа от Олдис.

Нямаше никаква представа какво означава. Първите няколко глави на „Спиралата“ разказваха за нюйоркското общество на границата между двата века. Това беше роман в най-традиционния смисъл на думата. Алекс знаеше, че в него има скрити значения, че не е само очевидният сюжет; вероятно вътре се казваше и нещо за самия Фолоус, но тя не можеше да го види. Прочете книгата за първи път в гимназията и изобщо не се трогна. *„Това ли било? — помисли си тогава. — За това ли е целият този шум?“*

А сега Ричард Олдис им казваше, че романите на Фолоус не са романи, а игри. Игри, които самият писател е скрил в думите. Олдис бе отишъл и по-далеч, беше им подсказал как биха могли да минат през... как се бе изразил? Да, през заешката дупка.

„Как се казва мъжът с тъмното сако?“

Име... тъмно сако... игри...

Скочи от леглото. Съквартирантката ѝ Мередит — беше от Ню Хампшир и учеше химия — се размърда на горното легло. В ума на Алекс се гонеха хиляди мисли. Протегна се в тъмното пред себе си и взе екземпляра на „Спиралата“ от бюрото. Отиде в малката баня към стаята — привилегия за студентите последна година, — затвори вратата и светна лампата над огледалото.

Прелисти романа и започна да преглежда страниците по диагонал, докато буквите не започнаха да се сливат. Търсеше някаква връзка с тъмното сако. Само това ѝ се струваше логично: книгата беше единственият им източник. До утре нямаше да имат учебна програма, не им бяха раздали никакви материали. Олдис бе искал да ги насочи към „Спиралата“. Нямаше начин да не е така.

Вдигна глава от страниците и се погледна в огледалото над мивката. „Време е да се откажеш и да забравиш тази лудост — помисли си тя. — Някой вече е разгадал тази главоблъсканица и щом един има отговора, значи и деветимата ще...“

И замръзна.

Ето го. В огледалото. Там се виждаше задната страница на книгата.

Алекс бавно преобърна томчето.

На задната корица се мъдреше традиционната снимка на автора. Знаеше, че този човек не е Пол Фолоус. Или поне никой не бе сигурен дали е той, или не. Поставяха фотографията на всички издания на романа точно по тази причина: никой не знаеше истинската самоличност на писателя и затова винаги го илюстрираха с амбулантния търговец на енциклопедии.

Тя се вгледа в лицето на мъжа. Пригладената назад коса, преднамерената усмивка. Начинът, по който ръцете му бяха скръстени в скута. И тъмното сако, с което беше облечен.

„Как се казва мъжът...?“

Преди да се усети, вече бе изскочила от банята и се щуреше из стаята. Навлече джинсите и фланелата с емблемата на колежа, сложи си вълнената шапка и излезе възможно най-тихо, стиснала романа в ръце. Слезе с асансьора, изхвърча от Филбрик и се озова в мразовития двор.

Само западният вход на библиотеката „Стайли М. Фиск“ беше отворен. Алекс набра кода си, влезе в топлатата сграда и се натъкна на библиотекарката от нощната смяна, която приличаше на мишка. Казваше се Доус и се обличаше като героиня на Джейн Остин.

— Александра Шипли, какво правиш тук по това вре...

Но Алекс вече я бе подминала и бързаше към дъното на библиотеката. Нямаше никой, освен няколко зомбита, които четяха под светлините на настолните лампи.

Литературната критика беше в дъното. Тя стигаше дотам и със затворени очи; като първокурсничка беше работила в библиотеката и я познаваше като петте си пръста.

Намери прочутия труд за Пол Фолоус на една от задните полици, окъпана в червена светлина от аварийната лампа. Взе я и зачете. Книгата се казваше „Главоблъсканици: Светът и творчеството на Пол Фолоус“, издадена през 1979 година от „Оувърланд Прес“. Автор — докторът на науките Ричард Олдис. Беше я написал три години преди убийствата в „Дюмант“.

Отвори на индекса. Намери думите, които търсеше: снимка на автора (вероятно апокрифна). Името на истинския амбулантен търговец на енциклопедии, реалния мъж на фотографията, беше на върха на езика ѝ. Помнеше, че Олдис го спомена по време на лекцията тази вечер. „По дяволите, Алекс, трябва да внимаваш повече“.

Отгърна на съответната страница и потърси името в сумрака...

Но нещо я спря. Нещо я накара да замръзне под кървавата светлина в тихата неподвижна библиотека. Пулсът ѝ, който до този момент препускаше бясно, се забави. Изпълни я спокойствие. Потта, избила под мишниците и по черепа ѝ, започна да се охлажда. Цялото ѝ тяло се стегна.

В полето на книгата някой бе написал нещо на ръка.

Трескаво надраскани с молив букви, цифри и символи, които се спускаха надолу като записки на езика на лудите.

„Какво е това, по дяволите?“

Огледа ръкописния текст. В дъното на страницата видя четливи редове. Бяха по-различни от останалите. По-тъмни, сякаш вкопани в страницата, почти гравирани. Хладнокръвен почерк, принадлежащ на човек, който е държал посланието му да бъде открито.

Поздравявам ви, че открихте тази бележка. Вече стигнахте много далеч. А сега прегледайте тази книга.

Алекс разгледа следващата страница, където грубо надрасканото послание продължаваше. Намери още редове, написани от същата твърда ръка.

Това, което прочете, щеше да промени живота ѝ.

Ричард Олдис е невинен. За да откриете човека, който наистина уби двете студентки в „Дюмант“, първо трябва да разберете истинската самоличност на Пол Фолоус. Двете загадки са едно и също нещо. Не споделяйте с никого, че сте видели това.

Въпреки че беше възбудена до крайност, Алекс отиде съвсем спокойно до предната част на библиотеката и записа книгата в картоната си.

— Ох, вие, студентите по литература — въздъхна библиотекарката. — Само ви дай да учите.

---

[1] Томас Пинчън (1937) — американски писател, един от прочутите автори отшелници, които отказват да се появяват в медиите и така генерират много слухове за себе си. — Б.пр. ↑

[2] Джон Барт (1930) — американски писател, романист, постмодернист. Б.пр. ↑

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Старецът, нейният доверен приятел, бе ослепял. Живееше сред книги и спомени от колежа, в който някога бе властвал. На ореховото писалище имаше стара сгърчена от годините снимка, на която бяха той и председателят на борда. На друга беше фотографирани с Нобелов лауреат, отдавна мъртъв. Двамата бяха с разкопчани ризи и пиански усмивки. Но най-ценното му притежание беше подреден и залепен на тънка дъска пъзел с деформирано лице на мъж, нарисувано в традициите на кубизма. Отдолу имаше надпис:

„На моя приятел ректора Фиск. Ще намерим Фолоус.
Ричард Олдис“.

Датата беше 25 декември 1985 година. Олдис бе подреждал пъзела в затвора.

Алекс плъзна поглед по разхвърляното писалище, прокара небрежно върховете на пръстите си по пожълтелите документи.

— Ужасно — каза старецът. Седеше в инвалидна количка, скрит в сенките в ъгъла на стаята. Зачервените му сълзящи очи се движеха бързо. — Ужасно е това, което се случи с нашия Майкъл. Което се случи на колежа ни. Какво правиш тук, Алекс?

Ръцете й замръзнаха. Лицето й пламна.

— Нищо, ректор Фиск — каза тя. — Разглеждам историята, събрана в тази стая.

Ректорът въздъхна. Нещо се приближаваше в мрака. Въздухът в помещението се разреши и се изпълни с електричество като преди целувка, като преди признаването на тайна. Той се наведе напред в количката и каза:

— Не съществува.

Думите му я поразиха. Погледът й се вдигна от разхвърляното бюро.

— Не знам за какво говорите — каза тя тихо.

— Каквото и да си чула, Алекс, каквото и да са ти казали, няма да намериш ръкописа в тази къща.

— Нищо не съм чула. — Беше по-различно, отколкото да лъже Олдис; ректорът отдавна се бе смачкал, мозъкът му бе станал на пихтия. Беше на деветдесет и четири и напълно оглупял. Погледна го и видя по сивкавите му бузи да проблясва слюнка. Личният му асистент, мъж на средна възраст, бе непрекъснато край него. Всеки миг щеше да дойде да го нахрани.

— Всички онези стари фалшиви откъси от Фолоус. Свърши се, Алекс — продължи Фиск. — Ти го приключи по време на вечерния курс. Ти.

— Разбира се — отвърна тя и си помисли: *„Грешите, ректоре. Никога няма да се свърши“*.

Настъпи тишина и очите ѝ инстинктивно се стрелнаха към бюрото.

— Ходих тази сутрин да се видя с доктор Олдис — каза тя. — Според него убиецът имитира престъпленията в „Дюмант“.

— Ха, Ричард! — засмя се Фиск. — Сигурно Ричард е убил Майкъл със собствените си ръце.

Сякаш я удари гръм.

— Не го вярвате, нали? Не е възможно да го вярвате. Това просто не е...

Вратата зад нея се отвори и влезе личният асистент. Движеше се толкова умело, че тя изобщо не видя кога пусна лекарствата в приличащата на човка уста на стареца. Обърна се към сребърния поднос, който бе оставил на бюрото. Храна като за дете: препечена филийка, ябълково пюре. Фиск погледна през него по типичния за слепците начин и кимна отривисто.

— Благодаря ти, Матю.

Мъжът излезе и Алекс продължи:

— Ректор Фиск, не вярвате, че професор Олдис е убил Майкъл, нали? Знам, че през годините си развалихте отношенията, но той ви беше приятел. Довереник. Вие... — *„... помогнахте да бъде спасен“*, искаше ѝ се да каже.

Старецът се взря в безкрайността и се замисли. После каза без никаква връзка:

— Все още играят Процедурата.

Тя премигна.

— Кои?

— Студентите — отвърна той. — Чувам ги из колежа, когато Матю ме разхожда с количката. Чувам ги. — Млъкна и стаята се изпълни с хрипливото му дишане.

— Ректор Фиск, относно Майкъл Танър.... Блуждаещият му поглед се спря върху нея.

— Ако ще идват за погребението, трябва да отседнат някъде.

— Да.

Той имаше предвид студентите от вечерния курс, които в момента пътуваха към Джаспър. Повечето живееха във Върмонт. Сали Танър, разбира се, си беше тук. Докато им звънесе по телефона, Алекс осъзна колко лесно и просто е да ги събере отново.

— Искам да отседнат тук.

Алекс затаи дъх.

— Тук?

— Искам да са наблизко — обясни Фиск. — Това е скръбно време, Алекс, а когато скърбим, имаме нужда да сме заедно. В къщата ми има повече от достатъчно място. Да, стара е. В нея има история. Но им е позната. Можете отново да се сблизите, точно както когато Даниел Хейдън...

— Да — прекъсна го тя. — Ще им предам поканата ви.

Ректорът кимна, с което ѝ показа, че е време да си върви. Алекс слезе на долния етаж, тръгна по тъмния коридор, който водеше към източното крило на големия дом, и навлезе в сърцето на старата къща.

Въздухът бе спарен и застоял. Дюшето скърцаше под стъпките ѝ, над главата ѝ висяха сребристи паяжини. Стените бяха напукани и разкривените линии в гипсовата замазка сякаш я водеха още по-навътре в мрака. Тя прекрасно знаеше къде отива — беше прекарала много дни в тази къща, докато учеше в Джаспър.

Стайли Фиск тогава беше активен осемдесетгодишен мъж и неин съюзник по време на вечерния курс. Научи я да тълкува думите на Ричард Олдис и тя щеше да му е вечно задължена. До голяма степен на него се дължеше това, че Алекс беше най-известната възпитаничка на Джаспър. Щом искаше колегите ѝ да отседнат в неговия разпадащ се дом, коя бе тя да спори с него?

Така и нейната задача щеше да стане по-лесна.

— Търсят ви.

Алекс рязко се извърна и видя личния асистент.

— Кой, Матю? — Успя да изрови от паметта си името му, сякаш беше студент, който вдига ръка по време на лекция.

— Някаква жена. Исква да ви види. Изглежда разстроена.

Тя се вгледа в него. Беше по-възрастен, отколкото ѝ се бе сторило в началото, кожата му беше изключително бледа, направо прозрачна. „Какво търси той тук?“ — зачуди се. Поддържаше живота на Фиск, отлагаше неизбежното? И какво ли знаеше за притежанията на ректора?

— Кажи ѝ, че съм на втория етаж.

— Разбира се, доктор Шипли. — Значи знаеше името ѝ.

Мъжът се отдалечи, скърцането на маратонките му отекна по коридора, а Алекс влезе в стаята вляво. Беше реликва от минала епоха — в средата ѝ имаше две тапицирани кресла, отрупани с листове, стената в дъното бе покрита с полици за книги, на другата стена висеше килната картина на Ротко^[1]. А беше идеално подредена някога, когато Стайли Фиск владееше колежа и всички решения в учебното заведение минаваха през него. И беше влюбен в литературата, което си беше необичайно за администратор. Организираше партита, на които присъстваха Филип Рот и Джоан Дидиън, въвеждаше новости в обучението по литература много преди Олдис да проведе странния си експериментален вечерен курс. Някога Фиск олицетворяваше колежа в Джаспър, а сега също като тази стая и жалката ѝ мебелировка беше напълно забравен.

„Искам да отседнат тук“. Във викторианския палат, построен през 60-те години специално за Фиск, имаше седемнайсет стаи, в момента повечето празни. Несъмнено беше достатъчно просторно, за да се съберат всички завърнали се студенти. И за да може Алекс необезпокоявана да следва указанията на Олдис. Да ги наблюдава, без да я забележат.

Влезе по-навътре в стаята и пристъпи в потока светлина, изливащ се през прозореца. Огледа полиците с книги. Книгите на Фолоус, трудовете на Олдис от затвора. Взе един том и го разтърси с надеждата, че от него ще изпадне нещо. Страница, ключ? Нищо. Ръкописът на третия роман на Фолоус трябваше да е някъде тук. Луис Прайн я бе уверил, че е в къщата: „*Човекът, който ми даде тази*

страница, твърди, че Фиск притежава и останалите“. Беше ѝ изпратил страницата преди четири години, малко след смъртта на Даниел Хейдън. Алекс заоглежда гръбчетата на книгите и си помисли: „Дали си знаел, Луис? Дали си знаел, че е тук, когато всички се събрахме в тази къща, за да скърбим за Даниел?“.

— Алекс.

Тя се обърна. Жената на вратата се бе облегла на касата, сякаш беше изтощена от дълъг път. Косата ѝ бе разчорлена и прилепнала към скулите. Беше плакала.

— Сали, толкова съжалявам. — Двете пристъпиха една към друга и се прегърнаха. „Колко е студена... Възможно ли е да е тя?“ — помисли Алекс.

— Видях го — простена Сали и дъхът ѝ опари ухото на Алекс. — Видях го да лежи на пода. Отначало помислих, че е заспал, но после видях... онези книги, Алекс, всички онези ужасни книги...

— Шшшт — каза Алекс и я прегърна по-силно.

— От онази вечер полицаите непрекъснато ме разпитват — въздъхна Сали. — Детективът се казва Блак. Мисли... Не го казва, Алекс, но познавам по очите му. Мисли, че имам нещо общо с убийството на Майкъл. Можеш ли да повярваш?

Алекс поклати глава. Не знаеше какво да каже.

— Пита ме и нещо друго. — Погледът ѝ се фокусира. — Пита ме за Олдис.

Алекс се стегна.

— И ти какво му каза?

— Истината, разбира се. Не съм говорила от години с професора. Не и след Даниел.

— Ами Майкъл?

В очите на вдовицата проблесна някаква категоричност, която казваше: „Прекалено скоро ми е“.

— Майкъл не би... не би отишъл у тях. Знаем, че Олдис живее наблизко, но за него курсът беше приключил. Никога не говореше за случилото се с нас...

Нещо в нея се пречупи и тя се разплака. Когато се успокои, се отдръпна от приятелката си и огледа стаята. И естествено видя книгите — какво друго? Потрепери и закри устата си с ръка, сякаш се опитваше да затисне писък. „Възможно ли е да е тя? — помисли пак

Алекс. И веднага си заповяда: — Недей, не се дръж с тях по този начин само защото Олдис ти е дал нова задача. Той може и да греши. Може и да си играе с теб“.

— Видях го — повтори Сали. — И никога няма да го преодоля. Никога.

— Сали, ако знаеш кой може да го е извършил...

Вдовицата рязко се извърна към Алекс. В очите ѝ проблеснаха гневни пламъчета. За един миг Алекс видя момичето от вечерния курс: от Сали бликаше младост, челото ѝ се сбърчи ядосано и злобно.

— Да не си посмяла — каза тя.

— Но аз само...

— Не! Не и тук, след всичко, което преживях. В началото на курса всички бяхме различни хора. Всички. И ако си се върнала, за да се правиш отново на герой, това си е между теб и твоя ненагледен Олдис. Аз ще скърбя за съпруга си, а ти стой далеч от общия ни живот с Майкъл.

---

[1] Марк Ротко (1903–1970) — американски художник абстракционист от руски произход. — Б.пр. ↑

КУРСЪТ
1994

Ричард Олдис започна втората си лекция с въпрос.

— Кой от вас откри мъжа с тъмното сако?

Тази вечер мониторът бе поставен върху синьо-зелена масичка на колела с етикет: „Собственост на английската катедра на колежа в Джаспър“. По дъската имаше облаци от трити с длани уравнения от предишната лекция. Температурата навън бе рекордно ниска и студът си проправяше път и в помещението. Убиецът на екрана бавно премигна, чакаше отговор на въпроса си. Когато не получи, вдигна ръце с дланите нагоре, сякаш искаше да ги подсети да побързат.

— Бях прекалено зает с проучването си — обади се най-накрая един студент от дъното на залата, Даниел Хейдън. Беше блед, с нездрав вид и пясъчноруса коса, която почти скриваше очите му. Никога не гледаше събеседника си, когато говореше. Не бе така поразително умен като останалите. Другите студенти се движеха заедно, като някаква малка клика, а Хейдън странеше от тях. Не се големееше; не се опитваше да респектира останалите с познанията си за книгите. Всъщност малцина от тях дори изобщо знаеха, че първата специалност на Хейдън е литература, докато не се появи на вечерния курс, облечен с тениска и скъсани джинси. В предния джоб на якето му винаги имаше навит на руло роман с меки корици.

— И какво беше това проучване, господин Хейдън? — попита Олдис.

— За вас. За това, което сте извършили.

Професорът дори не трепна.

— Не бива да се занимавате с това.

Хейдън се ухили.

— Не искате ли да разберете какво научих?

Олдис направи жест, сякаш казваше: „*Доставете ми това удоволствие*“.

— Има криминална книга, написана по вашия случай. „Лудият професор“. Чували ли сте за нея, доктор Олдис?

— Не.

— Прочетох я тази нощ. Цялата. Не можах да се откъсна от нея. Трябваше да разбера какво точно сте направили, преди отново да дойда на ваша лекция. Авторът ви смята за зъл човек. Според него може и да сте гений, но вашият ум ви е изиграл лоша шега. Променил ви е по някакъв начин. Мнозина твърдят същото.

— Мнозина?

— Враговете ви. Тези, които смятат, че не бива да водите този курс.

— А вие какво смятате, господин Хейдън?

— Смятам... — Младежът се поколеба. Извърна поглед, сведе го към тетрадката си, която лежеше все още неотворена на банката. — Смятам, че сте лош човек — продължи той почти шепнешком. — Извършили сте нещо ужасно. Нещо непроситимо. Има всякаква информация за вас. *Професорът убиец. Гениалният касарин.* Наричат ви *Книжния човек.*

Олдис кимна отривисто. След това каза:

— Добре. Не исках да говоря пред вас за това, но очевидно, след като се провежда проучване без мое знание, се налага. Нека ви кажа само това: виновен съм, че пратих двете момичета на сигурна смърт. Всяка нощ в този затвор мисля колко объркан човек бях, докато като по-млад преподавах в университета „Дюмант“. Мога само да ви кажа, че умът е заключена стая, съвестта е ключът, а някои от нас са изхвърлили отдавна ключа.

— Съжалявате ли? — попита Хейдън.

И тогава студентите за първи път разбраха на какво е способен преподавателят им. Раздразнението му прерасна в нещо повече, превърна с в яростен зъл гняв, който искреше от очите му. И след секунда изчезна.

— „Съжалявам“ е просто дума като всички останали, господин Хейдън.

— Но вие сте убили двама души! Заклали сте две невинни момичета и сте подредили онези книги около...

— Никой не знае цялата истина за случилото се в „Дюмант“ — каза Олдис. — Никой никога няма да я научи. За да ви кажа, че „съжалявам“ — последната дума направо я изплю срещу микрофона, — трябва да се върна в миналото и да преживея отново

престъпленията си, а аз нямам намерение да го правя. Не и тук, не и сега.

Хейдън като че ли беше казал всичко, което възнамеряваше. Но след малко вдигна отново поглед към монитора и попита:

— Само две са, нали?

Олдис премигна; беше съвсем спокоен, сякаш бе очаквал този въпрос.

— Жертвите, които са известни — продължи Хейдън. — Двете докторантки. Нали не сте убили и някой друг?

Професорът си избърса устата с длан. Когато заговори, гласът му режеше като стъкло.

— Няма да позволя на студент да ме разпитва.

И тогава младежът се отказа. Кимна — по-скоро на себе си, отколкото на някой друг — и постави екземпляра си на „Спиралата“ върху тетрадката. Изправи се и тръгна към монитора. Там спря и каза на Олдис нещо, което другите студенти не чува, защото бе с гръб към тях. После излезе.

Залата се умълча.

— И така останаха осем — каза професорът със спокоен овладян глас.

Чу се смутен смях. Някой нервно се покашля. Някои заговориха, колкото да чуят собствените си гласове. След секунди Олдис ги накара да млъкнат, като постави дългия си блед показалец пред устните си.

— Шшшт, студенти.

Настъпи тишина.

Той прелисти записките върху паянтовата затворническа маса пред себе си и каза:

— А сега, кой откри името на мъжа с тъмното сако? Кой реши загадката?

Отначало всички мълчаха. После едно момиче в средата на лекционната зала бавно вдигна ръка.

Алекс води дълга вътрешна борба дали да каже нещо. Нима Олдис не им бе казал току-що, че е виновен? Нима не бе признал за двете убийства пред целия курс, пред деветима сигурни свидетели и всички останали, които гледаха проклетата връзка със затвора?

Помисли си за книгата, така добре скрита в чекмеджето на бюрото ѝ във Филбрик Хол. За странните обезпокоителни послания в нея.

„Ричард Олдис е невинен. Не споделяйте с никого, че сте видели това“.

Вероятно трябваше да си мълчи, да се държи така, все едно не е открила нищо.

Не.

Ако си държеше устата затворена, щеше да остави невинен човек да изгние в затвора. Може би самопризнанието му беше част от играта. Брънка от големия план на Олдис. Разбираше, че ако книгата и скритите послания казват истината, то тогава Олдис разчита на нея. Разчита на нея да разплете мистерията... „*Да се вмъкнем през заешката дупка*“.

Тя вдигна ръка.

— А, госпожица Шипли! — каза Олдис все така спокойно. — Разкажете на останалите какво сте открили.

„*Нима е наясно?* — помисли си тя. — *Възможно ли е да знае, че съм взела книгата? Ако е така, защо е толкова спокоен?*“.

— Мъжът с тъмното сако — каза Алекс с усилие, защото езикът ѝ сякаш беше набъбнал и не я слушаше. — Той е...

— Моля, продължете.

— Мъжът с тъмното сако е Чарлз Ръдърфорд.

Професорът се усмихна. Най-неочаквано Алекс почувства прилив на гордост.

— Амбулантният търговец на енциклопедии? — попита някой зад нея. Мелиса Лий беше прочута както с невероятната си интелигентност, така ѝ със сексскандала с нейно участие, за който се приказваше в катедрата по литература цели два семестъра. Обличаше се в черно, от глава до пети, в косата ѝ имаше кичури с всякакви цветове, които ѝ придаваха леко животински вид. Лицето ѝ бе мъртвешки бледо. Следваше стил, който студентите в Джаспър бяха започнали да наричат „плик“. Носеше черни сенки, множество обеци и по намазаните ѝ с тъмнолилаво червило устни винаги играеше сардонична усмивка. Тази вечер на тениската ѝ пишеше „Убий поет“.

— Но Ръдърфорд е никой. Пешка. Умира година преди да се появи „Златното мълчание“, а все още му слагат снимката по книгите, защото никой не знае каква роля е изиграл. Как е успяла тя... — Лий изглежда злобно Алекс, а Алекс просто ѝ се усмихна в отговор.

— Точно там е цялата работа, госпожице Лий — каза Олдис. — Ръдърфорд заинтригува изследователите на Фолоус именно защото е един от най-малко вероятните заподозрени. Първо, умира от мозъчна емболия през 1974 година. Година по-късно е публикуван вторият роман на Фолоус. Освен това имаме проблем и с неговия старомоден, леко глуповат образ, типичен за Средния запад. Отначало, когато започват да издирват Фолоус, мнозина вярват, че снимката на Ръдърфорд е просто номер на автора. Още една заблуда. Но когато тръгват да търсят Ръдърфорд, изследователите научават нещо много интересно.

— Че е бил писател.

Олдис огледа залата и откри студента, който се бе обадил.

— Точно така. Много добре.

Беше футболистът Джейкъб Кедър. Седеше отдясно на Алекс. Тя се обърна и срещна погледа му. Той ѝ кимна. „Сладък е — помисли си Алекс, — като за спортист-умник“. Беше го виждала из кампуса с някои от съотборниците му, бе го зървала няколко пъти и в бар „При Ребека“ — седеше на някоя затънтена маса и учеше от картончета. Кедър се наведе към нея и ѝ прошепна:

— Сега ние с теб сме му любимците, Шипли. Единственият въпрос е къде ще открият труповете ни. — Алекс потисна смеха си и когато отново погледна напред, осъзна, че Олдис е чул. Взираше се право в тях. Сърцето ѝ заседна в гърлото. Но професорът само се усмихна.

— Чарлз Ръдърфорд наистина е написал книга — продължи след малко Олдис. — Намерили са части от ръкописа в куфарчето му след неговата смърт. Но книгата е била доста странна и не е имала нищо общо с текстовете, с които се е прочул Фолоус. — Сведе поглед към масата пред себе си, прелисти записките си и извади един лист. — Или пък е имала?

Образът на професора изчезна от екрана, закрит от пожълтял документ, който бе вдигнал към камерата. Една опърпана страница, доста стара на пръв поглед, гънките я прорязваха като линиите на

длан. Алекс прочете текста на нея: беше написан на пишеща машина. Имаше много подчертавания и поправки с посивял коректор. Приличаше на... „Колко странно“, помисли си тя. Беше статия от енциклопедия.

— Ръдърфорд е писал собствена енциклопедия? — попита едно момче от дъното. Беше Крисчън Кейн, слабият младеж с джинсовото яке. Кейн бе писателят на курса: пишеше къси разкази в стила на Стивън Кинг и ги публикуваше в литературното списание на колежа в Джаспър — „Гилдията“. Носеше се като френски бохем — рошав, с блузи с щампи „Оксфорд“ и цветни шалове. Разказите му бяха толкова зловещи и пълни с насилие, че мнозина се чудеха дали няма таен живот и дали не познава мрачните теми, за които пише, от времето, прекарано в гимназията в Деллауер.

— Точно така, господин Кейн — отвърна Олдис. — Среца гибелта си малко след като започва този труд. Написва само няколко статии. Както виждате, все още е на буквата А. Но тази енциклопедия е много по-различна от онази на „Фънк и Уагнъл“, която продавал от врата на врата. Тази книга е... необикновена. По всичко личи, че е била посветена на самия Чарлз Ръдърфорд, на неговия живот, на това, което е постигнал, на хората, с които разговарял всеки ден, докато продавал стоката си. На пръв поглед има ясна граница между това аматьорско, взряно в пъпа си писание и творбите на Фолоус, които са истински лабиринти, пълни със загадки в самите загадки. Но когато изследователите навлезли по-дълбоко, видели, че енциклопедията на Ръдърфорд също е загадка.

— Какво имате предвид? — попита Майкъл Танър.

— По всичко личи, че Ръдърфорд е играел игра. Може би със самия себе си, но може и да не е така. Погледнете това.

Олдис вдигна друг лист, който много приличаше на първия. Хартията изглеждаше толкова стара и захабена, че на Алекс ѝ се стори, че подушва застоялия мирис, който се носи от нея.

— Това е една от последните му статии, А, Албридж. Кратко описание на градче с това наименование. Албридж, Айова, население — две хиляди души. Забутано поселище, недалеч от мястото, където живее и работи Ръдърфорд. Странното обаче е, че когато погледнете картата на Айова...

— Градчето не съществува.

Отново беше Келър. Алекс осъзна колко е бърза мисълта му, как изпреварва всички от курса с отговорите си. Докато нейният досадно бавен ум работеше доста по-внимателно. Предпазливо. Улови се, че отново обръща очи към Келър с надеждата той да отвърне на погледа ѝ.

— Албридж, Айова наистина е измислен град — каза Олдис. — Няма го на нито една карта от онова време и все още не се е появил. В своята „енциклопедична статия“ Ръдърфорд твърди, че е ходил там. Че е продал енциклопедии на няколко обитатели. Че е ял в малка закусвалня край градския площад. Но нищо от това не е вярно. И след като вече имаме тази информация, възниква по-големият въпрос.

Всички мълчаха и чакаха напрегнато. Нямаха търпение Олдис отново да заговори. Той ги водеше към нещо, приближаваше ги към връзката между Чарлз Ръдърфорд, мъртвеца, чиято снимка се появяваше на кориците на книгите, и самия Фолоус. Единственият звук в залата беше съскането на монитора.

— Защо? — попита Алекс.

Олдис я погледна разбиращо. Погледът му сякаш регистрираше всичко по пътя си, забелязваше и най-малката подробност. Това бяха очи на млад и очевидно красив мъж. После изведнъж те сякаш се препълниха с информация, като захарницата на майка ѝ, която тя понякога пълнеше и част от кристалчетата падаха на масата. *„Ето това е — помисли си Алекс. — Част от скритата същност на професора излиза наяве, излива се през екрана“.*

— Точно така, госпожице Шипли — каза той. — Въпросът е „Защо?“. Защо Чарлз Ръдърфорд е измислил малкото градче Албридж, Айова? Защо твърди, че е прекарал един ден там? Единственото обяснение е, че Ръдърфорд иска да изиграе някого. Че книгата му изобщо не е енциклопедия, а по-скоро...

— Роман? — предложи Сали Мичъл със сладкото си тихо гласче.

Олдис не отговори. Само се ухили, доволен, че тези деветима (*„Не — припомни си Алекс, — сега сме само осем“.*) специални студенти мислят толкова бързо.

— Но в хипотезата, че Ръдърфорд е Пол Фолоус, винаги възникват проблеми — каза Олдис. — Очевидният е, че човекът е бил вече мъртъв, когато излиза втората книга, което разбива цялата теория

на парчета. Снимката на корицата според изследователите не означава нищо. Тя е шега. Още един ход от играта на Фолоус.

— А някой изобщо ходил ли е до Айова, за да провери? — попита Луис Прайн.

Олдис кимна.

— Изследователите стигнаха до вдовицата на Ръдърфорд, разбира се. Когато се появи вторият и последен роман „Златното мълчание“, трябваше да разберем какво става. Така че, да, всички се скупчиха в Айова. Понякога просто си седяха пред къщата, в която бе живял Ръдърфорд.

— Господи — промълви Мелиса Лий.

— Някои събраха кураж да говорят с вдовицата. Отначало тя беше учтива, но после усети колко са обсебени всички. Искана да знаят. Да разплетат мистерията. И тя се разгневи. С Чарлз Ръдърфорд имат син, тогава малко момче, което не беше добре — наложило се да бъде лекувано в психиатрична институция. Тя трябваше да мисли и за неговата безопасност. Този откачен писател Фолоус не беше нейният съпруг. Нямаше как да бъде. И тя започна да се кара с насъбралите се изследователи, разгонваше ги, насъскваше срещу тях местната полиция. Скоро те се разбягаха и оставиха бедната женица и сина ѝ на мира.

Студентите се замислиха над това. Франк Марсдън, по чиито мигли все още имаше остатъци от грим след репетицията на „Ричард III“, попита:

— Значи няма никаква вероятност Ръдърфорд, вашият „мъж с тъмното сако“, да е наистина Пол Фолоус?

Олдис мълчеше. Студентите седяха притихнали и чакаха, а червеното око на камерата в ъгъла на залата записваше всичко.

— Не съм готов да отговоря на този въпрос — каза най-накрая Олдис. — Между двамата наистина има връзка. Много е трудно да работя с ресурсите, които предлага затворът, но вярвам, че вече съм близо до отговора. Много близо. Открих факти за Фолоус, които не знаех, когато бях извън тези стени.

Млъкна и всички в залата се наведоха напред.

— С помощта на няколко мои доверени колеги — продължи професорът, — сред които и старият ми приятел доктор Стайли Фиск,

почетен професор в Джаспър, намерих нова информация, която не е виждал нито един изследовател на Фолоус.

— Каква информация? — Алекс бе останала без дъх.

— Най-вече документи. Но също така и подсказки, скрити в двата романа. Подсказки, които вие, студенти, ще проверите по време на този курс. Но те няма да ви бъдат дадени наготово. Трябва да си ги заслужите. Това все пак е учебно заведение за висше образование и във всеки приличен курс най-добрите излизат начело. Ще ви кажа какво съм открил... но само ако спечелите това право.

— Откъде да започнем? — попита Майкъл Танър.

— Вече започнахте. Като разгадахте първата мистерия, стъпихте на пътеката, която ще ви отведе до истинската самоличност на писателя. Но помнете: аз не съм Пол Фолоус, както смятат някои литературни критици, любители на сензациите. — Професорът отново се изсмя, студентите също, но малко сдържано. Вече си бяха помислили и за това. — Освен това помнете, че няма да стигнете доникъде, ако не проучите кой е Чарлз Ръдърфорд и не разберете повече за сияйния град, от който е той. Следата започва от него. Ето как ще продължим нашето пътешествие.

След това им говори за „Спиралата“. Първите сцени от Манхатън от около 1900-та година. Житейското пътешествие на Ан Мари, която тръгва от Айова, за да разбере какъв е смисълът и предназначението ѝ на този свят. Това беше роман на нравите: Ан Мари накрая открива, че дори културата на най-великия град е негостоприемна за една образована и самоуверена жена. Всички в залата бяха чели стотици такива романи, но Пол Фолоус бе оставил върху жанра собствения си отпечатък. Книгата беше различна. Имаше нещо неумолимо в издигането на Ан Мари, почти съдбовно. Под повърхността клокочеше скрита неспирна агресия. Някъде в първите петдесет страници, който им бяха за домашно, Ан Мари води отрицателния герой — блед като призрак, мразещ жените адвокат на име Конинг — в къщата в Челси, където тя живее с възрастния си чичо. След като го затваря на втория етаж в големия препълнен с вещи дом, тя слиза в приемната, за да пие чай с чичо си.

Олдис владееше вниманието им през цялото време. Водеше ги из дебрите на романа, разнищваше очевидните символи и по-неясните пасажии, говореше за книгата, сякаш тя беше нещо живо. Четеше на

глас, повдигаше тона си с една октава, за да се възплъти в Ан Мари, правеше го така категорично, че след това всички щяха да чуват неговия глас, докато четат произведението в общежитието вечерта.

В края на лекцията беше останал без дъх, челото му лъщеше от пот. Алекс го наблюдаваше, поразена колко много смисъл бе успял да изтръгне от текста.

— Е... — каза професорът и погледна кухненския часовник, който държеше на масата. Оставаха само няколко минути. — За следващата седмица прочетете следващите петдесет страници от „Спиралата“ и всичко, което успеете да намерите за Чарлз Ръдърфорд. Предлагам ви да започнете с родния му град: Хамлет, Айова. Много интересно място. Освен това в произведенията на Фолоус много често се споменава Айова. Някакви въпроси към мен?

Алекс го гледаше. Знаеше, че времето ѝ изтича, а той ѝ бе дал толкова малко, от което да продължи. Не ѝ бе казал какво се очаква да предприеме, накъде да поеме. Ако щеше да следва посланието в книгата, се нуждаеше от неговата помощ. Но как да я получи? Какви въпроси да зададе и как да ги формулира, та останалите да не разберат нищо?

„Не споделяйте с никого, че сте видели това“.

Оставаха деветдесет секунди. След това щяха да прекъснат връзката.

— Значи няма въпроси?

Шейсет секунди. Тя си представи Олдис по време на дългия му път обратно към килията, двамата надзиратели без лица, които го водят, решетките, зад които влиза. Животът на професора се състоеше от тайни, думи и болезнените викове на другите затворници. Възнението му, че е открил нещо, изровил е нова информация, накрая бе довело до това: смълчана лекционна зала, уплашено момиче. Алекс си представи разочарованието му от нея, гнева му.

Трийсет секунди.

„Хайде, Алекс. Кажи нещо“.

Двайсет секунди и...

— Какво има в Хамлет?

Олдис се обърна към нея. Погледът му се промени, стана по-сериозен. По-напрегнат. Сякаш предаваше информация само на нея. Сякаш двамата бяха започнали разговор отвъд възприятията на другите студенти. Имаше усещането, че лекционната зала е изчезнала, а тя се намира в празна стая с електриковосини стени и се вижда в екрана.

— Предлагам да попитате моя приятел ректор Стайли Фиск — каза Олдис. — Той ще ви разкаже много за Хамлет.

Връзката бе прекъсната и професорът отново изчезна.

След лекцията тя тръгна да се прибира пеша в снега. Побелелите дървета зад стадиона в западната част на университетското градче блестяха в далечината. По това време в кампуса беше мъртвило. Никакво движение по Роуз Авеню, никакви студенти по замръзналите дворове.

Избърза преди колегите си, изтича през хълма Харпърс, географския център на студентското градче, след това надолу към административната сграда, наречена Кулата, от която като паяжина се разклоняваха ниските постройки на общежитията. Чуваше смеха и виковете на първокурсниците, виждаше дима от комините на къщите на братствата, кръстени на гръцки букви. „Ето къде искам да бъда — усети се, че мисли. — Ето какво искам да правя с живота си, от какво искам да бъда част. Да преподавам литература в точно такова място“.

— Имаш ли му доверие?

Тя се обърна. Беше съседът ѝ по банка, Келър. Носеше пухено яке с яка от заешка кожа, на гърдите му пишеше „КОЛЕЖАНСКИ ФУТБОЛЕН ОТБОР ДЖАСПЪР“. Вървеше целенасочено и скърцането на обувките му по снега отекваше чак до Кулата вдясно от тях.

— На Олдис ли? — попита Алекс.

— Аха.

— А ти?

Той не отговори.

— Не прилича на убиец — каза тя.

— Убийците личат ли си по нещо?

Алекс се усмихна.

— Ами да. Виж Менсън^[1]. И Дамър^[2] също. Налудничави очи. Олдис не е луд.

— А може би е хитър и се прикрива — каза той. — Виж. — Показа ѝ нещо под светлината на уличната лампа. Беше го затиснал с длан, за да не го отвее вятърът. Лист от тетрадка. В дясното поле имаше трийсетина-четиридесет отметки.

— Какво е това? — попита тя.

— Броят на лъжите му.

Тя вдигна очи от листа.

— И как успя да ги преброиш?

— От футбола е. Блокираш някого, той ти показва с очи какво се кани да направи. В това се състои работата на нападателя: да предугажда действията на противника. Това е игра, в която разгадаваш измамите на другия. Един непрестанен детектор на лъжата.

— Да не би да си мерил кръвното на Олдис? Май охраната в „Рок Маунтин“ е доста хлабава, Келър.

Беше негов ред да се усмихне.

— Говоря ти сериозно. Имаше много знаци. Във футбола се научаваш да решаваш накъде да бягаш още преди играта да е започнала: твоят човек поглежда надолу, извързва очи. Или ти казва нещо, когато се борите за спорна топка, а гласът му трепери. Точно такива малки... издайнически знаци, нали разбираш?

— И ти си ги забелязал при професор Олдис.

— Бяха много, и то само тази вечер.

— Какво означава това?

— Той знае кой е Фолоус — каза Келър. — Просто не може да стигне до него. Ние сме неговите крака. И очи. Но няма да ни даде името му ей така, без нищо, няма да е по правилата. Затова ни води към него и ние се връзваме. Затова са тези „гатанки“. Малки парченца от пъзела, които ни подхвърля едно по едно, докато не разберем кой наистина е написал тези книги. Но има и нещо друго.

Алекс се взря в него.

— Какво?

— Не знам. — Той поклати глава. — Още не съм го разбрал, но работя по въпроса.

Алекс извърна очи. Точно пред нея беше Филбрик Хол, най-голямото женско общежитие в колежа. Видя силует на момиче на последния етаж. Беше седнала на перваза на прозореца и четеше. Чу

звъна на нечий телефон и си спомни за болния си баща. Чудеше се кога ли ще ѝ се обадят.

— Може и да си прав — каза на Келър. — Олдис сигурно лъже. Вероятно знае кой точно е Фолоус и си играе с нас. Но ще удостоя това с едно разумно съмнение.

— И защо?

— Защото — каза тя — обичам игрите. — *„И обичам да печеля“*.

---

[1] Чарлз Менсън (1934) — американец, ръководител на престъпен клан, осъден за множество убийства, — Б.пр. ↑

[2] Джефри Дамър (1960–1994) — американски сериен убиец и сексуален престъпник. Убива 17 души. Пребит до смърт в затвора. — Б.пр. ↑

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Студентите от вечерния курс започнаха да пристигат един по един.

Докато се мъчеше над чиния супа, която ѝ бе приготвил асистентът на ректора Матю Оуен, Алекс чу познат глас да я вика от другата стая. Стана и излезе през летящата врата на кухнята. Завари във всекидневната упадък и изкуствена приповдигнатост. А наред тях, в облак от пращинки, стоеше Мелиса Лий. Беше пълна противоположност на готик момичето с остър език от вечерния курс. Бе облечена скромно, правата ѝ черна коса бе вдигната назад и откриваше ъгловатото ѝ лице. Единственият спомен от онова, което представляваше в Джаспър, беше обещата на носа. Носеше груби очила с правоъгълни рамки, а на рамото ѝ имаше скъп платнен сак. „Господи — помисли си Алекс, — превърнала се е в образец на достойна съпруга“.

— Надявах се да не е вярно — каза Мелиса. Дори гласът ѝ се бе променил. Беше станал равен и безизразен.

— Но след това, докато идвах насам, видях репортерите в източната част на кампуса. Сърцето ми се скъса.

— Моето също.

Тъмните очи на Мелиса проблеснаха със злоба и омраза. За миг се появи Мелиса Лий от вечерния курс. Но после искрата изчезна и се върна майката на три деца от предградията.

— О, Алекс.

Не се прегърнаха. Не бяха толкова близки и в колежа.

— Студент е — каза Мелиса. — Някой, когото Майкъл е скъсал. Няма начин да не е.

— Може би — отвърна Алекс. — Олдис не е убеден.

Алекс премигна. Дали Мелиса знаеше за посещението ѝ при професора? Тогава и останалите щяха да научат.

— Доктор Олдис не знае почти нищо — каза Алекс в опит да обърне играта.

— А полицаите? Те какво смятат?

— След час имам среща с детектива, който води разследването. Всъщност нямам какво да му кажа.

— Може би за Олдис и Даниел Хейдън?

Дъхът на Алекс секна.

— Какво за Олдис и Даниел?

Мелиса поклати глава съжалително, все едно казваше: „Толкова много неща не знаеш за останалите от курса, Алекс Шипли“.

— Водели са кореспонденция. Малко преди смъртта на Даниел.

— Каква кореспонденция?

— Писма, загадки. Олдис е поддържал контакт с Даниел. Искан е нещо от него. Стори ми се много странно и го казах на Даниел последния път, когато говорихме.

— Даниел беше негов бивш студент — каза Алекс, но си даде сметка колко неубедително звучи. И колко отчаяно. — Нормално е професорът да контактува с него.

Мелиса се усмихна.

— Колко пъти си говорила с Олдис, откакто Даниел... се самоуби?

— Не и след възпоменателната служба.

— Именно. — Тя се обгърна с ръце и въздъхна дълбоко, от което цялото ѝ тяло потрепери. — Боже, Алекс, как бих искала да го попитам какво знае. Как бих искала да поговоря с него за смъртта на Даниел и да видя дали...

— Да ви заведе ли в стаята ви, госпожо?

Алекс се обърна и видя на прага Матю Оуен. Забеляза как Мелиса го погледна и очите ѝ светнаха като преди малко. Но после тя се овладя, обърна се отново към Алекс и каза:

— Странно, нали?

— Кое?

— Че ректорът ни покани всички тук. Все едно... И аз не знам. Отначало смятах да не приема поканата. Но това е ректорът Фиск, а и никой не иска да остава сам, когато се случи нещо подобно. Не ми пука колко си смела.

— Той е самотен — каза Алекс. — Здравето му се влошава. Според мен осъзнава, че не му остава много време, и иска да събере за последен път курса, с който най-много се е гордял, за да скърбим всички заедно. Това е всичко.

— Може ли да го видя?

Алекс изгледа някогашната си съперничка и през ума ѝ премина една мисъл: „Няма да откриеш ръкописа. Не и преди мен“.

— Стайли си почива — каза личният асистент на Фиск от стълбите. — Ще се появи, когато всички пристигнат.

Мелиса кимна и в очите ѝ този път блесна разочарование.

— Алекс, ще си поговорим повече, когато си разопаковам багажа.

— Разбира се.

Мелиса се обърна и последва пъргаво Матю нагоре по стълбите, метнала на рамо огромния си сак, който сякаш бе надут с помпа. Беше по-силна, отколкото изглеждаше. Докато гледаше след нея, Алекс се зачуди: „Възможно ли е Майкъл Танър да е убит от жена?“

Вторият човек пристигна само секунди по-късно. И не беше сам.

Франк Марсдън беше характерен актьор. Алекс го бе гледала в епизоди на „От местопрестъплението“ и „Морски детективи“ и в малки роли в пълнометражни филми. От време на време го разпознаваше в превъплъщения на биячи, а веднъж и на неразбрано ченге, което упражняваше насилие над заподозрени по време на разпит. Беше едър и рус, със стъкленосини очи. Прегърна здраво с една ръка Алекс, когато тя го пушна в къщата. Жената до него ѝ хвърли подозрителен поглед и Алекс се отдръпна.

— Божичко, какво се случва с нас, Алекс? — попита той и дъхът му я опари. — „Пиян е“, осъзна Алекс.

— Де да знаех, Франк.

— Това е Луси Уигинс — каза той и посочи придружителката си. Жената пристъпи напред и протегна ръка. Алекс я пое. Беше хладно, вдървено и неловко здрависване. Луси Уигинс. Алекс си спомни, че е виждала името ѝ в някакво списание. Неин студент непрекъснато разправяше каква страхотна актриса била. Но в този мрачен и мухлясал дом изглеждаше напълно незабележителна.

Беше с черно палто, тъмносин шал и очила, качени върху професионално направената ѝ прическа. Вероятно от години не се бе носила толкова обикновено. Алекс видя как Луси се огледа и потръпна от мисълта, че трябва да прекара нощта в тази отвратителна стара къща.

Франк влезе във всекидневната, отиде до библиотеката в ъгъла и каза с гръб към Алекс:

— Говорих с Майкъл неотдавна.

Пулсът ѝ се ускори.

— И какво ти каза той?

— Стори ми се, че е добре. Искаше просто да си поговорим. Каза, че било много лошо, дето не сме се събрали повече след онази отвратителна история с Хейдън. Че понякога си мислел за нас. Как всички сме се мразили по време на вечерния курс. — Млъкна, обърна се и я изгледа, сякаш искаше да проумее много добре следващите му думи. — Никога не съм таял никаква враждебност към Майкъл, Алекс. Трябва да ми повярваш. Останалите... те измислиха това между нас. Че сме си завиждали. Обичам... обичах Майкъл. Никога не съм му пожелавал нищо лошо, без значение какво разправят другите. — Наведе очи към пода. — Снимах в Канада, когато той се обади, нямах много време. Но сега... сега ми се ще...

Стисна очи и долепи длан до челото си. Луси пристъпи към него и го прегърна. „Заедно са отскоро — помисли си Алекс. — Току-що са се запознали“.

— Скъпа — каза Франк на Луси. — Скъпа, скъпа, скъпа. Ти не познаваш миналото ни. Не разбираш през какво преминах заедно с тези хора.

Алекс чакаше. Франк свали ръката си и ѝ се усмихна смирено.

— Стаята ни?

— На горния етаж. Мелиса вече се качи.

Франк направи физиономия. Алекс не коментира. Навън мрачните следобедни облаци се разпръснаха и за първи път този ден просветна слънце. Сега вече видя колко е пиан. Луси буквално го подпираше, за да стои изправен.

— Ще се качим — каза той. — Да си починем, преди да започнем да организираме възпоменателната церемония.

— Разбира се.

Двамата тръгнаха, хванати за ръка. Когато стигнаха стълбището, той се обърна. В него бе настъпила внезапна промяна, беше се превърнал в актьор. Изиграно изражение, фалшива усмивка, никаква искрена емоция.

— Алекс?

— Да, Франк?

— Защо сме се събрали всички тук? Да не би, за да можеш да ни наблюдаваш?

Алекс замръзна. Погледна Луси; тя също очакваше отговор. Искаше някакво обяснение защо са я домъкнали тук. Алекс понечи да каже нещо, но Франк се засмя гръмогласно и от все сърце. След това тръгна нагоре по стъпалата, изкачваше ги едно по едно. Смехът му се превърна в ехо.

Алекс влезе в кухнята да дояде изстиналата супа и да изчака да пристигнат и останалите. След малко дойде Матю Оуен и без да я види, отиде до шкафовете, извади шишенце хапчета и изсипа няколко в шепата си. Тъй като не искаше да го стресне, тя тихо се покашля. Оуен се извърна, притиснал сърцето си с ръка.

— Ох, как ме изплашихте.

— Извинявай.

Погледът му за миг се впи в нейния, след това той вдигна ръка към устата си, лапна хапчетата и ги преглътна наведнъж.

— Сигурно сме истински натрапници — каза тя. — Да се изсипем всички тук така.

— Никак даже — отвърна той. — Стайли отдавна си мечтае за гости. Само дето никога не сме предполагали, че ще стане при тези обстоятелства.

— Откога работиш за ректора?

Оуен поклати глава.

— Да работя за него? Не. Стайли не ме иска тук. Иска просто да се свърши с всичко. Всеки ден, когато се качвам горе, очаквам да го намеря... Както и да е, говорил е много пъти за това, дори ме е молил да го направя. — Оуен извърна очи и Алекс хвърли поглед към шкафа зад гърба му. — Наеха ме от колежа преди седем години. Бях тук, когато вие... когато умря Даниел Хейдън. — Алекс всъщност бегло си спомняше Оуен и неговото незабележимо присъствие из стаите. Почти нищо друго от онзи уикенд не бе останало в паметта ѝ. — Но тогава не бях толкова необходим. Започнах тази работа, след като напуснах болницата в Бърлингтън. Прекалено много политически глупости. Тук сме само аз и старата къща.

— И ректорът Фиск.

— Да, и той — каза Оуен. — Понякога нощем чувам как количката му се плъзга по коридорите. Само тогава излиза от кабинета си. Не иска никой да го вижда, затова се крие. Казва, че е заради възрастта и лицето му. Чувал съм, че винаги е бил суетен. Но не го вярвам.

— Тогава защо?

— Мисля, че криенето му доставя удоволствие. Стаята ми е на четвъртия етаж. Понякога ме вика и тръгвам да го търся от стая в стая. За Стайли това е като... игра. Не мога да кажа, че ми е приятно, но поне опознах всеки сантиметър от проклетата къща. Защото какво да му кажа? Той е легенда по тези места, а аз съм никой. — Оуен извърна очи към една спукана надраскана плочка на пода. — Затова тук е толкова тъмно. Дори когато го къпя, той ми се кара, че го гледам.

— Харесва ли ти работата? — попита тя.

— Дали ми харесва? — Той се намръщи, сякаш последната дума имаше плътност и аромат. — През по-голямата част на деня се разхождам по коридорите. Добра тренировка е. И разбира се, чета.

— Какво четеш?

— Най-вече това, което ми препоръчва Стайли. Руснаците. Стара британска литература. Фолоус, разбира се.

— Фолоус — повтори тя. — И какво мислиш за него?

— Мразя го — отвърна Оуен и леко снижи глас, сякаш се страхуваше, че ректорът Фиск може да го чуе. — Не разбирам защо е цялата тази шумотевица около него.

— Фолоус е нещо, към което трябва да се развие вкус.

Асистентът се изсмя.

— Сигурно. Иначе Стайли си е пропилял живота, изследвайки бълнуванията на един луд.

На външната врата се чу рязко потрепване. Бе пристигнал следващият.

— Я виж ти, нашата знаменитост Алекс Шипли.

Крисчън Кейн пристъпи през прага и я хвана за лакътя. Целуна я по двете бузи и се отдръпна, за да я разгледа. После закима, сякаш бе преминала успешно някакъв тест. Не носеше нищо, освен жълт чадър и книга с меки корици. Миришеше на същия одеколон, който ползваше и Питър, носеше кадифено сако с кръпки на лактите. Беше си пуснал

тридневна брада, която я нямаше на снимката на книгата му „Поети и писатели“. Томчето с мека корица беше едно от произведенията му.

Влезе във всекидневната, огледа се и се намръщи, като видя в какво състояние е. След това се обърна към Алекс, вдигна книгата и каза:

— Страница сто и седем.

Тя внимателно взе книгата и отвори на посочената страница. Абзацът в средата бе подчертан с трепереща ръка.

„... Баркър влезе в библиотеката и видя какво се е случило. Тялото на професора лежеше на пода, потрошено и захвърлено като торба парцали. В първия момент Баркър не можа да разпознае какво вижда. След това го осени ужасната истина: мъжът беше убит и покрит с книги. Тежка купчина томове, които сякаш въздишаха над мъртвата плът; страниците им шумоляха, все едно цели легиони молци бяха изпълзели в тях, за да си направят пиршество. Имаше книга дори върху очите на професора, корицата ѝ приличаше на маска. Баркър пристъпи напред...“

— Защо ми показваш това, Крисчън?

Той я изгледа. От всички, които бе видяла досега, Крисчън се бе променил най-малко. Все още беше същото приветливо слабо момче, макар че бяха минали петнайсет години. Не приличаше толкова на автор на бестселъри, колкото на някой от героите в романите си.

— Не е ли очевидно, Алекс? — попита той.

— Поне за мен не е.

Той въздъхна и затвори книгата. „Баркър ноцем“, четвъртата част от серията, беше писана преди пет години и беше най-нелюбимата ѝ от всички.

— Олдис никога не ме е харесвал — каза Кейн и се наведе към нея. Беше строен, в косата му вече имаше бели нишки, но все още имаше момчешко излъчване. Прочу се, след като издаде първия си роман, „Баркър на работа“, който се появи само две години след като завършиха колежа в Джаспър. След дванайсет книги и две холивудски

екранизации — в една от които в малка роля се появяваше и техният стар приятел Франк Марсдън — кариерата му бе тръгнала надолу. Последните му романи бяха публикувани без много шум и направо с меки корици. На Алекс ѝ се стори, че вижда упадък и в начина, по който се облича. Имаше сигнали за регрес дори в зелените му очи — бяха леко помръкнали от последния път, когато го бе видяла.

— Какво искаш да кажеш, Крисчън?

— Професорът... все се заяждаше с мен.

— Той си е такъв.

— Не — отвърна той рязко. — Не, Алекс. С мен се държеше по-лошо. Ти, Келър и другите бяхте неговите любимци. Неговите проекти. А аз бях просто досада. Дори към Даниел проявяваше повече уважение.

— Видях се с него тази сутрин — каза тя. — Не смята, че имаш нещо общо с това. — *„Това не е съвсем вярно, нали?“*, помисли си и се изчерви от срам, че лъже.

Крисчън се изсмя. Зъбите му бяха пожълтели от никотин и тя си отбеляза наум да му поиска цигара по-късно; бе изпушила своите по пътя от къщата на Олдис.

— Живея на двайсет минути от университетското градче — каза той. — Понякога се засичаме с Олдис. Навън. Не ми говори. Държи се с мен все едно съм... призрак. Пък и заради миналото ни с Майкъл...

— Какво имаш предвид? Какво минало?

Той я погледна учудено, очите му сякаш казваха: *„Нима не знаеш?“*.

— Играехме отново Играта — каза Крисчън.

Тя затаи дъх.

— Не ме гледай така, Алекс. Не беше нищо особено. Правехме го за развлечение. Майкъл ми се обади преди две години. Заговорихме се за разни неща. За книги, за моята и неговата работа, за промените в колежа. И, разбира се, за Даниел. Той ме попита дали ще се съглася да изнася лекция пред студентите му. Разбира се, отказах му. След това излязохме да пийнем и той ми каза.

— Какво ти каза?

Крисчън се поколеба, но само за миг.

— Че всеки уикенд ходи до Бърлингтън. В щатския университет, а понякога и до „Дюмант“. Там още играели.

— И ти отиде с него.

— Разбира се, че отидох. Процедурата... е все още толкова опияняваща, Алекс. Води до пристрастяване. И двамата потънахме в нея, макар да бяха минали години от вечерния курс. Отново започнах да чета Фолоус, да се подготвям. Не съм извършил нищо престъпно. Но като събереш фактите накуп, като разгледаш уликите срещу мен, не е трудно да видиш как Олдис би могъл да предположи, че имам нещо общо с убийството на Майкъл. — Млъкна и пристъпи към нея. Сърцето на Алекс се разгуптя. „*Един от тях го е извършил. Един от тях...*“ — Не го слушай, Алекс — каза тихо Крисчън, гледаше я в очите. — Умолявам те. Каквото и да ти е казал Олдис тази сутрин...

— Нищо не ми е казал, Крисчън. Просто си поговорихме за старите приятели.

— ... каквото и да ти е намекнал за нас, не бива да му вярваш. Не можеш да му имаш доверие.

Гледа я втренчено още няколко секунди, които ѝ се сториха цяла вечност. Накрая се отдръпна и се усмихна криво. Вдигна очи към напукания таван, огледа мръсните прозорци и натежалите от прах пердета и въздъхна:

— Господи! Все едно сам влязох в капана.

Малко след като Крисчън се качи в стаята си, Алекс отвори на следващия — на първия мъж, когото бе обичала.

Носеше оранжев дъждобран и в очите му се четеше скръб. Беше все така едър, както го помнеше, як мъжага, стърчеше цяла глава над нея. Но очите му бяха най-привлекателното за нея: добри и мрачни, сиви като камък или страница от стара книга.

— Здравей, Келър — каза тя, а той пристъпи напред и я прегърна.

Просто стояха в коридора и мълчаха. Тя нямаше нищо против.

— Как е Сали? — попита Джейкъб Кедър.

— Как да е? Съсипана.

Пуснаха се, Алекс отиде и се облегна на библиотеката, а Кедър остана до вратата, гледаше я с ръце в джобовете. Бяха се видели на погребението на Даниел, разбира се, но тогава тя само му кимна отдалече. Спазваха дистанция по много причини, както нейни, така и негови. „*Женен е* — беше ѝ казала Мелиса Лий. — *Треньор по футбол*

и преподавател по английски в гимназия на около шейсет километра южно от Джаспър. Май още си падаш по него.“

Тогава Алекс не каза нищо.

— Брутално — каза Келър сега.

— Моля?

— Така казаха тази сутрин по новините. Че убийството на Майкъл Танър е било брутално. Пак говорят за университета „Дюмант“, Алекс. За вечерния курс. Възкресяват всичките онези минали неща.

Всичките онези минали неща. Беше като сипване на сол върху рана. Олдис я бе предупредил, че ще стане така.

— Имитация — отвърна тя бързо. — Това е. Някой е чел за убийствата в „Дюмант“ и си мисли, че ще може да се отърве безнаказано...

— Олдис е.

Алекс зяпна.

— Олдис? Нали не вярваш, че той има нещо общо с това, Келър?

— Разбира се, че вярвам — каза той. — Не е зле и ти да повярваш.

— Видях се с него тази сутрин. Чух го как говори за Майкъл. Не мисля, че той...

— Ясно. Продължаваш да го защитаваш.

В очите ѝ проблесна гняв.

— Не защитавам никого — каза тя. — Просто знам, че беше невинен за убийствата в „Дюмант“. Реабилитираха го. Ти беше с мен в Айова, Келър. Заедно завършихме вечерния курс. Знаеш всичко, което знам и аз.

— Знам какъв болен мозък е Олдис, как добре може да мами.

Очите ѝ проследиха кълбенцата прах, които се гонеха по пода.

— Той няма нищо общо с убийството на Майкъл — каза тя, вече по-тихо.

Келър понечи да възрази, но се отказа.

— Добре, край на това, Алекс. Минаха четири години, откакто те видях за последен път. Искам да си поговорим. Да се опознаем отново. Случилото се с Майкъл е ужасно, но най-накрая получаваме възможност да започнем отначало.

Тя все още имаше опасения. Не можеше да се отърве от мисълта, че Келър е един от хората, които Олдис я бе посъветвал да наблюдава. Той знаеше колкото и останалите за убийствата в „Дюмант“ и затова трябваше да го наблюдава също толкова внимателно и безпристрастно, колкото и другите.

— Искам да те попитам нещо, Алекс — каза той.

— Питай.

— Четеш ли още?

Тя го зяпна. Що за въпрос? Та тя преподаваше литература!

— Разбира се, че четеш — отговори си той сам. — Четох за теб в бюлетина на завършилите колежа. Знам какво работиш. Не те шпионирам или нещо такова — засмя се Келър, — но знам. — Млъкна и погледна през прозореца. — Не бих могъл да работя това, което работиш ти. Тренирам футболния отбор в една забутана гимназия и вече не чета. Дори книгите, които изучават учениците ми. Просто ги преглеждам, или разчитам на спомените си от лекциите в Джаспър.

Алекс го гледаше озадачено и го чакаше да продължи.

— Боя се, че ако прочета нещо, ще се върна на Фолоус и пак ще потъна в него. Ще се озова за пореден път в лабиринта просто ей така. И ще свърша като Даниел.

Млъкна и тишината натежа в стаята. Той отново погледна Алекс и се опита да замаже това, което току-що бе казал.

— Точно в момента искам да си почина — въздъхна. — Нощес изобщо не можах да мигна. Мислех за Майкъл и Сали, за това колко сме безпомощни.

— Аз също.

Келър се усмихна, предпазливо някак.

— Стаята ти е горе — каза тя. — Мелиса, Крисчън, Франк и... хм, приятелката му — кимна към горния етаж — вече се там. Имам малко работа след няколко минути, но ще те заведа.

Поведе го нагоре по стълбите и докато той минаваше пред нея, забеляза нещо, от което я прониза момичешка свенливост.

Келър не носеше халка.

Чакаха само Луис Прайн, директора на психиатрична клиника за опасни престъпници в Северен Върмонт. Той й бе казал, че Стайли Фиск крие ръкописа тук, в къщата си. „Там е, Алекс — беше й казал

отново само преди месец. — *Третиият роман на Фолоус. Някъде в тази къща*“.

Прайн така и не дойде.

Детективът, който водеше разследването, се казваше Бродли Блук и като че ли усещаше, че тя крие нещо. Сремнаха се същия следобед в кабинет на четвъртия етаж на Кулата. Присъстваше и ректорът, който я бе помолил предната вечер да дойде във Вермонт. Алекс не можеше да погледне нито един от двамата в очите.

— Кажете ни — каза детективът, гласът му беше също толкова предпазлив и красноречив като погледа му — какво знае доктор Ричард Олдис.

— Малко е сложно — отвърна тя. През целия път от къщата на Фиск си беше повтаряла: „*Не го е направил той. Не може да е той*“. Припомни си разговора им сега, докато седеше в задушаваната от бръшлян административна сграда на колежа. — Професорът... се отнася към всичко като към загадка. Ако знае кой е убил Майкъл Танър, няма да бърза да го сподели. Ще трябва да си заслужите информацията.

— По дяволите — възкликна ректорът Антъни Райс и се обърна към детектива. — Ще трябва да получите съдебна заповед за обиск, да влезете там и...

— Не — прекъсна го Алекс. — Така няма да стане. Ще се наложи да ме оставите аз да го направя. Ако Олдис знае нещо, ще го разбере. Той ми има доверие.

— Нека бъдем реалисти, доктор Шипли. Олдис си играе с вас. Точно това прави. Последния път се измъкна прекалено леко. Може и да не е убил онези студентки от „Дюмант“...

— Не е.

— ... но въпреки това се измъкна дяволски леко. Много хора от този колеж, които познават добре Олдис, са убедени, че ръцете му са изцапани с кръв. — Ректорът млъкна и Алекс усети какво се задава. — А също и вашите.

Тя каза, все едно не го е чула:

— Ако знае нещо, скоро ще го науча.

— Може и да нямате толкова време.

„А стига бе, Шерлок!“ — помисли тя. Но вместо да го каже, попита:

— Доколко сте сигурни, че това е имитация на убийствата от „Дюмант“?

Погледът на Блак се плъзна към Райс и ректорът кимна. На бюрото се появиха снимки. Най-горните бяха намачкани и пожълтели, а останалите — гладки, току-що направени. Алекс ги разпръсна и затаи дъх.

Бяха снимки от местопрестъпление. Старите бе виждала и преди, по време на вечерния курс. Зловещи изображения на два празни апартамента. Някой бе написал с тебешир датата върху дъска и я беше поставил в долния ляв ъгъл на обектива: „януари 1982 година“. По стените имаше кървави петна, които приличаха на грубо нарисувана пеперуда или на прочутото петно на Роршах. Снимките бяха от жилищата на двете жертви, докторантки по литература. И двете бяха убити също като Майкъл Танър. Не можеше, а и не искаше да гледа тези снимки.

Погледът ѝ се премести върху по-новите, направени предната сутрин. Направени в дома на Майкъл Танър в другия край на студентското градче. Бяха дигитални, ясни и качествени. Петното на Роршах на стената беше с почти същата форма като на старите снимки, само че цветът му беше яркоален. По пода се виждаха книги, пръснати по същия начин като на предишните местопрестъпления. Море от книги, внимателно и равномерно разпределени из стаята. „*Все едно е същата шибана стая* — помисли си Алекс. — *И същата жертва*“.

Но после се сети. Онези двете бяха студентки, а Майкъл беше...

Също студент, но някога, много отдавна. Студент от вечерния курс.

— Идентичен почерк на престъплението — каза Блак и гласът му я върна в реалността. — Убива ги в дома им и покрива телата с книги. Същият тип жертва, с изключение на попа. Същото образование, дори същата програма на обучение: литература със специализация съвременни автори. Сравнете библиотеката на Танър от снимките с апартаментите на студентките от „Дюмант“ и ще видите поразителни прилики. Повече от поразителни.

Млъкна и внимателно зачака реакцията ѝ. После попита:

— Колко добре познавахте професор Танър? — Направи се, че си рови в записките, шумоленето на страниците бе единственият шум в стаята.

. — Доста добре. С Майкъл често се виждахме на научни конференции. Винаги съм го смятала за един от най-блестящите учени в областта на сравнителното литературознание, включително на фона на колегите ми от Харвард.

— Говорил ли е някога с вас за Ричард Олдис? Показвал ли е някакви... симптоми, че е прекалено привързан към курса? Имам предвид по нездравословен начин.

— Не, никога.

— А да ви е пращал имейли? Да сте водили кореспонденция за курса, за Олдис или за убийствата в „Дюмант“?

Алекс поклати глава.

— Всички искахме да забравим това, детектив. Вечерният курс... ни промени. Някои от нас доста дълбоко. Не искахме да се връщаме към него. — Мислите й се зареяха към стария й приятел Даниел Хейдън и случилото се с него. Тя поклати глава, за да се отърси от спомена. — Но то просто стана и няма връщане назад. Никой не искаше да го преживява отново, разберете.

Видя някаква промяна по лицето на Блак, сякаш той си отговори на незададен въпрос. Алекс знаеше кое го е впечатлило. Онези проклетни думи, които тиктакаха като часовников механизъм на бомба: „ни промени“. Пак си спомни за срещата си с Олдис тази сутрин и каза:

— Искам да видя библиотеката.

— Невъзможно — отвърна Райс.

— Повикахте ме в Джаспър като ваш парламентър, ректор Райс, а не ми казвате всичко, което знаете. Това се нарича нечестно предимство.

— Нарича се спазване на процедурата. Разкажете ни повече за Олдис.

— Професорът смята, че Сали Танър е невинна. — Излъга, но си струваше да рискува. Да вървят по дяволите, щом не искат да са откровени с нея. Двамата се спогледаха.

— Говорил ли е наскоро с някой от двамата Танър?

— Ваш ред е — отвърна тя.

Блак въздъхна и каза:

— Костелив орех сте, доктор Шипли.

Тя се усмихна мило.

— Убиецът — продължи Блак — е проучил убийствата в „Дюмант“. И то доста подробно. Наизустил ги е. Не просто се прекланя пред тях, а ги пресъздава. Всичко, до последната извивка на кървавото Роршахово петно, книгите и часа на смъртта на Майкъл Танър — е абсолютно същото.

„Пресъздава ги значи“, помисли си Алекс. От тези думи сякаш ѝ просветна нещо, като че ли я заслепи ярка светлина.

— Олдис знае повече, отколкото споделя — каза Райс, наведе се напред и подпря брадичката си върху дебелиите си пръсти. Изглеждаше изнервен и непрекъснато се въртеше, беше пълна противоположност на спокойния методичен Блак. — И знае, че ние го знаем. Но няма да продължим прекалено дълго този танц, доктор Шипли. Предайте му това. Кажете му, че ако е водил кореспонденция с някой, който се е интересувал от убийствата в „Дюмант“, ако по някакъв начин е бил ментор на някого, няма да му се размине. Предайте му това послание, ако обичате.

— Ричард Олдис не реагира добре на послания от временно изпълняващи длъжността ректор — отвърна тя.

Райс почервеня като домати се извърна към прозореца. Вятърът чукаше по стъклото.

Пръв се обади Блак:

— Вече изминаха трийсет и седем часа. Това е прекалено дълъг период при разследване на убийство. Ако не можете да накарате Олдис да се разкрие, тогава ще го направим ние.

— Ще отида при него по-късно тази вечер.

— Ще чакаме доклада ви — каза Блак и се изправи. — А междувременно, доктор Шипли, много мило, че сте при ректор Фиск. Вие и колегите ви. — И се взря в очите ѝ.

Тя стана и той я изпрати до вратата. В коридора я спря.

— Ще ни съобщите, ако разберете нещо интересно по време на престоя си в къщата, нали?

— Разбира се — отвърна тя и понечи да си тръгне.

Той я хвана за ръката.

— Говорят разни неща за Олдис.

Тя го погледна.

— Кои, детектив?

— Хората в Джаспър. Преподаватели, студенти. Казват, че се бил променил. Че не бил същият човек от вечерния курс.

— Нима?

Блак поклати глава.

— Казвам само да внимавате. Може и да си мислите, че познавате Олдис и че през деветдесет и четвърта година сте постъпили правилно. Но този човек... Нямам му доверие, доктор Шипли. Никога не се знае какви номера крои.

— Просто искам да разбера кой е убил приятеля ми — каза тя разгорещено. — Ако Олдис може да ми помогне, а аз смятам, че може, значи трябва го използваме. В момента той е най-добрият ни ресурс. Тази вечер възнамерявам да отида при него и да получа някои отговори.

— Ами ако се окаже, че не е този, за когото го мислите?

— Тогава не заслужавам признанието, че разгадах мистерията на вечерния курс — каза тя, обърна се и закрачи по студения коридор. — И следователно целият ми живот е една измама — подхвърли през рамо.

КУРСЪТ
1994

Ректорът Стайли Фиск живееше в олющена стара къща във викториански стил, кацнала на хълма над студентското градче. Живееше сам, след като съпругата му, с която бе живял четиридесет години, бе починала предния семестър. Рядко излизаше — ходеше само на тържествени церемонии за прерязвания на ленти и официални благотворителни събития. Иначе си стоеше сам, обикаляше около къщата и наблюдаваше отдалеч колежа, в който някога бе властвал.

Алекс почука на вратата и чу приглушени стъпки, последвани от тихо напевно: „Идвам!“

Вратата рязко се отвори и Стайли Фиск премигна срещу слънчевата светлина. Беше на осемдесет, вече поприведен, но с живи сини очи. Бе облечен във фланела с емблемата на колежа и халат, който висеше от слабите му рамене. Бе известен с ексцентричността си; Алекс забеляза размазан черен грим около дясното му око и си помисли: „И това е човекът, от когото зависи съдбата на Ричард Олдис? Господи!“

Фиск вдигна очилата си за четене върху снежнобялата си коса и каза:

— Да?

— Ректор Фиск, аз съм Алекс Шипли. Простете, че ви безпокоя толкова рано, но...

— Рано? Господи, станал съм още в зори. Какво има?

— Исках... Трябва да поговоря с вас за нещо важно.

Старецът килна глава и я погледна като птица, с едно око.

— Кажете.

— Става въпрос за Ричард Олдис. За курса, който той води този семестър. Миналата седмица каза нещо, което според мен... Мисля, че искаше да дойда при вас.

Отначало старецът остана неподвижен, не се издаде, че разбира за какво става въпрос. Просто си стоеше на прага и погледът му минаваше покрай нея и се рееше по сградите на колежа.

След това каза бавно и спокойно:

— Намерили сте книгата ни.

Алекс се постара да не ахне.

— Точно така.

На лицето му се появи усмивка. Бръчките му сякаш се разбягаха във всички посоки и Алекс внезапно осъзна, че се е преобразил в много по-млад мъж.

— В такъв случай заповядайте, влезте — каза той и се отдръпна, за да ѝ направи път. — Имаме доста да си поговорим.

Всекидневната говореше красноречиво за начина му на живот. На дивана имаше неприбран юрган, навсякъде по паркета се виждаха книги с десетки листчета между страниците, на масичката имаше отдавна забравена спаружена ябълка. Останалата част от къщата сигурно бе потънала в прах.

— Не бяхме сигурни, че някой изобщо ще я намери — каза Фиск, докато тя се настаняваше срещу него. — Тревожихме се, че връзката е прекалено далечна или че някой друг ще вземе книгата. Някой, който не е записан в този курс. Но аз проверих много назад във времето. Разгледах архивите на библиотеката. Никой не беше взимал книгата от повече от пет години. Пет години си беше стояла на полицата. Затова решихме да заложим на този ход, да оставим посланието в нея и да видим какво ще се случи. Ако се вдигнеше шум, щяхме да отречем, че имаме нещо общо, и да опитаем нещо друго.

— Двете загадки — каза Алекс. — Фолоус и Олдис. Книгата казва, че са едно и също.

— Точно така. Но за това друг път. Не съм съвсем наясно какво е планирал Ричард за този курс. Не искам да развалям изненадата. — Засмя се. Смехът му бе хриплив и идваше дълбоко от гърдите му.

Очите му се присвиха към нея. Стори ѝ се, че я преценява.

— Разбирате ли какви са последствията от това послание? — попита той. — Схващате ли сериозността на ситуацията, госпожице Шипли?

— Мисля, че... Като че ли да, схващам.

— Би трябвало. Наистина би трябвало. Ще помогнете за изчистването на името на Ричард, което бе опетнено с онези ужасни убийства в университета „Дюмант“, и ще го извадите от затвора. А когато това стане... — Фиск не откъсваше очи от нейните. — Това ще е славен ден.

— Ами ако наистина ги е извършил? Ако професор Олдис все пак е убил онези две студентки?

— Продължавате да сте скептична.

— Той си призна — каза тя. — На лекцията миналата седмица. Призна си всичко.

— Това е номер — отвърна Фиск. — Ричард е уникален човек. Отначало се ядоса, вбеси се, че са му приписали онези ужасни убийства. Всички бяха убедени във вината му. Книгите на Фолоус върху лицата им, връзката му с жертвите — всичко съвпаднаше идеално. И Ричард се отчая. Потъна в дългогодишно мълчание в „Рок Маунтин“. Писанията му по въпроси, несвързани с „Дюмант“, убедиха всички, че е виновен и че присъдата е справедлива. Но след като намери тази нова информация, много внимава и им дава това, което очакват. Каква ирония, нали? Трябва да си признае вината, за да получи услуга, да му бъде позволено да преподава. — Фиск млъкна и погледът му се плъзна покрай нея към тъмните сенки в дома му, неговият собствен затвор. — Иска всички наблюдаващи — защото вие деветимата не сте единствените — да повярват, че просто води един литературен курс. Но всъщност прави много повече от това. Много повече.

Алекс се замисли над думите му. Възможно ли беше да е така?

— Нека ви попитам нещо, госпожице Шипли — продължи Фиск. — Вярвате ли, че съдебната ни система е безупречна и че всички мъже и жени в затворите наистина са виновни?

— Разбира се, че не.

— Колко осъдени на смърт са били оправдани точно преди да ги екзекутират, как мислите? Колко невинни са давали фалшиви самопризнания? Това, което се случи с Ричард — това е то реалният живот.

Тя мълчеше. Нямахше какво да каже.

— Знам колко ви е трудно да сте въввлечена в това — продължи Фиск.

„Дори не можете да си представите“.

— Но така трябваше да стане. Отговорността ви е голяма и аз ви имам доверие, че ще направите всичко по силите си, без значение колко странно изглежда и колко ще ви е трудно. Ще проследите подказките, които ви дава Ричард, и ще докажете неговата невинност.

Фиск спря, сякаш е казал всичко, но после изведнъж като че ли му хрумна друга идея.

— Искам да ви покажа нещо — каза той. — Мисля, че то ще разсее тревогите ви.

Заведе я в една стая в дъното на коридора, който ѝ се стори километри дълъг, като коридор на студентско общежитие. Стаята бе съвсем малка. В ъгъла имаше бюро, лампа с абажур пръскаше бледа жълта светлина по стените. А на пода имаше картонени кутии, всичките с надпис „ОЛДИС“.

— Заинтригувах се от положението на Ричард в средата на осемдесетте, малко след като влезе в затвора — каза Фиск. — Един следобед му написах писмо, в което му изказах възхищението си от негово есе за Данте. Имам слабост към „Чистилище“, също като Ричард. И той бе така любезен да ми отговори. С това започна дългогодишната ни кореспонденция.

— Значи го познавате добре?

Виждаше, че старецът мери всяка своя дума.

— Колкото повече опознавах Ричард, толкова повече осъзнавах, че не може да е извършил онези убийства. Просто не се връзва. Усетих родство с този човек, духовна връзка, която дори не мога да обясня. Умът на Ричард... е всепомитащ. Дори не можем да си представим колко. Годишите в „Рок Маунтин“ го смекчиха и позамъглиха съзнанието му. Но преди години, когато за първи път му отидох на посещение в затвора, интелигентността му бе неизмерима. Ето, вижте.

Извади от една кутия купчина изрезки от вестници и ги пръсна на малкото бюро.

— Това са „фактите“ за неговите престъпления — продължи старецът. — Но искам да обърнете внимание на две неща, докато четете. Да ги наречем несъответствия. Първо, вижте какво казват за него колегите му от „Дюмант“.

— А второто?

Фиск се усмихна.

— Ще се сетите и сама. Вие сте будно момиче. Намерихте книгата, нали?

Алекс започна с най-старата изрезка — от януари 1982 година. В статията се разказваше за ужасното убийство на студентка. Шона Уитли била нападната най-вероятно с брадва и жестоко обезобразена,

„направо да ти се обърнат червата“, както се бе изразил авторът. Върху лицето ѝ била поставена една-единствена книга: „Спиралата“ на Фолоус. В статията бяха цитирали приятеля на момичето („Не знам що за чудовище би причинило нещо такова на друго човешко същество“) и председателя на борда на университета „Дюмант“ („Ще вложим всичките си сили, за да спрем този извратен тип“). До приключването на броя заподозрени не бяха разпитвани.

Втората статия беше от следващия ден. Намерено бе второ тяло. Абигейл Мъри, друга студентка, убита в квартирата си в студентското градче. Оръдието на престъплението е отново брадва; извършено е също по особено жесток начин и пак върху лицето на момичето е поставена книга, този път „Златното мълчание“ на Фолоус.

В следващата изрезка се разказваше за опитите убиецът да бъде заловен. Бяха употребени всички вестникарски клишета, с които се описват неразкритите престъпления. Няма заподозрени, съществуват съвсем малко улики и „Дюмант“ е в истерия. Алекс за първи път прочете и фразата „сериен убиец“.

До средата на март в разследването нямаше никакъв пробив.

На 17 март 1982 година полицията разпитала доктор Ричард Олдис. Имаше кратка дописка за това, придружена със снимката на Олдис. По това време разследващите просто се „интересували“ от него, тъй като преподавал съвременна литература на Шона Уитли и много пъти бил забелязван да разговаря с Абигейл Мъри на обществени места в университета. Тонът на статията беше почти сприхав, сякаш авторът не искаше да повярва, че прочутият Олдис може да бъде замесен в нещо подобно.

След това всичко се обръщаше. Олдис бе арестуван в началото на април и следващата статия описваше реакцията на това събитие. Бяха цитирани доста хора, повечето от тях преподаватели в „Дюмант“. Коментарите не бяха ласкателни. „Ричард беше много странен човек“, казваше един професор, който бе поискал да запази анонимността си. „Винаги е бил труден за разгадаване“, твърдеше друг. „Ричард нагласяше личността си според очакванията на събеседника си. Истински хамелеон“. Споменаваха и за други връзки на Олдис с жертвите и с местопрестъпленията, както и особено уличаващия факт, че върху лицата на двете момичета са поставени именно книги на

Фолоус. Алекс започна да осъзнава, че цитираните професори говорят за Олдис в минало време. Че вече го бяха осъдили.

Последната статия беше публикувана година по-късно. В нея стъпка по стъпка се разказваше за разследването и ареста на Олдис. Алекс зачете внимателно — може би тук имаше нещо, което трябваше да запомни.

Властите се заинтересували от професор Олдис след анонимно обаждане на горещата линия в „Дюмант“ и веднага го привикали на разпит. След няколко часа той признал, че знае нещо за убийствата, но няма да каже и дума повече без присъствието на адвокат.

Докато чакал защитникът му да пристигне, Олдис станал враждебен и на няколко пъти споменавал герой от класическата литература — Расколников на Фьодор Достоевски. (Същата книга, беше отбелязано в статията, била намерена и сред пръснатите томове в жилището на Шона Уитли в нощта, в която била убита.) Олдис се разгневил, че могат да го накажат за това, което е извършил, и тогава разследващите *„видели с очите си на какво е способен професорът“*. В един момент се осмелил да заяви: *„Трябва по-внимателно да проучите Шона Уитли“*, сякаш намеквал, че е заслужила постигналата я съдба.

Прегледа статията до края и се обърна към Фиск. Той стоеше зад нея, подпрян на библиотеката, и се усмихваше кисело. Размазаният грим приличаше на сянка на лицето му.

— Е? — попита старецът. — Видяхте ли нещо, което да ви се струва странно?

— Другите преподаватели определено го подозират.

— Разбира се. Но това, че си ексцентричен, не те прави убиец. Ако това е достатъчно, за да се превърнеш в престъпник, тогава всички от академичните среди щяха да имат скелети в гардеробите си.

— Но Олдис така и не е обжалвал присъдата си. Нито веднъж. Ако е невинен, не трябва ли да се опита да го докаже?

Фиск поклати глава и на лицето му отново се изписа съжаление.

— Де да беше толкова лесно, госпожице Шипли. Ричард просто изчакваше подходящия момент, когато ще е събрал цялата информация.

— И сега вече я има, така ли?

Фиск се усмихна.

— Да.

— Какво е открил?

— Уви, не знам. Ние с Ричард... Аз искам да се сближа още с него, но той е труден човек. Обаче съм убеден, че казва истината за своята невинност. Сигурен съм в това, както и че името ми е Фиск. Кой е истинският извършител? Нямам представа. — Сълзящите му очи отново се впиха в нея. — А сега второто нещо. Казах ви, че в статиите има някои интересни неща. Едното е конспирацията в „Дюмант“. А другото?

Алекс отново погледна пожълтелите изрезки. Погледът ѝ зашари по тях в опит да открие нещо, което е пропуснала. Но не откриваше нищо. Абсолютно нищо.

— Просто не мога да го видя.

— Погледнете по-внимателно, госпожице Шипли. Съсредоточете се. Ако вие сте единствената студентка, на която Ричард ще разчита този семестър, ако ще извървите целия път, трябва да можете да четете между редовете.

Алекс не искаше да се провали в това изпитание. Не и тук, пред легендарния ректор. Боеше се, че ако не успее, двамата могат да загубят интерес към нея. Че Фиск и Олдис може да изберат някой друг и тогава всичко, което е научила и направила, ще отиде на вятъра.

„Къде е, по дяволите? Какво според него трябва да видя?“

Взираше в текста и в снимките от местопрестъплението, с които бяха илюстрирани статиите. Кървавото петно на Роршах на стената, книгите, пръснати по пода. Лавината от книги в жилището на Абигейл Мъри, строгата фотография, празната стая. Усмивката на лицето на Ричард Олдис, докато го отвеждат, окован в белезници.

„Къде е? Къде?“

Очите ѝ се плъзнаха по последната статия, историята за разкриването на Олдис. Обаждането, довело до ареста. Самопризнанието на професора.

Алекс вдигна поглед.

„Самопризнанието — помисли си. — Олдис е признал, че знае нещо“.

— Тя е заслужавала постигналата я съдба.

— Продължете — подкани я Фиск.

— Начинът, по който го е казал. Той им е обърнал внимание, че трябва да проучат внимателно Шона Уитли. Репортерът според мен е

направил грешка. Олдис го е казал буквално. Имал е предвид, че трябва да разберат повече неща за Уитли. Да я проверят, защото това може да ги отведе до истинския убиец.

Лицето на Фиск грейна и Алекс усети прилив на гордост.

— Много добре. И след време Ричард успя наистина да намери повече информация за Шона. Разбира се, никой в „Рок Маунтин“ не знаеше, че я търси. Никой не биваше да разбере. Но той изрови това, което му трябваше. И то преобърна всичко.

— И вие наистина нямате представа какво е открил — каза малко по-смело Алекс. — Или просто не искате да ми кажете?

Фиск се поколеба. Накрая каза:

— Попитахте ме за връзката с Пол Фолоус. Е, аз ви казах, че не знам кой е истинският извършител на това престъпление. Но мога да ви споделя следното: това, което е открил Ричард, е изцяло свързано с писателя. Всичко. Пол Фолоус е ключът. Открийте самоличността му и ще намерите и убиеца.

СЪЩАТА ВЕЧЕР

Понякога лекционната зала изглеждаше по-голяма, отколкото бе в действителност. Банките бяха събрани на малки тесни редове. Студентите обикновено идваха по-рано и си говореха за ученето, за социалния живот в Джаспър, за плановете си за бъдещето. С няколко изключения не бяха приятели. През трите години в колежа се бяха превърнали по-скоро в конкуренти. Някои, също като Алекс, предпочитаха да не вдигат много шум около себе си; други пък даваха мило и драго, за да се доберат до най-добрите докторантски програми в страната. Когато завършваш незначителен колеж като този в Джаспър, единственият начин да те забележат, е да покажеш пълно превъзходство в своята област.

Пак бяха деветима — Даниел Хейдън се бе върнал.

— Не можа да устискаш, а? — подхвърли Майкъл Танър. — Сигурно е започнал да ти липсва.

— Да бе! — изсумтя Хейдън. — Как ли пък не!

Както винаги точно преди появата на професора настъпи напрегнато мълчание. Екранът изпука и всички отново видяха Олдис седнал на масата, сплел пръсти и впил поглед право пред себе си. Можеше да е навсякъде — бетонното помещение беше напълно безлично. Нищо чудно да беше и в някоя празна лекционна зала съвсем близо до тях.

— А сега — започна той, — кажете ми, започнахте ли да виждате схемите в „Спиралата“?

— Започва да ми се струва, че романът е някакъв вид алегория — обади се Крисчън Кейн. — Градът е невероятно странен.

— Ню Йорк от романа наистина е много странен — съгласи се Олдис. — Тази книга е за нашата героиня Ан Мари, която напуска родната Айова и се опитва да намери своя собствен път. И къде попада?

— Попада в някакъв... лабиринт — каза Сали Мичъл.

— Много добре. — Олдис кимна доволно. — Точно такава е обстановката в последните двеста страници на „Спиралата“. Четенето

й дотук просто се плъзгаше по повърхността. Всичко в книгата е огледално, отражение на нещо друго. Ан Мари не се движи из джунгла, а из огледална къща. Където ѝ да отиде, Фолоус ѝ поставя препятствия. — Млъкна и килна глава настрани, сякаш се замисли. — Препятствия, да... но какво всъщност прави писателят според вас?

Никой не отговори. Няколко души сведоха поглед, като че ли не можеха да погледнат професора в очите, ако нямат отговор на въпроса му.

— Хайде — подкани ги Олдис, тонът му стана по-остър. — Какво прави Фолоус?

— Подмамва я.

Беше Джейкъб Келър. Премигна бавно срещу екрана, на лицето му бе изписана небрежна незаинтересованост. Но съвсем не беше така — Келър беше нащрек. Както винаги.

— Защо мислите така?

— Не е ли ясно? — отвърна Келър. — Опитва се да направи всичко по силите си, за да не ѝ позволи да успее. Той е кукловодът на Ан Мари... или тя е по-скоро като плъх в лабиринт.

— Плъх в лабиринт — повтори Олдис, сякаш никога досега не бе чувал да описват романа с този израз. Но беше ясно, че фразата е точна, тя идеално прилягаше на моделите и темите в книгата. — Мисля, че сте прав. Някои литературни критици твърдят, че романът е феминистичен текст. Но като видите как Ан Мари се лута из този град-лабиринт, започвате да се чудите дали Фолоус не се...

— ... опитва да я подлуди — каза Алекс.

Той се извърна към нея.

— Точно така, госпожице Шипли.

— Значи твърдите, че Фолоус изобщо не е феминист — намеси се и Мелиса Лий, пресипналият ѝ от цигарите глас едва се чуваше в залата. — Че е точно обратното. Че мрази жените и се опитва да доминира над главната си героиня.

— Твърдя — каза Олдис, — че Фолоус в никакъв случай не е благосклонен писател.

— А какъв е?

— Не сте ли разбрали, госпожице Лий? Той е манипулатор. Градът на препятствията, всички трудности, които Ан Мари трябва да преодолее. Спомнете си лудия чичо, който се крие от нея в стаите на

огромната си къща. Тестовете, на които я подлага, са прекалено сурови. Всички добри романисти поставят пред героите си проблеми, с които те трябва да се справят, но Фолоус сякаш нарочно дразни своята героиня. Като че ли иска да я доведе до ръба на отчаянието. И, разбира се, прави точно това. Но това е разговор за друг път.

Те отново бяха хипнотизирани от гласа му, от интерпретацията му на „Спиралата“, а след това извадени насилствено от транса от въпроса му.

— Какво ни говори всичко това за самия Пол Фолоус? — попита той.

— Че е лъжец.

Всички се обърнаха към студента, който се бе обадил: Даниел Хейдън.

— Нима всички романисти не са лъжци, господин Хейдън? — попита Олдис.

— Някои са по-добри от останалите — отвърна веднага младежът. Говореше убедено; нервното и заядливо хлапе от предишната лекция бе изчезнало и на негово място се бе появила по-дръзка личност. Която искаше да докаже нещо.

— Разбира се. Но за добра лъжа се изискват две неща: умел разказвач и наивен слушател.

— Ха, умел! — изсумтя Хейдън.

— Значи не сте съгласен, че Фолоус е бил добър в това, което е правил? — Очите на Олдис блеснаха. Тази размяна на реплики му харесваше. — В това, което прави?

— Смятам, че хората трябва да казват истината.

— Нима? — подразни го Олдис. — Винаги да казват само истината?

Хейдън отклони въпроса.

— Дори и в художествената литература трябва да има контекст. Какъв е контекстът на игрите, които играе Фолоус?

— Той е в самите текстове.

— Какви текстове? — попита Хейдън, вдигна екземпляра си на „Спиралата“ и го размахва. — Това не е достатъчно правдиво, за да е текст. Авторът дори не иска да каже кой е и да защити и една своя проклета теза. Прилича ми на измама.

Олдис понечи да каже нещо, но спря. Облиза устни. Залата отново се бе изпълнила с живот, запулсира от напрежение. Олдис сякаш се приближи, влезе при тях и направи физическа крачка към момчето.

— Е — каза той, — според мен добрата лъжа е като добрата история. Разкрасяването е признак на умение и...

— Лъжете ли, професоре? — попита Хейдън.

Олдис се дръпна назад.

— Моля?

— Просто питам.

— Лъжа. Лъгал съм. Но както и с много други навици, и с този се опитах да се разделя, откакто съм в затвора.

— За какво сте лъгали?

— О, я стига, Даниел — обади се Мелиса Лий. — Остави го да продължи.

Олдис се усмихна от екрана.

— Не, не, нека говори. Въпросът е интересен. Моите лъжи... — Очите на Олдис се превърнаха в цепки, докато си припомняше. — Някога разказвах на студентите си в „Дюмант“ истории, които не бяха съвсем верни. В това отношение бях като великия Пол Фолоус.

— Какви истории?

— Че съм живял в Европа — отвърна Олдис. — Това не е вярно. Най-далечното място, в което съм живял, е Айова.

Студентите се засмяха.

Хейдън обаче остана сериозен. Гледаше екрана. Каза нещо. Никой в залата не го чу, или пък ако беше чул, не му обърна внимание. Беше само една дума: *Процедурата*.

Но Ричард Олдис чу. И се усмихна.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Докато се връщаше към къщата, Алекс се обади на мобилния на Луис Прайн. Чу познатия глас, записан на гласовата поща: „Аз съм доктор Луис Прайн, директор и главен психиатър на болницата «Оукланд». Моля, оставете съобщение след сигнала. Ако случаят е спешен, свържете се с администрацията. Благодаря“. Чу се кратък сигнал и след него Алекс каза:

— Луис, започвам да се тревожа за теб. Всички ще преспим в къщата на ректора Фиск. Възпоменателната церемония за Майкъл е утре сутринта. Чакаме те. Наистина искам да те видя. Моля те, обади се. — Прекъсна връзката и тръгна през двора.

Завари всички във всекидневната. Разказваха си истории за Майкъл Танър. Щом тя влезе, разговорите им рязко секнаха и всичките шестима бивши нейни колеги я погледнаха, сякаш ги бе хванала да разкриват най-съкровени си тайни. В средата на групата, наметната с одеяло, беше Сали Танър.

„Тя знае — помисли си Алекс. — Знае какво съм намислила“.

— Нещо ново? — попита Сали. В сините ѝ очи не се четеше никаква друга емоция, освен надежда.

Алекс поклати глава.

— Все още ровят. Детектив Блак е свестен човек, Сали. Ще открие убиеца.

Сали стисна очи, за да не се разплаче.

Крисчън Кейн я прегърна и по незнайно каква причина този жест предизвика ревност у Алекс. За това, че не се бе срещала с останалите толкова дълго, че се бе върнала в Харвард след смъртта на Даниел и не бе спазила обещанието си да поддържа контакт с тях. Погледна към Келър, но той извърна очи.

— Да си поговорим за доброто старо време — предложи Крисчън. — Това би харесало на Майкъл.

— Да — съгласи се завалено Франк Марсдън. — Абсолютно! — Стоеше настрана от другите, Луси Уигинс се бе вкопчила в ръката му.

— Помните ли когато Майкъл попита Олдис дали е сигурен за един цитат от Фолоус? — попита Крисчън.

— Помня — отвърна Мелиса Лий. — Типично за Майкъл.

— Нали? — обади се Сали с безизразен глас. Абсолютно безизразен. Алекс се зачуди дали изобщо помни случката.

Продължиха в същия дух още половин час, разказваха си истории за убития си приятел. Повечето бяха незначителни случки от вечерния курс, на който Майкъл бе подложил на съмнение авторитета на Олдис. Беше блестящ още тогава, като всеки от тях, по свой си начин; когато почна работа в собствената си алма-матер само година след като защити доктората си, Алекс му се бе обадила, за да го поздрави. Спомняше си тона му и как след разговора им си каза: „*Не е щастлив, че се връща там, не се вълнува, че пак ще е в този университет. И не го виня*“.

Те говореха, а Алекс ги гледаше. Наблюдаваше ги.

— Спомням си и нещо друго, което Майкъл каза веднъж — обади се Крисчън.

Алекс се взря в писателя, в наболата му брада и вечно неспокойните очи. И в ума ѝ отново изплуваха думите на Олдис от тази сутрин, задачата, която ѝ бе поставил. Възможно ли беше този човек да е убиецът? Възможно ли бе Крисчън с раздърпаните дрехи и отчаяната амбиция да е...

— Добър вечер — чу се глас.

Алекс се обърна. Матю Оуен вкарваше в стаята инвалидната количка — старомодна, с платнена облегалка и някак напълно в тон с потъналата в разруха къща. В нея седеше ректорът Стайли Фиск. Видът му я смая. Беше приведен и свит, като дете в прекалено големи дрехи. Носеше черни очила, а на лицето му имаше дебел слой фон дьо тен. Отгоре бе сложил пудра, а устните му бяха намазани с ярко алено червило. Носеше руса перука с път отстрани. Беше жалка пародия на самия себе си от времето, когато преподаваше в колежа. Оуен добута количката до тях, остави я и започна да слага още дърва в огъня.

— Толкова съжалявам за случилото се — каза ректорът. — Всички вие сте ми скъпи приятели и съм покрусен също като вас.

— Ректор Фиск — намеси се Мелиса. Беше метнала черен пуловер на раменете си и порцелановата бледност на лицето ѝ напомняше на Алекс за момичето, което беше някога. В скута ѝ имаше

книга, беше си отбелязала докъде е стигнала, мушнала между страниците финия си пръст. Бе един от романите на Крисчън. — Мислите ли, че Ричард Олдис има нещо общо с това? — Очите ѝ се стрелнаха към Алекс.

— Трябва да сме отворени към всякакви възможности — отвърна ректорът.

— Казват, че Олдис се бил променил след излизането от затвора — обади се Франк. Седеше на покрития с чаршаф диван и държеше изпотена чаша с нещо силно вътре. Ръката му леко трепереше и ледът подрънкваше в стъклото. — Че бил станал по-мрачен, бил се нанесъл в къща недалеч от кампуса и бил започнал да пише нова книга за Фолоус. Още не я бил завършил, казват.

При името на писателя стаята притихна. Оуен разбута дървата в огъня и от камината изскочи взрив от искри, които накараха Алекс да подскочи.

— Трябва да го разследват поне — каза Мелиса. — С Майкъл имат прекалено много общи неща в миналото, не могат да го оставят ей така.

— Минало — изсъска Сали Танър. Все още бе увита в одеялото, но продължаваше да трепери, сякаш само на метър от нея не гореше буен огън. Пламъците хвърляха сенки по лицето ѝ, по скулата ѝ се спускаше черна ивица. Вече не беше двайсетгодишно момиче, пред което е целият живот, смъртта на Майкъл я бе изпълнила с горчивина. Личеше ѝ, че е пила: примигваше срещу огъня и заваляше думите. — Няма никакво минало. Свърши се. Всичко постигнато от Ричард Олдис, известността му, славата му — няма ги вече. Сега е само един жалък старец, който живее в спомените си.

— Не. — Алекс осъзна прекалено късно, че го е казала на глас. — Все още е гениален. Все още има своя интелект.

Сали се засмя и в очите ѝ блесна гняв.

— Разбира се, че ти ще мислиш така.

Алекс прехапа език и извърна поглед.

— Къде е Луис? — обади се Фиск от инвалидната количка. — Няма ли да дойде?

— Луис Прайн сигурно се е побъркал покрай онези откачалки — каза Марсдън.

— Стига, Франк. — Приятелката му игриво му стисна ръката.

— Сериозно, Луси. Казвал ли съм ти с какво се занимава Луис? Директор е на един затвор, в който държат адски гадни типове. Нямам представа как успява да запази разсъдъка си при това положение. Наистина нямам.

— Утре — каза ректор Фиск — ще отидем на поклонението в източния двор пред Кулата. Алекс ще произнесе надгробното слово, а всички, които искат да кажат по няколко думи за Майкъл, също ще получат думата. — Сали изхлипа от дивана, звукът беше сух като мъртва листа. — Много се радвам, че се съгласихте да отседнете при мен. Нямаме представа колко съм щастлив, когато чувам отново гласовете на най-добрите си студенти в дома си.

Ректорът помълча, после кимна на Матю Оуен да го закара в стаята му

Сали също излезе и разговорите станаха по-свободни. Алекс се опитваше да ги анализира, да намери в тях информация, която да ѝ помогне в поставената ѝ задача. Но не откриваше нищо. Струваше ѝ се невероятно, че някой от тези хора е могъл да предаде Майкъл, а още по-малко — да го убие. Изглеждаха ѝ точно като на погребението на Даниел: чувстваха се неловко от скръбта си, правеха всичко по силите си, за да запълнят мълчанието, което щеше да ги накара да си представят трупа, библиотеката, разхвърляните книги. *„Те са просто група стари приятели, Алекс. Олдис те подведе, измами те. Когато се прибереш, трябва да...“*

Качваше се бавно към стаята си.

Разговорът за Олдис отпреди малко я бе разстроил. Беше сигурна, че професорът е невинен за убийствата в „Дюмант“. В края на краищата точно нейното разследване бе доказало извън всякакво съмнение, че Олдис не може да ги е извършил.

Ами ако бе станала грешка? Ако Олдис беше манипулирал вечерния курс, а сега ги манипулираше и за убийството на Майкъл Танър?

Не. Олдис беше невинен и този път. Той нямаше никаква вина, а някой в тази къща криеше отговорите, които можеха да отведат до убиеца на Майкъл.

Тръгна по тъмния коридор. Вторият етаж беше тих, чуваше се само приглушеният разговор на другите долу. *„Тук ли е все пак? И има ли го изобщо?“*

Мобилният ѝ телефон завибрира.

— Да?

— Доктор Шипли? Обажда се детектив Блак.

„Открили са нещо!“

— Може ли да се срещнем в източната част на кампуса след двайсет минути? — попита Блак.

— Разбира се. Какво е станало?

— Нищо особено. Просто искам да ви покажа нещо, което според мен ще ви се стори интересно.

— Ще дойда. — И прекъсна връзката.

Продължи по коридора. „Отговорите“, мислеше си. Имаше много причини да се върне в Джаспър, някои от тях всъщност егоистични.

Влезе в библиотеката и светна. Приблжи се с благоговение към полиците. Фиск бе подредил книгите по хронология и течения. Дали ръкописът не бе скрит някъде тук?

Започна от Уилям Уърдсуърт и романтиците, Уитман и американската поезия, Хазлит и критиците, след това мина към модернистите. Тази полица беше по-празна, но въпреки това съдържаше разнообразна литература: Елиот, Опън, Паунд. Прокара пръсти по томовете, остави инстинктът ѝ да я води.

„Къде си? Съществува ли?“

Продължи да оглежда рафтовете. Тук нямаше нищо. Абсолютно нищо. Бе прегледала целия етаж, бе проверила във всяка стая, а не беше по-близо до целта си. Ръкописът беше фарс, поредната спекулация...

Спря. Все още беше при модернистите и разглеждаше изследванията за Фолоус. Тук беше прочутият текст на Бенджамин Лок за „Спиралата“ и, разбира се, трудовете на Стайли Фиск за феминистичните възгледи на Фолоус. Както и двата тома на Олдис, които бе писал в затвора. Тя се взря в полиците, в подредбата на книгите. Системата, която бе забелязала преди малко, тук се чупеше. „Призракът“ на Олдис бе малко по-напред от другите и като че ли не беше толкова прашна.

Алекс посегна и я дръпна от полицата — и чу някакво тихо щракване. Идваше точно иззад томчето. Вгледа се по-внимателно в празното място. Зад книгата имаше отвор, вдлъбнатина в стената.

И във вдлъбнатината имаше сгънати листове

С разтуптяно сърце тя посегна към тях.

— Алекс? — Тя стреснато се извърна. — Какво правиш тук?

Беше Келър. Беше се облегал на рамката на вратата с бира в ръка. Също както когато бяха студенти. При други обстоятелства коленете ѝ щяха да се подгънат.

— Тъъ... нищо. Просто разглеждам книгите на Фиск.

Той влезе и подметна:

— Луси Уигинс значи, а?

Алекс застана с гръб към полиците, с отчаяната надежда, че Келър няма да види тайника.

— Странна работа, нали?

— Изглежда ми по-различна на живо. — Отпи от бирата. — Гледах я в „От местопрестъплението: Маями“ преди няколко месеца. Потърсих информация за нея в интернет. Омъжена с деца, няколко пъти се е лекувала от зависимости. Обичайното. Чудя се дали знае, че и Франк е женен.

— Как би могла да не знае? — Алекс извъртя очи. — Изглеждат щастливи.

— Изглеждат

Той се приближи още повече, спря точно под лампата и попита:

— Тази вечер пак ще ходиш при Олдис, нали?

— Да. Но първо ще се срещна с детектива.

— Какво се надяваш да ти каже? Че знае кой е убил Майкъл? Че има всички отговори? Как би могъл да знае, Алекс?

— Олдис е по-умен от всички нас.

— Разбира се, че е по-умен. Но е и по-опасен.

Тя извърна поглед.

— Трябва да отида при него.

Келър стоеше и я гледаше.

— Трябва да отида пак, защото ако той има нещо общо с убийството, то значи всичко, което направихме в Айова, е било напълно безсмислено. Не го ли разбираш, Келър? Не схващаш ли?

Той задиша тежко. Беше зачервен от алкохола.

— Мелиса твърди, че Даниел не се е самоубил.

Нещо в нея се скъса.

— Какво искаш да кажеш?

— Поговорихме си. Каза ми, че понякога се чувала с Даниел. Веднъж отишла със семейството си до Манхатън и се видели. Прекарали заедно цял ден, запознал я с всичките си приятели полицаи.

— И?

— И бил добре, Алекс. Щастлив. Не приличал на човек, който се кани да си пръсне мозъка на предната седалка на служебната си кола.

Алекс се замисли. В стаята сякаш бе станало по-хладно, нощният студ пробиваше през стените. Отново се почувства, че я въртят хаотични сили, че я дърпат едновременно във всички посоки. Опря гръб на библиотеката.

— Какво искаш да кажеш, Келър?

Той сви рамене.

— В работата на Даниел имаше много стрес. Помисли си. Детектив. От Нюйоркската полиция. Може би зверствата, на които е станал свидетел, са го изкарали от релси... — Млъкна, търсеше думи. — Или пък Мелиса е права и всичко това с Даниел и Майкъл има нещо общо с Олдис.

В очите ѝ проблесна гняв.

— Невъзможно.

— Виж какво, Алекс — каза Келър и направи крачка към нея. — Чуй ме добре. Трябва да внимаваш. Да го наблюдаваш, да обръщаш внимание на всяка подробност. Да си много съсредоточена. Ако лъже, както смятат всички в тази къща, с изключение на теб, ако е свързан и по най-бегъл начин със смъртта на Даниел и Майкъл, значи имаме модел. И ти може да си част от него. — Спря. Никога не я бе гледал така настойчиво и тя не успя да издържи погледа му и извърна очи към тайника. — Ти може да си следващата.

Детектив Бродли Блек държеше книга и по някакъв начин тя инстинктивно разбра, че е „Спиралата“ на Фолоус. Щом я видя да идва, детективът прибра книгата в джоба си и когато Алекс спря до него, каза:

— Поисках да се видим, за да ви дам възможност да погледнете поне веднъж, без онзи задник Райс да се навърта наоколо.

— Имате предвид библиотеката на Майкъл?

— Да. — И я поведе през двора. Стъпките му отекваха.

— Благодаря, детектив. Наистина искам да погледна. Но нямам нужда от милостиня.

— Не е милостиня. Мислите се за герой в този колеж и в известен смисъл сте. Очаквам да кръстят библиотеката на ваше име, когато Фиск ритне камбаната, и да поставят ваша бронзова статуя на голямата поляна. Но мнозина мислят, че сте спасили човек, който не е бил съвсем невинен.

— И какво ви кара да смятате, че ми пука какво мислят хората? — наежи се тя.

— Имате татуировка на рамото.

— И какво от това?

— Има два типа жени — продължи той и за първи път съвсем леко се усмихна. Щеше ѝ се да го харесва, но не беше така. — Такива, които имат татуировки, и такива, които нямат. Такива, които са убедени, че са център на вниманието. Те знаят, че хората ги зяпат, опитват се да ги разгадаят. Да ги прочетат като отворена книга. Какво пише на татуировката ви?

Татуировката сякаш започна да пари рамото ѝ. Спомни си пиянската нощ в Кеймбридж, когато си я направи. Беше надпис с най-завъртените букви, които татуистът с множество пиърсинги и брада катинарче успя да изпише:

— *Un buon libro non ha fine.*

— Нямам представа какво означава това, професор Шипли.

— Добрата книга няма финал.

Вече излизаха от студентското градче. Блак гледаше надолу към асфалта. Струваше й се, че му се иска да каже нещо, но не намира точните думи.

— Ако това убийство е точно като предишните две — почна той накрая, докато минаваха покрай Бейкън Хол, където бе преподавал Майкъл Танър, — убиецът няма да се задоволи само с един труп. В „Дюмант“ има две убийства, две жертви.

— Знам това, детектив. — И добави по-тихо: — Спомням си.

Блак спря. Нещо привлече погледа му — кос, който излетя внезапно от едно дърво в двора. Проследи движението на птицата, докато тя не се превърна в точица в небето, след това продължи: — Изучавали сме вашия случай. В полицейската школа. Останалите му се присмиваха. Студентка по литература разкрила убийство? Голям майтап! Но аз бях очарован от начина, по който сте го направили.

Тя се взря по-внимателно в него.

— Това свалка ли е, детектив?

— Ректор Райс твърди, че сте непредвидима. Че не зачитате правилата. Че някои от нещата, които сте направили по време на вечерния курс, са могли да донесат неприятности на ръководството на колежа. Че заради вас вие и приятелчето ви сте могли да загинете.

Алекс нямаше какво да каже. Вярно си беше.

— Но ако искате да знаете какво мисля аз... Според мен малко непредвидимост ще се отрази добре на това разследване. Вие можете да станете посредник между нас и Олдис, да повторите това, което сте направили през деветдесет и четвърта.

Тя бръкна в джоба си, напипа никотиновата дъвка и я стисна, все едно можеше да й подейства само от докосване.

— Искам да ви попитам нещо, детектив.

— Каквото поискате.

— Защо тормозите Сали Танър?

Той извърна поглед.

— При убийство съпругата е първата....

— Не ми пробутвайте тези глупости — каза Алекс. — Това не е тъпа любовна драма. Това убийство е предумишлено, има предварителен сценарий. Извършителят му се опитва да създаде някакво извратено произведение на изкуството. Сали не беше такава.

Не е такава — поправи се Алекс. — Моля ви. И без това страда достатъчно.

Той стисна устни, намръщи се, после каза:

— Тя е изневерявала на Майкъл. Ходила е с колата на юг, сигурно се е срещала с друг преподавател. А може би дори и със студент.

— Сигурен ли сте?

— Да. Всеки уикенд е ходила до университета „Дюмант“.

Алекс си спомни какво бе казал Крисчън. *„Процедурата — помисли си тя. — Сали също е играела“.*

— Да тръгваме — каза детективът. — Става късно.

На пода имаше лампа без абажур, голата електрическа крушка хвърляше бяла светлина. На едната стена имаше грозна тъмна пукнатина. Някой от разследващите я бе оградил с тебешир. Един стол бе прекатурен в ъгъла. Покривката на масата бе издърпана и чиниите бяха разпилени по пода, някои бяха счупени на хиляди блестящи парченца. *„Съпротивлявал си се, нали, Майкъл? Борил си се с това копеле и почти си го победил“.*

— Сали Танър се е прибрала към девет вечерта — каза Блак. — Заварила всичко така. След това тръгнала към кабинета.

— Мили боже! — възкликна Алекс.

— Разбира се, няма никакви свидетели. Студентите под наем от другата страна на улицата вдигали купон и не са забелязали нищо. Сякаш убиецът изобщо не е влизал в къщата. — Блак се размърда неспокойно. — Елате да видите и кабинета.

В коридора имаше двама оперативни работници, говореха си тихо. Погледите им се стрелнаха към Алекс, задържаха се върху нея за секунда, после се отместиха. Всичко в къщата на мъртвия беше обвито в мистерия.

„Той си мисли, че съм готова за това — помисли Алекс. — Мисли си, че вечерният курс ме е подготвил“. Искаше да каже нещо. Да му обясни, че не е готова.

И наистина не беше. Но влезе в ужасната стая. Кървавото петно беше първото, което забеляза. Полицайте бяха очертали и него с тебешир. Крилата на Роршаховата пеперуда, разклоненията, излизащи като пламъци от краищата — толкова педантично пресъздадени, сякаш

бяха рисувани с четка. Но също така и прости, като драсканица на дете.

— Забележете колко прецизно е всичко — каза Блак. — Абсолютно същото като в „Дюмант“, до последната мазка по стената. А и книгите...

Алекс огледа книгите. Отначало ѝ се сториха хаотично пръснати, но когато се взря по-внимателно, видя, че са внимателно подредени. Не бяха просто пуснати на пода, а по-скоро наслагани преднамерено, с цел, като инструменти върху хирургическа табла. Но не можеше да се съсредоточи, а и не искаше — книгите я уплашиха повече, отколкото ако бе видяла трупа на Майкъл Танър.

— Тази върху очите му — каза тя с пресипнал глас. — Коя беше?

— Фолоус — отвърна Блак. — „Спиралата“.

Разбира се.

— Искате да ни напомни за „Дюмант“ — продължи Блак. — Това е като снимка на предишните убийства, пресъздаване. Римейк. Ще ни помогнете ли, доктор Шипли?

— Да — каза тя тихо. Гърлото ѝ бе пресъхнало, стискаше юмруци, ноктите ѝ се бяха впили в дланите. Преди всичко ѝ се струваше трагично; но сега, когато стоеше тук, наред тези книги, които я заливаха като вълна, осъзна истинската същност на престъплението — то беше гнусно. Изведнъж се вбеси. Искеше да се изплюе, да скъса книгите, да потърси отговора вътре в тях, да скрие огромното безсмислено петно на стената, което се бе превърнало в око, в камера, която я следеше. И се опитваше да проникне дълбоко в нея. — Да, ще ви помогна.

Блак кимна, а Алекс огледа за последно разхвърляния кабинет. „Как може никой да не е чул борбата? — зачуди се, докато минаваше покрай детектива. — Защо никой не му е помогнал?“

— Къде отивате? — попита Блак.

— Трябва да се видя с един човек.

— Кой?

— Ричард Олдис — отвърна Алекс и се махна от тази стая на ужасите и от призраците, с които беше пълна тя.

КУРСЪТ
1994

Надзирателите без лица, както винаги, стояха на стража до Олдис. Черните крачоли на панталоните им бяха с идеални ръбове.

— Вече сме в разгара на пътешествието си — каза Олдис. — На път сме да открием кой всъщност е Пол Фолоус.

— Защо просто не ни кажете? — Мелиса Лий носеше тениска на „Пиксис“^[1] и съдрани панталони, пристегнати с вратовръзка вместо колан. Боядисаните ѝ в черно устни блестяха, тъмната ѝ мазна коса висеше над пронизващите ѝ зелени очи. — Ако знаете самоличността му, както твърдите, защо просто не ни я разкриете?

— Съгласен съм с нея, професоре — каза Майкъл Танър, който седеше до Лий. Беше кльощав и изглеждаше още по-слаб, само кожа и кости, заради торбестия си пуловер и острите си черти. Имаше разни слухове за Танър и Лий, всъщност имаше слухове за Лий и почти всяко момче от колежа, както и за няколко момичета. Алекс забеляза колко близо са лактите им, колко близо един до друг бяха седнали. — Просто ни кажете кой смятате, че е. Тази загадка, тази...

— Игра.

Това го каза Келър и никой не възрази. Не беше мистерия, както се казваше в наименованието на курса, а нещо доста по-сложно. Нещо, което зависеше от прищевките на самия Олдис.

— Точно така — обади се Даниел Хейдън. — Това е игра. И започва да става малко досадна, не мислите ли?

— Аз не съм съгласна.

В курса имаше само три момичета — Алекс, Лий и Сали Мичъл. Този път се обади Мичъл. Тиха, скромна девойка, която не изразяваше категорично мнението си като Алекс, нито беше скандална като Лий. Мичъл беше неоткритата звезда на английската катедра. Беше от Бърлингтън и също като Алекс беше белязана заради това. Но за разлика от Алекс, се движеше незабележимо из колежа, не ходеше на партита нито на спонтанните събирания на Франт Стрийт, които често организираха преподавателите по литература. В тази лекционна зала тя и Даниел Хейдън бяха най-енигматичните личности.

— И защo не ни кажете какво мислите за моите методи на преподаване, госпожице Мичъл? — попита Олдис. Беше плашещо спокоен.

— Мисля, че ако ни кажете, ще е прекалено... лесно — отвърна тя.

— Кой е съгласен с нея?

Олдис чакаше. Трима студенти вдигнаха ръка: Алекс, Луис Прайн и Франк Марсдън, актьорът на първия ред. Почти всички смятаха, че Марсдън умее напълно да се вживява в героите си на сцената — буквално се превръщаше в човека, когото играеше. Пак бе дошъл на лекцията направо от репетиции — беше с пълен грим, по очите му имаше тъмни сенки.

Олдис го огледа и попита:

— Харесва ли ви моят курс, господин Марсдън?

— Много даже.

— И какво точно ви харесва в него?

— Че се случват неочаквани неща. Че може да очакваме всичко.

Олдис, явно доволен от отговора, продължи:

— Господин Прайн?

— Да го наречем интрига — каза младежът.

Очите на Олдис се спряха върху Алекс.

— А вие, госпожице Шипли? И на вас ли ви харесва това преследване, в което ви въвличам?

Тя не знаеше как точно да му отговори. Дали ѝ харесва? Това не беше точно думата, която би употребила.

— Аз... разбирам защo постъпвате по този начин — каза тя.

— Нима?

— Така мисля, да. Ако просто ни разкриете самоличността на Пол Фолоус, ако ни дадете информацията, която сте открили в „Рок Маунтин“, не само че ще е прекалено лесно за нас, но и няма да е правилно.

— Мисля, че много добре разбирате моите методи — каза Олдис.

— Чаках дванайсет години, за да стигна дотук, и мисля, че мога да устискам още няколко седмици.

Изсмя се. Няколко души в залата направиха същото.

— Освен това не съм сигурен дали този, когото смятам за Пол Фолоус, е наистина той.

Студентите се разшумяха. Никой не знаеше как да приеме това изявление.

— Какво имате предвид? — попита Танър. — Мислех, че сте се добрали до нова информация, професоре. С която никой досега не е разполагал.

— Точно така — отвърна Олдис. — Но тук работим с вероятности. Уравнения с неизвестни. Може да достигнете до дъното на материята и да откриете, че моята информация е погрешна. Че този, когото съм смятал за Фолоус, изобщо не е той. Това се случва непрекъснато с изследователите на Фолоус. Смятам, че този път съм прав, но...

Незнайно защо това признание уплаши Алекс. Ужаси я. Как така не е сигурен?

— Има ли изобщо значение? — попита Мелиса Лий. Гледаше Олдис предизвикателно.

— Какво дали има значение, госпожице Лий?

— Дали ще бъде намерен Фолоус. Това ще промени ли света по някакъв начин? Ще означава ли нещо?

— Разбира се. Ще означава всичко.

Алекс кимна, после се усети. Не биваше да се доближава толкова до него. Би било много опасно да мине на негова страна, да създаде отношения с него. В ума ѝ изплуваха вестникарските изрезки на ректора Фиск, мъртвите момичета, книгите...

Професорът продължи:

— Ако намерите Фолоус, ще разрешите една от най-великите световни...

И млъкна.

— Професоре? — обади се Хейдън.

Чу се сподавен звук и Олдис се хвърли напред върху масата, към мястото, където вероятно бе закрепена камерата. Бързината на това движение стресна Алекс. Брадичката на Олдис се удари в металния плот. Очите му се изцъклиха, после той изчезна от полезрението им, а камерата се разтреса. След малко обективът ѝ се фокусира върху едното му око. Сякаш беше видял нещо, което не можеше да се опише с думи, нещо ужасно или красиво, чието значение не можеше да разбере.

— Аз... — почна той, останал без дъх, и млъкна.

Надзирателите се втурнаха напред. Лицата им както винаги не се виждаха, но единият се наведе и камерата го хвана. Широка челюст, рядка тридневна брада. Едното му трескаво око влезе в обектива. След това лицето му изчезна.

Мониторът угасна.

— Какво стана, по дяволите? — възкликна Крисчън Кейн.

— О, не отново — каза Келър.

Алекс затаи дъх. Не ѝ харесваше, че я изоставя така. Не и след като бе събрала всичката онази информация от ректора Фиск. Не и след като бе видяла снимките от местопрестъпленията. Чувстваше, че вече е по-близо до отговора, сякаш посланието в книгата най-накрая започваше да придобива реални измерения.

— Трябва ли да го чакаме да се появи отново? — попита Лий раздражено.

Но преди някой да отговори, мониторът просъска и на него отново се появи картина. На масата на Олдис седеше непознат мъж. Беше със сив костюм и малки очилца, които още повече смачкваха лицето му. Взираше се тържествено в камерата.

— Казвам се Джефри Олифант — каза бавно мъжът, гласът му беше глух. — Аз съм директорът на затвора „Рок Маунтин“. Със съжаление ви информирам, че доктор Олдис няма да може да продължи лекцията си тази вечер. Отведоха го в килията му, където ще бъде прегледан от медицинския ни персонал. Страда от рядка неврологична болест, както вече ви е казал. Няма нищо тревожно. Ако е в състояние да преподава, ще изнесе следващата си лекция както е по разписание. Благодаря ви за разбирането.

И екранът отново угасна.

„И какво да правя сега?“, зачуди се Алекс.

Отново си тръгна с Келър.

Не беше студено като предишната седмица. Студентите бяха навън, някои седяха на пейките. Във Върмонт през януари не ставаше по-топло.

— Все още ли мислиш, че лъже? — попита тя Келър. Вече го чувстваше близък. Глупаво е, да, призна пред себе си. Играеше си някакви момичешки игрички. Само една разходка с него през снега и вече смяташе, че може да му има доверие.

Почти.

— Трудно е да се каже — отвърна Келър. Снегът бе започнал да се топи и пътеките бяха кишави. Водата се просмукваше в тревните площи и ги превръщаше в тъмни лепкави кални полета. — Всъщност изпитвам съжаление към това нещастно копеле.

— Не бива — каза Алекс. — Той е убил... — И спря.

— Знам, знам. Онези момичета. Но е толкова жалък, приклещен там в онази килия с надзирателите зад него. Можеш ли да си го представиш?

— Не.

— Аз също. Мисля, че ако съм на негово място, ще се самоубия. Ще приключа с всичко. — Келър млъкна, очевидно обмисляше нещо. — Искам да ти задам един въпрос.

— Давай.

— Кой от нас според теб е любимецът на Олдис?

Тя си спомни за книгата в стаята си.

— Не знам.

— Мисля, че е Даниел Хейдън.

— Шегуваш се.

— Погледни го само, Алекс. Той нямаше никакво намерение да напуска курса. Същият е като Олдис. Харесва му да играе подобни игрички и да гледа как хората му се връзват. При него всичко е роля. Той е единственият, който...

„Не е като останалите“. Знаеше, че Келър иска да каже точно това.

— Може би.

— Не си съвсем убедена.

Алекс се замисли, представи си лицата на студентите. Представи си начина, по който общуваха с Олдис, и начина, по който той ги... манипулираше. Силна дума, но с такова усещане беше останала: че той си играе с тях, насъсква ги с обещанието, че ще научат кой е Фолоус. Това беше неговият морков.

— Аз пък мисля, че Олдис не харесва никой от нас — каза тя. — Не и изцяло. Целият курс ми се струва много зловец.

— Искаш да кажеш, че „Разгадаване на литературна мистерия“ не е любимият ти курс? — попита той и се ококори театрално.

Алекс се засмя.

— Нямам предвид това. Просто... чувствам се странно в онази зала. Не знам. Звучи глупаво.

— Не — каза той. — Продължавай. Какво чувстваш?

— Че Олдис си играе с нас — отвърна тя. — Все едно е кукловод, а ние сме неговите марионетки.

— Можеш да се откажеш, когато поискаш, Алекс. Знаеш го.

Тя извърна поглед.

— Знам. Сигурно ме е хванала параноята. Но има и нещо друго под повърхността. Кое то клокочи.

— Клокочи? Откъде е това? От „Сто и една готварски рецепти“?

Тя го сръга и усети мускулите под дрехите му. И почувства как нещо потрепна дълбоко в корема ѝ.

Продължиха към Филбрик Хол.

— Трябва някой път да учим заедно — каза Келър.

— Да — съгласи се тя. — „Да? Глупачка!“

— Какво ще кажеш за утре вечер? Можем заедно да четем Фолоус. Великолепният мистериозен роман „Спиралата“. Можем да разгадаем мистерията.

— Звучи добре.

— Тогава сме на мой терен — каза Келър. — „При Ребека“, точно в седем.

— Ще дойда.

Келър кимна и я остави сама на алеята. Докато се прибираше в стаята си, тя осъзна, че е забравила да си поеме дъх.

---

[1] Алтернативна американска рок група от Бостън, оказала влияние върху Кърт Кобейн от „Нирвана“. — Б.пр. ↑

На следващата сутрин Алекс пак отиде в дома на ректора Фиск. Този път старецът я очакваше.

— Разкажете ми за Айова — каза тя, когато се настаниха във всекидневната. — Професор Олдис каза, че трябва да започнем оттам, от родното място на Ръдърфорд. Случило ли се е нещо там?

— Повечето герои на Фолоус са от Айова — каза Фиск. — Чарлз Ръдърфорд също. Винаги се е смятало, че Айова е кота нула, центърът на картата. Ако искаш да намериш Фолоус, трябва да започнеш именно оттам.

Направи й впечатление, че гласът му е колеблив.

— Но?

— Ричард не беше съгласен. Поне отначало. Струваше му се, че Айова е димна завеса, също като „снимката на автора“, на която е амбулантният търговец на енциклопедии. Фолоус пише за Ню Йорк, за Европа. На пликовете, с които изпращал ръкописите си, имало европейски пощенски марки. Всичко прилича на фарс, сякаш Фолоус нарочно е избрал това забравено от бога място за отправна точка на пътешествието на своите герои. Много типично за него: щом изглежда, че означава нещо, значи не означава нищо.

— А градът, от който е Ръдърфорд?

— Хамлет. Пущинак.

— Олдис ходил ли е там? Преди, имам предвид?

— Ходил е. Заедно с Лок.

— Лок?

Фиск изглеждаше изненадан.

— Ричард не ви е разказал за Бенджамин Лок? О, вие още дори не сте започнали своя вечерен курс.

— Кой е той?

Фиск седна на дивана и кръстоса крак връз крак.

— Доктор Бенджамин Лок беше култова фигура в университета „Дюмант“ — започна той. — Ричард е учил в „Дюмант“, а след това е станал преподавател там, разбира се. Лок бе един вид професор

рenegат. Жените в „Дюмант“ го обожаваха, а мъжете искаха да са като него. Беше сред постоянното присъствие в бунтарските студентски движения в началото на седемдесетте, ходеше на лекции с чарлстони и с хипарски огърлици от мъниста. Виждаше го веднъж, мисля, че през седемдесет и първа. Приличаше повече на студент, отколкото на преподавател, но гениалността му прозираше дори под този външен вид. В това отношение беше досущ като Ричард.

— И той е бил преподавател на професор Олдис, така ли?

— Точно така. Лок преподаваше теория на критиката. Трябва да разбереш, Лок беше изцяло от школата на Реймон Пикар^[1]. За него литературата беше съвкупност от математически модели и той смяташе, че работата на читателя е да ги разгадае и да изпълзи в дупката. Да потъне в книгата.

„В дупката — помисли си тя. — Заешката дупка“.

— Бен сякаш си играеше с някаква машина — продължи Фиск. — Пред студентите си късаше кориците на книгите и режеше с резец страниците, физически унищожаваше книжните тела, за да може след това да ги изследва парче по парче.

Алекс си спомни страниците, които Олдис им бе показал на камерата.

— Предполагам, че това се е сторило на Ричард някакъв вид изкуство — каза Фиск. — Някакво прозрение. Разбира се, двамата станали неразделни от мига, в който Лок осъзнал колко мощен интелект има Ричард.

— Лок ли насочи доктор Олдис към Пол Фолоус?

— Да. По онова време Фолоус не беше известен, но Лок бързо промени това. Беше през 1972 година. Романът „Златното мълчание“ все още не се бе появил, а мнозина смятаха, че Фолоус не е нищо особено. Може би някаква съвременна версия на Идит Уортън. Всъщност Бенджамин Лок е първият учен, който предложи хипотезата, че Пол Фолоус може и да е жена.

Алекс се замисли над това. Стотината страници от „Спиралата“, които бе прочела, много добре пасваха на тази теория. Имаше нещо женствено в писането му.

— Казахте, че Бенджамин Лок е променил възприятието за Пол Фолоус — припомни му тя. — Как го направи?

— Много внимателно — отвърна Фиск. — Създал елитна група от свои ученици. Малка подобрена група от най-добрите студенти по литература в „Дюмант“. Наричали се Айовците.

— И Ричард Олдис...

— ... бил един от тях, да. Естествено, че ще бъде. Именно на техните тайни срещи в дома на Бенджамин Лок се родила митологията около Пол Фолоус.

— Но какво им е преподавал Лок? След като не се е знаело много за романите му, то тогава каква информация им е давал?

— Той ги заразил с фикс идеята, Алекс. Просто си ги представи. — Алекс се наведе напред и се загледа във вечно мърдащите пръсти на възрастния мъж и налудничавите сложни сенки, които хвърляха по стената на всекидневната. — Студентите повярвали, че единственият му дотогава роман — „Спиралата“ — не е просто книга, а... нещо друго. Нещо като карта на съкровища. Съвсем нова и непроучена, която никой не си бил направил труда да разгадае. И че те ще са първите, които ще го сторят. Представи си колко велики са се почувствали.

Алекс се замисли за вечерния курс, за задушната стая в мазето, която нямаше прозорци. За чувството, което я обземаше, когато Олдис се появеше на екрана.

— Да — каза накрая. — Мисля, че мога да си го представя.

— Оттук е лесно да разбереш как са се увлекли по това — продължи Фиск. — Имам предвид, че направо превъртели, изгубили всякаква собствена воля. И ако така наречените Айовци преди били просто любознателни, сега вече били напълно омагьосани от него. Той им станал не просто ментор, а духовен гуру.

— И започнали да търсят Фолоус?

Той кимна бавно.

— Станало по време на последната година от докторантурата на Ричард. Една вечер Лок се появил на срещата блед като мъртвец. Студентите разбрали, че нещо не е наред. Попитали какво е станало и той им разказал.

— И какво е станало? — попита Алекс. Изгаряше от интерес. Беше потънала в разказа на ректора.

— Самият Фолоус се бил свързал с Лок.

Долната ѝ челюст увисна.

— Как така се свързал?

Фиск се наведе напред. По потното му чело бяха полепнали кичури от оредяващата му коса. Историята го беше изтощила.

— Писателят се обади на професора по телефона. Казал му, че е чул за тяхната група и би искал лично да се запознае със студентите. Това, разбира се, си беше шокиращо още тогава. Фолоус вече бе започнал да набира популярност като отшелник, който не си показва носа и не дава интервюта. Фотографията на Чарлз Ръдърфорд на задната корица на „Спиралата“ вече бе поставена под съмнение. Когато човекът, който се представил за Фолоус, помолил за среща с професора и студентите... Е, това било достатъчно да изплаши Бей Лок до смърт.

— Решил, че нещо не се връзва.

— Точно така. А ти не би ли решила същото? Цели три години ровиш в някакъв роман, проучваш го дума по дума, вникваш в съдържанието му и изведнъж писателят отшелник иска да те види? Лок се страхувал. Признал на Ричард, че мъжът му прозвучал странно по телефона. Някак си отнесен. Не като жив човек, а като...

— Какво? — попита Алекс. Беше се изпотила, сърцето ѝ биеше диво.

— Като запис — каза Фиск. — Като някаква машина.

— Господи!

— Да. Било доста обезпокоително. Почти всички Айовци отказали да отидат, въпреки че да се срещнат с Пол Фолоус... да обсъждат с него очи в очи „Спиралата“ надминавало и най-смелите им мечти.

— Ами професор Олдис? — попита тя. Макар и да не ѝ се искаше, в този миг мислеше за професора като за студент — въздействащ, дори секси. Сигурно психиката му е била по-силна от фикс идеята, завладяла изследователите на Фолоус. Нещо се надигна в нея, някаква срамна енергия, която я задуши.

Фиск се усмихна.

— Разбира се, че вече знаеш отговора. Той бил единственият, който останал до Лок. Нищо не можело да разубеди Ричард. Много искал да отиде на срещата, каквито и рискове да криела тя. Уверен, сигурен в себе си и идеите си, че опасността... Е, просто не се

замислял за нея. Само искал да стигне до дъното на издирването. Достатъчно дълго бил работил по романа с Лок и копнеел за отговори.

— И отишли ли на срещата?

Фиск мълчеше. Падаше мрак и всекидневната беше почти съвсем тъмна. Само малка лампа в ъгъла хвърляше бледа светлина.

— Това трябва да ви го разкаже самият Ричард.

— Доктор Фиск...

— Обещавам ти — каза той, — че ще научиш отговорите на тези въпроси. Или Ричард ще ти ги каже, или ти сама ще откриеш какво има в Хамлет.

Алекс отново се замисли за малкото градче в Айова.

— Значи Олдис ни води към Хамлет? Води мен, имам предвид. Това ли е целта на вечерния курс, да минем по неговите и на Лок стъпки и да открием това, което те не са успели?

Отначало Фиск мълчеше. Беше извърнал очи от нея, погледът му бе дистанциран и мрачен, лицето му — намръщено.

— Да — каза старецът. — Точно това е.

---

[1] Реймон Пикар (1917) — френски учен, застъпник на академичния подход в литературната критика, яростен противник на „новата литературна критика“ на Ролан Барт. Техният разгорещен публичен дебат е един от най-важните етапи в развитието на структурализма. — Б.пр. ↑

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Този път Ричард Олдис я очакваше.

Беше отворил вино и сервираше безупречна вечеря от заешко и екзотични зеленчуци в порцеланови чинии върху снежнобяла покривка. От двете страни на малката кръгла маса бяха поставени два стола и през трепкащото пламъче на свещта Алекс видя как професорът ѝ се усмихва в полумрака на малката кухня. До нейните прибори лежеше плик с надпис „За Александра“. Тя отказваше да го отвори.

— Горкият Майкъл Танър — каза той, когато седнаха.

— Все още разследват — каза Алекс. — Полицията наблюдава Сали, но не са я обвинили в нищо.

— Да не би да мислиш, че кротката Сали е убила съпруга си? — попита той направо. Разръчка заешкото с вилицата си и лицето му се разтегна в мъчителна усмивка.

— Не. — Но след като го каза, бързо се поправи. — Не знам.

— Не — повтори професорът, като имитира гласа ѝ. — Не знам. Кое от двете, Александра?

— Нямах достатъчно време за наблюдение. — Внимателно опита храната. Беше изключителна, но тя не искаше Олдис да види удоволствието ѝ. — Но ще ги наблюдавам. Всички сме отседнали у ректора Фиск...

— Фиск — изсъска Олдис. — Старецът извади ли вече митичния ръкопис? — Изсмя се, но очите му не се откъсваха от нея. Алекс извърна поглед към сенките в кухнята. — Кажете ми нещо значимо.

Алекс го погледна през пламъка на свещта. „*Копеле!*“

— Видях къщата.

Ъгълчетата на устата му се вдигнаха още нагоре. Той остави вилицата върху чинията си и тя тихо изтрака в порцелана. След това подпря брадичка върху сплетените си пръсти.

— Продължавай.

— Каза, че според теб убиецът е познавал Майкъл.

Олдис кимна едва доловимо.

— Мисля, че ще се окажеш прав — добави тя.

— Разбира се, че съм прав — отвърна той. Ръцете му се раздвижиха. Тя наблюдаваше как пръстите му танцуват от чашата към ножа, после към покривката и обратно. Чаша, нож, покривка. Нервите му бяха опънати до скъсване, тя го знаеше. — Щеше да ми опишеш къщата на Майкъл Танър.

Но тя мълчеше. Усещаше как балансът на силите се наклонява едва доловимо в неин ущърб, а не можеше да го позволи. Не отново.

— Твой ред е, професоре — каза тя, без да откъсва очи от него. — Контактувал ли си с Даниел Хейдън преди смъртта му?

— Не ставай глупава — отвърна Олдис. Но отговорът му беше прекалено бърз, прекалено рязък. — Бих могъл да се затворя като книга и тогава към кого ще се обърнеш? Към оня нещастник детектива? Към приятелите ти, които си падат по конспиративните теории?

Тя го изгледа злостно, пулсът ѝ бе ускорен. Накрая кимна и каза:

— Беше като в „Дюмант“. Къщата на Майкъл, местопрестъплението — всичко беше абсолютно същото, с изключение на кухнята.

Олдис замръзна и я погледна въпросително.

— По целия под имаше пръснати чинии. Бяха счупени, покривката бе издърпана от масата и всичко бе разпиляно из цялата стая. Навсякъде парчета стъкло и порцелан. Столовете бяха преобърнати и по стените имаше петна.

Олдис се замисли. След това попита:

— Колко бяха чиниите?

— Какво?

Професорът въздъхна.

— Лесен въпрос, Александра. Колко чинии имаше?

Тя се опита да си спомни кухнята и пръснатите парчета. Но напразно. В съзнанието ѝ изплува само библиотеката, книгите, ужасната тишина в къщата...

— Не знам — каза тя засрамено. — Не мога да си спомня.

— Ще си спомниш — увери я Олдис и в усмивката му се появи напрежение. — Довечера ще сънуваш тези стаи. И когато се появят в сънищата ти, гледай да обърнеш внимание на подробностите. Чудя се дали в къщата е имало още някой, освен Майкъл?

— Още някой?

Олдис не каза нищо, а отпи голяма глътка от виното. Когато остави чашата, устните му бяха изцапани с тъмночервено.

— Книгите — каза той. — Разкажи ми за тях.

— Отначало помислих, че са разхвърляни хаотично — каза тя, — но когато се вгледах по-внимателно, забелязах, че има ред. Убиецът е бил много внимателен, много прецизен. Искал е да ни даде да разберем, че в това убийство неговите действия са точно толкова важни, колкото и смъртта на Майкъл.

— Хаосът не съществува. Не и при този човек. Фиксирането му върху убийствата в „Дюмант“ го е направило нестабилен. Той пише нещо като продължение, разбираш ли? А в продължението писателят не може да достигне нивото на оригинала. Това е невъзможна задача.

— Искаш да кажеш, че ще се удави в дълбокото?

— Да, това е моето предсказание. Той ще се разпадне на парчета, защото това, което прави, не е негово авторско дело. То принадлежи на истинския убиец от „Дюмант“, който ти...

— Да — прекъсна го тя и бързо извърна поглед.

— Нищо не е негово — продължи Олдис. — Това е човек с невероятен комплекс за малоценност. Той е гневен. Разкъсва се от гняв, излъчва го. В момента си играе на чужда игрална площадка, намира се в нечий чужд ум. Той е крадец, а всички крадци накрая ги залавят. Но...

— Да, професоре?

— Белята ще бъде сторена — каза тихо Олдис.

Алекс седеше и се взираше в него. Усмехнатите му устни се раздалечиха и се разтегнаха във формата на буквата О. Ръката му се вдигна бавно към лицето, толкова бавно, че тя проследи целия ѝ път. След това той отново я свали към покривката и почти докосна с нея пламъка на свещта, преди да я постави върху бузата си, върху поразената от удара плът, където пръстите му се разпериха и затвориха челюстта. Тя се извърна, докато той си оправяше физиономията.

— Замисли се над нещо — каза накрая Олдис. — Над нещо, което казах и което се връзва с твоите хипотези за престъплението.

— Не — отвърна тя. — Просто... Може ли да задам един въпрос, професоре?

Видя, че той се поколеба, черните му зеници се свиха, когато премести погледа си върху нея. След това чу гласа му, остър като нож.

— Само ако този път си любезна.

— Знаеш ли някой някога да е бил убит, докато е играел Процедурата?

Вената на челото на Олдис се напълни с кръв и започна да пулсира. Той обмисли въпроса, преди да отговори.

— В различните университети се играе по различни начини — каза накрая. — Навсякъде има различни правила.

— А Бенджамин Лок? Какви бяха неговите правила?

Олдис отвори уста да каже нещо, но спря. След това заговори със спокоен премерен тон.

— Не искам да говорим за това точно сега.

Тя кимна, погледът ѝ се плъзна по него и се спря на коридора. Той водеше към стая, чиято затворена врата я накара да застане нащрек.

— Къде е тя? — попита Алекс.

— Имаш предвид Дафни? — попита професорът. — На безопасно място. Тя си има свой живот, свои приятели.

— Прекоси кухнята, мина през отразен в ножа лунен лъч. Не носеше обувки и босите му стъпала шляпаха по издрания линолеум. Когато мина зад масата, спря и се надвеси над Алекс. Сега беше само на сантиметри от нея.

— Разкажи ми за „Дюмант“ — каза тя, все така с гръб към него. — За това, което се случи там.

— Това да не е някаква криза на съвестта, Александра? Да не би да не вярваш на собствените си открития по време на вечерния курс? Да не би да се съмняваш в невинността ми след всичките тези години?

— Вярвам в това, което направихме в Айова — каза тя с треперещ глас. — Вярвам... — ... „в теб“, ѝ се искаше да каже.

— Човекът, извършил онези престъпления, е мъртъв — продължи Олдис. — Помниш какво се случи. Ти беше там. Това, което с гаджето ти открихте в Айова, беше вярно. То беше самата истина. Откакто си под моя опека, това е единственото нещо, което си свършила правилно от край до край. Ти ми помогна да си върна живота и аз никога няма да го забравя.

Тя се извърна към него.

— Защо никога не си говорил за това?

Олдис не отговори.

— Никога не си говорил за нищо от миналото — продължи тя, вече събрала кураж. — За предишния си живот, онзи отпреди „Дюмант“. Преди Фолоус и Лок и...

— Престани! — извика Олдис и Алекс се сви. Усмивката все още беше на лицето му, но очите му бяха преизпълнени с гняв. От чашата бяха изскочили капки вино и бяха оцапали ръката му. — Нямам намерение да говоря с теб за това. Ти все още си моя студентка, Александра. Не бива да забравяш, че във всяко отношение си по-долу от мен.

Внезапно я осени мисъл: „*Поне не пия като вампир кръвта на студентите си*“. Очите на Олдис светнаха. Беше отгатнал посоката, в която бе поело съзнанието ѝ.

— Да — изсъска той. — Кажи го. Моля те.

Но тя не го направи. Отказа му това удоволствие.

Той отиде във всекидневната и седна на дивана. Бе метнал жълт чаршаф върху настолната лампа до него, за да приглуши светлината ѝ, и сега седеше под зловещото сияние и се взираше в лабиринта от сенки в другия край на стаята.

— При Фолоус — каза той тихо — има един миг, в който повествованието се обръща. Изследователите на литературата наричат това „волта“, моментът, в който книгата се променя в нещо друго. В „Спиралата“, ако си спомняш, романът на нравите се превръща в изследване на героинята Ан Мари. Започваме да разбираме, че тя не е толкова силна, колкото изглежда в началото, че е уплашено момиче от Айова, изгубено в големия лош град. В „Златното мълчание“ има много волти, понякога обратите са по няколко на една страница. Тази книга е пълна с капани.

Алекс се взираше в него. Все едно отново се бе пренесла в онази лекционна зала в мазето, отново бе студентка и нямаше търпение Олдис да запълни липсващите празнини в познанията ѝ.

— Професоре — каза тя. — Защо ми разказваш това?

Олдис я погледна.

— Време е за обрат, Александра.

— Какво имаш предвид?

— Не става въпрос за бедния Майкъл Танър и неговите счупени чинии. А за нещо напълно различно. За нещо по-старо от вечерния курс и убиеца от „Дюмант“. Отначало си мислех, че човекът, извършил това, е слаб. Да откраднеш чуждо престъпление не е много ласкателно. Изобщо не е литературно, колкото и на нашия невидим убиец да му се иска. Това е разрушение. — Олдис отново отпи от виното и последните капки от чашата изчезнаха в парализираната му уста. — Този човек не прави продължение. Той се опитва да довърши нещо.

Алекс го погледна. Изведнъж се почувства много слаба. Зави й се свят.

— Съжалявам, професоре — каза тя. — Извини ме.

Излезе в коридора и намери банята. Влезе, светна лампата и се огледа в огледалото. Амалгамата бе напукана от годините и стъклото бе посивяло. Алекс опря ръце на мивката и пое пречистващ дъх. Напръска си лицето с вода.

„Да довърши нещо — помисли си тя. — Да довърши...“

Мобилният й телефон завибрира в джоба. Тя го извади и погледна екрана. Имаше съобщение от ректора Райс.

Докладвайте ни веднага щом приключите с него.

— Нещастник — прошепна тя и спря водата. Върна се във всекидневната. Олдис все още седеше на дивана. Лицето му бе зачервено от виното, ръцете му бяха сплетени в скута. Ризата му бе разкопчана на шията и тя видя част от татуировката. Той не изпускаше Алекс от очи, докато тя седеше.

— Да не би да се страхуваш да си в една къща с тях, Александра?

— Не — излъга тя.

— А би трябвало. Това, което казах тази сутрин... В момента съм дори още по-убеден в него. Убиецът е бил част от вечерния курс. — Той млъкна и започна да върти чашата в пръстите си. — Имаш ли оръжие?

— Не. Разбира се, че не.

— Ще ти трябва. За всеки случай. Мога да ти дам.

Тя поклати глава. В съзнанието ѝ се гонеха и пропадаха хиляди неща, но тя можеше да мисли ясно само за едно. Келър. Как стои пред полиците с книги и ѝ казва да внимава.

— Мислиш за нещо, Александра — каза Олдис. — Кажи ми.

Тя се овладя.

— Как разбра, че е някой от вечерния курс?

Нищо. Тишината се разстла в стаята.

— Как разбра? Трябва да ми кажеш как разбра, че някой от тях е убил Майкъл, професоре. Не можеш просто... Не можеш просто да ме пратиш в онази къща, да ме караш да ги наблюдавам като някакъв шибан Юда, без да ми кажеш!

Беше на ръба на търпението си, никога не бе притискала никого толкова силно. Усети парене в дъното на стомаха си, все едно я бяха промушили с нажежен до червено шиш. Това беше страх.

— Нещо се е случило — продължи тя. — Нещо е станало между теб и някой от тях, затова мислиш така. Даниел ли беше, професоре? Той ли е връзката?

По очите на Олдис позна, че е улучила десетката, но той не каза нищо.

— Това е абсурдно — каза тя. — Те ще те подгонят, професоре.

Олдис се засмя.

— Ще дойдат тук и ще унищожат книгите и записките ти, ще обърнат цялото ти жилище. Ще пипнат и Дафни, ще изтръгнат от нея каквото знае. Ще завършиш живота си така, както щеше да стане, ако никога не се бяхме срещнали — ще бъдеш оплетен в мрежа от подозрения, повечето ти колеги ще те смятат за убиец. Това тук, всичко, което си постигнал, ще изчезне и отново ще ти остане само „Рок Маунтин“.

Той рязко извърна поглед към нея; само половината му лице се виждаше под светлината на лампата. Усмивката му потрепна.

— Не съм убил Майкъл Танър.

Тя изчака известно време, след това каза:

— Ако знаеш кой е...

— Знам. Някой от вечерния курс. Това е всичко, което мога да ти кажа.

— Но кой? — попита тя. Гласът ѝ бе изтънял до писък, ръцете ѝ се вдигнаха пред лицето. — Кой точно?

Той мълчеше. Устните му се отлепиха в усмивка, с която ѝ показва зъбите си.

— Лека нощ, професоре — примири се Алекс. — И се пази.

След малко вече вървеше към колата. Нощта беше ясна и светла, езерото зад къщата блестеше под лунните лъчи. Качи се и запали двигателя, усети как топлината се разлива по изстиналото ѝ лице. *„Мамка му, мамка му, мамка му, Алекс! Това не беше трудно, беше най-лесната работа на света и ти се провали. Ти...“*

На десния преден прозорец се почука.

Алекс се обърна и видя зад стъклото лицето на Олдис. Свали прозореца.

— Вземи — каза Олдис. — Забрави го на масата.

И ѝ подаде плика с надпис „За Александра“. Алекс го взе и го мушна между страниците на една от книгите на Фолоус, която бе взела със себе си и която още стоеше в колата. Вдигна прозореца, даде на заден по алеята и излезе от живота на Ричард Олдис — както искрено се надяваше — завинаги.

Върна се в къщата след единайсет. Крисчън Кейн пушеше отвън. Тя вървеше по алеята и търсеше с поглед прозореца на стаята на Келър, чудеше се дали още е буден.

— Как е милият професор? — попита Крисчън, когато тя приближи. Цигарата му светеше в мрака.

— Непреклонен за своята невинност — отвърна тя.

— Значи няма скелети в гардероба, а?

— Боя се, че не. — Кимна към цигарата. — Ще ми дадеш ли една?

Той извади цигара, подаде ѝ я и ѝ запали. Тя надуши, че е пил, и се зачуди какво ли са си говорили, докато я е нямало.

— Ако ти кажа нещо — започна Крисчън, — обещавах ли да не го споделяш с останалите?

Алекс се взря в него.

— Разбира се, Крисчън.

— Плагиатствах от Фолоус.

— Какво?

Той запристъпва от крак на крак и задиша по-тежко. На Алекс ѝ се стори, че отдавна е искал да го каже на някого, но не е събирал кураж. А сега, когато се бе върнал в стария си колеж, когато един от приятелите му беше убит, бе намерил сили за това признание. „Тук може да се крие нещо повече“.

— Не дума по дума, нищо подобно — каза той. — Просто откраднах стила му, ритъма му. В последния ми роман, „Баркър в бурята“. Изпаднах в застои. Втълпих си някакви лудости, че хората ще играят Процедурата по моите романи. Всеки уикенд ходех с Майкъл в Бърлингтън и „Дюмант“, бяхме потънали изцяло в Процедурата. Бях погълнат от нея, не бях на себе си, Алекс. Редакторът ми започна да ми звъни непрекъснато, да ме пита кога ще е готова следващата книга. А аз все му повтарях: „Скоро, скоро, скоро“. Месеците прераснаха в година, почти изгубих всичко. — Крисчън млъкна и се загледа надалеч в сенките, сякаш бе дочул нещо там. Алекс проследи погледа му, но не

видя нищо в тъмнината, само блещукащите светлини на колежа в далечината. — Един ден взех „Златното мълчание“ и започнах да чета. И си помислих: „Това е“. Прочетох няколко страници и се опитах да им подражавам. Беше си кражба. И се почувствах... о, боже, Алекс, почувствах се толкова добре. Усетих се отново силен, както когато започнах да пиша. Беше великолепно.

— Някой все ще разбере — каза Алекс. — Критиците улавят подобни неща.

Той се усмихна мрачно.

— Надявам се. Наистина се надявам да ме разкрият. — Отново се взря в дърветата, дръпна за последно от цигарата и хвърли фаса в храстите. — Надявам се да бъде наказан.

Франк Марсдън и Луси Уигинс седяха до камината прегърнати и си говореха тихо. Алекс отиде в кухнята и си наля вода от чешмата. Изпи я, заслушана в тишината на старата къща, мислеше за Олдис. За непоколебимото му убеждение, че някой от приятелите ѝ е виновен. Някой от хората, събрани тук.

Чу смях. Идваше някъде от тъмното.

— Ехо? — извика Алекс. И зачака.

Отначало — нищо. Но после отново чу същия смях, звънлив и женствен.

Чу се и мъжки глас. Беше ѝ познат, но не можеше да определи чий е.

Огледа се. Зад хладилника имаше врата. Вероятно към пералното помещение — не беше влизала в тази част на къщата. Направи крачка към вратата, после още една, бутна я и...

Мелиса Лий бе коленичила пред личния асистент Матю Оуен.

Алекс почувства изгарящо неудобство, но не се извърна. Виждаше лицето на Лий. Виждаше отметнатата глава на Оуен и чуваше тихите му стонове на удоволствие. Сведе отново очи и видя, че Лий я гледа с някакво палаво забавление.

„Значи все пак не е чак такава достойна съпруга“, помисли Алекс. Тихо се върна в кухнята, излезе във всекидневната, тръгна към топлината на камината и се натъкна на Франк Марсдън. Беше пиян и за малко не я бутна на пода.

— О, Александра! — каза задавено. Отблясъците от огъня се отразяваха в очите му.

— Здравсти, Франк.

Той се усмихна.

— Заклучи си вратата.

— Моля?

— Така се говори из колежа. — Франк се наведе, вонеше на алкохол. В очите му се четеше някакво налудничаво желание за откъсване. — Заклучи си вратата тази нощ. Убиецът на Майкъл, който и да е той, още е на свобода.

— Ти ли си, Алекс?

Беше се качила на горния етаж. Сърцето ѝ още биеше силно от това, което бе видяла в кухнята. В кабинета на ректора бе почти пълен мрак, само настолната лампа хвърляше слаба светлина върху стареца. Той седеше в инвалидната си количка, хлабавата перука се бе кипнала на една страна, червилото се бе размазало, а дишането му беше затруднено и хрипливо. Тя го изчака да каже още нещо.

— За надгробното ти слово утре — продължи той. — Планирала ли си нещо?

Не беше, но щеше да го измисли, преди да заспи. Винаги така подготвяше лекциите си: с настъпването на изтощението съзнанието ѝ се освобождаваше и оголваше, задръжките се стопяваха.

— Няма да се изложя — отвърна тя.

— Добре. Сали е съсипана. Полицията наблюдава всеки неин ход. Това е ужасно. Ще има нужда от състрадание, от хубав спомен за мъжа си.

— Разбира се.

Ректорът се размърда и излезе от обсега на лампата.

— Как беше тази вечер Ричард?

— Не го е извършил той, ректор Фиск.

— Той така твърди.

— Познавам го. Знам, че не е способен на подобно нещо. — „Имаш ли оръжие? Мога да ти дам“.

— Хората се променят — каза старецът и се изкашля хрипливо в юмрука си. Когато пристъпят премина, повтори: — Хората се променят. Разпрата ми с Ричард... всичко тръгна оттам. Когато

завършихте вечерния курс и го освободиха от затвора, започнах да осъзнавам на какво е способен. Прогледнах кой е всъщност.

— Той не е такъв — отвърна тя. — Това престъпление е... чисто зло.

— Изтъркан израз. Мисля, че е много по-просто от това.

— По-просто?

— Смятам, че Майкъл е открил нещо. Някаква тайна. И убиецът е бил принуден да му запуши устата. Класическа драма по Шекспир, да заглушиш истината с вечното мълчание. „*Защото туй, което си е вярно, си е вярно, откъдето и да го смятаме!*“^[1] И сега ни представиха сметката, Алекс. Майкъл се е натъкнал на погрешните тайни.

— Тайни за Фолоус? — попита тя.

— Да, повече от вероятно е.

— Знам, че пак е играл Процедурата. Заедно с Крисчън.

— Да — каза Фиск и слепите му очи зашаваха бързо. — Както вече ти казах, Матю ми сподели, че ги бил виждал да играят, когато се разхождал из източната част на двора. Студентите. Рудиментарни версии на играта, най-вече през уикендите. Нищо сложно, което да заинтригува Майкъл. Но това се случва тук, в колежа. Играта се е разпространила.

Тя се зачуди доколко е важно това, което ѝ казва ректорът.

— Какво имате предвид?

— Че вероятно Ричард е по-свързан с този колеж, отколкото признава. А това го прави заподозрян.

Фиск се облегна назад в инвалидната количка. Лицето му беше сивкаво и подпухнало, розовият му скалп — възпален. Алекс му пожела лека нощ и излезе от стаята. Вече не се чувстваше уморена, въпреки че ставаше късно. Всичките ѝ сетива бяха изострени и умът ѝ бе спокоен, прецизен. Отиде в библиотеката и заопипва книгите, за да се ориентира под слабата светлина. Търсеше модернистите. Лесно намери мястото, на което бе попаднала преди, и намери „Призрак“ на Олдис. Издърпа книгата от полицата и....

Ръкописът беше изчезнал.

Бръкна в дупката и заопипва трескаво, прокара пръсти по прашните полици. Заиздърпва книгите една по една, сърцето ѝ биеше лудо и под мишниците ѝ изби лепкава пот. „Не! Моля те, не!“

Врълхлетя я горчив изгарящ бяс. Заради убийството на Майкъл, заради задачата, която Олдис ѝ бе поставил, заради всичко.

„Келър — помисли си. — Проклетият Келър“.

Обърна се рязко и излезе. В коридора бе непрогледен мрак. Не виждаше къде стъпва и се блъсна в олющената стена. Толкова беше тъмно тук...

Чу звук. Стъпки. Зад гърба си

— Келър? — извика тихо. — Келър, ти ли си?

Заслуша се. Кръвта пулсираше в ушите ѝ. Нищо.

Отново тръгна — и пак спря. Нещо се раздвижи, нечий силует се мярна в дъното на коридора.

— Кой е? — извика тя. — Не виждам нищо. Не...

Пак тишина и мрак. „По дяволите, Алекс, започваш да се побъркваш“. Заопипва лющещия се тапет и стигна до стаята си. Влезе, затвори вратата, превъртя ключа.

Светна. Дишаше тежко. Проклинаше се, че сама се бе поставила в тази ситуация.

Взе „Баркър играе“ на Крисчън Кейн, седна на леглото и започна да пише в полето на една страница това, което бе научила дотук.

Мелиса Лий. Разстояние от кампуса: живее в Южен Върмонт. Мотив: неясен. Все още използва секса, както правеше като студентка — като средство за власт, принуда?

Франк Марсдън. Разстояние от кампуса: живее най-вече в Калифорния. Мотив: вероятна неприязън/завист към Майкъл Танър, също като по време на вечерния курс.

Соли Танър. Разстояние от кампуса: живее тук. Мотив: вероятно е открила нещо интересно за съпруга си, което го уличава. (Фолоус?) Луис Прайн (все още не е пристигнал; да не забравя да му звънна, преди да си легна). Разстояние от кампуса: живее и работи в Северен Върмонт. Мотив: връзка с последния ръкопис на Фолоус. Може би е прав, че съществува и е скрит в къщата на Фиск.

Крисчън Кейн. Разстояние от кампуса: близко. Мотив: заедно с Майкъл Танър се е забъркал в Процедурата. В един от романите си включва сцена, която е почти идентична с убийствата в „Дюмант“ и това на Майкъл. Прекалено настоятелен в оневиняването си.

Джейкъб Келър. Разстояние от кампуса: близко. Мотив:

Погледна написаното. Отново се зачуди дали Олдис е прав за старите й приятели. Дали е възможно Келър да е замесен по някакъв начин. Изглеждаше невероятно, но все пак...

Продължи да пише.

Джейкзб Келър. Разстояние от кампуса: близко. Мотив: откраднал е ръкописа на Фолоус.

Остави химикалката и погледна шестте имена. В главата й се появи образ: снимките от местопрестъплението, които бе видяла рано тази сутрин. Обезобразеният труп на Майкъл. Брутално. Нали така се бе изразил Келър? Наистина ужасно. И някой в тази къща, един от хората, на които някога бе имала доверие и с които бе учила във вечерния курс, вероятно бе виновен.

Беше напълно изтощена. Легна и затвори очи...

От коридора отново се чу звук. Алекс се надигна, седна и се взря във вратата.

Чу приглушени стъпки, приближаваха се. А после на вратата се почука:

— Кой е? — попита високо Алекс.

— Аз съм. — Келър.

Тя стана и откряна вратата.

— Какво искаш?

— Пристигна нещо за теб.

— Какво?

— Това. — И й подаде през процепа на вратата дебел плик, на който с разкривен почерк бе написано само АЛЕКСАНДРА ШИПЛИ. — Почука се на външната врата. Помислихме, че пак е някой репортер, така че не отворихме. А после Крисчън излезе да пуши и намери това на предната веранда.

— Благодаря, Келър.

— Няма нищо.

Той се поколеба. Тя се зачуди дали да не го пусне, но после си спомни за Питър, гаджето й в Кеймбридж. Спомни си и липсващия ръкопис.

— Лека нощ — каза и затвори вратата.

Взе плика, седна на леглото и го отвори под бледата светлина на лампата. Вътре имаше книга. Фолоус, първо издание на „Златното

мълчание“. Тя се взря в снимката на Чарлз Ръдърфорд на задната корица.

„Какво е това?“

Отвори книгата и видя какво е.

Страниците бяха прецизно изрязани и в празното място бе поставен предмет с абсолютно същата форма. Обърна книгата и пистолетът тупна тежко в ръката ѝ.

Вече имаше оръжие.

---

[1] Уилям Шекспир, „Мяра за мяра“, действие 5, сцена 1 — Б.пр.

↑

КУРСЪТ
1994

В сряда вечерта Алекс отиде на лекция, отвори екземпляра си на „Спиралата“ и намери вътре бележка. Беше написана на малко листче. „Питай го за Процедурата“, пишеше на листчето.

Къде си бе оставяла раницата без надзор? Върна се наум по всички места, по които бе ходила през деня: обядва в столовата в един с доктор Мю (Японската литература след Хирошима), следобед учи заедно с Луис Прайн в неговата стая в общежитието, два часа препрочита Фолоус в библиотеката „Фиск“. Някой се бе докопал до книгата ѝ.

Огледа останалите, очите ѝ се плъзнаха навсякъде из малката лекционна зала без прозорци. Когато погледът ѝ стигна до катедрата, Алекс замръзна — Майкъл Танър се взираше право в нея.

За миг и двамата се правеха, че не се е случило нищо. Алекс усети ритъма на собственото си дишане и чу ускорения си пулс. Младежът не сваляше очи от нея.

„*Ти ли го направи?*“, произнесе тя без глас, само с устни. Провери дали останалите са забелязали. Никой не ѝ обръщаше внимание. Джейкъб Келър се смееше на някаква шега на Даниел Хейдън. Крисчън Кейн си дращеше зловеците разкази в червената си тетрадка.

Мелиса Лий си четеше домашното. Алекс отново погледна към Танър и видя, че не е разбрал въпроса ѝ. Гледаше я питащо, наведен напред.

„*Ти ли сложи бележката в книгата ми?*“

Но той ѝ отвърна с въпрос. Алекс го прочете по устните му.

„*Харесва ли ти курсът?*“

Очите ѝ инстинктивно се стрелнаха към монитора, но той беше черен.

„*Не*“, отвърна тя.

„*И на мен* — каза той. — *На никой не му харесва*“.

На стената помръдна сянка и Майкъл бързо се извърна. Алекс също. Олдис вече се бе появил на екрана. Дали ги бе видял, докато си

говорят?

Беше разчорлен, очите му бяха зачервени от умора. Яката на затворническата му униформа беше извъртяна и смачкана, сякаш някой от надзирателите го бе завлякъл за нея до стола. Имаше и още нещо, дори доста по-любопитно: изглеждаше по-близо до тях. Може би камерата се бе приближила до лицето му, може би стоманената маса беше бутната на метър напред. Каквато и да беше причината, нещо се бе променило. Професорът се бе превърнал във фокуса на помещението, в неговия абсолютен център. От ъгъла, близо до облицования със стиропор таван, ги гледаше червеното око на тяхната камера.

— Съжалявам — започна Олдис неуверено и задавено — за случилото се предната вечер, когато се видяхме. Пристъпите ми... ме връхлитат толкова внезапно, че не мога да направя нищо, за да ги спра. Като дете ги наричах фуги. Ужасно се срамувах от тях и другите деца ми се подиграваха. Бях момчето, което всеки миг ще избухне, бомбата със закъснител. Опитвах се да заключа пристъпите си вътре в себе си, да задържа мрака, който ме обгръщаше, като дъх. Моите фуги бяха стаи, из които се разхождах. Но това... — Той извърна поглед към невидимите за камерата стени, зад които бе затворен. — Това беше ужасно. — Всички бяха притихнали. Представяха си го онази вечер, когато лицето му се изкриви и едното му око се втурна напред, почти се сблъска с камерата и се впи в тях в последните няколко секунди, преди връзката да бъде прекъсната и екранът да почернее. Накрая Олдис се усмихна и махна вяло с ръка към обектива. — Но стига за това. Нека поговорим за онова, за което всъщност сме се събрали: Пол Фолоус. Кажете ми какво успяхте да откриете.

Никой не проговори. Екранът трепна, може би от течение или от някакво движение в малката звукоизолирана кабинка на професора. Образът се събра в средата като спуснати завеси, след това отново се разтвори и професорът се появи със скръстени пред гърдите ръце и пронизващ черен поглед. Не се бе обръснал и по бузите му бе набола посивяла няколкодневна брада.

— Нищо? — попита Олдис. — Все нещо сте правили през тези дни.

— Как да намериш човек, който не съществува? — попита Луис Прайн: седеше на последния ред, опрял глава в бетонната стена.

— Уверявам ви, че Пол Фолоус съществува, господин Прайн. Винаги е съществувал.

— Но как да сме сигурни?

— Защото аз ви казвам, че е така. Това не ви ли е достатъчно?

— Не — намеси се Мелиса Лий, преди Прайн да успее да отговори.

— И защо не? — попита Олдис и се усмихна по-враждебно и отпреди. Подпря брадичка на дясната си ръка и те видяха, че на ръката му е написано нещо. Някаква изплъзваща се дума точно в основата на палеца. Олдис правеше понякога така — водеше си записки за лекциите по тялото, но и те като всичко друго, свързано с него, бяха неясни. Дата, тема, страница — всичко винаги беше извън обсега на камерата.

— Защото сте...

— ... тук? — попита той и разпери ръце. Надзирателите, които се виждаха само от кръста надолу, трепнаха, както правеха всеки път, щом Олдис мръднеше.

— Това ли имате предвид, госпожице Лий? Че щом съм в затвора, не съм толкова надежден източник? Че съм изгубил способността да бъда достоверен?

Тя вдигна глава и срещна безстрашно погледа му.

— Да не забравяме и колко информация имаме засега — обади се Даниел Хейдън: опитваше се да предизвика Олдис както много пъти досега. — Не е кой знае колко.

— Какво още искате да ви кажа? — попита Олдис.

Хейдън мълчеше и се взираше напрегнато в екрана, сякаш мониторът можеше да го посъветва какво да прави. После каза дори прекалено спокойно:

— За пътуването ви до Айова. Разкажете ни за него.

Олдис не трепна, но физиономията му се промени. Нещо се вдлъбна в дясната му буза, появи се тъмна бръчка, все едно под кожата му бе опъната струна.

— И по какъв начин то има отношение към Фолоус?

— По всякакъв — каза Хейдън. — Нима началото не е също толкова важно колкото края?

— Началото — повтори Олдис и забарабани с пръсти по стоманената маса. — Бях студент също като вас, когато заминах за

Айова да търся Фолоус. Но това, което открих в „Рок Маунтин“, е много по-важно от онова пътуване. Тогава бях още хлапе. Не знаех къде е Пол Фолоус, не знаех кой е. Знаех само това, което ми казваше моят ментор доктор Бенджамин Лок. Оттогава помъдрях.

— Лок — обади се Танър. — Кой е той?

— Човекът, който знаеше за Фолоус повече от всеки друг жив човек по онова време — отвърна Олдис. — Но като много учени, и Лок бе погълнат от писателя. Това търсене се превърна в смисъла на живота му и накрая го унищожи.

Алекс се замисли над тези думи. Спомни си какво ѝ бе казал Фиск за учените, погубени от издирването на Фолоус. Представи си Олдис в самотната му килия, двете убити студентки от университета „Дюмант“. И всичко заради някакви си безсмислени думи. Разумът ѝ сякаш изгуби контрол над действията ѝ. Тя се пресегна и докосна корицата на „Спиралата“. Бездушната ѝ студенина я върна в тази вечер, в тази зала в сутерена с всичките ѝ мистерии.

„Попитай го за Процедурата.“

Преди да успее да се овладее, въпросът вече беше произнесен, падна наред дискусиата като бомба.

— Той ли ви запозна с Процедурата?

Мълчание. На екрана се видя как Олдис се дръпна назад, премигна, а може би и потрепери. Не беше очаквал това.

— Други проучвания? — попита той хладно.

— Ами... — заекна Алекс. — Аз... Не исках да...

— Какво значи това, професоре? — попита Лий и спаси Алекс от срама да води сама битка срещу него. — Какво е Процедурата?

Олдис извърна очи извън кадъра. Често го правеше: избягваше да ги гледа, печелеше време. Всичко при него беше нарочно, премерено. Те го чакаха да продължи.

— Процедурата е игра — каза той накрая. — Игра, която се играе по романите на Фолоус.

— Да нямате предвид нещо като ролева игра? — попита Сали Мичъл.

— Не — отвърна Олдис без колебание. — Много повече от това.

— Как се играе?

Олдис отново стана предпазлив. Вдигна ръка и приглади кичурите, които бяха паднали над очите му.

Навън виеше вятър, от който картината стана на снежинки. Професорът изглеждаше като бледа сянка на екрана. После образът се изчисти. Олдис въздъхна. Вече нямаше избор, беше отишъл прекалено далеч.

— Най-странното нещо при Процедурата е, че нямаш представа, че си част от нея, докато не забележиш, че нещо се е променило — започна той. — За да влезеш в играта, трябва да те изберат. Помня как мен ме избраха като студент в „Дюмант“. Помня колко горд се почувствах, че най-накрая съм един от тях... — Млъкна и отново погледна някъде покрай камерата. Когато продължи, гласът му бе овладян. — Бележка, написана в една книга, ми даде да разбера, че играта е започнала. Но иначе не забелязвах нещо да се е променило.

Седналата през три реда от екрана Алекс се наведе напред. „Бележка, написана в книга?“

— Искате да кажете, че Процедурата още не е била започнала? — попита Франк Марсдън. Отново бе облечен като Ричард III, очите му бяха гримирани, а косата — боядисана с някаква гадост.

— Не. Беше започнала. Точно това е най-вълнуващото на играта — никога не знаеш какво става. Никога нямаш представа къде точно е границата между реалността и Процедурата.

Изчака студентите да проумеят казаното, после продължи:

— След като те приемат, чакаш. Изчакваш, докато те са готови. Три седмици след като намерих бележката в книгата, започнаха да се случват странни неща. Приятелите ми престанаха да се държат нормално. Те... сякаш играеха части от театрално представление. Това беше Процедурата, колеги.

— А тези части? — обади се Хейдън, впил поглед в екрана. — Трябвало е да реагирате по някакъв подходящ начин на тях, така ли? Да схванете намеците в сцените и да се превърнете в герой на Фолоус?

— Точно така. Изглежда глупаво, да, но повярвайте ми, когато Процедурата достигне най-високите си нива, в нея няма абсолютно нищо глупаво. Никога няма да забравя как един ден седяхме в едно кафене в университетското градче. И един човек ме погледна и започна да ми рецитира редове от „Златното мълчание“. Нямах представа какво се случва. Бях объркан. Изпаднах в паника. Накрая той просто стана и излезе. На следващата седмица в една от книгите ми се появи нова

бележка. Този път беше в том на Дерида. „РАЗОЧАРОВАНИ СМЕ ОТ ТЕБ, РИЧАРД“.

— Загубили сте — каза Келър.

— Да, първия път загубих играта. Но получих втори шанс след две седмици. Разхождахме се из университета, бяхме петимата, които се наричахме Айовците. Изведнъж един започна да рецитира. Познах откъса, беше от средата на романа, когато Ан Мари се мести в голямата къща на чичо си. Влязох в ролята си, казах си репликите и направих същите жестове, които бяха описани в текста. Трябваше да съм съвсем точен: играчът трябва да покаже отлично владение на Фолоус, познаване и на последния детайл. И този път познах по лицата на останалите, че съм спечелил.

— И какво става, когато спечелиш? — попита тихо Мичъл.

Олдис вдигна поглед към камерата. Нещо се бе променило в лицето му, силното напрежение бе изчезнало. Очите му блестяха.

— Приемат те — каза той. — Процедурата завършва и ти ставаш част от елита.

— А ако загубиш? — попита Алекс. — Тогава какво?

Олдис сведе очи. Надзирателите без лица се размърдаха.

— Тогава те изолират. А за един изследовател на Фолоус да не бъде част от вътрешния кръг, да не бъде един от тях, е съдба по-страшна от смъртта.

Професорът не каза нищо повече. Секунди по-късно прекъснаха връзката.

Същата вечер Алекс се видя с Келър в „При Ребека“. Той я чакаше, картончетата му бяха пръснати по ожулената маса.

— Учех си уроците — каза той, когато тя седна. Беше шумно, почти не можеха да се чуят. Изобщо — беше страхотно.

— Зубрач — каза тя.

— Бира? — попита той.

— Естествено.

Келър махна на сервитьорката и поръча и за двамата. Минаха няколко неловки секунди. Алекс си помисли, че това не е като да ходят заедно на вечерния курс. Беше съвсем различно. Повече приличаше на среща. Не че беше от домашарките в колежа — излизаше като всички останали. Но след като я приеха в Харвард и след като здравето на баща ѝ се влоши... просто нямаше достатъчно време за такива неща. Почувства се глупаво.

— Та значи Процедурата — каза Келър.

Тя вдигна поглед, стресната от думите му. Човек не можеше да осъзнае напълно колко е едър Келър, докато не седнеше съвсем близо до него. По тялото му нямаше нищо меко. Но също така беше и хубавец, с мили кротки очи и вечна закачлива усмивка. — Какво Процедурата? — попита тя. Бирите пристигнаха.

— Пълна глупост, не мислиш ли? Да потънеш така в книгите. Сякаш са търсили дупка в реалността, през която да влязат в романите на Фолоус.

— Не знам — каза тя замислено. „*Заешката дупка...*“

— Мислиш, че играта е забавна, така ли?

— Не разбирам защо го е направил — продължи тя. Погледна над рамото му и видя Мелиса Лий в сепарето в ъгъла. Говореше с четирима студенти по литература и Алекс с изненада видя, че единият е Майкъл Танър. Лий улови погледа ѝ и Алекс се изчерви и пак се обърна към Келър.

— Според мен е адски тъпо — каза Келър. — Но все пак бих искал да чуя повече за онова пътуване в Айова с онзи тип... как му

беше името? Лок.

— Според мен ти нямаш никакво доверие на Олдис.

— Позна. Обаче ми е интересно да разбере как ще свърши всичко това, Алекс. Искам да науча какво е открил в затвора. Успя да ме зароби, а той точно това иска да постигне с този курс, нали? Но все пак...

— Но все пак? — подкани го тя.

— Много е шибано.

— Стига де, Келър.

— Просто при този човек нищо не е каквото изглежда.

Тя се засмя, а Келър се изчерви.

— Сигурно само аз така си мисля. — Сведе очи към масата. — Сигурно съм ненормален параноик.

— Не си параноик.

— Значи и ти го усещаш?

„Кажу ми — помисли си. — Кажу ми за книгата и посланието в нея. Кажу ми, че Олдис е невинен“. Отвори уста, но от нея не излизаше нищо. Вдигна бирата и отпи голяма глътка.

— Порових малко — каза Келър.

— Какво си ровил?

— Открих някои неща. Днес, в библиотеката „Фиск“.

Алекс го погледна въпросително, но не каза нищо повече. Просто си седеше и я гледаше безизразно. От джубокса се носеше песен на „Стрийминг Трийс“, две пияни студентки без кавалери се поклащаха под звуците ѝ на дансинга. В заведението ставаше все по-шумно.

— Е? — подкани го тя. — Изплюй камъчето.

Келър се ухили.

— Няма пък.

— Келър! Мислех, че тази вечер ще учим.

— Сериозно? — попита той и закачливата усмивка отново се появи на лицето му. — Да учим?

— Че какво друго да правим?

— Да разгадаваме мистерии — каза Келър, като снижи глас в идеална имитация на Олдис. Очите му блестяха. Чак сега Алекс осъзна, че я поднася.

— Ще ми кажеш ли какво си открил в библиотеката, или няма? — попита тя сърдито.

— Още не.

— Ако не ми кажеш, Келър, ще...

Той се наведе през масата и я целуна. Бързо и без предупреждение. Масата се плъзна по пода и бирата в бутилките се люшна, сякаш през входа на „При Ребека“ бе влязъл влак. Алекс го изгледа смаяно.

— Извинявай — каза той. — Без да искам.

— Келър...

— Виж.

Той се наведе към сака си, на който пишеше „ОБИЧАМ ВЪРМОНТ“, извади една книга и я плъзна по масата към нея.

Беше „Спиралата“ на Фолоус.

— Не е смешно, Келър — каза тя, докато си мислеше колко бързо се бе навел към нея и за допира устните му върху нейните. — Имам я. Същото издание.

Келър все едно не я чу.

— Отначало не повярвах — каза тихо. — Помислих си, че пак е някакъв номер на Олдис. Но после започнах да чета. Имам предвид — наистина се зачетох внимателно, Алекс. По начина, по който професорът говори за тази книга на лекциите. Започнах да я проумявам. Да я анализирам. Да я разглобявам на съставните ѝ части.

— И?

Келър въздъхна, протегна ръка и пипна книгата, внимателно, сякаш можеше да го удари ток.

— Олдис е прав. Има толкова неща... Боже, Алекс, има толкова много неща вътре, които ни подсказват къде да го намерим.

— Имаш предвид Фолоус?

Той кимна.

— Да, така си мисля. Това е нещо като...

— ... карта? — довърши тя вместо него, като си спомни какво ѝ бе казал Фиск.

— Точно така. „Спиралата“ е шибана карта.

Сега тя докосна корицата на книгата и прокара пръсти по нея. Светът, който създаваше това произведение, беше объркващ и странен. Една жена в голям град, но този град бе необикновен. Небостъргачите не хвърляха сенки; улиците вървяха на зигзаг към градския център, към черното му, задушено от увивни растения сърце. Заглавието на

книгата се извиваше нагоре, думите бяха като пипала и клони, прорасли от това приклещено сърце.

СПИРАЛАТА

Пол Фолоус

— Покажи ми какво си открил — каза Алекс.

— Значи тази сутрин отидох до библиотеката, казах ти. Мислех да почета, нали разбираш, да се подготвя за лекцията утре вечер. Но прегледах няколко страници и ми се доспа. В събота имах мач и все още не съм се възстановил.

— Само не ми казвай, че това си го сънувал.

— Не беше сън — отвърна той категорично. — Просто отпуснах глава на масата. И после...

— Какво после, Келър? — попита тя нетърпеливо.

— Виж.

Обърна книгата със страниците към нея и посочи.

Беше едва забележимо петънце, толкова миниатюрно, че на Алекс ѝ заприлича на пращинка. Посегна да я махне с пръст

— Не — каза Келър. — Не е боклуче. Отпечатано е на страницата. Помислих си, че е само на моята книга, някакъв дефект. Но после отидох и взех екземпляра на библиотеката. Същата работа. Същото петно на абсолютно същото място.

— Какви ги дрънкаш, по дяволите?

Келър не отговори; просто отвори книгата и посочи. И тя видя малка мастилена точица в края на полето, съвсем мъничка.

Прозрението я удари челно.

— С това се отбелязва страницата!

— Именно. — Очите на Келър блестяха от възмущение. — Нещо като разграничител. Със сигурност е тази страница, защото на следващата няма такъв знак. Страница деветдесет и седма.

Алекс се зачете.

Беше епизод, който се развиваше в родния град на героинята - Хамлет, Айова. Ан Мари планираше пътуването си до Ню Йорк, което трябваше да се превърне в нейното освобождение. Алекс

прочете цялата страница два пъти, но не откри нищо съществено. Абсолютно нищо.

— Не виждам нищо, Келър. За мен това е най-обикновен епизод. Просто думи.

— Вгледай се по-внимателно.

Тя въздъхна. Мразеше тези тестове. Олдис, Фиск, а сега и Келър. Загадка след загадка, предизвикателство след предизвикателство. Не можеше ли да е по-просто?

Прочете текста още веднъж. В този епизод Ан Мари обясняваше на майка си, че заминава за Ню Йорк и че решението ѝ е окончателно. Щяла да живее в апартамент в Ист Енд, при възрастния си чичо. В края на страницата Ан Мари казваше: „Това искам, майко. Напускам Хамлет утре“. И страницата свършваше. Нищо особено.

Алекс бе готова да се откаже, да каже на Келър, че не е открила нищо. Очевидно не беше толкова умна. Мислеше си за други неща, които искаше да сподели с него. Мрачни факти, които бе разбрала за Олдис, и...

И изведнъж всичко се подреди пред погледа ѝ.

Петното. Формата му. Малкият дефект в полето на страница деветдесет и седма. Стори ѝ се, че...

Петното сочеше.

Сочеше към ред в средата на страницата. Крайчето му се протягаше навътре като пръст и насочваше погледа към определено място. Нямаше грешка. Алекс се наруга наум, че не го бе видяла веднага.

„Карта — помисли си тя отново. — А всяка карта има легенда“.

Взря се в петното, постави пръст върху него и го плъзна към реда, към който сочеше. И докато го правеше, видя, че Келър се усмихва.

Там пишеше:

„... в този век жената има нужда да е в центъра на всичко, помисли си Ан Мари. Има нужда да е в сърцето на нещата, в абсолютния център — течното злато на Платон“.

Алекс прочете редовете още веднъж, след това погледна Келър. Той беше вдигнал бирата към устата си, но продължаваше да се усмихва.

— „Течното злато на Платон“? — каза тя.

Келър сви рамене.

— Именно. Точно затова си ми нужна, госпожице Харвард.

— Никъде не съм го срещала това — отвърна тя.

— Тогава значи удряме на камък.

— Но този знак трябва да означава нещо, Келър. Просто трябва.

И тези думи.

Той пак сви рамене. Тя се вгледа в него и се замисли.

— Нека го анализираме — каза тихо. — Кой е Платон?

— Алекс...

— Не, сериозно, Келър. Кой е той?

Келър въздъхна.

— Класически философ. Гръцки пич с готина брада. Сократ е бил неговият Олдис, а той изиграл същата роля за Аристотел.

— Какво друго? — попита Алекс.

Келър вдигна рамене.

— Трябва да има още нещо, Келър. Просто трябва...

Повтаряше си фразата и се мъчеше да намери връзките. Келър бе открил толкова много, бе разгадал знака на страницата и странния ред с още по-странни думи и тя бе сигурна, че всичко трябва да си дойде на мястото. Знаеше, че тук има нещо, усещаше го. Но нямаше да стане с махване на магическа пръчка — вратата, водеща към истинската самоличност на Пол Фолоус, нямаше да се отвори сама.

„Течното злато на Платон“, повтори тя наум. Затвори очи и заразтрива слепоочията си. Така правеше баща ѝ, когато се замислеше дълбоко, беше го виждала да постъпва по същия начин и когато започнаха главоболията му. „Хайде, Алекс, върни се в реалността“, каза си.

Представи си петрол, представи си Тексас. Създаваше връзки, които бяха толкова далеч от Древна Елада, че усети как губи от погледа си конкретния пасаж, целия текст, знака и всичко останало. „Мамка му!“

„Течното злато на Платон...“

— Олдис — каза тя.

— Какво? — попита Келър.

— Ти го каза. Че Сократ е Олдис за Платон. Какво имаше предвид?

— Сократ е бил ментор на Платон — отвърна Келър. — Олдис е нашият ментор, нали? Нашият водач.

„Водач — помисли си тя. — *Учителят като водач*“. Имаше нещо тук, нещо в сърцевината на смисъла, което трябваше да ѝ подскаже следващата връзка. Само да можеше да го види, да го напипа...

— Изключи ли, Алекс? — попита Келър и щракна с пръсти. — Ей, чуваш ли ме?

— Платон е бил духовен водач.

— Да де. И какво?

— Преподавал е на Аристотел в Атина. Чел му е лекции. Къде му е чел лекции, Келър?

— Откъде да знам? Тогава са нямали университети.

— Чел му е лекции на открито. Не помниш ли лекциите на Хъмфрис по философия?

— Помня ги, разбира се. Искаше да ме скъса този гад.

— Платон преподавал сред природата — каза тя. — А какво има сред природата в Атина?

— Статуи?

— Стига де, питам те сериозно.

— Добре, добре. Какво има сред природата... Същото като край колежа в Джаспър, предполагам. Цветя, трева, дървета.

— Точно това е! — възкликна тя. — Дървета!

— Какво искаш да кажеш, Алекс?

Тя се наведе, вдигна чантата си и извади антологията на световната литература. Пръстите ѝ се движеха уверено по страниците — безброй пъти бе търсила в този том, безброй съкровища бе изровила от него, докато преподавателите ѝ чакаха отговор. Бе станала толкова добра в намирането на текстове, с които да подкрепи теориите си, че някои преподаватели я обвиняваха, че е научила дебелата антология наизуст.

Този път търсеше нещо конкретно. Но не от Платон, а от Омир.

Намери мястото, което ѝ трябваше, и зачете. Келър се наведе да види къде е отворила и каза:

— Бъркаш нещо, малката. Не ни трябва този грък.

— Шшшт.

И продължи да чете ред след ред.

— Тук някъде е — каза ядосано. — Спомням си как Хъмфрис ни говореше за гръцката природа, докато изучавахме „Одисея“. Имаше нещо за дърветата, нещо за...

Спря. Беше намерила каквото ѝ трябва.

— Какво? — попита Келър заинтригувано. — Какво откри?

Тя зачете на глас:

— „Дружките спряха, подканяше другите всяка, и към реката поведоха те Одисея — както им вече заръча на смелия цар дъщерята. Мантия с тънък хитон те поставиха близо до него, после донесоха златен лекит със елей благовонен и го подканиха те да нагази реката прохладна“^[1].

Алекс млъкна и вдигна поглед към Келър. Той все още не схващаше.

— В текста на Фолоус няма нищо подобно.

Тя сложи ръка върху неговата, за да го накара да млъкне. Най-обикновен жест, но усети как прехвърчаха искри. Знаеше, че и Келър го е почувствал. Погледна я, без да каже нищо.

— Виж бележката ми — каза тя. — Спомни си и какво каза професорът за този пасаж.

Кедър взе книгата и прочете какво бе написала в полето старателната първокурсничка Алекс. Тя го гледаше как произнася думите само с устни, без глас: „Течно злато“.

Погледна я и тя видя в очите му надежда.

— Какво означава това?

— Мисля, че има нещо общо с онзи момент за елея — каза Алекс. — Елеят е олио. Зехтин. Прави се от маслини. Платон е преподавал на учениците си на открито и често е използвал маслинените дървета като символи. Може би Фолоус се е опитвал да вгради символизма дълбоко в текста си, така че да е трудно да се открие. Това е все някакво начало, Келър. Би трябвало да е. Но къде ще ни отведе, нямам представа.

— Но аз пък може да имам.

Тя премигна.

— Какво?

— Позволи ми първо да кажа, че си добра, госпожице Шипли — започна Келър. — Много си добра. Но нека ти покажа какво мога и аз. Днес разглеждах стари карти в библиотеката „Фиск“ и намерих на тях

Хамлет, Айова. Градчето, в което се е родил и умрял Чарлз Ръдърфорд. И открих...

— Улица „Течно злато“?

Келър се усмихна.

— Топло, умнице.

И извади карта на Хамлет, Айова.

Беше стара, фотокопирана и размазана, очертанията на реката се размиваха и тя се сливаше с улиците. Всичко това бе оградено с разкривена линия, над която стоеше огромен тъмен надпис: ХАМЛЕТ.

Това, което търсеха, се намираще в южния край. Алекс проследи пръста на Келър по картата и за един откачен миг си се представи там, в града, как върви по тези улици.

Когато се осъзна и се върна в реалността и при китарните сола, видя, че пръстът на Келър е спрял на една улица покрай реката в южния край на града. Дъхът ѝ секна.

Улица „Маслина“.

— Тук е живял Ръдърфорд — каза тя, вече напълно убедена. Всеки знак, всяка връзка вече ѝ изглеждаха толкова ясни, толкова елементарни.

— Точно така. Затова Олдис спомена града още първата вечер, Алекс. Няма съмнение в това. Опитва се да ни каже нещо за Хамлет.

Келър си допи бирата, взе романа и се загледа в корицата. Черното сърце, жената, застанала пред лабиринт. Не беше емоционален като Алекс, дори напротив — съвсем рационален. Даже подозрителен.

— Мисля, че открих отговора — каза накрая.

— Голяма работа си, Келър.

Той извади още нещо от сака си. Снимка. Подаде ѝ я, но щом тя посегна да я вземе, я дръпна. Тя си помисли, че пак ѝ играе някакви игрички. Че май пак се опитва да я целуне. Но когато го погледна, видя, че е съвсем сериозен, и усмивката ѝ изчезна.

— Няма да ме питаш откъде имам тази снимка — каза Келър.

— Аз...

— Обещай ми, Алекс. Човекът, който ми я даде, ме накара да се закълна да пазя тайната. Вярва също като мен, че този вечерен курс е нещо много по-грандиозно от това, което се вижда на повърхността.

Но иска да ми помогне. Да ни помогне. Моля те, не ме питай за името му.

— Добре. Обещавам.

Той ѝ подаде снимката. На нея имаше мъж, застанал пред малка дървена къща. Беше го виждала и преди, но тук изглеждаше по-различно. Много по-различно. Остарял, да, но и някак си... посърнал. С уморени очи. Мрачен. Досуц като Ричард Олдис.

Но човекът на снимката не беше Олдис. Изобщо не беше той.

— Кой е този, по дяволите? — попита Алекс. Но после я връхлетя прозрението и тя едва не се задави.

— Това е той, Алекс. Без съмнение е той. Погледни датата.

В долния десен ъгъл фотоапаратът бе изписал датата: 11.01.94.

Човекът на снимката беше Чарлз Ръдърфорд. Беше сниман само преди четири дни.

---

[1] Превод Г. Батаклиев — Б.пр. ↑

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Луис Прайн и без това вече закъсняваше за възпоменателната служба на Майкъл Танър, а на всичкото отгоре двигателят на сааба му започна да издава непривичен шум. Луис би трябвало да го чуе по-рано, но се беше замислил за хладнокръвното убийство. Как смъртта бе проправила пътека, свързваща миналото и настоящето, как бе разкъсала границите на времето и бе забъркала всичко в една отвратителна болезнена каша. На изхода от Бърлингтън усети, че по лицето му се стичат сълзи. Свали прозореца и студеният вятър разроши оскъдната му вече коса.

След малко колата започна да трака и изпод капака се издигна сивкав дим. Луис спря на една отбивка на невзрачния върмонтски път и се опита да се обади по мобилния на Алекс Шипли. Но в това затънтено място нямаше покритие, а и той не можеше да се върне: погребалната церемония щеше скоро да започне и опечалените сигурно вече се събираха в двора на колежа. От работата си с психически осакатени и агресивни хора Луис знаеше, че убиецът най-вероятно също ще е сред тях.

„*Може би така е по-добре*“, помисли си той. Бе учил психология като втора специалност, не се реализира като психотерапевт и накрая стана директор на клиника за опасни невменяеми престъпници. Така и не успя да стане един от деветимата.

Чак след половин час успя да спре преминаваща кола, минаха още четиридесет и пет минути, докато стигнат до градчето Оруел, където един автомонтър оправи повредата, но категорично го предупреди, че така няма да изкара дълго. Само след минути Луис бе отново на магистрала 2.

На влизане в Джаспър видя мержелеещите се покриви на сградите на колежа и се зачуди дали всичко това — закъснението му, проблемите с колата — няма да направи останалите подозрителни. Винаги така се отнасяха към него, бяха хладни и непрекъснато го анализираха. „*Развален радиатор?* — щяха да кажат презрително. — *Колко типично за Луис*“.

Това беше откачено, напълно в стила на някой от неговите пациенти затворници. Започна да съчинява историята, като се гледаше в огледалото за обратно виждане. Измисляше лъжа за закъснението си. Един вид алиби, за всеки случай.

Паркира и забърза по склона към къщата на Фиск. Ако успееше да свари останалите там, преди да са тръгнали за церемонията, щяха да се убедят, че наистина му пука за случилото се. Че винаги е уважавал Майкъл и че убийството му е безумна трагедия и за него. Докато стигне до входната врата, ризата му бе мокра от пот. Дишаше тежко.

Почука, но никой не отвори. Помнеше добре тази къща от годините си в колежа: Фиск често ги канеше в нея — деветимата избрани за вечерния курс на Олдис. Луис винаги бе изпитвал някакво жалко удоволствие да идва заедно с другите в този дом. Сякаш в онези вечери, в които пиеха безумно скъпо вино и говореха за велики произведения, усещаше, че напълно се вписва в техния кръг. Докато не разбра за ръкописа. Тогава тези редки мигове избледняха и отплуваха в миналото.

Ръкописът.

Замисли се за него. Как онази крехка страница бе стигнала до него заедно с обещанието за още. Анонимната гаранция, че съществува непубликуван роман на Фолоус, беше тук, в тази къща. Луис искаше да говори с Алекс, да види дали тя е открила останалото. Помисли си, че ако успее по някакъв начин да възроди манията по Фолоус, да го върне от мъртвите, може би останалите ще си променят мнението за него самия. Ще го уважават като равен.

Заобиколи постройката и надникна през един страничен прозорец. Стъклото бе потъмняло от мръсотия и през него едвам се виждаше. Въпреки това нямаше грешка: някой се движеше вътре.

— Хей! — извика той и почука по стъклото. — Луис съм! Закъснях, обаче дойдох!

Забърза към задната част на къщата, като си погледна часовника. Секундите се нижеха бързо, пришпорваха го. Затича, изкачи на два скока стълбите на задната веранда, стигна до вратата и я намери...

Отворена. Широко отворена и подканяща. За първи път днес да има късмет.

Влезе в коридора. По дървения под се гонеха неравномерни петна слънчева светлина. Помириса въздуха: вонеше на застояло, разруха, запуснатост. Странно, но си спомни за един от пациентите си, мъж, който бе удушил тригодишната си дъщеря, а след това я бе запалил. Той казваше: „*И вие имате зли помисли, доктор Прайн. По това с вас си приличаме. Това ни прави едни и същи*“. Луис тръсна глава да прогони спомена и продължи навътре.

Стъпките му отекваха. Лампата във всекидневната светеше. Личеше, че тук до съвсем скоро е имало хора. На дивана имаше нагънато одеяло, огънят в камината още припламваше.

— Успях — каза Луис на празната стая. Гласът му се блъсна в стената и се върна при него. А сега беше време за алибито. — Забавих се заради пациент. Възникна нещо непредвидено в болницата. Но все пак дойдох.

Обърна се да излезе, но чу шум. Тих шепот на стъпки. Стенанието на дюшемето.

След това сенките се пръснаха и в стаята влезе някой. Добре познат.

— Реших, че сте тръгнали — каза Луис. — Ти няма ли да ходиш на погребението?

— Няма ли първо да поздравя стария си приятел, Луис?

Човекът се материализира напълно от мрака и протегна ръце напред, сякаш искаше да каже: „*Няма от какво да се страхуваш. Аз съм*“. Въпреки това Луис се притесни. Церемонията щеше да започне всеки момент, нямаше време за приятелски разговори. А и те дори не бяха толкова близки.

Опита се да се овладее.

— Боже, минаха години...

— Да, прекалено много време мина. Приятелите трябва да си говорят от време на време, нали?

Луис си погледна часовника. Под мишниците му изби пот. Защо стояха тук? Беше време да тръгват, можеха да си поговорят и по-късно.

— Майкъл беше истински елитен ум, нали? — каза събеседникът му. — Може би най-добрият. По-добър от теб, Луис. По-добър дори от Шипли.

Луис премигна пред тази откровена язвителност.

— Нали знаеш какво ще последва, Луис. — Направи крачка към него. — Какво направи с ръкописа?

Това беше налудничаво. Луис протегна ръце напред, сякаш да се защити от обвинението. „Откъде знаеш? Всички ли вече знаят?“ Беше само една страница, искаше да каже той, една страница, която бе зърнал преди четири години. Но от устата му не излизаше нищо. Гърлото му бе сухо, надрано. Часовникът на китката му болезнено отброяваше времето, а в главата му се въртеше само една мисъл: „И вие имате зли помисли, доктор Прайн. И вие имате зли помисли...“

— Вярваш ли, че Майкъл умря заради Фолоус, Луис? — Сега гласът бе режещ като стоманено острие. — Наистина ли мислиш, че Алекс Шипли беше най-подходящият човек, на който да се довериш за ръкописа?

Луис извърна поглед. Стаята сякаш се бе смалила и го притискаше. Гърбът му бе опрян до стената. Нямаше врата, само обгорената паст на камината. Усети в устата си вкус на пепел.

— И тогава къщата се преобрази, превърна се в огледална зала.

Луис не проумя този обрат в разговора, не разбираше и празния поглед на човека пред себе си. Но в това изречение имаше нещо познато...

— Къщата го погълна, затвори се и започна да го дъвче, прозорците се ключваха върху него като зъби...

— Не — каза тихо Луис. Много добре познаваше този цитат от непубликувания роман на Фолоус, от страницата, която бе получил. — Моля те, недей.

— ... креслата се преобърнаха и облегалките им за ръце посегнаха и го сграбчиха, задърпаха го надолу, надолу...

Нямаше къде да бяга. Залитна и се стовари тежко върху креслото, което сякаш изникна от нищото и подсече коленете му. Беше в капан.

— Не съм един от вас! — извика Луис и вдигна нагоре изпълнен с ужас поглед. — Аз съм различен от всички останали от вечерния курс, винаги съм бил различен. Различен съм, по дяволите!

Но докато го казваше, видя как лицето, което познаваше от години, се снишава над него и осъзна голямата изначална истина. Прозрението беше жестоко, бързо и неопровержимо.

Деветимата изобщо не бяха приятели.

— Дами и господа — каза ректор Райс от подиума, — уважаеми преподаватели и почитаеми гости на колежа в Джаспър, днес сме събрали, за да почетем паметта на доктор Майкъл Танър.

Беше студена мрачна сутрин. Няколко студенти бързаха за лекции по пътеките и извиваха вратове към церемонията с нездраво любопитство. Бивша студентка на Танър хлипаше; репортер снимаше. Цяла сутрин Алекс бе мислила какво да каже за убития си приятел и колкото повече мислеше, толкова по-зле ѝ ставаше. Вече нямаше никакво съмнение: бяха се събрали тук заради нея. Заради това, което тя бе открила в Айова; заради вечерния курс, с който бе почнало всичко това.

Стомахът ѝ се сви.

Докато ректорът говореше, Алекс оглеждаше хората на импровизирания подиум. Крисчън Кейн изглеждаше нервен, въртеше се на стола си като дете на църковна служба. До него безупречно изправена седеше Мелиса Лий и криеше мислите си зад кръглите си момичешки очила. Следваше Франк Марсдън — изглеждаше изгубен без приятелката си. Алекс огледа тълпата, но никъде не видя Луси Уигинс. Забрави за актрисата и се съсредоточи отново върху хората на подиума. Сали Танър бе облечена в черно, пред лицето ѝ имаше воал, брадичката ѝ трепереше от скръб. Джейкъб Келър току-що се бе настанил на стола си и се държеше така, сякаш е дошъл навреме. Изглеждаше тържествен и спокоен, свел глава, все едно се молеше. На края на подиума имаше още два стола. Единият беше за Луис Прайн, а другият за Ричард Олдис. И двата бяха празни.

Чу ректорът да произнася името ѝ, пристъпи към микрофона и огледа двора. Насъбралите се хора бяха нагъсто един до друг, репортерите не спираха да щракат със светкавиците. Тя отвори уста, но от нея не излезе нищо. „*Хайде, Алекс — каза си тя — правиш го всеки ден в Харвард*“.

Усети тежка ръка върху раменете си. Келър бе застанал до нея.

— Спокойно — прошепна ѝ. — Тук съм.

Това ѝ даде кураж.

Алекс се наведе към микрофона и каза:

— Мой добър приятел веднъж ми каза, че смъртта ни кара да проумеем по-добре живота. Ако се опитаме да проумеем по-добре живота на доктор Майкъл Танър, ще видим, че той беше човек, посветил се на науката. Ще видим един съпруг — тя хвърли поглед към Сали, която обаче се извърна, — който истински обичаше съпругата и дъщеря си. Ще видим преподавател, който вярваше в добрата литература. Човек, отдал години от живота си на този колеж, човек, който умря тук, опитвайки се да промени нещо.

Млъкна. Келър я придърпа към себе си.

— Запознах се с Майкъл Танър преди петнайсет години. Бяхме в един курс, който щеше да ни промени завинаги. Още тогава разбрах, че Майкъл има блестящ ум. Но не беше само това: той беше добър човек. Вярваше в справедливостта и... — Тълпата се раздвижи. Вече не слушаха думите ѝ, а я оглеждаха изпитателно: пронизваха я с очи, сякаш се опитваха да изтръгнат нещо от нея. Най-отпред стояха група студенти, лицата им изглеждаха съвсем увълчени. „Знаем коя си — сякаш казваха физиономиите им. — *Знаем, знаем, знаем...*“

Алекс смачка листа с надгробното слово, което бе написала вечерта, събра всичките си сили и каза:

— Процедурата е опасна игра. — Тълпата изглеждаше объркана, чу се неуверено мърморене. — Ако някой от вас я играе, трябва незабавно да спре. Майкъл знаеше това най-добре. Ако не беше Процедурата, може би той още щеше да е...

В този миг в далечината се чу вик. Идваше от хълма, на който се намираше къщата на Фиск. Всички се обърнаха натам.

Детектив Блак тичаше към тях.

Алекс го гледаше как се приближава, неспособна да помръдне. Той стигна до тълпата и започна да си проправя път към подиума.

— Какво означава това, детектив? — попита ректор Фиск и се придвижи напред с инвалидната си количка. Слепите му очи бяха насочени налудничаво към тълпата.

— Станало е още едно убийство — каза останалият без дъх Блак. — Трупът е намерен в дома ви само преди минути. Всички трябва незабавно да се върнете там.

Полицаи бяха наобиколили креслото, на което се намираше трупът на Луис Прайн. Той седеше вдървено, ръцете му бяха в скута му, малко под колана на шлифера. Камината бе угаснала и в стаята миришеше на пепел. Чашите и бутилките от предната вечер стърчаха самотно на масата, някои бяха изцапани с червило, други — преобърнати. А в средата на стаята се намираше мъртвецът: приличаше на наблюдател на цялата суетня.

„Значи все пак е решил да дойде — помисли си Алекс. — Само дето закъсня“.

Главата на Прайн бе отпусната назад, сякаш беше заспал в креслото. Върху лицето му имаше книга с меки корици, изцапани с тъмната му кръв. „Баркър нощем“ на Крисчън Кейн.

— Кълна се във всичко свято — говореше някъде из хората в стаята Крисчън. — Кълна се, че нямам нищо общо с това. Натопен съм. Натопен съм, по дяволите! — Беше на ръба на истерията. Останалите го гледаха хладно. Сали Танър се бе отпуснала в ръцете на Франк Марсдън, на лицето ѝ бе изписан тотален шок. „Не — мълвеше тя без глас. — Не, не, не“. Луси Уигинс стоеше до камината, пребледняла от страх. Келър стоеше до Алекс и местеше очи от мъртвеца към стената и обратно. И той като Алекс не можеше да погледне Луис, без да си спомни Айова.

— Рана от куршум — заяви Блак. — Точно зад дясното ухо.

— Нямам оръжие в къщата — каза отбранително Фиск. — Ако намерите оръжие, значи е донесено от убицеца.

— Хората ми претърсват навсякъде — отвърна Блак и Алекс си спомни за книгата, която бе скрила в стаята си. И за оръжието вътре. Блак улови погледа ѝ и тя бързо се извърна. — А сега трябва да върнем тук всички, които са били в къщата тази сутрин. Прайн е убит или малко преди, или веднага след като всички са излезли.

— Но все някой трябва да е видял извършителя — почти проплака ректорът.

— Откъде излязохте от къщата, доктор Фиск? — попита Блак.

— През кухнята — отговори асистентът на ректора.

— Значи е възможно, когато сте излизали, изобщо да не сте се натъкнали на Луис Прайн — заключи Блак. — Той е закъснял и когато е пристигнал, някой, който е бил в къщата, го е убил.

— Невъзможно — изсумтя Фиск.

— След убийството на Майкъл Танър — продължи Блак — трябва да изследваме всяка възможност. — Детективът погледна към Алекс и добави: — Снощи сте били у Олдис.

— Той не е идвал тук — отвърна тя. Каза го прекалено бързо и прозвуча отбранително. — Не дойде и на погребението. Не е в стила му.

— Всяка възможност — повтори Блак.

След това надникна в коридора и каза нещо на ректора Райс, който изглеждаше блед и разтреперан. Ректорът кимна и излезе от къщата.

— Всички ли се върнаха от церемонията? — попита един от помощниците на Блак.

Алекс се огледа. Във всекидневната кипеше оживление, полицаи и криминалисти си вършеха работата в отцепеното пространство на местопрестъплението; на бившите състуденти им трябваше почти час, за да се измъкнат през събралите се на възпоменателната церемония хора и през репортерите, които се натискаха да се доближат до подиума. Алекс виждаше цяла тълпа журналисти през мръсните прозорци. Райс даваше интервю.

„Олдис се оказа прав — помисли тя. — Оказа се абсолютно прав“.

— Това ли са всички? — попита Блак.

— Да — каза Келър, който не се откъсваше от нея. — С изключение на един.

Алекс огледа стаята. Един човек наистина не се бе върнал от церемонията. Когато осъзна кой е, изпита странна смесица от гняв и объркване.

— Мелиса Лий — каза тя на глас.

Блак кимна и се обърна към помощника си.

— Намерете Лий и я доведете тук. Всички, които са прекарали нощта в къщата, са вероятни мишени. И заподозрени.

КУРСЪТ
1994

На следващата вечер намериха залата празна. Количката с монитора бе избутана в ъгъла, а на дъската пишеше: „Днес няма да има лекция. Проф. Олдис получи пристъп“.

Деветимата си тръгнаха в тъмното. Вървяха заедно, вятърът жулеше бузите им. В колежа беше мирно и тихо, високите прозорци на Кулата хвърляха квадратчета жълта светлина по двора. Никога досега малката групичка не бе мълчала толкова дълго.

Мелиса Лий наруши тишината. Каза само една дума:

— Играта.

— Какво искаш да кажеш? — попита Келър.

— Трябва да я играем. Тук, тази вечер. Всички спряха.

— Не знам дали идеята е добра, Мелиса — каза Луис Прайн.

— Имам приятелка в „Дюмант“ — продължи Лий. — Учи руска литература. Казва, че още играят Процедурата през уикендите. Не е кой знае какво, просто забавление. Чели сме достатъчно от „Спиралата“, за да можем поне да се престорим, че играем. — Очите ѝ се местеха от лице на лице. Наистина го искаше.

— Не разбирам — каза тихо Сали Мичъл. — Всичко това прилича на заговор, на някаква... клика.

— Стига, Сал. Да не би да има някой друг в Джаспър, който може да играе тази игра? Не, само ние сме. Ние сме най-добрите. Мисля, че предишния път Олдис се опитваше да ни каже точно това. Той ни... подтикваше да започнем собствена игра. Да играем Процедурата в нашия колеж. — Лий млькна. Бяха стигнали пред библиотеката „Фиск“. Самотна улична лампа осветяваше малката им групичка.

Накрая се обади Даниел Хейдън, гласът му прозвуча ясно и настойчиво:

— Не искам да имам нищо общо с това.

Обърна се и си тръгна.

Останалите гледаха след него. Снегът хрущеше под стъпките му. Когато Хейдън се превърна в точка в тъмнината, Лий заговори отново:

— Някой друг да го е страх?

Никой не помръдна. Това беше знак на съгласие.

Двайсет и четири часа по-късно Алекс си сложи ръкавиците и излезе. Спря на верандата на общежитието и погледна през двора в тревожния мрак, необичайно непрогледен за зимна вечер. Къде беше луната?

Тръгна. Парата от дъха ѝ замъгляваше погледа ѝ. Държеше главата си приведена и краката ѝ я водеха сами; знаеше наизуст всеки завой по кампуса. Стигна там, закъдето бе тръгнала, за три минути и седемнайсет секунди.

Купонът беше в разгара си. Къщата на братството Алфа Сигма Тау беше претъпкана, студентите се тълпяха във всекидневната край буйния огън в камината. Някой се блъсна в нея и ѝ предложи чаша. Съдържанието се разля по ръката ѝ, течността беше болезнено студена. Алекс взе чашата и отпи. Музиката гърмеше.

Потърси с поглед Келър. Напоследък все по-често го правеше на студентските събирания: оглеждаше помещението за неговата усмивка. Понякога го виждаше, понякога — не, но винаги го търсеше и ѝ ставаше празно, ако не успееше да го открие.

Стигна до задната част на къщата. Високите прозорци гледаха към огромния източен двор на кампуса и тук тъмнината не беше толкова непрогледна. Няколко студенти седяха на възглавници на пода и играеха на „Истина или предизвикателство“. Келър не беше сред тях. Песента „Плачи, скъпа“ на „Тролинг Мюзик“ свърши и започна нова.

Някой се стрелна покрай нея.

— Хей — каза Алекс. Гърлото ѝ още гореше от напитката. Вдигна очи, но човекът вече се бе смесил с тълпата.

Не. Не съвсем. Беше ѝ оставил нещо.

Бележка. В чашата ѝ паднаха конфети и заплуваха към повърхността, докато тя четеше трите думи, написани на бележката.

Кълвър Хол. Започва.

Гърлото ѝ се сви. Отново се огледа и се засмя напук на страха си. Увлечена в учене през деня, беше забравила за Процедурата — изтри я от ума си с Фолоус. Истинският Фолоус, а не океанът от подтекст: приближаваше края на тази странна книга „Спиралата“ и знаеше, че значението на произведението я подмамва да го открие, но си оставаше все така на ръка разстояние.

„Може би трябва да скочиш в дълбокото — каза си тя. — Може би трябва да отидеш там, където е бил Олдис“.

Излезе отново в хапещия студ. Тръгна към Кълвър.

В сградата бе тъмно също като навън. Нищо не трепваше, нямаше никакви шумове.

Отначало Алекс не видя никого. Питието, задимената къща на братството, страхът започваха да я побеждават. Потрепери. Краката ѝ омекнаха. Студът стана още по-щипец, а безлунната нощ — още по-непрогледна. Зачуди се дали не са я изиграли, дали това не е някаква шега на Лий. „Кучка“, помисли си Алекс и чак тогава видя пред тъмната фасада на сградата някакъв силует. Някой идваше.

Беше Франк Марсдън. Усмивваше се хитро.

— Госпожице Клеър?

Стана ѝ смешно. Всичко това ѝ се струваше абсурдно. Но някаква част от нея искаше да продължи да го прави, да провери дали може да играе играта, за която им бе разказал Олдис на лекцията. Да види дали си струва. Спомни си думите от онази вечер: „Най-странното при Процедурата е, че нямаш представа, че си част от нея, докато не забележиш, че нещо се е променило“.

— Да, господине? — каза тя.

— Добре дошла у дома, драга госпожице — продължи Марсдън, бе влязъл в ролята като истински актьор.

— Добре дошла... Мамка му. — Поклати глава и вдигна към очите си книгата, която носеше. Беше „Спиралата“. Бе взел и фенерче, с което си осветяваше страницата. Накрая каза: — Добре дошла в Хамлет, Айова. Мога ли да направя нещо за вас?

Алекс отвори уста, но от нея не излезе нито звук. Само някаква тихо момичешко цвъртене, което стресна Марсдън, а нея я накара да се изчерви от срам. Спомняше си сцената, но точните думи бяха излетели от ума ѝ. Както и подробностите. Оскъдните ѝ спомени също изчезнаха, сякаш изсмукани с някаква невидима прахосмукачка. Обзе я паника. Не искаше да провери в книгата и да покаже на Марсдън, че е забравила какво пише вътре. „Тогава те изолират. А за един изследовател на Фолоус да не бъде част от вътрешния кръг, да не бъде един от тях, е съдба по-страшна от смъртта“.

— Книгата — прошепна Марсдън и ѝ предложи своята. Тя помириса уиски в дъха му. „Всичко е само игра — каза си Алекс. —

Малка почивка от ученето за изпитите в четвъртък вечер. Просто забавление“. Опита се да се отпусне. — Твоята реплика.

Алекс взе книгата от ръката му и я отвори. Намери сцената и зачете:

— Може да ми покажете къде...

— Не чети! — скара ѝ се Марсдън. — Това е едно от правилата. Съжалявам, Алекс.

Тя затвори книгата и затвори и очи.

— Можете да ми покажете къде е отседнала Ан Мари. Толкова отдавна не съм я виждала.

— Насам — каза Марсдън.

Тя го последва. И тогава забеляза нещо: с тях имаше и други хора, някои ѝ бяха познати, други — не. Десет или дванайсет студенти от колежа се разминаваха с нея от двете ѝ страни, докато вървеше по Роуз Стрийт. Видя Луис Прайн.

— Добър вечер, госпожо — каза той завалено и вдигна невидимата си шапка.

Това беше също от сцената. Епизодът беше пресъздаден съвсем точно до последната подробност, включително оживената улица.

Фолоус. Те го повтаряха. Пресъздаваха книгата тук, в колежа.

Незнайно защо това прозрение я изпълни с ужас.

Алекс последва Марсдън край Кълвър Хол, покрай заскрежените дървета. Клонките я удряха през лицето, но тя не спираше да върви и скоро се озоваха в друг двор. Пред тях беше Търнър Хол. В това общежитие живееше Мелиса Лий. Наричаха го „Панорама“, като хотела в „Сияние“^[1].

Влязоха на топло. Там срещнаха други студенти, статисти от сцената. Някои пиеха от пластмасови чаши, а други вече бяха пияни и излизаха извън сценария. Не всичко, което правеха, го имаше в четирите странички от „Спиралата“, които Мелиса Лий бе избрала за тази игра.

— Какво, мамка му, е Процедурата? — извика някой.

Студент и студентка се целуваха — сякаш безкрайно. Някой бе пуснал „Доре“ на преносима стереоуредба. Парчето „Краят“ проникваше във всички участници в сцената. Франк Марсдън все още не беше излязъл от образ. Спъна се веднъж, докато водеше Алекс нагоре по стълбите. Тя го следваше неотклонно.

Вратата на Лий бе откритата, точно както го бе описал Фолоус, от стаята се носеше тежка миризма на марихуана. Чувахе се тиха акустична музика. Алекс влезе и намери Лий, седнала пред увита в станиол кутия: сцената с огледалата, една от най-важните в „Спиралата“. Олдис специално бе наблегнал на нея, беше говорил за нея на лекции, бе анализирал темите и подробностите вътре надълго и нашироко. А ето я сега тук, в тази обикновена стая от общежитие. Алекс беше влязла в страниците на книгата. Пулсът ѝ се ускори.

Там бяха и останалите: Сади Мичъл, Майкъл Танър и Келър. Сърцето ѝ прескочи, когато го видя, но успя да се овладее. Чакаха я. Седяха до стената и не мърдаха, което не беше съвсем по Фолоус, но трябваше да се задоволят с наличното. Вече бяха стигнали прекалено далеч.

— Алекс — прошепна някой. Беше Келър. Сериозното му изражение ѝ се стори трогателно; искаше да му каже да не приема всичко толкова навътре, че това е просто игра, но дали наистина беше така? След като влезе в сцената, нещата станаха като че ли необратими. Придобиха пулс. Момчето до нея ѝ даде знак.

— Сега е твоята реплика.

Алекс се върна в реалността, влезе пак в играта.

— Ан Мари — каза тя прегракнало. — Колко време мина!

— Здравей, Клеър — отвърна Лий с акцент. Беше си преправила гласа идеално. — Колко мило от твоя страна да дойдеш чак до Айова, за да ме видиш. Искам да се запознаеш с баща ми. — И посочи Танър, който кимна. — А това е прислужницата ни Оливия.

— Здравейте — каза Мичъл.

— А това е господин Бърмън, адвокат.

Келър протегна ръка. Това не беше достоверно: нафуканият адвокат Бърмън се появяваше по-късно. Алекс мълчеше, но Келър все така си стоеше там, а очите му шареха из стаята. „Надрусан е — помисли си Алекс. — *Всички са надрусани*“. Стисна потната длан на младежа. Той ѝ се усмихна небрежно и отново седна. Дискът изскочи от стереоуредбата и Лий чак сега се обърна с лице към Алекс. На устните ѝ имаше старомодно ярко червило. От ушите ѝ висяха старинни тюркоазени обеци. Косата ѝ бе прибрана по модата на времето, за което се разказваше в романа, но все още носеше тениската си на „Пърл Джем“, кубинки и черен лак на ноктите.

— Какво те води в Айова? — попита момичето.

— Тук съм по работа — каза Алекс.

— По каква работа?

— Работа... — Алекс замръзна. Стаята сякаш се завъртя. Ровеше в паметта си, но не намираше нищо. Останалите я чакаха, подканяха я с поглед да продължи. — За... — Посегна към книгата върху превърнатото в тоалетка бюро на Лий.

— Не — каза Лий и бутна романа далеч от ръката ѝ. — Недей. Знаеш го, Алекс.

Алекс прехапа устни. По дяволите! Опита се да мисли за сцената, да си спомни редовете. Но не се получаваше. Текстът на Фолоус просто бе излетял от главата ѝ.

— Не мога...

— Нали те приеха в Харвард? — попита Лий. — Мислех, че си по-добра. — В тъмните ѝ очи се четеше жестока присъда. „Взела е нещо. Не е на себе си“. Отнякъде се издигна дим и изпълни стаята. Алекс се закашля, усети как на гърлото ѝ заседна буца, която ставаше все по-голяма. Пак се изкашля. Превисе на две, разтърсена от силен пристъп. Келър притъпи към нея и започна да я тупа по гърба.

— Какво ти е, Алекс? Искаш ли вода?

— Остави я, Келър — каза Лий. — Нищо ѝ няма.

Алекс се изправи, лицето ѝ гореше от срам. Беше се провалила; беше предала доверието на Олдис и останалите и не биваше да е тук. Не заслужаваше да бъде. Обърна се и излезе в коридора, където се лееше музиката на „Нирвана“. Тръгна към фойето. Там вече не играеха сцената и тя видя Луис Прайн да дрънка на някакъв безсмислен език, а останалите статисти го слушаха в пълно мълчание. Бяха като жива картина.

Алекс се втурна през тях и изскочи навън, зажадняла за чист въздух.

Постоя малко сама на снега, вятърът брулеше лицето ѝ. След това тръгна. Стигаше ѝ за тази вечер. Край. Да вървят по дяволите с техните тъпи игри.

Направи трийсетина крачки и стигна до Кълвър Хол, след това тръгна по обратния път към Франт Стрийт. Скоро щеше да си е в стаята и да забрави за всичко, да остави Процедурата зад гърба си и да

се върне към учебниците. Това, което бе направила, беше глупаво и съжеляваше, че изобщо...

— Шона Уитли и Абигейл Мъри.

Алекс спря. На пейката седеше Даниел Хейдън, лицето му бе наполовина осветено от уличната лампа. Вгледа се в него, без да казва нищо.

— Чувал си за тях?

— Двете жертви — каза той. Парата от дъха му замръзваше във въздуха. — Студентките, заради които Олдис е обвинен... момичетата, които е убил в „Дюмант“. Останалите са прекалено заети с играта — продължи момчето. — Но не и аз, Алекс. Аз попрочетох това-онова за Олдис. Проучих го. Онова, което е направил на онези момичета... Просто не мога да го преглътна. Искан ми се да се откажа от вечерния курс и да стоя възможно по-далече от него, но трябва да остана. Да видя как ще свърши всичко.

— Защо ми казваш това, Даниел? Късно е, а утре имам лекции още от сутринта.

Той вдигна очи към нея, ръцете в скута му трепереха.

— Защото знам какво правиш — отвърна той. — Видях те. Ти също правиш проучване. Защо според теб ти оставих бележка в книгата? — Тя понечи да каже нещо, но Хейдън ѝ махна да млъкне. — Опитвах се да те водя — каза той. — Да ти посоча правилната посока. Баща ми беше полицай, така че знам как се разследва убийство.

— Даниел, все още не разбирам защо...

— Казвам ти това, за да го направиш както трябва, Алекс. Проучването ти, или с каквото там се занимаваш в библиотеката „Фиск“ и в къщата на стария ректор. Трябва да се съсредоточиш. А не да търсиш на сляпо. Трябва да започнеш от самото начало. Върни се при жертвите му. Отиди до университета „Дюмант“. Там се е родила легендата за Олдис.

---

[1] Роман на Стивън Кинг. Името на хотела е според превода на Надя Баева. — Б.пр. ↑

Стаята за четене на микрофилми бе много стара и свряна в един ъгъл в дъното на библиотеката. Светлината в помещението с размери на килер беше жълтеникава и слаба. В ъглите имаше паяжини. Алекс беше съвсем сама вътре. Преглеждаше картотеката. „Трябва да започнеш от самото начало“, помисли си. Срамът, който изпита от провала си в Процедурата, беше отминал, а на негово място се бе настанил интересът към информацията на Хейдън. Тя съвпаднаше напълно с това, което ѝ бе казал Фиск — че трябва да стигне до корените на проблема, до двете жертви. И от тази точка трябва да започне проследяването на Олдис. Досега бе действала неправилно, бе се опитвала да използва текста, за да разгадае мистерията. Вече осъзнаваше грешката си.

О — Олдис. Ф — Фолоус. Х — Хамлет. Д — Дюмант. Университетът „Дюмант“. 1982 година. Убийствата на Уитли и Мъри. Началото.

Извади филма с буквата У и го постави в машината. У — Шона Уитли, първата жертва.

Алекс бе открила статии за Ричард Олдис, за престъпленията в „Дюмант“ и за огромната научна дейност на преподавателя, но за неговите жертви имаше съвсем малко информация. („Не, Алекс — помисли си тя, когато се улови в грешка. — Не са негови, а жертви на някой друг, на истинския убиец“.) Бе виждала само снимките, които ѝ бе показал Фиск.

Завъртя копчето и започна да преглежда микрофилма, като плъзгаше очи по думите. УбиецразследванеистерияуниверситетметодологияОлдис. Спираше от време на време, за да се вгледа в някой портрет на младия Олдис, снимка от въздуха на университета „Дюмант“ с червено кръгче на мястото, където бил намерен трупът на Шона Уитли. Но най-вече търсеше информация за самата нея.

— Госпожице Шипли?

Стресната, Алекс се обърна. На вратата стоеше библиотекарката.

— Ще се забавя още малко, госпожице Доус.

Библиотекарката се махна. Алекс уморено поклати глава. Наближаваше полунощ, а толкова много неща се бяха случили. Спомни си Мелиса Лий, очите ѝ в импровизираното огледало, състрадателния глас на Келър...

— Хайде — каза тя високо, за да прогони тези мисли. — Съсредоточи се, Алекс.

Фокусира се върху Шона Уитли. Всички издирваха Пол Фолоус, опитваха се да разкрият истинската самоличност на писателя, но никой не търсеше информация за Шона. Никой не си задаваше въпроса какво наистина се е случило с двете студентки от университета „Дюмант“.

Затвори очи и зарови в паметта си. Опитваше се да си спомни нещо, което ѝ бе показал Фиск, откъсите от онези ужасни статии за престъпленията в „Дюмант“.

„Трябва да проучите Шона Уитли“.

Това беше казал Олдис, когато го бяха привикали на разпит. Все ѝ се струваше, че в тези думи има нещо странно, че в тях са заровени много отговори. *„Да проучите“*, помисли тя и отново се взря във филма. *„Да проучите...“*

За малко да пропусне статията, тъй като превърташе филма прекалено бързо.

Беше писана през есента на 1981 година, само месеци преди убийството на Уитли.

Обикновена история за студентка, спечелила стипендия по литература в „Дюмант“. Гордостта на родния си град. Бяха интервюирали и майка ѝ. На снимката, с която бе илюстриран текстът, Уитли носеше очила с дебели рамки и кичозен пуловер. Усмиваше се широко и невинно. Апаратът за четене на микрофилми избръмча в малката прашна стаичка.

— Коя си ти? — попита на глас Алекс. — Каква си била наистина, Шона?

Върна се на статията. Зачете я дума по дума, очите ѝ пареха.

Нищо. В текста нямаше нищо интересно.

Но трябваше да има. Вече беше в края на микрофилма.

— Върви по дяволите, Олдис! — изруга тя под нос. Беше изтощена, започваше да откача. — Върви по дяволите заради това, което правиш с мен... и което си направил с нея.

И тогава го видя. Няколко реда под линия, с по-ситен шрифт. Наведе се към екрана и евтиният пластмасов стол изскърца под нея.

„Наскоро Шона се захвана с докторската си дисертация. Според нея под ръководството на любимия си преподавател тя започнала да чете книгите по съвсем нов начин. Доктор Олдис ме научи на толкова много неща — казва тя. — Иска да отида до Айова и да направя проучване там, точно както е постъпил той като студент в този университет. Ако намеря някой да ме придружи, може би ще предприема това пътуване...“

Алекс се взря разтреперана в екрана. Момичето изчезна, всичко около нея се изпари. Беше сама. Съвсем сама. Някой мина покрай вратата, обувките му скърцаха по пода. Тя дори не чу.

„Някой да ме придружи...“

Изключи машината и в стаичката стана тъмно.

Когато почука на вратата на Келър, минаваше един. В общежитието на футболистите миришеше на пица, повърнато и дезодорант. Някой бе закачил бандаж на противопожарния кран. Докато го чакаше да отвори, съзнанието ѝ кипеше от въпроси, останали без отговори.

Келър отвори вратата и премигна сънено срещу силната светлина в коридора. Беше гол до кръста, но Алекс се опита да се съсредоточи върху лицето и кръвясалите му очи.

— Алекс, ако е заради Процедурата...

— Снимката, която си намерил — каза тя. — Онази на Ръдърфорд. Мисля, че знам какво означава.

— Какви ги приказваш, Алекс?

Тя му разказа всичко на един дъх. Цялата информация, която бе събрала за Шона Уитли тази вечер.

Когато свърши, Келър попита:

— И какво ще правим сега?

Нямаше нужда да се замисля. Отговорът беше очевиден, беше на върха на езика ѝ. Всичко беше ясно от мига, в който бе намерила статията на микрофилма, дори може би от по-рано, откакто бе видяла

странната снимка на Чарлз Ръдърфорд в бара, или когато бе прочела пожълтелите вестникарски изрезки в стаята със съкровищата на Фиск. Трябваше само Даниел Хейдън да я подбутне в правилната посока.

— Сега — отвърна Алекс — трябва да отидем в Айова. Олдис ни води натам.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Бяха под охрана в една стая на горния етаж в къщата на Фиск. Беше ранен следобед и слънчевите лъчи пронизваха като ножове пердетата с цвят на стари страници. В стаята имаше камина, две масивни библиотеки от двете ѝ страни и над цялата композиция стенен часовник, спрял много отдавна на четири без двајсет. Крисчън Кейн не спираше да бръщолеви, че е невинен; да, неговата книга била върху очите на мъртвеца, но „какво означава това, какво наистина означава, след като всеки в тази къща има екземпляр от книгата, какво означава, щом...“

— Млъкни, Крисчън — каза Келър и писателят млъкна като сгълчано пале. Асистентът на ректора Матю Оуен стоеше зад инвалидната количка на Фиск и мачкаше дръжките ѝ. Сали Танър и Луси Уигинс бяха в двата срещуположни края на стаята. Вдовицата беше заплашително спокойна, а актрисата нервно рисуваше с пръст елипси по пращната полица над камината. Франк Марсдън я гледаше, без да мига, и физиономията му показваше, че не може да повярва какво се случва. Алекс наблюдаваше всички, както я бе инструктирал Олдис, и се чудеше кой от състудентите ѝ е превъртял.

Млад полицай пазеше вратата. Стоеше със скръстени ръце и зорко следеше всички.

— Погледни го — прошепна ѝ Келър. — Това хлапе е уплашено до смърт. Нищо чудно, че не са го пратили да говори с Олдис.

При други обстоятелства би се засмяла.

— Защо Мелиса не дойде? — попита Фиск. Оуен продължаваше да мачка дръжките на количката му, движенията му бяха като под хипноза. Алекс се опита да се отърси от притеснителния спомен с главата на Мелиса пред чатала на асистента, от начина, по който той...

Оуен сякаш усети мислите ѝ и я погледна и тя извърна очи.

— Никой не знае — обади се Келър.

— Мелиса няма нищо общо с това... което се е случило долу — заяви Крисчън. В гласа му прозвуча паника. — Няма начин да е замесена.

— Говореше много за Даниел — каза Франк. Луси спря да рисува по полицата и се отдалечи от студената камина. — Стори ми се... обсебена от смъртта му.

— Какво имаш предвид? — попита Келър.

— Изглеждаше убедена, че не се е самоубил. Говори ми за това снощи, преди да си легнем. Главата ми беше поразмътена. Бяхме пили в самолета, а след това пак пихме, когато дойде Сали, и умът ми беше малко... нали разбираш. Не обърнах внимание на думите ѝ. Но сега, като имаме предвид какво се случи с Майкъл и Луис... Мили боже, дали пък не е била права и Даниел просто да е бил първият?

— Даниел се самоуби — каза със съвсем спокоен глас Сали. Стоеше сама в ъгъла, беше стиснала устни и очите ѝ прогаряха като жарава; скръбта ѝ я отделяше от останалите. — Беше разстроен заради някакъв случай, по който работеше. Пъхнал е дулото на служебния си пистолет в устата си. Беше нюйоркски детектив, живееше под огромен стрес... Да не усложняваме смъртта на Даниел само заради... това.

— Мелиса каза, че Даниел е бил щастлив — намеси се Франк с тих и спокоен глас. — Каза, че...

— Мелиса казва доста неща — прекъсна го Сали и го изгледа злобно. — Нека те питам нещо: ти вярваше ли ѝ, докато бяхме студенти?

Той се размърда, изпълнен с неудобство.

— Е?

— Не — призна тихо Франк. — Никой не ѝ вярваше.

— Тази жена има психологически проблем. Самият Майкъл ми го е казал.

Алекс се наведе напред.

— Сали, да не би да смяташ, че Мелиса е извършила тези убийства?

Сали я погледна студено. Очите ѝ сякаш казваха: „Как си позволяваш да ми задаваш този въпрос? Точно пък ти...“

— Добър въпрос — обади се от количката си ректорът Фиск. — Подозираш ли я, Сали?

Сали като че ли се замисли, сякаш се опитваше да намери точните думи. Накрая каза с все така спокоен глас:

— Майкъл ми каза, че Мелиса понякога му се обаждала. Имала проблеми с брака си. Аз... ами... разбира се, че изпитах ревност.

Спомних си репутацията ѝ от времето в колежа. Че кой не я помни? Но тя продължи да му се обажда и Майкъл винаги вдигаше телефона. Затваряше се в библиотеката и си говореха, а аз долепвах ухо до вратата и подслушвах. Понякога си говореха с часове. И започнахме ужасно много да се караме заради това. — Сали потръпна, може би от спомена, а може би и заради случилото се през последните седемдесет и два часа. Не стана ясно.

— Той какво казваше за нея? — попита Крисчън. Изведнъж му бе светнало пред очите, може би бе доволен, че вниманието на групата се пренасочва към Мелиса и се отдалечава от ужасната гледка с Луис Прайн.

— Смяташе, че Мелиса има нужда от професионална помощ — каза Сали. — Беше се обаждал на Луис и Луис бе потвърдил предположенията му. И двамата смятаха, че тя не може да се справи с реалността. Че е пристрастена лъжкиня. Патологична.

— Не говориш сериозно — протестира Франк.

— Тя не е наред, Франк. Мелиса не беше като останалите и ти знаеш, че това беше първото нещо, което Олдис...

— Олдис? — не успя да се сдържи Алекс.

Сали я изглежда.

— Ти ме попита дали смятам, че Мелиса е способна на това, Алекс. Отговорът ми на този въпрос е не. Не вярвам, че го е извършила. Мисля, и то откакто видях... каквото видях в библиотеката на съпруга ми преди три дни, че Ричард Олдис е убил Майкъл. Но Олдис не може да го е направил сам, затова е накарал някое от протежетата си да му помогне. — Изглежда ги поред, като ги сочеше с пръст. — Професорът е задвижил всичко и сега ние измиряме един по един.

— Стига! — викна Фиск и всички се обърнаха към него. Пудрата се стичаше заедно със струйките пот по лицето му, помътнелите му очи се лутаха сякво из стаята. Той стисна черните очила в скута си с костеливия си юмрук. — Трябва да се държите един за друг. Да си вярвате. Разделението и взаимните обвинения няма да ви помогнат с нищо.

Алекс извърна поглед към прозореца. Репортерите се разхождаха долу и оглеждаха прозорците за някакво раздвижване.

— Луда работа, а?

Келър се бе приближил до нея. Целият ѝ гняв относно изчезналия ръкопис се стопи. Ако тук имаше съюзник, това беше само той — и тя го знаеше.

— Може би сме се издънили — продължи той. — Когато бяхме в Айова.

— Не сме, Келър. Знаеш го не по-зле от мен.

— Знам, че всичко прилича на нещо, родено в ума на Олдис — каза той. — Някаква... загадка с живи хора.

— Не искам повече да говорим за това. Нито за Олдис, нито за Майкъл, нито какво видяхме на долния етаж. Да сменим темата.

— Но да не говорим и за книги — каза Келър.

Алекс се усмихна унило.

— Добре, никакви книги.

— А за история? Имам предвид лична?

Алекс се обърна пак към прозореца, без да каже нищо.

— Аз съм пръв — каза Келър. — Казва се Джесика. Бившата ми жена. Преподаваше математика в същата гимназия, в която работех и аз. Харесвахме едни и същи неща, засичахме се на едни и същи места. Всичко изглеждаше съвсем естествено. Съвсем правилно.

Тя не го поглеждаше. Не можеше.

— Какво се случи?

— Тя смяташе, че съм потаен — каза той. — Искеше да знае прекалено много за Джаспър, за... курса. Разбира се, не беше само това. Имаше и други неща. Например ноктите на краката ѝ.

Алекс се разсмя.

— Откакто се разделихме — продължи той, — живея в една стара преустроена ферма и съм треньор по футбол. Имам добър отбор. Някой път трябва да дойдеш да ни гледаш.

„Може и да го направя“, помисли си тя. След това си спомни за Питър и...

Някой изпищя.

Алекс бързо се извърна. Луси се бе хвърлила върху Франк, налагаше го с юмруци и се опитваше да му издере очите. Лицето ѝ бе изкривено от гняв.

— Лъжец! — крещеше тя. — Този човек е шибан лъжец!

Младото ченге се втурна и се опита да я откъсне от него, но тя не се отказваше, ръкомахаше и риташе, мятеше русата си коса и оголваше

зъби. Франк стана. Ушите му бяха почервенели, на бузата му имаше кървава драскотина. Пусна в действие чаровната си усмивка, с която бе спечелил толкова прослушвания, и каза:

— На госпожица Уигинс днес не ѝ е ден. Далеч от дома си е, а и всичко, което се случи в тази къща...

— Лъжец — повтори жената. — Не му вярвайте. Не вярвайте и на една негова дума.

Алекс се обърна към Франк. Той я гледаше. Все още се усмихваше, но очите му умоляваха: „Помогни ми, Алекс. Направих нещо ужасно“. В този момент дъбовата врата се отвори и я извикаха. Детектив Блак искаше да говори с нея насаме.

— Късмет — подвикна след нея Фиск, докато тя излизаше. — И помни, че вече не е нужно да го предпазваш.

Блак я чакаше в кабинета на ректора. Лампите бяха запалени и томовете по полиците бяха ярко осветени. Очите на Алекс инстинктивно се плъзнаха по тях.

— Седнете, доктор Шипли.

Тя седна срещу него.

— Ще ви питам това, което ще попитам и останалите. Къде бяхте тази сутрин преди погребението?

— Излязох.

Детективът вдигна вежда.

— Няма нищо общо с Олдис — каза тя. — Просто исках да се разходя из колежа. Имах нужда да си проясня мислите. За надгробното слово.

— И как ви се стори колежът?

— Променен — отвърна тя. — Еволюцията не спира.

— И това беше всичко? Просто... излязохте.

— Да.

Той сведе поглед към бюрото и запрехвърля демонстративно книжата по него.

— Луис Прайн... Говорили ли сте наскоро с него?

— Чухме се преди няколко месеца. Последният ни смислен разговор е отпреди четири години. Много добре го помня.

— За какво беше той?

— Луис смяташе, че е открил страница от непубликуван роман на Фолоус, и искаше да я видя. Да потвърдя, че е прав.

— И беше ли?

Алекс не отговори веднага. Спомни си празното място в тайника, ръката си, протегната в тъмното, невинната усмивка на Келър, когато го видя по-късно.

— Доктор Шипли?

Тя вдигна поглед към детектива.

— Да. Мисля, че беше прав.

— А за нещо друго говорихте ли с Луис?

— Обсъждахме много неща, детектив. Ние сме стари приятели все пак.

— Говорихте ли за играта, която Луис Прайн е играел?

„Значи и той е бил замесен в Процедурата? По дяволите!“

— Не — каза тя. — Аз гледах да стоя далеч от нея.

— Но преди сте я играли и вие?

Тя го погледна право в очите.

— Да. По време на вечерния курс.

— И бяхте ли добра?

— Добра?

— В игрите обикновено има победители и победени, професоре. Вие побеждавахте ли?

Тя огледа бъркотията на бюрото, редицката шишенца с хапчета на Фиск. След това изправи рамене и каза:

— Не и в началото. В началото бях ужасно зле. Но после — да. Станах много добра.

Блак си записа нещо.

— Да поговорим за тази сутрин. В колко часа излязохте?

— Около осем.

— Някой друг беше ли станал?

Тя си припомни къщата, догарящия огън в празната всекидневна, тъмнината в кухнята.

— Не видях никого. Къщата е огромна, детектив.

Блак кимна.

— Предполагам, че Луис Прайн е пристигнал около девет, точно след като всички са излезли от къщата и са тръгнали за погребението. Закъснял е. Свидетел ни каза, че колата му се била повредила, а по тези места често се случва мобилните телефони да нямат покритие.

Сигурно е пристигнал точно когато последните гости са напускали къщата и...

— Всички бяхме на погребението — каза Алекс, но един спомен я накара да замръзне: Франк и Келър бяха закъснели. Укори се за тази мисъл и че позволява на ума си да тръгне в тази посока. Изведнъж се задъха, опитваше се да проумее нещо, което все ѝ се изплъзваше. — Вече сме били излезли, когато е пристигнал.

— Някой може да се е върнал — каза Блак. — Само колкото да извърши убийството и пак да успее да стигне навреме за церемонията. Затова трябва да наблюдаваме всички ви, докато не отхвърлим всички възможности и не докажем невинността на всеки в къщата.

„Някой от курса го е извършил — помисли си тя. — Някой, който е бил там“.

— Но това убийство — успя да каже — нещо не се връзва в общата схема. Ако убиецът е същият, който е убил и Майкъл Танър, значи е променил методите си. Всичко е различно, с изключение на книгата.

— Понякога това не означава нищо — каза Блак.

— Не ви разбирам.

— Убиецът може да не е разполагал с достатъчно време. Вероятно е трябвало да действа бързо и огнестрелното оръжие е било неговият — или нейният — единствен избор. — Млъкна и пое дълбоко дъх. — Знаете ли някой в тази къща да има пистолет, доктор Шипли?

— Не — каза тя. — Разбира се, че не. — Дали можеше да разбере, че го лъже?

Мина една секунда, после още една. Накрая Блак кимна и каза:

— Да поговорим за Ричард Олдис.

— Какво по-точно?

— Снощи пак сте били в дома му.

Тя кимна.

— И? — попита Блак.

— Не ми каза нищо за Майкъл Танър. Твърди, че е невинен.

— Разбира се, че ще твърди така — каза Блак. — Проблемът с Олдис е, че живее много близо до колежа. За него би било лесно да дойде тук, да убие Луис Прайн и да се върне в къщата си преди края на възпоменателната церемония.

— Не го е извършил той.

Блак отново вдигна вежда.

— И защо сте толкова сигурна?

Тя сви рамене. Щеше ѝ се да му каже нещо, което да го убеди, но нямаше какво.

— Били сте там доста дълго — каза той. — Състудентите ви твърдят, че ви е нямало почти три часа. За какво си говорихте с Олдис?

— За миналото.

— Олдис е интелигентен човек. Със сигурност има хипотези за случилото се в колежа.

Тя погледна над рамото му към двора на колежа. Зачуди се дали някога нещата ще се върнат към нормалното, дали изобщо са били нормални след вечерния курс.

— Той смята, че е някой от курса — каза Алекс.

Блак си подръпна ухото. На брадичката му имаше червен възпален белег — не го бе забелязала досега. Спомни си за баща си.

— А вие съгласна ли сте с него, доктор Шипли?

— Мисля, че вече е доказано, че Олдис обикновено се оказва прав.

Възцари се тишина. Челюстите на Блак потрепваха. Той щракна с химикалката си и каза:

— Можете да се върнете в стаята. Пратете ми Келър.

Алекс стана и излезе от кабинета. Стигна до спалнята си и тъй като в коридора нямаше никого, влезе и затвори тихо вратата. Отиде до леглото си и повдигна дюшека, като внимаваше да не вдига шум. Намери романа на Фолоус. Бързо отвори кухнята книга, погледна вътре и...

Оръжието си беше там. Никой не го бе пипал.

Въздъхна и се обърна, за да излезе. И забеляза нещо на нощното шкафче. Беше пликът, който Олдис ѝ бе дал по време на вечерята.

„За Александра.“

Вътре имаше обикновена поздравителна картичка. На външната ѝ страна пишеше:

„На старите ми приятели. Не се събираме толкова често, колкото трябва, но когато го направим, за мен е истинско блаженство“.

Алекс поклати глава и отвори картичката. Олдис беше написал нещо вътре.

Моя сладка Александра,
Скоро ще дойдат за мен. Трябва да ми повярваш, че нямам нищо общо със случващото се сега в тази къща. А също така знай, че...

Погледът ѝ се плъзна надолу и дъхът ѝ секна.

Процедурата е започнала. Всичко, което ти казват, всичко, което чуеш, може да е част от играта. Не се доверявай на никого.

Твой учител:

Ричард

АЙОВА
1994

Сутринта, в която трябваше да тръгнат за Айова, тя отиде да види баща си.

Болезтта тежеше върху целия дом — мивката капеше, радиото на майка ѝ бръмчеше от стаята в дъното. В къщата бе студено, защото лекарствата го загреваха мъчително отвътре. Алекс придърпа палтото около себе си и влезе във всекидневната. Баща ѝ седеше на любимия си стол, потеше се, а зъбите му тракаха. Носеше фланела с надпис: „Дъщеря ми е отличничка на колежа в Джаспър“.

— Здравсти, татко. Как си?

Очите му бяха зачервени, оредялата му коса бе пригладена назад. Докосна го по челото, погали влажните кичури и го целуна нежно по бузите.

— Все същото, Али — каза той. — Винаги е все същото.

— Мама кара ли те да вършиш домашна работа?

Той се усмихна немощно. Дори и това му бе трудно да направи.

— Тя е добра с мен. Не говори за майка си все едно я няма.

Алекс се обърна и видя майка си. Беше плакала, както често правеше напоследък сутрин. В юмрука си стискаше намачкана салфетка, носът ѝ бе зачервен.

— Здравсти, мамо.

— Момиченцето ми. — Майка ѝ я прегърна и Алекс за един миг си помисли: *„Няма да отида. Ще остана тук при тях и няма да довърша курса“*.

Но после колебанието ѝ премина. Майка ѝ отстъпи назад, за да я разгледа.

— Колко си кльощава! — каза тя. — Хранят ли ви изобщо в колежа?

— Да, мамо — отвърна Алекс, отиде в кухнята, извади млякото и си наля в любимата си чаша с надпис „Върмонт: свобода и единство“. Всичко това ѝ беше познато, тук се чувстваше в безопасност.

— Той се влошава — каза майка ѝ почти шепнешком след малко, докато седяха в кухнята. Утринното слънце проникваше през

пердетата с щампи на лози над мивката. Алекс се обърна и се взря през процепа между тях към побелелите дървета в предния двор. — Когато заминеш за Харвард, Алекс, просто... Просто не знам какво ще правим. Какво ще правя аз.

— Ами ако не отида в Харвард?

— Какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа... — Млъкна. Всъщност не знаеше какво иска да каже.

— Какво има, Алекс? Какво е станало?

— Нищо не е станало, мамо. Нищо.

— Напротив, има нещо. Усещам го.

— Заради... — „Едно момче“, искаше да каже. „Ново момче“. Но това беше само част от истината. Съвсем малка част.

— Заради онзи курс е, нали? Онзи зъл човек. Казах ти да не се замесваш с него.

— Не — отвърна Алекс малко отбранително. — Не е заради това.

— Тогава какво?

Алекс понечи да каже нещо, да предупреди майка си, че тази сутрин ще замине за място, на което никога не е ходила, ще се качи на самолет за трети път в живота си с човек, който все още ѝ е непознат, и двамата ще се опитат да разгадаят една отдавнашна мистерия. Дори на нея ѝ се струваше комично.

— Просто искам да знаеш, че те обичам — каза тя. — Каквото и да се случи, каквото и да ме сполети, просто помни, че обичам вас двамата повече от всичко на света.

Брадичката на майка ѝ затрепери, една сълза се търколи по бузата ѝ.

— Е, сигурна съм, че баща ти ще е доволен, че намери малко време да го видиш.

Баща ѝ. Алекс си наля още шоколадово мляко и се върна при него.

Наведе се и приближи устни до ухото му.

— Всичко ще бъде наред, татко. Обещавам ти.

Той бавно извърна глава да я погледне. Усмихна се. Устните му бяха напукани и по тях избиваше кръв. Ракът сякаш го разкъсваше.

— Всичко е наред, Али — прошепна той. — Всичко ще бъде наред.

И след това тя тръгна. Трябваше да хване самолета.

Той я чакаше пред Кълвър, метнал раница на рамо и с картончета за учене в ръце. Потропваше нервно с крак и си мърмореше нещо. Тя го доближи в гръб и подметна:

— Още ли не си научил пиесите, Келър?

Той се обърна. По очите му позна, че не е спал.

— Но пък съм готов за пътуването.

— Мислиш ли, че другите...

— Не — каза той. — Само ние сме. Единствено ние сме достатъчно смели, за да отидем докрай.

— Или достатъчно луди.

Тръгнаха към източната част на кампуса, към пикала на Келър, с който щяха да стигнат до летището. Бяха си събрали всичките пари на едно място — петстотин и осемдесет долара общо, с които щяха да изкарат до неделя.

— Добре ли си?

Алекс вдигна глава.

— Да. Просто се бях замислила.

— Страх ли те е?

Тя се замисли над въпроса. Прехвърли го в ума си и отговори шепнешком:

— Да. Страх ме е.

Келър я хвана за ръката и двамата тръгнаха към неизвестното.

Малко преди два следобед излязоха от летището и откриха, че зимата в Айова е съвсем различна от тази във Върмонт. Студът беше по-остър, а вятърът — пронизващ. Огледаха се и не видяха нищо. Никакви дървета, никакви планини. Сякаш бяха влезли в стая без мебели, в пейзаж без контекст. „Чужденци — помисли си Алекс. — Тук сме чужденци“.

Потрепери от студ и последва Келър към колата под наем. Беше малка мазда, по-добра от трошката на баща ѝ, която караше в Джаспър.

— Карай ти — каза Келър, сякаш прочел мислите ѝ.

— Благодаря.

Алекс седна зад волана и потегли рязко. С крайчеца на окото си видя как Келър панически посяга към дръжката над прозореца.

Намериха евтин мотел на седем-осем километра от Хамлет.

— Ето тук — каза Келър и посочи. — Това ще е нашият щаб, от който ще водим войната. — Алекс отби и спря, гумите изсвириха. Келър се измъкна от колата, коленичи и целуна земята.

Хвърлиха раниците си в стаята и извадиха книгите, които мислеха, че ще им трябват. „Спиралата“ и „Златното мълчание“ на Фолоус, разбира се, но също така и туристически справочник на Айова. Алекс бе взела и „Призрак“ на Ричард Олдис. Обърна я и погледна снимката на автора — човека от затвора. Лицето му бе изпито, а очите студени и празни. Взе „Спиралата“. Между страниците се подаваше листче и тя го извади.

Двете мистерии са едно и също. Желая ти много късмет в това пътешествие, млада Алекс. Това, с което си се захванала, е изключително важно и ти си почти на финала. Остава ти съвсем малко.

Станли Фиск.

Усмихна се и пъхна бележката в джоба на палтото си, преди Келър да я е видял. След като разопаковаха багажа си, Келър се изпъна на леглото. Видя я, че го гледа притеснено, и се засмя:

— Спокойно де. Не хапя.

Тя легна до него.

„Дръж се нормално — помисли си. — Все едно не се случва нищо необичайно“.

Известно време мълчаха. Накрая тя проговори:

— Е, стигнахме до Айова.

— Да — потвърди той. — А сега какво?

Алекс се взря в тавана. Винаги бе искала да се махне от Джаспър, да приеме нова самоличност някъде другаде. Да започне нов живот. Съобщението, че е приета в Харвард, ѝ прозвуча като обещание: че скоро ще замине надалеч, нищо няма да я обременява и сама ще се грижи за себе си. Но в този миг не можеше да се отърве от усещането, че нещата хич не са наред. Че двамата са се запътили към един от капаните на Олдис.

— Алекс?

Тя се обърна. Последните слънчеви лъчи пробиваха през пердетата и осветяваха лицето му. Прииска ѝ се да го прегърне. Да го сграбчи и да остави неговата сила да я издърпа от бездната на страха. Но за това щеше да има време по-късно. Сега беше уморена от полета, а имаха и работа.

— Имаме два дни — каза тя. — Два дни до обратния ни полет и края на курса. Два дни, за да намерим Фолоус.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Ректор Антъни Райс беше от онзи тип хора, които не понасяха порока на човешката глупост. Беше червендалест и непрекъснато задъхан, с около двајсет и пет излишни килограма. Приличаше повече на счетоводител от малка провинциална фирма, отколкото на преподавател по мъртви езици.

В петък следобед, когато бившите участници в курса „Разгадаване на литературна мистерия“ бяха изолирани в стаята на горния етаж в къщата на Фиск, той крачеше из кабинета си на втория етаж в Кулата. Беше си изпил лекарствата за сърце и за кръвно, както и антидепресантите. На бюрото му бе забравен недояден банан, който бавно ставаше кафяв. Настолната лампа осветяваше романа на Пол Фолоус „Златното мълчание“. Книгата бе разкъсана и Райс бе пръснал страниците и бе налепил по тях стотици самозалепващи се розови листчета с неразбираеми записки. На пода имаше възглавница и легло. Беше спал тук предната нощ.

Райс ги усещаше. Надигащите се неприятности. Заля го внезапен гняв.

Проблемът беше, че повика Шипли от Харвард. Идеята бе на детектив Брэдли Блук. Може и да е била култова героиня в колежа преди петнайсет години, но не всички култови герои заслужават почести, нали така. Някои — и той имаше предвид най-вече дъртия Ричард Олдис — оставаха в паметта на другите само с грешките си. А Шипли бе направила толкова много грешки по време на вечерния курс. Да, бе свалила обвиненията от Олдис, но за Райс това не означаваше нищо. Това не беше чак такава победа, каквато я изкарваха обожателите ѝ. Веднъж се бе срещал с Олдис и той го притесни. В него имаше нещо почти нечовешко. Може би беше заради замръзналата усмивка или от начина, по който черните му очи се взираха в теб, съдеха те, принизяваха те. Райс потръпна.

Замисли се за професора. Нищо чудно, че некомпетентната Шипли не бе успяла да изтръгне нищо от него. Ами ако някой друг поговореше с него, някой, който няма какво друго да спечели, освен

истината? Олдис би оценил искреността му; Олдис би видял в него равен, може би дори по-голям интелект. Повече никакви млади преподавателки въртиопашки, които искат само да утвърдят името си в Харвард, да, никакви игрички повече. Ще отиде при Олдис и ще го попита за убийствата на Майкъл Танър и Луис Прайн. Ще си поговорят като образовани мъже, които се интересуват само от истината.

Да, точно това ще направи. Повече никакво ровене в някакъв забравен роман, никакви глупости. Ще отиде при Олдис още този следобед и ще прекрати всичко веднъж завинаги.

Алекс се върна в стаята си. Усещаше как останалите я прогарят с поглед. *„Това трябва да приключи. Просто не може да продължава така. Не могат да ни държат затворени в тази стара къща като животни в клетка“*.

— Франк ни разказваше за Даниел Хейдън и за вашия учител Олдис, докато те нямаше, Алекс — каза Луси Уигинс. Беше се облегла на стената до камината и на лицето ѝ имаше хладна усмивка. Франк Марсдън стоеше срещу нея и попипваше драскотина на бузата си.

— Луси — каза той тихо. — Моля те.

— Кажй ѝ, Франк. Кажй ѝ това, което каза на нас.

Той въздъхна и започна:

— Прекарах известно време с Даниел лятото преди той... разбирате ме. Готвех се за роля, правех малко проучване за нюйоркската полиция. Струваше ми се, че започнах да го опознавам по-добре. Не мисля, че някой от нас успя да се сближи с него навремето.

— И какво ти каза той, Франк? — попита Алекс.

— Каза...

— Кажй го, Франк — насърчи го ректорът Фиск. — Хайде, кажй ѝ.

— Даниел ми призна, че Олдис е искал от него да направи нещо. Отначало ми се стори откачено, но колкото повече говореше Даниел, толкова повече започвах да му вярвам. Бяхме в Ист Сайд, движехме се с патрулката. Беше ясно, че иска просто да си излее душата, да сподели тайната си с някого.

— Какво е искал Олдис? — попита Алекс.

Франк я погледна и каза:

— Поискал е от него да ни разследва, Алекс. Искал е Даниел да ни провери, да изрови кирливите ни ризи. Бил убеден, че... че някой от вечерния курс е превъртял. Че се е покварил.

Алекс се взираше в познатия телевизионен актьор и свой стар колега. Тежестта на това, което току-що бе произнесъл, я смазваше. Възможно ли бе да се вярва на Франк, или това бе просто роля, сценарий, целящ да я заблуди и отклони?

Вратата се отвори и се появи Блак. Поиска да разговаря със Сали Танър и вдовицата неохотно го последва в коридора. Младият полицаи затвори вратата след Блак и я заключи със силно щракване.

Алекс огледа хората в стаята. „*Един от тях — помисли си тя отново — е убиецът*“.

Райс трудно откри малката къща. През всичките си години в Джаспър никога не бе ходил в дома на

Олдис, въпреки че той живееше само на няколко километра от колежа. Оправдаваше се с прекадена заетост, но истината беше, че бе чувал разни истории за професора, истории, които го караха да настръхва.

Сбърка пътя и спря на една бензиностанция да попита някакъв старец как да се оправи. Старецът беше само бръчки и жили и Райс бърчеше нос, за да не му се налага да го помирише. Тази част от Върмонт му бе непозната. Предпочиташе да е някъде по крайбрежието, може би в Харвард — не можеше да е толкова трудно да получи преподавателско място там, щом взимаха хора като Шипли. Старецът напръска предното стъкло с нещо, избърса го и то светна.

Райс знаеше, че трябва да се интегрира, да слезе на нивото на стареца. Да заговори на неговия език. Усети как във вените му плъзва чувство на превъзходство.

— Имате един професор тъдява — каза той. — Окъснях, а ме чака работа в колежа. Та си рекох...

— Имате предвид професор Олдис ли?

— Да, точно той.

Старецът изстиска гъбата в краката си и мина откъм неговия прозорец. Райс усети миризмата му — тютюн, пот и жега. Щеше да е доволен, ако можеше до края на дните си да си стои само в Джаспър и да не му се налага да общува с такива хора. Но имаше работа, чакаше го важна задача. Тази сутрин бе станало второ убийство. Времето му изтичаше, както и на всички останали. Усети как стомахът му се сви и се оригна на нещо кисело.

— Излезте на магистрала 2 — каза старецът. — При червения хамбар в Мансфийлд завийте надясно. Малко след това асфалтът свършва. Продължете по черния път нагоре и ще видите къщата. Точно до гората. Но внимавайте.

— Да внимавам? Защо?

— Говорят се разни неща за професора. Непрекъснато.

Райс му благодари и потегли. Картата на седалката до него беше стара, смачкана и разкъсана. Мислеше си как ще заведе професора при Блак, как ще го изблъска през прага и ще изкрещи тържествувашо: „Пипнах го! Най-накрая го пипнах!“

Отзад беше езерото.

Така потъна в мечти, че за малко да изпусне отбивката.

Над къщата сякаш бе надвиснал някакъв мрак, някакво отчаяние. Като всичко останало, и това бе символично. Райс си помисли, че прилича на болен мозък. Колко просто изглеждаше всичко.

Слезе от колата. Най-обикновена врата, касата беше боядисана със сиво-синя боя. Отзад имаше езеро. Тази простота го озадачи. Олдис изглеждаше по-сложен човек. А ето къде живееше, в тази невзрачна къща, сред местните. С вонящото и разложено простолюдие, с тези, които дори не заслужаваха да стоят в една стая с интелектуалец като него.

„Защо? — запита се Райс. — Защо тук?“

Потропа на вратата със самодоволна усмивка на лице.

Цялата каса се разтресе. Тропането нахлу в къщата и се заблъска в стените. Мракът вътре завибрира.

— Професоре! — извика Райс. — Професор Олдис, аз съм ректор Антъни Райс от колежа в Джаспър. Дойдох да ви задам няколко въпроса за случилото се в нашето учебно заведение.

Нищо. Отстъпи и надникна покрай къщата. Дърветата се полюшваха от вятъра. Тревата тук-там бе изсъхнала, спаружена и изтръгната, сякаш някой бе оголил и драл с нокти корема на земята. Видя скелети на цветя върху остарели решетки за пълзящи растения.

— Професор Олдис! — извика отново Райс, този път по-силно. — Наистина трябва да поговоря с вас. Спешно е. Майкъл Танър е мъртъв от три дни вече, а Луис Прайн...

Нещо вътре се размърда. Леко проблясване хвърли сребриста светлинка върху бузата му.

— Професор Олдис?

Зачака отговор. Пет секунди, десет. В дъното на съзнанието му се надигна страх. Той преглътна нервно. Нямаше от какво да се страхува тук, нали? Просто един старец, избрал да живее сред местните. Просто минало величие, реликва. Събра кураж и почука отново. Вратата се

открехна и се видя частица от коридора. Ето това беше — този малък процеп, този миниатюрен отрязък от чужд живот. Можеше да го направи, каза си Райс. Да, можеше. Трябваше.

Сърцето му биеше до пръсване. Той бутна вратата и влезе.

— Защо? — попита някой, след като детектив Блак излезе заедно със Сали. Беше Матю Оуен, който все така стоеше зад ректора Фиск. Изглеждаше поразен от новината. — Защо Олдис би помислил, че някой от вас...

— Защото ни мрази — каза Крисчън. — Винаги ни е мразил.

— Крисчън... — предупреди го Алекс.

— Вярно е, Алекс. Ти не го забелязваше, но останалите го виждахме. Ненавиждаше ни, защото сме свободни, а той е погубил голяма част от живота си в затвора. Искаше да ни накаже заради това. Искаше да наложи превъзходството си над нас, дори и след като курсът беше свършил. И точно това направи.

— Луда работа — обади се Франк.

— А може би е бил прав.

Всички се обърнаха и се възряха в Луси Уигинс, външния човек в групата.

— Искам да кажа, че според детектива някой в тази къща може да е застрелял онзи мъж долу. Може би този ваш професор знае нещо, което ние не знаем. — Очите ѝ бяха блеснали от интерес към мистерията, сякаш това бе телевизионен филм, а тя беше героинята, която щеше да обере оваците, колкото и невероятно да се струва това на зрителите в началото.

— Или може би ни манипулира — обади се Келър.

— Продължете, господин Келър. — Гласът на Фиск изпълзя от сенките в стаята.

— Типично за Олдис да превърне всичко това в една от своите игри. Може би се опитва да ни настрои един срещу друг, да предизвика събитията, за да може да седи и да ни наблюдава отстрани. Той е точно такъв.

Алекс усети как нещо я прободне в гърдите. „*Не* — помисли си. — *Моля те, не и ти*“. Искаше да му каже: „*Айова не беше грешка, Келър. Това, което направихме там с теб, не беше част от игрите на Олдис*“. Но и дума не излезе от устата ѝ. Беше замръзнала от страх в

тази заключена стая, в която хората сякаш се шураха хаотично като прашинките от високите тъмни полици с книги.

— Но въпросът остава — продължи Луси, набираше увереност в своята роля в драмата. Очите ѝ бяха широко отворени. Тя вирна брадичка и произнесе тържествено: — Кой е убил вашите двама приятели?

Настъпи безкрайно мълчание. Никой не смееше да погледне никого. А после се чу гласът на ректор Фиск:

— Мисля, че знам отговора на този въпрос.

Озова се в град от книги. Бяха толкова много, че се бяха превърнали в част от къщата, бяха се слели със стените. Сякаш малкият дом бе направен от хартия и лепило. Нямаше ясна граница между стените и лавиците, никакво пространство между...

Обърна се. Изтръпна. Взя се в тъмното.

— Ей? — извика. — Кой е там?

Не. Просто въображението му играеше номера. Нямаше никого. Къщата беше достатъчно малка, за да я вижда цялата от мястото, където стоеше. Но имаше нещо измамно в нея. Сякаш беше лабиринт и човек можеше да се изгуби в нея. Райс огледа всекидневната и трите стаи по главния коридор. Нещо като кабинет със старо разкривено кресло, което гледаше към езерото, миниатюрна баня и още една стая между тях. Вероятно спалня. Колко странно, помисли си Райс. Сякаш не беше на себе си, а се движеше по чужда воля, приближаваше към стаята и я подушваше, помирисваше въздуха и дълбоко в себе си осъзнаваше, че в този миг го води само обонянието му.

Долови мирис на жена.

„Мамка му — каза си. — Мамка му, мамка му, мамка му!“

Върна се по коридора. Малката къща пулсираше около него; въздух, светлина и всичко друго се смесваше и му пречеше да се движи. Да стои на едно място.

Да диша. Трябваше да се махне оттук. Трябваше да се върне в Джаспър и...

Отвори вратата и излезе на чист въздух.

Задъхваше се. Направи две крачки. Падна на колене във влажната пръст. Изправи се и пристъпи още веднъж. Вдигна поглед. Къде беше? Осъзна, че е излязъл от грешната врата. Беше се озовал зад къщата, бе се изгубил в лабиринта от книги и сега стоеше отзад, точно пред езерото. Значи трябваше да...

Езерото. Взя се в него. Водата беше на бръчици от вятъра. Беше черна като мръсна утайка, бреговете от години се рушаха и се предаваха пред нея. Той се намираще на северния бряг и се взираше в

отсрещната страна. Типичен за Върмонт пейзаж — искрящо синьо небе и следобедно слънце. Помириса застоялата вода. Напълно неизползваема, тя се люшкаше и се гънеше като черно одеяло, свлякло се от леглото. В средата плуваше сал, а над него летяха врани, гракът им беше като сухото шумолене при прелистването на дебела книга.

Забеляза нещо точно под повърхността, съвсем наблизо.

Бялваше се и изчезваше, бялваше се и изчезваше. Ту го имаше, ту го нямаше. Слънчевите лъчи не успяваха да го осветят добре.

— Не — каза Райс и устата му пресъхна. — Не. Не.

Клекна, коленичи в калта, опря се на ръце, лицето му бе само на сантиметри от границата между неговия свят и водното царство. Усети вкуса на езерото, металната му острота. Бръкна под стъклената повърхност на езерото, протягаше ръка, мъчеше се да докосне това, което проблясваше под слънчевите лъчи. Бръкна почти до рамото в течната чернилка и най-накрая успя да го стигне. И странно, но усещането от докосването изведнъж му изясни всичко, светът отново се завъртя около оста си, нещата си дойдоха на мястото. Усещането беше точно такава, каквото бе очаквал.

Беше ръка.

— Кой? — попита Келър. — Кой е убил приятелите ни, ректор Фиск?

Слепите очи на ректора за миг спряха да се движат.

— Не ви ли е ясно, господин Келър?

Имаше нещо в този сляп поглед. Нещо настоятелно. Умоляващо.

— Не — каза Алекс.

— Не е ли ясно? — повтори старецът и слепите му очи обходиха всички лица. — Това, което се случва с всеки от вас? Не е ли очевидно какво прави той?

Райс седеше на брега. Вятърът бе утихнал. Водата се бе успокоила. Извади мобилния си телефон. Изцапаните му с черна кал ръце трепереха. Стисна телефона просто за да усети някаква частица от реалния свят. Да се овладее. Стомахът му изгаряше отвътре и той се обърна и плю на земята.

Набра един номер.

— Да?

— Блак — каза той. — Елате веднага. Олдис е. Мелиса Лий... е мъртва. В езерото зад къщата му. Намерих... намерих я. Открих тялото ѝ и всичко свърши. Чувате ли ме, Блак? Всичко свърши.

— Чух ви — каза детективът. Вече тичаше. Райс чуваше свистенето на въздуха от другата страна на линията, тряскането на врата на кола, тътрузенето на чанта и щракване на закопчалка. След това чу двигател и как колата тръгва.

— Елате веднага — каза Райс с треперещ глас. — Тя е тук, Блак. Във водата. Кучият му син я е хвърлил в езерото, но аз я намерих. Докоснах ръката ѝ. Аз... мили боже, аз я помирирах още в къщата!

— Десет минути — отвърна Блак. — До десет минути съм при вас. Но вие стойте далеч от къщата, ректоре. Той може още да е...

— Не — прекъсна го Райс. Беше отчаян. Беше задъхан.

Блак мълчеше. Чакаше го да продължи. Предчувстваше какво ще му каже.

— Ричард Олдис го няма — каза Райс. — Избягал е.

Връзката прекъсна и ректор Райс полегна назад и се загледа в небето. Мислеше си за ръката. За усещането от докосването. Как сякаш се впи в него, когато я напипа, и се опита да го издърпа навътре. Да го повлече. Да го удави.

АЙОВА
1994

Пристигнаха в Хамлет, Айова, по здрач. Караше Келър, защото се страхуваше, че Алекс ще катастрофира. Тя нямаше нищо против, понеже искаше да разгледа пейзажа. Да попие с очи мястото, на което Ричард Олдис бе идвал преди години, да го опознае, както го бе направил той.

Хамлет беше градче с два светофара. Границите му бяха геометрично правилни, с нищо незабележителният пейзаж се сливаше в далечината с розовото небе. Обикновен център, наредени една до друга сгради с формата на кубове, напукан асфалт и група старчета, седнали пред изоставена къща. По главната улица се влачеха коли, запътили се към другия край на града, където може би се случваше нещо.

— Шибаната Айова — каза Келър.

— Да — съгласи се тя.

Караха бавно. Планът им се състоеше в това, че нямаха план. Поне не още. Келър се бе съгласил с нея, че Олдис наистина ги е пратил тук. Подсказките в „Спиралата“, странната снимка, с която се бе сдобил Келър, пътуването на двете жертви от „Дюмант“ дотук малко преди да бъдат убити — всичко това ги навеждаше на мисълта, че това градче е в сърцето на литературната мистерия на професора.

— Хайде — бе казал Келър сутринта. — Да вървим да намерим Фолоус.

А сега караше покрай къщите-кубчета и вече приближаваха края на града. По това време на деня небето беше като подпалено. „Това ли е?“, мислеше Алекс. Бе забила поглед през прозореца на колата, за да скрие разочарованието си.

Но какво бе очаквала? Какво се бе надявала да открие на това забутано място?

„Не се предавай — напомни си. — Те са били тук. Жертвите на убиеца от «Дюмант» са минали по същата тази улица“.

Тук двете мистерии трябваше да се слоят. В Хамлет щяха да открият истинската самоличност на Фолоус и да оневинят Олдис за

престъпленията, които не бе извършил. Готвеше се за това, откакто бе намерила книгата в библиотеката. Сега краят вече се виждаше.

— Обърни — каза тя. — Искам да минем по същия път още веднъж.

— Какво?

— Искам да разгледам града хубаво.

Той обърна колата наред пустото шосе и отново подкара през центъра. Сградите, някои слепени, други не, старците, които този път се възряха в тях малко по-дълго. Алекс се удивляваше на празнотата на това място, на абсолютното мъртвило в него.

— А сега накъде? — попита Келър уморено.

— А сега отиваме да го намерим — отвърна Алекс. — Отиваме на улица „Маслина“.

Не им отне много време да намерят къщата на Ръдърфорд.

Улица „Маслина“ беше успоредна на главната. Къщи с метални огради, топящи се преспи, изринати от пътя, по две коли пред всеки дом. Разминаха се с момченца на велосипеди, които подозрително се възряха в колата.

— Къде е, по дяволите? — попита Келър; оглеждаше табелите с номерата на всяка къща.

— Някъде наблизко — отвърна Алекс. — Дай да попитаме.

И посочи една жена, която вървеше с приведена глава, за да се пази от вятъра. Келър спря и Алекс смъкна прозореца и каза:

— Извинете. — Жената спря стреснато и погледът ѝ започна да се мести от нея към Келър и обратно.

— Можете ли да ни кажете в коя къща е живял Чарлз Ръдърфорд?

Жената кимна. Очевидно бе свикнала да ѝ задават този въпрос.

— Ето там. — И посочи една тухлена къща на ъгъла.

— Вдовицата му още живее там. Но...

— Какво? — попита Алекс.

— Приличате ми на студенти.

— Да, студенти сме.

Жената направи физиономия.

— Лидия не обича студентите.

— Защо? — поинтересува се Алекс.

— Заради къщата. Те смятат... Студентите де. Мислят, че преди много време в тази къща се е случило нещо.

Алекс я чакаше да продължи.

— Но вие двамата ми изглеждате симпатични. Може би с вас ще говори, стига да не го споменавате.

— Кого?

— Писателя. Онзи Пол Фолоус. Тя затова няма доверие на студентите, понеже все я разпитват за него. Никога не се интересуват от нейния живот и как е Чарли.

— Чарли — повтори Алекс. — Имате предвид съпруга ѝ?

— Не, разбира се, че не. Господин Ръдърфорд почина много отдавна. Говоря за сина ѝ.

Къщата беше съвсем малка. Изглеждаше невзрачна дори сред останалите, антика от отминали времена. Тухлите бяха избелели, кепенците бяха напукани. На покрива се вееше окъсано знаме. Пред входната врата имаше висок жив плет, вероятно за предпазване от изследователите на Фолоус. Алекс я огледа и не почувства нищо: никакво прозрение, нито токовия удар на познанието. За първи път се усъмни дали Олдис е искал да ги изпрати точно тук.

— Изобщо не ми изглежда злоещо — каза Келър.

— А ти какво очакваше? — сопна се тя. — Къщата на духовете?

— Естествено.

Гледаха от тротоара. Вътре нищо не помръдваше, никой не се показва зад големия преден прозорец. Това бе същата къща, в която бе починал Чарлз Ръдърфорд, в която бяха идвали Олдис и неговият ментор Бенджамин Лок. Като си спомни за Олдис, тя усети първата искра. „Той е бил тук“.

Тръгнаха към входната врата. Алекс спря, а Келър изкачи стъпалата към верандата зад живия плет; стори ѝ се правилно той пръв да заговори вдовицата. Справяше се по-добре от нея с подобни задачи.

Келър почука. Отвътре се чува стъпки, вратата се отвори и пред тях застана жена към шейсетте, с повехнало и отпуснато лице. Но в нея имаше някакъв живец, който напомняше за минала красота.

— Госпожа Ръдърфорд? — попита Келър.

— Да?

— Ние... дойдохме да... въъ...

. Жената го гледаше с подозрение.

— Искаме да...

— Приятелят ми иска да каже — намеси се Алекс и пристъпи напред, — че сме дошли да поговорим с вас за сина ви.

В погледа на жената настъпи някаква промяна.

— За Чарли?

— Точно така — продължи Алекс. Така добре лъжеше, че сама се учуди на себе си. Но си знаеше репликите, познаваше сценария. Олдис го бе казал в една от първите лекции. — Четохме за болестта му в статия, която ни дадоха в колежа, и искаме да видим как е. Все още живее с вас, нали?

— Да — каза жената. — Горее в стаята си е. Откъде казахте, че сте?

— От Върмонт — отвърна Алекс.

— И сте били целия този път, за да...

— Наистина смятаме историята на Чарли за изумителна.

„Какви ги вършиш, Алекс? Така би постъпил Олдис. Не бива...“

Но Лидия Ръдърфорд вече им правеше път и Келър влизаше в малката къща. Алекс нямаше друг избор, освен да го последва.

— Съпругът ми почина през седемдесет и четвърта — каза жената, когато се настаниха в кухнята. — Чарли-младши беше на девет. Израсна без баща. А с неговото заболяване това беше още по-трудно. Но се справихме, някак си успяхме да се справим.

— А какво работеше съпругът ви? — попита Келър.

— Беше амбулантен търговец — каза Лидия. — Продаваше енциклопедии от врата на врата. Смятаме, че това го уби. Умря от изтощение. Искаше някой ден да го повишат и да отиде да работи в централата на фирмата, да стане началник. Просто не обърна внимание на симптомите. Умря ето тук, на предната веранда. Така и не се омъжих пак.

Извърна поглед и добави:

— Понякога тук идват хора като вас.

— Като нас? — попита Келър.

— Студенти. Казват, че били изследователи. Мислят... сигурно ще ви прозвучи откачено.

— Никак даже.

— Мислят, че Чарлз е бил известен писател: Че е написал някакви романи под чуждо име. Че е бил... как му викаха? Писател в

сянка. За тях това е някаква идиотска игра. Но някои са много настоятелни. Снимат къщата от улицата. Веднъж дори една двойка се ожени на поляната отпред. Искахме да се преместим, сестра ми живее в Демойн. Но така и не го направихме. Чарли обича този град, а и съседите винаги са се отнасяли с разбиране към проблемите му.

„Проблемите му — помисли Алекс. — Какво му е на сина й? Какво е задържало тази жена тук толкова време съвсем сама?“

— Беше много по-зле — продължи Лидия. — Ставаше толкова гневен. Някои съседни си мислят, че още е такъв. Но аз знам каква е истината. Знам колко по-добре е вече Чарли. — Млъкна и Алекс се взря в нея. „Какво й се е случило? Какво крие?“ — Бащата на Чарли искаше да го пратим в лечебница. Знаеше, че нещо в нашия син... не е като при другите деца. — Жената пребледня. — Бях слаба, а Чарлз беше много категоричен за тези неща. После, когато той умря... Стана чудо. Доктор Мороу промени Чарли и го превърна в това, което е днес. Той спаси сина ми.

Зад тях се чу глас, като гукане на малко дете.

— Това е Чарли — каза тихо Лидия Ръдърфорд. — Ще му кажа, че има гости.

И излезе от кухнята. Двамата останаха до малката маса. Алекс чу от съседната стая приглушен говор, женственото сопрано на вдовицата. А след това настъпи дълго мълчание.

— Ще ни разкрият — прошепна Алекс. — Тя ще се усети. Въпрос само на време е.

— Ти я излъга — изсъска Келър. — Ти ни забърка в това.

— Не знаех, че тя всъщност...

Приближаващи стъпки. Алекс се изправи на стола си и възпитано сложи ръце в скута си.

— Той е готов да се срещне с вас — долетя гласът на жената иззад гърба й.

Отидоха във всекидневната. Там цареше полумрак, светеше само една малка лампа. В едно кресло седеше мъж и се поклащаше напред-назад, взрян право пред себе си.

— Чарли мрази силната светлина — прошепна Лидия Ръдърфорд. — Винаги е било така. — След това се обърна към сина си с глас, който предполагаше, че той има проблеми със слуха. — Чарли, това са нашите гости. Дошли са чак от Върмонт. Изучавали си твоя

случай в колежа. Чели са за теб и за доктор Мороу. — И го погледна очаквателно.

Синът извърна лице към тях и Алекс затаи дъх.

Пред нея седеше човекът от снимката от задната корица на романите на Фолоус. Най-накрая бе намерила мъжа с тъмното сако.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

36.

Ричард Олдис бе изчезнал и всички бяха в опасност.

Слухът се разпространи из къщата на Фиск като пожар. Отначало всички бяха в шок, когато чуха, че Мелиса Лий е третата жертва и че Олдис се крие и може би е на път към кампуса. След това стигнаха до прозрение, което ги накара да обърнат очи към Алекс. Тя усещаше как всички я обвиняват. *„Той те изигра, Алекс. Измами те и ти му позволи“*.

Блак ги заключи в къщата и остави отвън свои хора да следят за някакви знаци от професора. Алекс чу да говорят за него, че е „въоръжен и опасен“; знаеше, че ако Олдис си покаже носа в Джаспър, ще го застрелят на място.

„Как? — чудеше се тя. — Как се стигна дотук?“

Келър остана при нея. Другите се оттеглиха по стаите си, но тя не помръдна. Не можеше. Беше сбъркала за всичко.

— Кажй го — обърна се тя към Келър.

— Какво? — попита той и разтри уморено слепоочията си.

— Кажй това, което си мислиш, Келър. Че изпуснах топката. Че прецаках всичко.

— Не си... — Но нямаше смисъл; ако продължеше в този дух, щеше да заприлича на покровителствено отношение, а Келър я познаваше прекалено добре, за да си го позволи. — Той си е такъв, Алекс. Винаги е бил такъв. Тези загадки... той живее заради тях.

— Но всички ми го казваха, Келър. Опитвах се да ме предупредят, а сега... — *„Сега трима са мъртви, а аз можех да го спра“*.

Келър поклати глава.

— Не бива да се виниш, Алекс.

Гневът ѝ изби на повърхността. Как се осмеляваше той да ѝ казва как да се чувства! Да не би да си въобразяваше, че отново са в Айова? Че са хлапета, които се щурат насам-натам и се опитват да открият някакъв откачен писател? Погледна го, зъбите ѝ бяха стиснати, кипеше от яд.

— Къде е?

Той присви очи.

— За какво говориш?

— Ти го открадна. Видя го на полицата и когато се върнах от Олдис, вече го нямаше. Какво направи с него?

На лицето му се изписа искрено объркване. Нямаше представа за какво му говори.

„Не му позволявай да постъпва с теб като Олдис, Алекс. Не го оставяй да те заблуди“.

— Къде е, Келър? — попита тя отново.

Физиономията му остана същата — момчешко удивление. След това бавно се промени. Парченце по парченце пред нея се появи лицето, което познаваше.

— В стаята ми. Ще ти дам да го видиш.

— Тогава да вървим.

— Не сега. Има прекалено много хора. По-късно.

Тя го погледна.

— Истински ли е, Келър?

Отначало той само я гледаше. После кимна.

— Да. Непубликуваният роман на Фолоус. Ела към десет и ще го прегледаме заедно.

След това излезе от стаята и тя остана сама със своята вина.

Точно преди да се стъмни — репортерите още сновяха по двора и из кампуса — Алекс се унесе. Сънува призрачен сън: вървеше след някакъв мъж по коридор. Мъжът беше Ричард Олдис. Не беше наясно откъде го знае, защото не виждаше лицето му.

„Къде отиваме, професоре?“, попита го тя.

„Ще видиш — отвърна й той. — Имаш ли ми доверие?“

В съня си тя изобщо не се поколеба: *„Да, професоре. Имам ти доверие“.*

Същевременно осъзна, че той е своя по-млада версия. Косата му бе по-гъста и по-тъмна. Носеше костюм, с какъвто го бе виждала на стари снимки, от времето на процеса.

— Доктор Шипли — повика я някой. — Доктор Шипли, събудете се.

И тя се събуди. Изправи се рязко и видя детектив Блак.

— Аз съм — каза той. — Успокойте се.

— Той дали...

— Не — отвърна Блак. — Олдис все още е в неизвестност. Трябва да се приберете в стаята си.

— Но...

— Не — прекъсна я той категорично. — Никакви възражения. Докато Ричард Олдис е на свобода, трябва да се погрижим за безопасността на всички. Този човек е невероятно опасен.

Искаше ѝ се да възрази, но нямаше какво да каже. Блак беше прав.

Стана и тръгна към стаята си. След нея долетя гласът на полицая.

— Ще имам още въпроси, ако намерим Олдис. Когато намерим Олдис. И моля да проумеете, че ако ви се обади, ако изобщо ви даде някакъв знак, ние трябва веднага да научим. Ако го прикривате или лъжете заради него по какъвто и да е начин...

— Не го прикривам.

— ... ще бъдете погребана заедно с него. Ясен ли съм?

Тя преглътна.

— Разбрах ви.

— Добре. Наблюдението ще продължи цяла нощ. Ако Олдис дори само се доближи до колежа, ще го спипаме. Хората ми имат инструкции да стрелят на месо.

Алекс не каза нищо. Сънят още пареше на очите ѝ. „Имаш ли ми доверие?“

— И още нещо, доктор Шипли.

Тя се обърна и го зачака да продължи.

— Това, което сте открили в Айова...

— Да, детектив?

— Много внимателно и обстойно си помислете сега за него, защото по всичко изглежда, че Ричард Олдис играе тази игра от много, много отдавна.

АЙОВА
1994

— Хрумна ми от думите на Лидия Ръдърфорд — обясни Келър.

Бяха в пуста закусвалня на главната улица. Няколко редовни клиенти се бяха облегли на бара, мрънкаха поетично за студа и ги гледаха подозрително. Сервитьорката се приближи и им доля кафе. Повъртя се малко около тях, после попита:

— Учите в петък вечер, а?

Алекс я погледна.

— Ако не довършим този урок, тогава един човек, който е в затвора за убийство, ще бъде много разочарован от нас.

Сервитьорката поклати неодобрително глава и се отдалечи.

От къщата на Лидия Ръдърфорд дойдоха в закусвалнята, потресени от срещата с Чарли Ръдърфорд, човека от снимката, с която се бе сдобил Келър. Някой им сочеше към Чарли.

— Той е, Алекс — бе казал Келър задъхано, докато се отдалечаваха с колата от къщата. — Мамка му, той е.

Сега ядяха прегорени чийзбургери и пиеха шоколадови шейкове. Келър бръкна в сака си, извади „Златното мълчание“ и я запрелиства.

— Тя каза нещо, Алекс. За Чарли. — Продължи да прелиства страниците. „Златното мълчание“ беше вторият роман на Фолоус, от който всъщност бе започнало цялото издирване. Посочи й нещо и Алекс се приведе заедно с него над текста. От часове не бе стояла толкова близо до него и й се искаше времето да спре, за да може просто да е до него. Да са сами и необезпокоявани. Но нямаше време, след по-малко от два дни щяха да пътуват обратно към Върмонт, а това, което бяха открили в къщата, променяше всичко. Двамата се наведоха над книгата и се възряха в страниците като в дълбок кладенец.

— В „Златното мълчание“ се разказва за много неща — обясни Келър. — Така и не стигнахме до нея на вечерния курс, но аз я прочетох.

— Фукльо. — Алекс го сръга с лакът. — Та за какво се разказва?

— Ами на първо място това е история от Айова. „Спиралата“ е роман, който се развива в Ню Йорк, но тази... тази книга е за тук.

Където се намираме с теб в момента.

— Закусвалнята на Пейдж? — попита палаво Алекс.

Келър направи физиономия.

— Става ясно, че Фолоус е обичал родното си място. Дори Ръдърфорд да не е Фолоус, мисля, че си имаме работа с човек от Айова.

— Продължавай.

— В „Златното мълчание“ се разказва за един мъж в затвора.

Алекс вдигна очи от текста и се взря в Келър.

— Какво?!

— Да, знам. Точно като Ричард Олдис. Но този човек успява да избяга. — Млъкна и погледна към книгата, все едно самото ѝ съществуване му създаваше неприятности. — Влиза в затвора заради нещо, станало преди много време. Някакво престъпление. Но така и не обясняват какво. Нещо ужасно е. Може би убийство, не знам. Фолоус нарочно се опитва да отклони читателя. Това е нещо като „Бдението на Финеган“ на силни наркотици. Джойс обаче...

— И главният герой е вкаран в затвора — уточни Алекс, за да го върне на темата.

— Да. Но както вече ти казах, той успява да избяга. Преструва се на някой друг и тогава... Това е много странно, Алекс. Наистина е ужасно странно. Хората започват да му вярват.

— Как така?

— Той им казва, че е друг човек. Започва да ползва псевдоними. Първо го прави със съкилийника си, а след това и с надзирателите. И постепенно... направо ги хипнотизира. Започват да му вярват, че е друг човек. Това, разбира се, е сюрреализъм, но Фолоус цели нещо друго. В „Златното мълчание“ има много капани, задънени улици. В много отношения книгата е една огледална къща. Но освен това е поетична по един свой особен тъжен начин.

— Какво се случва с него, когато успява да избяга?

— Не много — продължи Келър. — Доживява живота си. Пише и чете поезия. Тази част е незначителна. Важното в романа, което ме накара да си спомня за него тази вечер, докато бяхме в къщата на улица „Маслина“, е това.

И ѝ показа страницата, която си бе отбелязал. Алекс видя записките му в полето, но не разбра нищо от тях.

— Какво е това?

— Това е връзката — каза Кедър, сякаш беше очевидно и бе ясно написано на нашарената с мастило страница под огромната му длан. — В тази сцена той говори с някого в затвора. Разказва му фалшивата история за самоличността си, лъже го кой е. На пръв поглед изглежда незначителен разговор. Но...

— Какво, Келър? — Алекс нямаше търпение да чуе края.

— Виж сама.

Той обърна книгата към нея и Алекс се приведе над нея. Започна да чете редовете, които Келър бе подчертал.

„Затворникът погледна към сенките. Надзирателят стоеше пред килията му и го наблюдаваше. Очите му блестяха. Беше тъмно навсякъде. Тези диви зверове, които го държаха тук зад решетките“, помисли си той. Нямаше търпение да се измъкне, да се освободи от това...

— Къде си израснал? — попита надзирателят.

— В Айова — отвърна той. — В самото сърце на щата.

— А каква беше младостта ти?

— Проблемна.

Надзирателят кимна. Беше го очаквал, бе свикнал да е сред съсипани и провалени хора. От вътрешността на затвора се разнесе вик.

— А първото ти престъпление? — продължи надзирателят, като потупваше с пръст по студената метална решетка. — Кръщенето ти?

— Кражба — произнесе бавно затворникът. — Откраднах книги.

Надзирателят се усмихна и се видяха зъбите му. Вече беше заинтригуван. Този човек, този затворник не беше като останалите.

— И как каза, че ти е името? — попита надзирателят.

Затворникът се обърна към него. Прецени го с поглед. Подготви го за лъжата, за приказката си. Както

винаги, сърцето му заби силно и над него се спусна златно мълчание. Беше готов.

— Името ми — каза той — е Мороу. „Доктор Айзък Мороу“.

Тя прочете откъса два пъти. Беше съвсем объркана. „Какво се случва? — запита се. — Какво се случва с нас?“

— Не разбирам, Келър.

— Лидия Ръдърфорд — обясни й той. — Тя каза същото име тази вечер. Доктор Мороу. Сигурен съм, че го каза, Алекс. И двамата го чухме.

Алекс се взря пред себе си. Закусвалнята сякаш бе изчезнала.

— И защо ще го прави?

— Нямам представа. Единственото, което ми хрумва, е, че Лидия Ръдърфорд по някакъв начин е част от всичко това. Опитва се да ни каже нещо, без да ни го казва направо.

Алекс отново се замисли. Последните окъснели си тръгваха от закусвалнята и гледаха двамата колежани все едно са извънземни. Стори й се, че здравата почва под краката й се срива, че пропада. И отново й се прииска да се доближи до Келър. Да получи утеха от топлината и силата му. Ръката й докосна неговата.

— Времето — каза тя накрая.

— Какво имаш предвид?

Тя взе молива му и започна да пише по салфетката.

— През коя година Фолоус е написал „Златното мълчание“?

Келър разтвори книгата на първата страница и намери датата на издаване.

— Седемдесет и пета.

Тя записа годината.

— На колко години е Чарли Ръдърфорд-младши?

— Чакай, това го помня. Лидия каза, че през седемдесет и четвърта, когато баща му е починал, е бил на девет.

— Което означава, че е роден през... — Докато смяташе, моливът скърцаше по салфетката в притихналата закусвалня. — В средата на шейсетте. И тя каза, че доктор Мороу го излекувал, след

като съпругът ѝ е починал. Ако Чарлз Ръдърфорд е Фолоус, как е могъл да знае за Мороу?

Келър мълчеше и се взираше в салфетката, на която Алекс току-що бе написала нещо, което можеше и да разгадае мистерията. Изведнъж изправи гръб и отвори широко очи. Затвори книгата с тежко тупване.

— Може би това не е съществено.

Алекс премигна.

— Какво искаш да кажеш?

— Може би — каза Келър — Лидия Ръдърфорд е Пол Фолоус.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

„Къде си, Олдис?“

Минаваше осем. Алекс погледна през прозореца на стаята си към блещукащите светлини на кампуса в Джаспър. Всичко беше неподвижно и тихо. Хората на Блак очакваха Олдис. Дали той щеше да дойде? Дали щеше да се върне в колежа, за да довърши вечерния курс? В края на краищата те всички бяха тук, събрани на едно място и лесни за откриване.

Пак бръкна под дюшека и напипа изтърбушената книга на Фолоус. Взе я, отвори я и видя лъскавото оръжие. Дали Олдис ѝ го бе дал, за да се предпази от него самия? Дали искаше Алекс да го убие? Отново си спомни за Айова, за ужасната личност, на която се натъкна там, истинския убиец от „Дюмант“.

Освен ако и това не беше лъжа.

Освен ако всичко, което бяха открили там, не бе режисирано от Олдис.

„Господи, Алекс, стегни се. Това е невъзможно“.

Върна се до прозореца. Чудеше се кога ли ще настъпи развръзката...

На вратата се почука и тя стреснато се обърна.

— Кой е?

— Аз съм — чу познат глас. — Може ли да вляза?

— Моля, заповядайте, ректор Фиск.

Вратата се отвори и на прага се появи ректорът. Махна на Матю Оуен да си тръгва и асистентът му — очите му се стрелкаха бързо и уплашено — изчезна в коридора.

Фиск избута сам количката си в стаята. Алекс седна на края на леглото и се взря в немощния старец. През нея премина пареща жал за случилото се.

— Толкова съжалявам, ректор Фиск. Мислех, че професор Олдис...

— Шшт — прекъсна я той. — Не е време за извинения.

Тя кимна.

— Дойдох тук, за да говоря с теб поверително — продължи той.
Тя се взря в него.

— Слушам ви.

Ректорът понечи да каже нещо, но спря и се поколеба — нещо необичайно за него. Алекс чакаше.

— Всъщност — започна той неуверено — не бях съвсем откровен с теб, Алекс.

— Какво имате предвид?

— Че те излъгах — каза ректорът. Слепите му очи бяха насочени към нея, бяха влажни и умоляващи. — Това, което се случи с вас в Айова... Чувствам се отчасти отговорен за него. Излъгах те, когато идваше у нас да говорим за задачата ти по време на вечерния курс, и всеки ден от живота си изпитвам угризения за това.

АЙОВА
1994

Алекс се събуди и видя, че в хотелската стая, освен тях, има още някой. Мъж. Криеше се в сенките, лицето му бе забулено от тъмнината. Наблюдаваше я. Погледът му не ѝ хареса. Никак даже. Сякаш я изучаваше, анализираше я и се опитваше да изтръгне тайните ѝ. Тя седна в леглото. Усещаше тялото на Келър до себе си. Взя се още по-настойчиво в дъното на стаята. Мракът пращеше като наелектризиран. На самотното кресло с лице, окъпано от бледата светлина, която се процеждаше през разделените пердета, седеше Ричард Олдис.

Алекс се опита да извика. Опита се да стане, да направи нещо, каквото и да е, но беше като парализирана. Умът ѝ бе блокирал. Притисна се към Келър и си помисли: „Моля те, моля те, събуди се!“

Олдис потрепна съвсем леко, като при смущение на телевизионен сигнал, и се изправи. Направи крачка към нея, обувките му се плъзгаха с мек звук по килима. (Тя видя, че са много мръсни, и си помисли: „Той е избягал!“) Втора крачка и...

— Алекс, Алекс, успокой се.

Събуди се. Беше сграбчила Келър, косата ѝ бе потна, а чаршафът смачкан. Седна и обърса съня от очите си. Часовникът на нощното шкафче показваше 03:12 през нощта. Беше събота.

Келър я прегърна. Тя се притисна в него.

— Кошмар — каза пресипнало. — С него.

Той приглади косата ѝ с огромната си длан и каза:

— Трябва да се махаме. Да се върнем в Джаспър и да забравим за това. За курса, за Олдис, за всичко. Не си струва.

— Не — прошепна тя. — Вече не можем.

Келър понечи да каже нещо, но се отказа. Тя се сгуши до гърдите му.

— Открихме нещо огромно — каза тя. — Прекалено близо сме. След Чарли, доктор Мороу и „Златното мълчание“... не можем просто да спрем. Вечерният курс почти приключва. На крачка сме от Фолоус.

Той затвори очи. По шосето мина кола и светлините от фаровете ѝ се плъзнаха по стените.

— Утре — каза ѝ. — Откъде започваме?

Тя се притисна в него още повече. В това положение, сама с него... при други обстоятелства би било истинско удоволствие. Но сега, с тази задача пред тях, не беше сигурна дали случващото се между тях е нещо истинско, или просто резултат от вечерния курс. Ами ако не ги бе сближила съдбата, а прищевките на Олдис? Може би събирането им в двойка беше само един обрат от неговата игра.

— Той е бил прочут — каза Алекс накрая.

Усети погледа му върху себе си.

— Дай по-бавно за нас, глупаците, Алекс. Не мога да следвам мисълта ти.

— Пол Фолоус. Той сигурно е най-известният човек в малкото градче Хамлет. — Взря се в него, в тъмния му силует. — Всеки незначителен град в Америка си има своите блудни синове.

— Е, и? — попита Келър. — Да не би да предлагаш да отидем до историческото дружество на Хамлет?

— Не. — Наведе се и го целуна и чак тогава образът на Олдис от кошмара изчезна. — Предлагам да чуем градските клюки.

На следващия ден, точно след като по пладне вятърът утихна и студеното зимно слънце най-накрая проби през облаците, се върнаха в центъра на Хамлет и влязоха в един бар — „Лесен живот“. Пелена сивкав дим бе залепнала за тавана. Зад тях се чуваха удари на билиардни топки и от време на време по малко смях. Келър със сигурност не беше никак на мястото си тук и всички го зяпаха. Разположи се на два високи стола, поръча си диетична кола и опря лакти на бара.

— Откъде сте? — попита барманът.

Беше кльощав, с пожълтели зъби и смачкана лекъосана престилка. Алекс беше свикнала с баровете; всъщност най-добре учеше в „При Ребека“.

— От колежа в Джаспър — каза тя. — Върмонт.

— Доста далече сте дошли.

— Дълга история.

— Имам време. — Мъжът ѝ пусна една крива усмивка. На бара имаше пакет цигари и запалка, безплатно за гостите на заведението. Тя

се пресегна и взе цигара. Пушеше понякога, когато беше нервна, учеше за изпити или мислеше как ще продължи образованието си. Задали. Държеше цигарата все едно знае какво прави. „Да, знаеш. Направи го“.

— Търсим един човек — каза тя.

— Тъй ли? — Барманът я погледна заинтересувано. — И кой, ако не е тайна?

— Пол Фолоус.

Нещо в погледа му се промени.

— А, писателят.

— Точно така. Познаваш ли го?

— Миличка, него никой не го познава. Този човек е плод на нечие извратено въображение. Призрак.

Алекс издуха дима към тавана.

— Със сигурност познаваш някой, който може да ни каже нещо. Доста път сме били и ще ни е много неприятно, ако си тръгнем от този прекрасен град с празни ръце.

Мъжът я огледа по-внимателно. Да не би да ставаше подозрителен? Нима разбираше какво точно прави тя?

— Задача от колежа, а?

— Би могло да се каже и така.

Той се поколеба, след това заяви:

— Май мога да ти кажа нещо.

Сърцето ѝ заби силно.

— Какво?

— Не е кой знае какво, както вече ти казах. Има един човек, живее чак на Дийкън Роуд и знае повече от всички други. Старец, но още е в изправност, поне беше последния път, когато го видях. Възрастен професор, който твърди, че е наясно кой е Фолоус. Идваше преди тук понякога, но напоследък не съм го виждал. Цялата тази работа с Фолоус... Вече никой не говори толкова за това. Оттече се в канализацията, дето има една дума. Сега сме 1994 година и хората продължиха напред с живота си.

Алекс дръпна пак от цигарата. Помещението изглеждаше съвсем притихнало, музиката и движенията зад нея и Келър като че ли бяха напълно спрели.

— Този старец — каза тя. — Как се казва?

Барманът се приведе към нея. Езикът му се стрелна напред и бавно облиза напуканите му устни. Ужасният му дъх я блъсна в носа.
— Бенджамин Лок — каза барманът.

Караха през плоската равнина към нови безкрайни равнини, царевичните ниви се смениха с кална пустош. Движеха се към слънцето, следвайки указанията на бармана.

— Ето тук — каза Келър и посочи на картата и после през прозореца.

Точно пред тях, на ъгъла на шосе 281 и Дийкън Роуд, имаше малка дървена къща. Спряха пред нея и я загледаха. Най-обикновена къща с черни капаци на прозорците.

Келър загаси мотора и слезе от колата. Качи се на верандата, обърна се да погледне Алекс, после почука. Отвори му човек, когото тя не видя, и в следващия миг Келър вече беше вътре. Тя стисна очи. Представи си го пребит и окървавен на пода. Спомни си двете момичета, двете студентки от „Дюмант“, последните им дни...

На прозореца се почука и Алекс подскочи.

Свали стъклото, взря се в Келър и премигна срещу следобедното слънце.

— Доктор Лок е съгласен да говори с нас — каза той. — Твърди, че ни очаква, откакто чул за вечерния курс.

Бенджамин Лок не ги почерпи с нищо. Седеше от другата страна на масата и се взираше в тях, сякаш преценяваше дали може да им има доверие.

— Лидия Ръдърфорд е една от най-големите лъжкини на света — каза той накрая. Имаше школуван глас, в който се прокрадваше лека горчивина — дълбок и дрезгав, но жизнен, като последна съпротива срещу мъртвилото на този град. Лицето му бе обрулено от вятъра. Бе облечен точно като в годините, когато е бил прочут преподавател в „Дюмант“. — Разбрах го още първия път, когато се срещнах с нея. Това, което прави, е просто и в същото време забележително: да крие тайната на съпруга си години, десетилетия, без да я издаде на никого.

— Тайната му? — попита Алекс. — Боя се, че не разбирам.

— Чарлз Ръдърфорд е Пол Фолоус.

Алекс не каза нищо. Ръцете ѝ започнаха да треперят. „Док не знае за Мороу“, помисли си тя. Той не знаеше и колкото тях за хронологията на текстовете. Но въпреки това изглеждаше убеден в твърденията си.

— Но Ричард Олдис има своя хипотеза за самоличността на Фолоус — каза Келър.

— Ричард винаги е имал много хипотези — отвърна Лок. Стаята се осветяваше само от една лампа. На масичката до професора имаше снимки на университета „Дюмант“. На стената висеше поставена в рамка фотография от списание „Дайф“ с надпис: „Световноизвестен професор по литература предизвиква полемика с изследването си за писател отшелник“.

— Поддържате ли още връзка?

— Не и след убийствата — каза Лок. — Ричард се промени в много отношения след лятото, в което заедно дойдохме до Айова. Когато чух какво се е случило в „Дюмант“... е, трябва да кажа, че не бях изненадан.

— Как така се промени?

Лок търсеше точните думи.

— Ричард — започна той след кратко мълчание — беше различен от останалите ми студенти. На първо място беше по-умен, но също така и по-мрачен. По-затворен. Фолоус се превърна за него във фикс идея. Докато пътувахме заедно онова лято, започнах да опознавам по-добре тази му страна. И започнах да се страхувам от него.

— Какъв беше тогава? — попита Келър. — Какъв студент беше?

— Ричард винаги е имал огромно желание да издири Фолоус, но аз го спирах. Знаете за телефонното обаждане до мен, предполагам. — Лок ги изгледа мрачно и продължи: — Беше... обезпокояващо, меко казано. Но след това, през януари седемдесет и пета година, се появи „Златното мълчание“. Получих в университета екземпляр от анонимен подател. Ричард, разбира се, беше убеден, че това е Фолоус, който се опитва отново да се свърже с мен, и че този път не мога да откажа — на него, а и на себе си — издирването. Когато най-накрая пристигнахме в Айова, след края на семестъра, Чарлз Ръдърфорд вече беше мъртъв от половин година. — Лок извърна поглед, изражението му бе станало направо злоещо. — Прекарахме много дни с вдовицата.

Говорихме с нея, научихме доста неща за работата на Чарлз с енциклопедиите. Когато повдигнахме въпроса за Пол Фолоус, тя се вбеси. Беше в шок. Закле се, че съпругът ѝ няма нищо общо с него, че не е бил писател и снимката на книгите е някакъв номер. — Лок мълкна и погледна през прозореца към запуснатите поля, които се разстилаха от малката къща към хоризонта. — Ричард вярваше на Лидия. За него това, че вдовицата отглежда сама болния си син, беше истински подвиг. Виждаше в това нещо от собствения си живот. Неговите фуги, нали се сещате, както и ранната смърт на собствения му баща. Започна да я закриля.

— Продължихте ли да общувате, след като се върнахте след онова лято в „Дюмант“?

Лок мълчеше. На челото му запулсира синя вена.

— Забраних му да идва на лекциите ми — каза той безизразно. — Казах на ректора, че повече не мога да го погледна в очите, не и след пътуването до Айова. Беше ми трудно дори да съм близо до Ричард, затова накрая напуснах „Дюмант“ и отидох да преподавам в друг университет. Години по-късно си намерих друго протеже, което обаче не беше като Ричард.

— Възможно ли е Олдис да не е извършил убийствата в „Дюмант“, доктор Лок?

Лок се засмя.

— Невъзможно. Той е убил онези момичета. — Поколеба се и пак се загледа през прозореца. Бе започнало да вали и дъждовните капки се блъскаха в стъклото. След това се обърна към двамата студенти, сякаш току-що му бе хрумнало нещо, и каза: — Ако ви е накарал да го съжалявате, ако сте тук, за да го оневините, веднага спрете. Освобождаването на Ричард Олдис е най-лошото нещо, което някой може да направи.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

— Не разбирам, ректор Фиск. За какво сте излъгали?

Ректорът се размърда в количката си. Очите му сякаш я търсеха, после се обърнаха към единствения прозорец. Книгата на Фолоус със скрития в нея пистолет беше на нощното шкафче, но тя не направи нищо, за да я скрие.

— Искях да знам кой е Фолоус — каза старецът. — Така отчаяно го исках...

— Какво сте направили? — попита тя задъхано.

— Никога не съм бил сигурен в невинността на Ричард.

Алекс трепна. Думите на ректора сякаш я прерязаха през корема.

— Винаги съм имал резерви относно връзката му с убийствата в „Дюмант“. Винаги.

— Но когато идвах в дома ви по време на курса вие казахте...

— Помня какво ти казах — прекъсна я рязко Фиск. — Но играех по схемата на Ричард, защото исках информацията, която той имаше. Искях да открия кой е Фолоус и да разгада мистерията. Трябваше да сложа край на тази лудост. — Фиск затвори очи, сякаш преживяваше наново ужасен спомен. — Отидох веднъж да го видя в „Рок Маунтин“. Той ми разказа за курса, който обмисля, а аз подкупих борда на колежа, за да може наистина да се проведе. Имах толкова много власт тогава, че никой не се осмели да ми се възпротиви. Следващия път, когато пак отидох до затвора, Ричард ми каза да напиша послание в една книга...

— Господи!

— Онова за невинността му в книгата, която ти намери, Алекс — това беше мое дело. Искаше ми се да вярвам, че е истина, но Ричард така и никога не отрече в прав текст, че е извършил убийствата. Не е и директно. Каза ми как да изпълня своята роля, че един от студентите ще бъде „избран“, точно тази дума използва. Че този студент ще бъде нашите очи и уши. Но и думичка не обели за невинността си. Всичко беше съсредоточено върху издирването на Фолоус. Дори не спомена университета „Дюмант“ и мъртвите студентки. Нито веднъж.

Алекс потръпна. Погледна през прозореца и видя кулите на колежа далеч в мъглата.

— Мислите ли, че той ни преследва, ректор Фиск?

Старецът се обърна към нея, сякаш за първи път чуваше гласа ѝ. След това каза:

— Да. Съжалявам, Алекс, но мисля, че аз те вкарах в неговия капан.

В десет вечерта тя отиде да потърси Келър.

Къщата беше тъмна, чуваше се само приглушен шум от работата на Блак и неговите хора на долния етаж. Зачуди се къде ли са откарали трупа на Луис Прайн, какво ли е видял някогашният ѝ състудент в последните си мигове. Дали Олдис го е изненадал, или пък са говорили, преди да убие Луис.

„Довери ми се — спомни си тя. — Имаш ли ми доверие?“

Стигна до вратата на Келър и спря. Някой се размърда вдясно от нея.

Вдигна глава и видя Франк Марсдън.

— Франк.

— Не могат да ни държат затворени тук, Алекс — каза той настоятелно. Гласът му трепереше, което ѝ подсказа, че е пред нервен срив. — Да не сме някакви шибани животни?

— Скоро ще хванат Олдис и тогава...

— Не, изобщо не ме интересува. Тръгвам си при първа възможност. С Луси трябва да ходим на снимки. Нямаме време за тези глупости. Ако остана още малко в тази къща, ще се побъркам и... — Поклати глава, сякаш за да прогони някакъв ужасен образ, и продължи по коридора.

Алекс влезе в стаята на Келър.

Той седеше на стол в другия край, широкият му гръб бе обърнат към вратата. Дори и тук, в този късен час, Алекс усещаше колко е нащрек. Колко е готов.

— Помниш ли как намерихме Фолоус? — попита тя. Очите ѝ пареха, тишината в къщата я притискаше.

— Помня — отвърна той. — Не беше нужно дори да ходим до Айова.

— Но отидохме и открихме това, което търсехме. Разбрахме истинската му самоличност.

— И какво спечелихме от това?

Тя погледна Келър, после нощното шкафче до него. Нямахте и следа от ръкописа.

— Какво ли е? — попита тихо.

— Кое?

— Да убиеш човек.

Той се обърна и се взря в нея.

— Не би искала да знаеш.

— Трябва, Келър. Искам да разбера дали съм способна на това. Ако ми се наложи.

— Няма да ти се наложи.

Той стана, после седна на леглото, пружините изскърцаха под тежестта му. В ума ѝ внезапно се появи образ: момчето в хотела, преди да се случат всички събития в Айова, тя лежи до него и се притиска към гърдите му.

Нещо изтропа по прозореца и Алекс се извърна натам. Един клон, полюшван от вятъра, заудря ритмично стъклото. Когато спря, тя чу гласа на Келър.

— Изгорих го — каза той.

— Какво!?

— Изгорих ръкописа, Алекс, в една от камините. Щеше да предизвика само неприятности. Щеше... да те завлече на дъното, Алекс.

Тя кипеше от гняв.

— Не мога да повярвам, Келър! — извика развълнувано. — Четири години търся този ръкопис и ти си го унищожил!? Как... Как можа?

— Искях да те предпазя. Ти не биваше да го четеш. Не биваше да знаеш какво се разказва в него.

Тя го изгледа.

— А ти? Ти прочете ли го?

Той кимна едва доловимо.

— На Фолоус ли беше?

— Да.

Тя потисна въздишката си.

— И за какво се разказваше в него, Келър?

Той мълчеше и се взираше през прозореца в люлеещото се дърво, заслушан в подновилото се тропане на клона по стъклото. След това заговори с глас, натежал от страх.

— За нас.

Тя премигна.

— Не... не те разбирам.

Той най-накрая се обърна към нея и тя го видя и в очите му: ужаса, грозния смазващ страх, който бе чула и в гласа му. Ръкописът го бе променил.

— Беше за случващото се тук, Алекс. За тази къща и тези убийства. Романът беше... мистерия, развиваща се в изолирано място. За група стари приятели, които се събират и някой започва да ги избива един по един.

Тя се взираше в него и се опитваше да намери думи, с които да му отговори. Опитваше се да проумее какво ѝ казва.

„Съжалявам, Алекс, но мисля, че аз те вкарах в неговия капан“.

— Как свършва?

Той я гледаше и обмисляше думите си, чудеше се как да постави ужасната информация в някакъв контекст.

— Те...

— Каж ми, Келър.

— Всички умират. С изключение на един.

Тя го чакаше да продължи. Даваше си сметка, че не иска да знае, че не иска да чуе края. Но не можеше да спре. Вече не.

— Самият Фолоус е, Алекс. Последният ред от романа... — Той направи физиономия все едно бе вкусил нещо изключително гадно. — В последния ред на това ужасно нещо се казваше, че Фолоус е оживял. Авторът твърди, че собственоръчно е избил всички и е избягал от къщата.

Гневът замъгли погледа ѝ.

— Глупости.

Келър премигна, сякаш го бе зашлевила.

— Не ти вярвам — продължи тя. — Ти взе единственото останало наследство от него, единственото, което не унищожихме в Айова, и си го изгорил. Изгорил си го! Не знам дали някога бих могла да ти простя това, Келър.

Той протегна ръка към нея.

— Алекс...

Но тя се отдръпна и излезе. Видя силует на мъж в сенките в дъното на дългия коридор. Пак беше Франк.

— Изплаши ме до смърт — каза тя.

Той не отвърна. Гледаше през прозореца към поляната отпред. Алекс пристъпи към него, но Франк не помръдна. Стоеше си почти долепен до стената и гледаше навън.

Алекс спря.

Взря се в него.

„Не!“

Вгледа се по-внимателно. Забеляза неестествения начин, по който бе извита главата му, вирнатата му под странен ъгъл брадичка. След това видя нещо да проблясва в прозореца, да улавя лунната светлина и да се стрелва нагоре като паяжина. Проследи с поглед тази светлинка чак до горната рамка на прозореца и видя, че е открехнат. Зърна в процепа опъната жица.

Изкрещя от ужас.

АЙОВА
1994

— Какво му е на сина на Лидия, доктор Лок?

Към този въпрос на Кедър вървяха през последния половин час. Лок бе започнал да се отпуска. Може би защото му бе приятно отново да е със студенти; или пък просто му харесваше да си говори с някого за Фолоус за първи път от години. Каквото и да беше, Алекс забеляза в стареца промяна — вече им имаше доверие.

— Никой не е съвсем сигурен — обясни професорът. — Предполагам, че е параноидна шизофрения. Но пък никога не съм прекарвал достатъчно дълго време с него, за да знам сто процента. Тя го е затворила в къщата. Всеки път, когато съм го виждал, той гледеше анимационни филмчета като малко дете.

— Но известно време е прекарал в клиника, нали така? — попита Келър.

— Точно така. Но Лидия си втълпи, че там ще го повредят. И че може сама да го отгледа. Прибра го и оттогава не е мърдал от къщата.

— И е вече на трийсет години.

— Двайсет и девет, доколкото си спомням. Точно на колкото умря Чарлз Ръдърфорд.

Алекс погледна стария професор. Бяха се сблизихи, но и не съвсем. Тя усещаше влиянието на Ричард Олдис от затвора. Той бе открил нещо ново. Съвсем неизвестно. По всичко личеше, че Лок е спрял да рови преди десетилетия, защото беше напълно убеден, че Чарлз Ръдърфорд е Пол Фолоус.

— Лекарят — каза тя. — Доктор Мороу.

— Млада госпожице, боя се, че не... — почна Лок.

— Фолоус е използвал това име в „Златното мълчание“, а Лидия Ръдърфорд ни каза, че доктор Мороу е лекувал Чарли.

Лок я изгледа стреснато, после каза бавно:

— Не вярвам, че ще стигнете донякъде, ако следвате „подсказките“ в тези книги. Мнозина се ровят в тях от години и все още не са открили нищо съществено. Бог ми е свидетел, че и аз посветих огромна част от живота си на същото. Хипотезата ми е вярна:

Чарлз Ръдърфорд е Пол Фолоус и тези романи са просто истории, нито повече, нито по-малко. Значението на книгите нарасна само защото Пол Фолоус се превърна в призрак.

— Но ако решим да тръгнем по тази следа — обади се Келър — и да открием този Мороу, накъде да поемем?

Лок се облегна назад. Очите му сякаш казваха: „Недей. Не прави това“.

— Сигурен съм, че този човек вече е пенсионер — каза предпазливо Лок. — Вероятно е лекувал Чарли през седемдесетте.

— Клиниката — каза Алекс. — Мястото, където Чарли е прекарал известно време. Къде е?

— Да, клиниката. — Погледът на Лок отново се плъзна към прозореца, челото му се намръщи, сякаш си припомняше нещо ужасно. После заговори с тих и напрегнат глас: — На час път с кола оттук, в Уъндърмънт, близо до Демойн. Казва се „Сияйният град“. Но на ваше място не бих ходил там.

— Защо?

— Защото там ще намерите само човешко нещастие.

След още четиридесет и пет километра, когато Хамлет отдавна се бе изгубил зад сивия хоризонт зад тях, тя осъзна какво означава това.

Беше спомен. Беше сигурна, че е изникнал в същия миг и в ума на Келър. Равният пейзаж се точеше край тях и колата пътуваше към залязващото слънце. Той я погледна по същия начин, по който я бе погледнал и във всекидневната на професора, и изражението му сякаш казваше: „Най-послед!“

„Сияйният град“.

Името на клиниката, в която бяха настанили Чарли Ръдърфорд. Същото словосъчетание бе използвал и Ричард Олдис в една от първите си лекции от вечерния курс. Беше го направил някак между другото, наглед безсмислено, но сега значението на тази фраза тежеше в малката кола под наем.

„Но няма да стигнете доникъде, ако не проучите кой е Чарлз Ръдърфорд и не разберете повече за сияйния град, от който е той“, беше им казал Олдис.

Чарлз Ръдърфорд. Чарли. Баща и син, парчета от пъзела, които си пасваха едно с друго по най-естествения начин. Алекс се усмихна.

Бяха почти накрая. Оставаше им съвсем малко, за да завършат вечерния курс на Ричард Олдис.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Алекс сграбчи Франк Марсдън за рамото и усети как той се олюлява и пада към нея, отпусна се като труп, какъвто вече беше. Тд се опитваше с всички сили да го задържи изправен. В главата ѝ беше хаос. Жицата, увита около врата му, го държеше на крака като някаква марионетка. Кръвта, потекла от устата му, изцапа блузата ѝ...

— Чакай. Недей.

Кедър вече беше зад нея и буташе Франк обратно към стената. Жицата се опъна, скъса се и актьорът се свлече.

— Как? — попита Алекс. Това бе единствената дума, която успя да произнесе.

Келър разгледа трупа. Жицата беше промушена през прозореца.

— През покрива — каза той. — Олдис е там горе. Трябва да повикаме Блак.

Тялото помръдна. Постмортални тръпки и гърчове. От устата му потече кръв на мехурчета. Трупът въздъхна и Алекс отскочи. За първи път след Айова видя и Келър уплашен.

— Върви — каза ѝ той и пак се протегна към Марсдън. Очите му се бяха подбелили и разкъсаната му трахея отново изгъркори. — Доведи някой.

Тя започна да вика за помощ.

— Не — спря я Кедър. — Къщата е прекалено голяма. Ние сме в далечното крило. Трябва да отидеш.

Алекс затича. Зави зад ъгъла се втурна към стълбището.

Спря. Асансьорът, с който Фиск се движеше между етажите, беше вляво от нея. Натисна копчето и зачака. Чу стърженето на въжетата в шахтата три етажа под нея. Когато кабината наближи, си спомни какво ѝ бе казал Келър. „Покривът“. Представи си как Олдис се показва на прозореца, пъха жицата, увива я около шията на Марсдън и започва да дърпа.

— Помощ! — завика тя отново и гласът ѝ отекна в огромното пространство.

Една врата в другия край на коридора се отвори и от нея изскочи Крисчън Кейн по пижама.

— Алекс, какво става?

— Повикай някого, Крисчън. Повикай Блак. Франк... — Асансьорът спря на етаж и вратите му се отвориха. Тя бутна Крисчън вътре. — Върви! Върви!

Хукна обратно. Трябваше да се върне при Келър, да види дали не може да помогне с нещо. („Мъртъв е, Алекс. Видя очите му“) Зави зад ъгъла и затича с всички сили. Погледна към дъното на коридора и...

Нищо.

Жицата си висеше от прозореца.

Келър и трупът бяха изчезнали.

АЙОВА
1994

Олдис ги бе довел до края на света. „Сияйният град“ беше лудница от друга епоха: готическа фасада; стрехи, скрити в черни сенки; кула, която изскачаше неочаквано като лошо предзнаменование от страничната част на сградата. Изглеждаше необичайно в тази простовата провинция. Както и те двамата всъщност. „Тук нищо не си е на мястото — помисли си Алекс, докато минаваха през пропускателния пункт и поемаха към сградата. — Особено пък ние двамата“.

Овехтяла зацапана табела съобщаваше как се казва клиниката: „Сияйният град“, дом за проблемни момчета, построен през 1957 година. Двата застанаха пред входа, може би събираха сили да влязат, а може би чакаха някакъв знак, който да им обясни защо са тук.

„Защото трябва да намерим Фолоус. Защото Олдис е невинен. Защото двете мистерии са едно и също“.

Мястото не им изглеждаше никак обещаващо. Няколко санитарни сновяха из приемната, но иначе бе тихо и спокойно. Нямаше никакви буйни луди, нито кротки умопобъркани. Тази сграда сякаш бе долетяла през времето. Дори тапетите бяха на райета във всички цветове на дъгата и тази шарка говореше за щастие и никак не се връзваше с мястото.

Алекс бързо тръгна напред. Келър я последва по дългия дезинфекциран коридор към друг, съвсем същия, и каза зад гърба ѝ:

— Не знам, Алекс. — Предпазливостта в гласа му сякаш я подканяше да го опровергае. И тя не знаеше дали постъпват правилно и тази неизвестност я изнервяше. Ами ако бяха сбъркали? Ами ако Олдис не ги бе водил към това място? Тогава вече нямаше къде другаде да отидат. Утре щяха да се качат на самолета за Джаспър и вечерният курс щеше да свърши.

— Търсите ли някого?

Алекс се обърна. Една жена с бяло сабо и бяла престилка тъкмо бе излязла от някаква врата. Държеше няколко медицински картона. Лекарка.

— Да — каза Алекс. — Терапевт, който е работил тук преди време. А може би още работи.

— Не са останали много лекари — каза жената. — Закриват клиниката и в момента сме в процес на прехвърляне на пациентите в институция в Демойн. Как се казва?

— Мороу — отвърна Алекс. — Доктор Мороу.

— Не съм чувала за такъв лекар — каза жената. — Но съм в „Сияйният град“ само от два месеца. Нека попитам някой, който би могъл да знае. Ще ме изчакате ли тук? — И им посочи мрачното фойе.

Алекс седна на един от неудобните столове, каквито има само по болниците. Кимна на Келър да се настани до нея, но той махна с ръка, за да покаже, че предпочита да остане прав. Чак тогава тя осъзна, че пластмасовият стол просто не може да го побере.

След две-три минути дойде слаб мъж с прошарена коса. Изглеждаше уморен. Погледна ги подозрително.

— Терез ми каза, че искате да ме питате нещо.

— Вие доктор Мороу ли сте? — попита Алекс.

— Не — отвърна мъжът и на устните му се появи колеблива усмивка. — Казвам се Алън Бърн. Бях стажант на Мороу. Той почина през деветдесет и първа.

Сърцето на Алекс прескочи. Бяха закъснели.

— Но може би и аз ще успея да ви помогна.

— Тук сме заради един пациент на доктор Мороу — намеси се Келър. — Тогава трябва да е бил съвсем малък, още момченце. Останал е в „Сияйният град“ съвсем малко. Но по всичко личи, че доктор Мороу му е оказал огромно влияние. Казва се Чарлз Ръдърфорд-младши.

Очите на мъжа трепнаха. Знаеше нещо.

— Аз... много съжалявам — каза той. — Но трябва да тръгвам. Не искам да...

— Моля ви, доктор Бърн — прекъсна го Алекс. Чу отчаянието в гласа си, но не се опита да го прикрие. — Изминали сме толкова път и ни трябват само няколко отговора. Ако знаете нещо за този пациент, каквото и да е...

— Той лъжеше, че не може да говори.

Алекс премигна.

— Моля?

— Виждал съм през годините Мороу да лекува много пациенти — продължи Бърн. — Толкова много проблемни младежи са минали през „Сияйният град“ и Мороу се справяше блестящо с тях. Всички ги лекуваше все едно бяха негови синове, отнасяше се с всяко момче все едно е най-важното на света. Все едно е уникално. Но Чарли...

— Моля ви, продължете.

— Току-що бях започнал работа тук — обясни Бърн.

— Бях млад, наскоро бях завършил медицина. Все още изучавах терапията и за мен Мороу беше като божество. Бях чел негови статии, докато следвах, започнах да прилагам някои негови методи и в собствената си практика. Исках да повторя всичко, което той бе правил с пациентите си.

— А наблюдавахте ли го как лекува Чарли Ръдърфорд? — попита Келър.

Бърн се усмихна уморено.

— Ще ми се да ви кажа, че все още се сецам за това. Но истината е друга. Не бях си спомнял за този случай от много време. Почти от двайсет години... Може би съм искал да го изтрия от паметта си. Да го забравя напълно.

— Какво стана?

— Правеше му теста на Роршах — продължи Бърн. — Показваше на Чарли петната. Помня как доктор Мороу ровеше из картите, спомням си шумоленето им между пръстите му. Това беше единственият звук в стаята, защото Чарли не обелваше и дума. Изобщо не говореше. Пишеше отговорите си на малки листчета, които Мороу му бе дал.

— Какво пишеше? — попита Алекс и хвърли поглед към Келър. И двамата си мислеха за теста на Роршах. Какво ли би могъл да означава?

Бърн се извърна към нея, но очите му сякаш се взираха в миналото: споменът се бе върнал ясен и натрапчив.

— Жестокости — каза той. — Всяко петно, всеки образ му напомняше за нещо агресивно. Пожар, болка, кръв. Все такива думи пишеше по листчетата. Понякога просто прерисуваше това, което му показваше Мороу. Правеше свои собствени петна и вдигаше листа към лекаря, все едно беше огледало. След това се усмихваше, като че ли е

извършил велико дело. След края на сеансите поглеждах Мороу и виждах.... И аз не знам какво. Някаква дистанция. Той се страхуваше от това момче.

— Но Мороу сигурно и преди е имал агресивни пациенти — каза Келър, като се опитваше да говори спокойно и разумно. — Би трябвало да е обичайно в „Сияйният град“ да идват деца с подобна психика.

— Не — отговори веднага Бърн. — Не и като Чарли. Другите момчета, дори тези, които в миналото са били агресивни, само се преструваха. Играеха роли. Но Чарли... при него всичко беше истинско. Той бе увреден по рождение. Беше някак си... извратен.

— Казахте, че е лъгал, че е ням — намеси се Алекс. Искаше да стигне до дъното на тази история и да се махне от това място. Започваше да разбира защо Олдис бе пратил тях в този малък ад. Само някои парчета от пъзела още й убягваха.

— Да — потвърди Бърн. Гласът му бе станал по-спокоен. — Беше три месеца след като дойде в „Сияйният град“. Пак правеха теста на Роршах. Бяха към края и изведнъж Чарли погледна Мороу и каза нещо. Беше само една дума, но и двамата я чухме. Когато момчето излезе от кабинета, Мороу дойде при мен. Беше пребледнял и трепереше. Попита ме: „Ти чу ли...?“ Разбира се, че бях чул.

— Но сигурно това е било пробив — каза Алекс, като си спомни похвалите на Лидия към доктора. — Сигурно Чарли се е променил под въздействието на Мороу. Той го е излекувал.

— Не — отвърна Бърн. — Случаят изобщо не беше такъв. Имаше нещо в тази дума, все едно ни предизвикваше. Тогава Мороу помоли да не работи повече по този случай. Чарли постигна много, обаче не се съмнявам и в нещо друго — че Мороу за първи път се отказваше от пациент. Но след това изпита облекчение. Беше проникнал в ума на Чарли Ръдърфорд и бе видял нещо изключително грозно. Нещо перверзно. Не искаше да има повече нищо общо с него.

— Виждали ли сте Чарли след това? — попита Келър.

— Не. Майка му дойде след няколко седмици и го взе от „Сияйният град“. Чух, че живеела в Хамлет. Красива жена, толкова различна от сина си... Съпругът й бе починал. Но тогава това вече нямаше значение. Просто искахме да се отървем от това дете.

Бърн ги изпрати. Докато крачеше по коридора до него, Алекс премисляше думите му. Спомни си роршаховите петна от снимките на

местопрестъпленията в „Дюмант“ и агресията, за която бе говорил Бърн. Олдис бе искал да научат тези неща за Чарли. Да очертаят границата между увредената психика и убийствата.

— Думата — каза Бърн. Вече бяха на изхода, навън притъмняваше. Вече бяха почти до края.

— Коя беше тя, докторе? — попита Келър.

Бърн ги погледна така пронизително, че Алекс потрепери. Опитваше се да я предупреди.

— „Татко“ — отвърна Бърн. — Само това. Единствената дума, която Чарли Ръдърфорд каза пред нас. Беше „татко“.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Олдис беше в къщата. Някак си бе успял да се вмъкне. Бе убил Франк Марсдън, а сега и Келър бе в опасност. Алекс се почувства беззащитна. Беше сама с увисналата във въздуха жица в пустия коридор. Нямахше нищо друго. Навсякъде бе тъмно.

Къде бяха другите? Защо Блук или Крисчън Кейн още не й се бяха притекли на помощ, не бяха дошли да я спасят? Защо...

Чу се звук — нещо като че ли прещрака в тъмното.

Алекс замръзна. Звукът идваше от другия край на коридора, отвъд стаята на Келър.

Ужасът я заля и я бутна напред. Крачка, после още една. Трябваше да стигне до края на коридора. Да слезе от този етаж. Вратата за надолу беше на десетина метра и тя трябваше да стигне до нея.

Още една стъпка напред. Вече беше до прозореца, до който бе намерила Франк. По стената имаше размазана кръв. Видя и още нещо — следи по килима в коридора. Черна кървава следа, която се отдалечаваше, сякаш Франк бе влачен по пода.

Овладя се и откъсна очи от кръвта. Продължи напред.

Вървеше към стълбището и не спираше да мисли. *„Той може точно в момента да е долу. Може да е на всеки етаж от къщата и да ме чака“*. Представи си лицето на Олдис, гротескната усмивка, която изскача срещу нея от тъмното.

Най-после стигна до външната врата и изскочи навън. На студа, където вятърът издуха страха й.

На поляната отпред имаше хора, бяха се събрали около нещо на земята. Още един труп? *„Не. Не и Келър. Не и Келър!“*

Проби си път и погледна.

Беше Франк. Някой му правеше изкуствено дишане. Други викаха нещо и сочеха към дърветата на стотина метра от къщата на ректора. Видя Блук да ръкомаха трескаво и да се опитва да организира нещо. Той също я видя и викна:

— Шипли! Какво стана горе, по дяволите?

— Не... не знам...

— Някакъв човек изскочи от къщата, хвърли Марсдън на земята и побягна към колежа.

— Келър — каза Алекс. — Сигурно е хукнал да гони Олдис.

Очите на Блэк проблеснаха гневно. В същия миг санитарят, който обдишваше Марсдън, извика:

— Напипах пулс!

Всички се обърнаха към него. Марсдън се размърда, закашля се и изхрани кръв. Луси Уигинс, която бе клекнала до него, изхлипа:

— Какво стана, скъпи? Моля те, кажи ми...

В ума на Алекс се появи откачена идея: „*Тръгвай. Веднага*“.

И тя затича с всички сили към колежа.

След Келър.

АЙОВА
1994

Нощ.

И двамата мълчаха. Не говореха нито за Чарли Ръдърфорд, нито за „Сияйният град“ и какво означава всичко това. Бяха го оставили за по-късно. Келър изгаси лампата и двамата легнаха един до друг в мрака на хотелската стая. Накрая тя го потърси с глас:

— Страх ме е.

Усети, че той я гледа. Почувства докосването му. Затвори очи.

— Аз ще те пазя — прошепна Кедър, придърпа я към себе си и я целуна — така, както никой не я бе целувал досега.

Тя заспа. Не сънува Олдис, но когато се събуди в сивия полумрак на ранната утрин, ѝ се стори, че професорът е бил в стаята. Че я е насочвал. Подбутвал я е. Измъкна се от леглото внимателно, за да не събуди Келър. *„Добре, добре, професоре, чувам ви“*, каза си.

Събуди се малко преди седем сутринта. Келър спеше спокойно. *„Кога ще му кажеш? — помисли си тя. — Кога ще му покажеш книгата от библиотеката?“*

Още не беше готова. Научаваше за себе си нещо, което Олдис може би беше знаел през цялото време. Тя искаше да победи. Струваше ѝ се, че вечерният курс е само заради нея. И единственият начин да го завърши успешно беше да провери всяка възможност. Олдис я водеше. Подтикваше я да се върне на улица „Маслина“.

Сама.

Мислеше за Шона Уитли и Абигейл Мъри, убитите студентки на Ричард Олдис. Те бяха стигнали спряло.

Какво ли бяха открили? Какво бяха изровили, за да предизвикат...

„Недей — помисли си тя. — Те са направили грешки, които ти няма да допуснеш. Олдис ти даде достатъчно информация“.

Почука на вратата.

Тя се отвори с въздишка. На прага стоеше Лидия Ръдърфорд, със стегнат на кръста халат и подозрително присвити очи. Нещо в нея се бе променило. *„Дали е разбрала защо съм дошла?“*

— Госпожо Ръдърфорд — започна Алекс. — Аз...

— Какво искате?

Всичко сякаш замръзна. Алекс бе репетирала този миг цяла сутрин, от мотела дотук. Беше го повторила наум безброй пъти, беше уточнила всичките си реплики. Но сега, когато застана пред жената, от устата ѝ не излезе нито дума.

— Чарли прекара тежка нощ — каза Лидия. — Много е зле.

— Съжалявам — успя да каже Алекс.

Нещо в погледа на Лидия се пречупи. И Алекс изведнъж осъзна, че тя просто си търси съюзник. Искаше някой да ѝ каже, че всичко ще е наред, че синът ѝ ще се оправи. Испита съжаление към нея.

— Знам какво ви е. Моят баща... умира.

Лидия я гледаше мълчаливо. Приличаше на човек, който води тежка вътрешна борба, чуди се какво прави на прага ѝ тази студентка и какво да прави тя с нея. Накрая по-добрата ѝ половина удържа победа и тя каза:

— Влезте. Ще ви направя чай.

И Алекс влезе. Телевизорът гърмеше и проблясваше.

— Чарли? — каза Лидия на гърба на мъжа в креслото и след като той не ѝ отговори, повтори по-високо: — Чарли!

Той бавно се обърна и погледна майка си. Лицето му бе осветено в болезнено зелено и червено от екрана. Отвори бавно уста, но не каза

нищо.

Алекс погледна Лидия и по очите ѝ позна, че се страхува от собствения си син.

— Чарли, ние ще сме... в кухнята — каза тя немощно. След това се обърна към Алекс. — Елате. — Хвърли пак поглед към Чарли, който отново се бе извърнал към телевизора.

Алекс знаеше, че в някакъв момент ще трябва да остане насаме с него, да опита да разбере какво знае. Невъзможността на тази задача я накара да потрепери. Обърна се и последва Лидия.

Алекс седна, а Лидия се засуети из кухнята, започна да тряска вратите на шкафовете и да си мърмори нещо. Алекс се заоглежда. Интериорът беше в стила на шейсетте и сигурно не бе променян след смъртта на Чарлз Ръдърфорд. Над мивката имаше поставено в рамка каре, на което бе избродирано: „Кухнята на мама и Чарли“.

Алекс погледна Лидия. *„Сега или никога“*.

— Къде е банята, госпожо Ръдърфорд? — попита тя.

Лидия ѝ обясни и Алекс излезе от кухнята. Чарли си седеше в креслото и гледаше телевизора. Тя тръгна към него бавно, предпазливо, сякаш се доближаваше до диво животно. Събра кураж и каза:

— Татко ти липсва, нали?

„Адски идиотско, Алекс!“ Но нямаше значение: той не се обърна, дори не трепна. Алекс поклати глава и тръгна по коридора. Все някога трябваше да го направи; просто се налагаше да намери подходящите думи. Да стигне някак до него. Да го накара да ѝ каже нещо повече за баща си. Това бе единственият начин. *„Двете мистерии са едно и също“*.

По стените на коридора висяха семейни снимки, на някои се виждаше Чарлз-старши. Ето го тук с много по-младата Лидия с бебе на ръце. Усмивна се, но на Алекс ѝ се стори, че долавя нещо в погледите им. Нещо, което подсказваше болка в бъдеще.

Влезе в банята и се взря в отражението си в напуканото огледало. *„Какво правиш, Алекс? Защо дойде тук?“* Написка се с вода, след това затвори очи. Видя Олдис, седнал в килията си, стиснал главата си с ръце, а край него — разхвърляни книги. Новата му информация лежеше на студения под, а той чакаше Алекс да се върне и... Отвори

вратата и излезе от банята. Направи една крачка и спря, нещо привлече погледа ѝ.

Врата. Вдясно от нея. Отвори я. Стая, пълна с кашони и боклуци. От дъното на коридора долиташе музиката от анимационните филмчета на Чарли, а над нея се извисяваше свистенето на току-що заврелия чайник. Алекс отново погледна в стаята. „Дали да вляза?“

Прекрачи прага: Стаята миришеше на мухъл и прах. Алекс дръпна шнура на голата крушка на тавана и се огледа. Кашоните бяха стари и окъсани, покрити с дебел слой прах. На някои беше написано „Чарлз“. Тя отвори един и погледна.

Книги. Подвързани ръкописи, фотокопирани и подредени.

Но имаше нещо странно в тези книги. Тя взе една с треперещи ръце и я отвори. И тогава ѝ просветна. В ума ѝ бавно се оформи мисълта, че може би гледа това, което Шона Уитли и Абигейл Мъри са видели, преди да умрат. Че държи последното парченце от пъзела, последния отговор в литературната мистерия на Олдис.

Тези книги бяха енциклопедии.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Алекс тичаше към колежа. Далеч пред себе си виждаше силует на мъж.

— Келър! — извика тя, но той не спря. Тя продължи да тича в тъмното.

След това осъзна накъде отива той и замръзна.

Отиваше към Кълвър Хол.

„Там свършва всичко, там свършва всичко, там...“ Кръвта ѝ пулсираше оглушително в ушите, вятърът я шибаше в лицето. Мъжът хлътна в Кълвър Хол.

Тя стигна до вратата и спря. Помисли си за Блак. Но нямаше време да вика детектива на помощ. Ако Келър беше вътре с Олдис...

Тогава тя беше единствената, която можеше да спре това, което щеше да се случи.

Бутна вратата и влезе.

Във вестибюла беше тъмно, слаба светлина идваше само откъм коридора. Алекс забърза натам, зави и спря, защото някой я заслепи с фенер. „Олдис“, помисли си. Но не. Не беше професорът.

Беше Матю Оуен.

— Ранен е — каза Оуен. — Доведи помощ.

Светна към пода и Алекс видя, че е клекнал до Келър, който лежеше неподвижно на пода.

Алекс се обърка. Защо асистентът на Фиск беше в тази сграда? Какво ставаше, по дяволите?

— Матю — успя да каже тя. Езикът ѝ не я слушаше. Погледна го и се опита да проумее ролята му във всичко това. — Какво търсиш тук?

— Видях го да бяга от къщата — каза той задъхано.

— Олдис. Последвах го дотук и намерих Келър в това състояние.

— Къде е той, Матю? — попита тя. — Къде е Олдис?

— Не знам. Изгубих го в тъмното.

Тя направи крачка към Оуен и видя кървава рана на главата на Келър. Матю я притискаше с ръка. „*Време е това да спре* — каза си тя. — *Вечерният курс свърши отдавна. Стига игрички*“.

Бавно коленичи до Келър. Оуен оглеждаше раната. В залата беше тихо.

— Тук сме в опасност — каза Алекс. — Олдис ще се върне.

— Не мисля — отвърна Оуен. В гласа му имаше някаква дистанция. Някаква хладина.

— Какви ги говориш? Той е тук, Матю, в сградата. Ще се върне и...

— Шшт — прекъсна я той и отново се наведе над Келър.

— Отивам — каза тя. — Той ще ме послуша, знам го. Аз съм единствената, която може да го убеди да се предаде на Блак. Остани при Келър, докато се върна, става ли?

Изправи се и тръгна навътре в тъмнината. Познаваше добре мястото. Беше минавала много пъти в сънищата си по този коридор.

„Професорът ще ме послуша. Той ми има доверие, винаги ми е имал доверие. Трябва да го намеря“.

Бе направила само няколко крачки, когато чу стъпки зад себе си.

Обърна се и в очите ѝ блесна ярка светлина.

Тя се дръпна назад и вдигна ръка пред лицето си.

— Какво правиш? — Гласът ѝ бе писклив и неестествен, пълен с паника. Видя краката на приближаващия се към нея мъж, тъмните му обувки поскърцваха по покрития с плочки под. Олдис ли беше?

Мъжът вече беше съвсем близо до нея. Почувства топлината му. Помириса го. Все още не виждаше нищо друго, освен тъмните му панталони. Яркият фенер все още бе насочен право в лицето ѝ.

— Няма да те нараня, Алекс — каза мъжът и тя го позна по гласа: Оуен. Погледна покрай ръка и видя неясния силует на Келър, който все още лежеше на пода. — Просто стой мирна...

Алекс се взираше тъмната сянка на Оуен зад яркото петно на фенера. И се опитваше да си спомни какво знае за този човек. Какво ѝ бе казал за миналото си.

Беше личен асистент. Напуснал старата си работа след някакъв скандал. Сега живееше при ректора Фиск, в неговата къща, и знаеше всяко нейно тайно място.

Спомни си картичката, която ѝ бе дал Олдис. *„Процедурата е започнала. Всичко, което ти казват, всичко, което чуеш, може да е част от играта. Не се доверявай на никого“.*

Внезапно си спомни как ректорът Фиск ѝ бе казал в кабинета си: *„Матю ми сподели, че ги бил виждал да играят, когато се разхождал из източната част на двора...“*

Оуен не помръдваше. И не отместваше фенера от очите ѝ.

— Алекс — каза той. — Келър има нужда от помощ. Олдис го рани.

И изведнъж в главата ѝ се оформи мисъл. Някакво семенце на здрав разум. Логика. Всичко ѝ стана ясно само за една секунда; всичко се подреди пред очите ѝ в тази нищожна частица от време: причината Оуен да е тук. Както и защо бе дошъл в колежа в Джаспър, за да се грижи за ректора Фиск.

Взря се в него. Погледът ѝ не трепваше, гласът ѝ бе съвсем спокоен:

— Защо ни причиняваш това, Матю?

Ръката на Оуен леко се разклати и лъчът затанцува.

— Какви ги говориш?

— Каза, че са те повикали тук, в колежа, но това не е вярно, нали? Това е работа, за която си копнеел отдавна. Чакал си подходящия момент.

— Нямам представа за какво говориш, Алекс.

— Ти си ги убил — продължи Алекс. — Ти си убил Майкъл Танър и след това си хвърлил Мелиса Лий в езерото, за да натопиш Олдис. Ти си бил през цялото време.

Оуен направи още една крачка и лъчът на фенера се люшна. Алекс се вслуша отчаяно за някакво раздвижване извън Кълвър Хол. Нищо, освен воя на вятъра.

— Не е каквото си мислиш — каза той бавно. — Просто ме изслушай. Чуй ме, Алекс...

Друг спомен я удари като гръм: Айова. Онази сутрин в Айова в къщата на семейство Ръдърфорд. За първи път осъзна колко копнее всичко това да свърши, да се освободи от вечерния курс, Пол Фолоус и останалото. Искаше най-накрая да остави цялата тази лудост зад гърба си.

— Ти си ги убил — повтори тя.

— Не. Ти ги уби, Алекс.

Алекс замръзна.

— Какви ги дрънкаш?

— Когато отиде в Айова и задвижи всичко, което се случи после — каза Оуен. — Ти съсипа играта за всички останали. — Направи кисела детинска физиономия, която сякаш казваше: „Всичко това се случва. Случва се, независимо дали ти харесва, или не“. — А сега аз ще спечеля веднъж и завинаги.

Сграбчи я за косата, дръпна я към себе си и чак сега тя видя лицето му отблизо. Разбра защо ѝ се бе сторил познат. Осъзна това, което досега ѝ се бе изплъзвало. Сети се чак когато зърна едното синьо око на Оуен, докато другото бе скрито в мрака. Под него се виждаше рядката му брада, бледата му кожа, почервеняла от студа. Спомни си припадъка на Олдис, когато камерата се заклати достатъчно, за да покаже лицето зад него. Да, тя беше виждала Оуен и преди.

„Край — помисли си, когато светлината потрепна и започна да се разтваря в мрака. — Всичко свършва така. Така. Така“.

Олдис бе прав. Убиецът беше от вечерния курс. Матю Оуен бе един от надзирателите на Олдис в затвора.

АЙОВА
1994

Имена.

Енциклопедията съдържаше имена на момичета. Само на момичета. Маделин, Мариса, Мери, Мерибет. Заедно с фамилиите и...

Да. Адреси.

Това бе истина. Както че името ѝ беше Алекс.

Погледна другите книги. Бяха подвързани нескопосано, червеният канап се показваше през дупките, но всичко беше напълно реално. Физически осезаемо. Тя можеше да ги вземе и да ги разлисти. Остави тома, който държеше, и отвори друг някъде по средата. Още имена на стотици, дори хиляди момичета, подредени по азбучен ред и градове. Тя затвори тома, отвори го на първата страница и видя заглавието.

Заля я див ужас, страховито прозрение какво всъщност представляват тези книги. Какво съдържат.

Заглавието беше: „Енциклопедия на мъртвите“. Авторът — Пол Фолоус.

В кашона имаше поне два̀сет тома, а в стаята имаше много кашони. „Кои са тези хора?“

Изведнъж чу нещо, не, по-скоро усети — съвсем леко движение. Кръвта ѝ се смрази. Обърна се.

На вратата стоеше Чарли Ръдърфорд.

Не можеше да каже нищо. Гърлото ѝ сякаш бе станало напълно безполезно; беше няма също като него. Той я гледаше, без да мигне, ръцете му бяха отпуснати покрай тялото. От другата стая долиташе музика от анимационно филмче, весел ритъм на детска песничка.

— Чарли — прошепна тя накрая. — Какви са тези книги? На татко ти ли са?

Той не отговори. Просто си стоеше на прага и я гледаше.

— Баща ти познавал ли е тези хора, Чарли? Да не би да са жени, с които се е срещал, когато е бил...

— Мамо!

Беше детински глас, силен и недоволен. Но очите му палаво светнаха: „Знам какво правиш. Знам защо си тук“.

Лидия Ръдърфорд не се забави. Влезе в стаята и закри устата си с длан. Алекс се опита да отстъпи, но нямаше накъде. Беше в капан.

— Не биваше да влизате тук — прошепна съвсем тихо Лидия.

— Извинявайте — успя да смотолеве Алекс. — Ще си тръгна. Трябва да се връщам във Върмонт и...

— Не. — Лидия направи крачка към нея. На лицето ѝ имаше нещо като усмивка, но широко разтегната, почти животинска. Посегна към Алекс, хвана кичур от косата ѝ и го нагласи зад ухото ѝ.

— Моля ви — каза задъхано Алекс. — Моля ви. Ще направя каквото кажете. Всичко.

— Знам, че сте разпитвали за Чарли — каза Лидия. — Той е добро момче. Просто му се случи нещо. Нещо в самото начало... — Млъкна и се взря състрадателно в сина си.

Коленете на Алекс омекнаха. Тя погледна отново към вратата, където стоеше Чарли. Той изведнъж бе станал много решителен.

Стоеше напълно неподвижно. Блокираше пътя ѝ за бягство.

— Има болестта на баща си. И аз какво да направя сега? Той ми е син. Моя кръв. Трябва да го обичам. Другите не могат да разберат това. Затова ни наричат странни. Нямам представа какво е това майчината обич. Просто нищо не знаят.

Обърна се и се усмихна на Чарли. С преливаща от обич майчинска усмивка. Която беше изчезнала от лицето ѝ, когато отново погледна към Алекс. На нейно място се появи изгарящ гняв.

— Чарли — каза Лидия. — Иди да донесеш брадвата на татко.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Матю Оуен се бореше с нея. Лицето му бе само на сантиметри от нейното. Зъбите му бяха оголени и топлата му слюнка я пръскаше по очите.

— Не исках да става така — каза той. — Но Луис не успя да се справи достатъчно бързо със страницата, която му пратих. А Даниел Хейдън не искаше да ухапе стръвта. Опитах се да му дам случая, който винаги бе мечтал да разследва, но той се провали по най-жалкия начин. Трябваше просто да ви събере на едно място... — Видя прозрението по лицето й. — Да, Алекс, на вашия безценен Олдис не му пукаше за Даниел, нито за никой от вас. Аз посях семето на съмнението, че някой от вас се е провалил. Исках той да започне да задава въпроси. Но Хейдън бе най-слаб от всички. След като му пратих малък откъс от третия роман на Фолоус, той, така да се каже, се освободи от призрака. И налага дулото. — Оуен горчиво се изсмя. — Спести ми усилието в известен смисъл, но ме върна назад с останалите.

Алекс се мъчеше да избута ръцете му. Но той бе прекалено силен. Тя се отпусна уморено на стената.

— Опитах се, разбира се, първо да елиминирам Олдис — продължи Оуен. — Когато мозъкът умре, тялото загива, така казват. Признавам, че завиждах, че по време на вечерния курс ви предлага Фолоус на сребърен поднос. След като Фолоус бъдеше открит, всичко свършваше, а ние не можехме да позволим това. Докато Олдис беше в „Рок Маунтин“, аз отговарях за лечението му, за овладяване на пристъпите му... Но вместо това му давах от моето си лекарство. Припадъците му пред камерата... Никога няма да ми се отблагодарите за тях.

— Но Луис... как? — успя да попита тя. — Ти беше там, на възпоменателната церемония.

— Не, Алекс — отвърна Оуен. — Само така си мислиш. Изтичах обратно до къщата за лекарствата на Стайли и намерих Луис съвсем сам. Не исках така да го пратя в отвъдното, но ми се предостави добра

възможност. — Очите му светнаха, когато си спомни как хладнокръвно е убил Луис. На Алекс ѝ се доповръща, полагаше отчаяни усилия да остане в съзнание, но я обземаше паника. — След това се върнах на церемонията и дадох знак на Мелиса да се измъкнем след твоето слово. Когато спомена Процедурата, се възбудих, Алекс. — Заговори по-бързо: — Щом Блук прекъсна възпоменанието, с Мелиса получихме прекрасен шанс да останем за малко насаме.

Алекс стисна очи.

— И, разбира се, сега вече знаеш, че Майкъл Танър се срещна с мен на онази последна вечеря. — Оуен я стисна по-силно. — И тогава най-последно — най-последно! — всички се събрахте.

Алекс се опитваше да се овладее, да отвори очи. „Къде? — повтаряше си. — Къдекъдекъде?“ Сигурно го бе казала на глас, защото Оуен я дръпна.

— Искаш ли да ти покажа какво направих с него?

Тя кимна.

И той я повлече за косата по коридора и надолу по стълбите. Отвори някаква метална врата и я блъсна в някакво помещение.

Бяха на мястото, където бе започнало всичко. В лекционната зала в мазето на Кълвър.

Банките бяха наредени по същия начин като по време на вечерния курс. А отпред бе Ричард Олдис. Съблечен, бит и вързан за стол. Оуен насочи фенера към професора, към татуировките му — цялото му тяло беше истинска шарада: гърдите, ръцете, краката — и изсумтя от погнуса. След това насочи лъча към лицето на Алекс и тя стисна очи.

— Дали е жив? — попита Оуен. — Или пък не е? Вече няма никакво значение.

Алекс увисна в ръцете му. Гърлото я болеше, беше разранено.

— Беше толкова просто да го измамя — каза Оуен. — Оказа се такава лесна мишена. След като Майкъл умря, Олдис вече знаеше, че някой от курса е убиецът. Беше чел ръкописа. От години беше наясно какво може да ви се случи, Алекс. Вие си мислехте, че е герой, че е вашият закрилник! — Той се изсмя. — Той ви забърка в тази каша. Всичко, което направих... да съм близо до него в „Рок Маунтин“, докато той ви издава цялата игра, да продължа да уча, да изчета Остин, Елиът, Достоевски... — Оуен намигна дяволито — беше, за да мога да

стана един от вас. Успях да заблудя Луис. Работех в неговата болница и той така и не заподозря нищо. Аз бях може би единственият санитар там, с когото можеше да разговаря за любовта си към модернистите.

Алекс потръпна. *„Значи ти си измамил Луис, копеле. Ти си измамил всички ни. Ще те убия!“*

— Отначало с Луис бяхме просто колеги. Беше зарязал учението и въпреки че разговорите ни му харесваха, така и не успях да му пробутам темата за Фолоус. Всеки път, когато я повдигнех, засягах болно място и той се затваряше в себе си. След известно време разбрах, че никога няма да пожелае да играе Процедурата с мен, а жалките подобия на играта в „Дюмант“ и Бърлингтън бяха далече под моето ниво. Ти нито веднъж не ме заподозря, Алекс, а това ме вбесява. — Оуен задиша по-бавно. Лицето му лъщеше от пот.

„Накарай го да продължи да говори, Алекс. Разбери как го е направил, след това го разбий отвътре. Можеш да го направиш“.

Успя да се насили да проговори.

— Не разбирам, Матю. Кога намери ръкописа? Как... как успя да ни примамиш?

Той вдигна вежда.

— Искаш да знаеш, нали, професоре? Е, би било съвсем вярно, ако кажа, че моята страст по Фолоус е по-голяма дори от твоята. Дори от тази на вашия велик професор Олдис. — Кимна към отпуснатата фигура върху стола. — Докато работех в „Рок Маунтин“, наблюдавах внимателно Олдис и разбрах, че е открил нещо, което, така да се каже, променя играта. Шушукаше се, че съществува и трети роман на Фолоус и че Олдис го е намерил, или поне част от него. Но аз не можех да разбера къде го е скрил, колкото и да търсех из килията му. След като го освободиха, продължих да търся. Бях отчаян. След всичките години обучение и след работата с Луис копнеех да играя и изглежда, че имаше само едно място, на което да отида. Виждам, че вече започваш да се досещаш.

Алекс кимна, на лицето ѝ бе изписана изненада. *„Кутиите с надпис «Олдис» в кабинета на Фиск. Преди петнайсет години. Още тогава е бил там“.*

— Точка за Шипли — каза Оуен. — Ще ти я прибавя към резултата от последния изпит. Да, знаех, че Стайли и Олдис често си пишат. Знаех, че години наред ректорът му пращаше кутии с

документи в „Рок Маунтин“. И подозирах, че ако Олдис довери ръкописа на някого, това ще е Фиск. — Млъкна. — Предположих, че може да го даде и на Бенджамин Лок, но пък те се бяха разделили в такива лоши отношения, нали? Ти не си единствената, която е ходила при Лок.

— Тя се намръщи, като си спомни за Шона и Абигейл. За Келър.

— Останалото го знаеш — продължи Оуен. — Бях добър служител в къщата на Фиск седем години. Трябвах ми само няколко месеца, за да намеря ръкописа. Един ослепяващ мъж не крие добре нещата си. Пратих една страница на Луис, като си мислех, че ще се въодушеви от идеята, че го включвам в играта, че така може да се съживи онази част от него, която някога толкова е обичала литературата. Но той не направи нищо. Копелето просто погребва това съкровище! — Една вена на шията на Оуен се изду, но гласът му остана спокоен. — И така се свързах с Даниел Хейдън, като се престорих, че съм вашият професор. Писах му и го насърчих да пусне пешките в играта, но очевидно съм го притиснал по-силно, отколкото трябва. Когато му пратих откъса от ръкописа на Фолоус, за да възбужда апетита му, той вероятно ясно е видял ендшпила. Избра бързата пътека към финала.

— Ти вече живееше тук, когато погребвахме Даниел — каза тя. Бе започнала да разсъждава на глас. — Защо не ни уби още тогава?

— А, виждам, че не си изгубила напълно способността си да мислиш логично. С удоволствие щях да пусна плана си в действие, но Стайли все още не беше ослепял напълно. Понякога ме наблюдаваше. Изглежда, успяваше да прочете мислите ми. И както може би си спомняш, твоите лицемерни приятелчета Келър и Марсдън не останаха да преспят. Нямах достатъчно възможности, а и бях толкова бесен на Даниел, че се отклоних от... специалното си тълкование на текста. За да го направя, за да изиграя играта както трябва, се изискваше много голяма концентрация.

Алекс отново се намръщи. *„Няма да позволя това да му се размине, Даниел. Обещавам ти“*.

— Както виждаш, промених малко начина си на действие. Най-добрите играчи умеят да се нагаждат към играта. Мисля, че се справих. Не си ли съгласна? — Оуен примигна и се усмихна доволно.

Алекс знаеше какво трябва да направи.

АЙОВА
1994

— Моят Чарли не е като другите — каза Лидия Ръдърфорд. — Знаем го, откакто се роди. Отначало съпругът ми се страхуваше от него. Не искаше да го взима на ръце. Може би... може би виждаше в момчето себе си като в огледало. Вероятно подозираше какво ще се случи.

Алекс се взря в жената и мъжа до нея. Музиката от анимационното филмче се носеше откъм коридора.

— Какво се случи? — успя да попита тя.

— Не виждаш ли? — отвърна с въпрос жената и ѝ се усмихна за първи път. — Не се ли сети вече, колежанке? Съпругът ми беше призрачният писател.

Алекс се взря в жената и брадвата в ръцете ѝ.

— Не... не разбирам.

— Пишеше от толкова дълго за жените, за това как да бъдат унищожени — продължи Лидия. — Когато изпадаше в онова негово специално настроение, аз се махах. Взимах бебето и напусках Хамлет. И когато се връщах, нещо винаги се бе променило. Чарлз беше поведър. Мислех си, че е заради енциклопедиите, че продажбите са му потръгнали. Но съм грешала. После разбрах... че в тези случаи отвлечал по някое момиче. Убивал го в гората, нареждал книги около трупа... Но не и върху лицето. Това се появи по-късно.

Жената млъкна. Подухна вятър и разлюля леко камбанката под стряхата. „*Сега е моментът* — каза си Алекс. — Сега идва краят на историята“.

— Чарлз имаше нужда да го намерят — каза тя. — Да бъде разкрит и лекуван, както всеки болен човек. Разбра ли? Искаше изследователите да разберат какво е направил, какво е планирал да извърши и с други момичета. Затова чрез романите си се опита да каже на хората, да ги предупреди, да им се разкрие.

— Но как... — попита Алекс с треперещ глас.

— Чарлз имаше странен ум. Болестта му беше съвсем истинска. А изследователите му го мислеха за гений. Онези студенти, които се

мъкнеха в къщата ми, смятаха Пол Фолоус за божество. — Жената млъкна и се засмя. — Фолоус беше просто име. Нищо друго, освен едно име. Призрак, който съпругът ми бе измислил, за да се скрие зад него. Онези два романа, които написа, особено „Златното мълчание“, бяха карта, по която да го намерят. Да го открият и да го накажат.

— Но „Златното мълчание“... В него се споменава доктор Мороу. Вашият съпруг е нямало как да знае за него. Не е възможно. Чарлз вече е бил мъртъв, когато лекарят... е изпратил Чарли у дома. — Алекс внимаваше да не каже „излекувал“. Не можеше да си го позволи след онова, което бе казал доктор Бърн. — Какво се случи с Чарлз, Лидия?

Жената се намръщи.

— Очевидно не си толкова умна, колкото те мислех. Пратихме Чарли в „Сияйният град“, където той попадна на доктор Мороу. Това беше наше общо решение.

— При тези думи Лидия настръхна. — Чарлз имаше лошия късмет да умре, преди да се постигне напредък с детето. Съсирек в мозъка, който предизвика кръвоизлив. Малка бомба със закъснител. А след това направих това, което ми бе поръчал Чарлз: изпратих „Златното мълчание“ за публикуване. Но Чарли вече беше...

— Тя погледна през рамо към вратата, където стоеше младият мъж. И сви рамене: „Какво можеш да направя?“ — Беше станал също като татко си.

— Не — каза Алекс.

— Двете момичета от „Дюмант“ откриха истината — продължи Лидия. — Дойдоха заедно, защото Олдис ги бе пратил, но само едната се върна втори път. По-умната. Намери тази стая, също като теб. И мисля, че Чарли ѝ е разказал разни неща за баща си. Казал ѝ ги, защото била... — тя снижи засрамено глас — курва. Май го е докоснала. Би направила всичко, за да получи това, което иска. И Чарли се раздрънкал. Издал баща си. Разказал всичко за момичетата, за трупите и енциклопедиите. Но това момиче и приятелката ѝ си тръгнаха от Айова, преди да успее да направя каквото и да било. Чак след няколко дни събрахме кураж да отидем до „Дюмант“. Трябваше да го направим. Доктор Мороу не бе успял да направи чудо, нали разбираш. Никой не може да предотврати онова специално настроение. Никой.

Алекс започна да вижда ясно цялата картина. Шона и Абигейл бяха идвали тук, също като нея. Шона бе решила да се върне пак. Сама. Да порови още малко. Да спечели играта. Дали изобщо е казала на Абигейл какво е открила?

— Разбира се, съжалявам, че прибързах — продължи Лидия. — Чак когато се прибрах у дома, разбрах, че Шона ни е отмъкнала нещо. Нещо лично. Години наред чаках книгата да излезе на светло. Някой да я хареса... е, това вече няма значение.

Алекс си помисли, че трябва веднага да избяга. Опита се да отстъпи назад, да се отдалечи от Лидия. Усети как ръбът на един кашон се вряза в крака ѝ.

Лидия се намръщи, сякаш Алекс е развалила всичко, сякаш ѝ е влязла в сюжета и краят настъпва прекалено бързо.

— Чарли — каза тя с писклив злобен глас. — Ела тук, моля те. Време е.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

„Дишай, Алекс.“

Оуен я беше пуснал и тя седеше на земята. Ставаше все по-превъзбуден, докато разказваше подвизите си, наслаждаваше се на превъзходството си в Процедурата. Години наред бе кроил планове и чертал схеми за последната грандиозна сцена. Бе докопал последния роман на Фолоус и го бе вплел в своята собствена шахматна дъска. Бе ги събрал, за да ги избива един по един. Но Алекс знаеше, че вече започва да губи контрол. Защото дори да убиеше нея и Келър, имаше и други. Крисчън беше още в къщата. Сали. Никога нямаше да довърши играта и да изчисти всички пешки от дъската.

„Използвай това срещу него, Алекс. Убеди го да те пусне.“

Оуен продължи лекцията си пред почти празната зала:

— Всичко, което направих, Алекс, беше в името на Процедурата. — Усмихна се. — Бях същият като Даниел Хейдън някога. Съвсем не бях най-добрият студент, но имах данни да стана велик. Когато напуснах „Рок Маунтин“, вече знаех, че трябва да намеря някой, който вече е бил до края, един от изследователите, извървели целия път по картата. Не беше никак трудно да открия Бенджамин Лок в новия му университет...

Алекс вдигна глава, беше объркана. И изведнъж в ума ѝ проблесна друг спомен: *„Години по-късно си намерих друго протеже, което обаче не беше като Ричард“*. Сега вече цялата перверзна схема ѝ стана ясна: Оуен беше учил при Лок.

— Но и това се оказа разочарование. Лок още вехнеше по Олдис. Познавах го по очите му, виждах го всеки път, когато ме погледнеше — жалкия му опит да ме превърне в нещо, което не бях. Понякога ме наричаше Ричард и ми идеше да го убия. Да го спипам някъде в университета и да стоваря брадва върху главата му. Да го изтрия от лицето на земята. И точно тогава, в онзи забутан университет някъде в нищото във Върмонт, реших окончателно, че трябва да стана толкова добър, че никой от тях, нито Лок, нито Олдис, нито Фиск, да не смее да оспори превъзходството ми.

— Процедурата — каза Алекс. Гласът ѝ прозвуча като немощна въздишка.

Оуен се усмихна.

— Ти не разбираш какво е да играеш играта на най-високото възможно ниво. Да потънеш в нея, да я живееш, Алекс. И за малко да ми отнемеш тази възможност. Като спаси вашия безценен професор. — Оуен изглежда заплашително Олдис. — Ти уби Фолоус. Ти превърна Процедурата в глупава игра, в която участват застарели учени, които се опитват да си върнат превъзходството и младостта с някакви малоумни сценки през уикендите. Ти демистифицира текстовете. Когато откри ръкописа, вече знаех какво трябва да направя. Аз бях един от малцината, които го бяха чели. Един от малцината, които могат да инсценират Процедурата по него. И така започнах да възраждам това, което ми бе дал Пол Фолоус.

— Но ако сега ме убиеш, никога няма да спечелиш. Има и други, които ще разберат какво си...

Оуен поклати глава.

— Добър опит, професоре. Но след като стигнах толкова далеч, какво може да ме спре? Пък и лудият учен Олдис е тук, в тази зала. — Оуен извиси глас, но престорено, тъй като играеше ролята на жертвата. — Този зъл човек, детектив Блак. Вижте само какво е направил с нея. Ужасно! Аз просто се опитах да го спра. Направих всичко по силите си...

Ухили се подигравателно и разпери ръце, все едно се оправдава. Лъчът се плъзна встрани, освети Олдис и Алекс видя две неща.

Първо, очите на професора бяха отворени.

Освен това си беше освободил дясната ръка.

АЙОВА
1994

Чарли тръгна към нея. Алекс знаеше, че няма накъде да мърда в малката стая. Беше стигнала края на пътя.

Чарли вдигна брадвата.

— Не тук, момче — сгълча го Лидия. — Отзад.

Чарли сграбчи Алекс за рамото, извлече я от стаята и я блъсна в някаква спалня. Тя падна на пода и излази до стената, трепереше неконтролируемо. Зачака да умре.

— Тези две момичета трябваше да бъдат изтрити като с гума — каза Лидия Ръдърфорд. — Така обясних и на Чарли. Не можехме да поемем риска онази малка курва Шона да се похвали на някоя приятелка. Можеше да се раздрънка и пред някой от изследователите. Всичко, което бяхме създали с баща му, трябваше да бъде защитено.

— Как? — попита задъхано Алекс и се обгърна с ръце, за да спре да трепери. — Как успяхте да натопите Олдис?

— Когато си ученолюбив — каза тя, — научаваш разни неща. Бях чувала за професора в „Дюмант“. Той преподаваше на момичетата, много от професорите му нямаха доверие. Едно обаждане. Само това беше нужно, за да посея семето на съмнението, то да покълне и следите ни да бъдат заличени. Поставих върху лицата на момичетата книги, точно както правеше Чарлз, за да бъде всичко идеално. После се върнахме в Айова.

Алекс придърпа колене към гърдите си. Ужасът рикошираше из тялото ѝ. В ума ѝ беше хаос.

Лицето на жената се промени. Вече гледаше Алекс с майчинска загриженост. В очите ѝ имаше състрадание.

— Съжалявам — каза тя. — Съжалявам, че трябва да стане така.

След това отстъпи и Чарли тръгна към нея. Обувките му без връзки се приближаваха. Алекс видя как брадвата се вдига нагоре. Премигна, когато светлината се отрази в нея и тежкото острие застина точно над главата ѝ. Тялото ѝ изключи.

Брадвата тръгна надолу.

Алекс опита да стисне очи, но не можеше...

И видя как брадвата разсече Лидия Ръдърфорд на две.

В един миг жената беше пред нея, после вече я нямаше. Беше унищожена с един замах, изтрита от лицето на земята, разсечена и окървавена. Лежеше на пода, а младият мъж се бе навел над нея и измъкваше брадвата от плътта на майка си.

Вдигна я отново и я стовари пак. Чу се звук като от разцепена диня, мокър, лепкав и хрущящ. Алекс успя да извърне очи от кръвта, която опръска лицето ѝ.

Погледна Чарли. Той също я погледна и сви рамене. Беше съвсем спокоен. После тръгна към нея.

— Не — каза тя. — Не, Чарли. Недей.

За миг той спря. Взря се в нея. И проговори. Една-единствена дума.

— Краят.

С периферното си зрение Алекс долови някакво движение. Вратата се отвори с трясък и се появи Келър, задъхан и уплашен. Видя съсечената жена на пода, видя и Алекс. Тя протегна ръце към него, умът ѝ работеше бавно и немощно. Опита се да го докосне, но той бе прекалено далеч, прекалено недостижим.

Чарли се извърна към него и пак вдигна брадвата. Но Келър, бърз като светкавица, се хвърли към него и го блъсна. Брадвата отхвърча и тежко изтропа на пода. Алекс гледаше всичко като насън.

— Краят! — повтори Чарли.

— Алекс — изпъшка Келър. — Брадвата.

Тя успя да стане и я взе. Направи крачка към мъжете, които се бореха на пода. Келър извъртя глава и я видя, протегна ръка към нея.

„Краят — помисли си тя. — Краят.“

Келър впи поглед в очите на Чарли и след това се изви назад, сякаш се бореха на тъчлинията за спорна топка. Чарли изгуби контрол само за миг, но това бе достатъчно. Келър грабна брадвата от ръката на Алекс, изправи се и я вдигна над главата му.

На Чарли не му оставаше нищо друго, освен да гледа. Очите му бяха като на приклещено животно, дишаше тежко. Не се опита да спре Келър. Всъщност не направи абсолютно нищо.

— Да — каза той и се усмихна. — Моля те.

И Келър стовари брадвата.

**АЛЕКС
ДНЕСНО ВРЕМЕ**

Трябваше само да приближи Оуен до Олдис. Но как? Как...

— Разбирам, Матю — каза тя дрезгаво. Гърлото ѝ изгаряше от болка.

— Нима?

— Наистина разбирам — продължи тя, като се опита внимателно да го побутне към Олдис. — Знам какво е да си велик в нещо. Да превъзхождаш всички. Разбирам колко си добър в Процедурата. Какъв експерт си станал. И също така знам какво искаш.

Това го обърка и той се взря в нея.

— И какво искам?

— Искаш да победиш.

Очите му светнаха. Не каза нищо.

— Искаш да си последният абсолютен победител в Процедурата. Да си по-добър от Айовците на Бенджамин Лок, по-добър от Олдис и всички нас от вечерния курс. — Млъкна и се опита да направи още една крачка напред. Да го бутне още сантиметър към Олдис. — Искаш да останеш единствен накрая.

— Нищо не знаеш — каза той хладно.

Тя го дръпна към себе си. Притисна се в него. Той все още се усмихваше, но изведнъж осъзна къде точно в залата се намират. Видя колко близо е до Олдис. Спря. Лъчът на фенера светна в лицето ѝ и я заслепи.

— Лошо момиче — изсъска той.

Тя пак се притисна към него, но той вече не поддаваше. Сграбчи я и я дръпна към себе си, все едно танцуваха някакъв жесток танц. Издиша в лицето ѝ. И започна да стиска.

Колко още? Колко време ѝ оставаше, преди всичко да угасне?

Отвори уста, но усилието беше прекалено, вече оставаше без въздух и всичко около нея се въртеше. „*Не* — помисли си. — *Не бива да става така.*“

— И аз те харесвам, Алекс — каза Оуен. — Беше ми приятна компанията ти в къщата. Ти си различна от останалите. По-умна си.

Стисна я още по-силно. Дробовете ѝ пламнаха. И тогава се случи нещо.

Чу се звук и Оуен леко отпусна хватката. Тя успя да вдиша бързо и кратко веднъж. Погледна към вратата на залата и към мъжа, който стоеше там.

Келър.

Оуен се опита да се обърне, но вече беше късно. Келър го хвана и го дръпна и Алекс успя да се откопчи от ръцете му и отскочи встрани. Келър го удари с всички сили, стовари цялата си мощ в гърдите му, все едно го блокираше във футболен мач. Асистентът на Фиск залитна към стената. Това беше достатъчно.

Алекс измъкна пистолета. Беше го мушнала в колана на панталоните си, преди да излезе от стаята си. Преди Франк Марсдън и всичко, което се случи после.

— Ах, ти, кучко — извика Оуен и лицето му се изкриви в гневна гримаса. — Ах, ти, шибана курво!

Тя стреля. Веднъж. Звукът я изненада: беше силен, но не оглушителен, по-скоро като от тапа от шампанско, шум, който предизвиква само обикновена реакция. Очите на Оуен се разшириха. Той наведе глава и видя как на блузата му разцъфва тъмно кърваво цвете. В погледа му се четеше бяс, зъбите му бяха свирепо стиснати. Понечи да тръгне към нея...

Но се оказа, че не може.

Олдис го бе сграбчил.

Оуен се опита да се изтръгне, но без успех. Професорът го бе хванал здраво. Дръпна и личният асистент се стовари върху стола и го прекатури. Двамата се стовариха на земята и Олдис посегна към лицето на Оуен, към очите му... Оуен изкрещя от болка.

Келър я изведе в коридора, а после и нагоре по стълбите.

По-късно, след като зле раненият Матю Оуен бе изнесен от сградата, а Олдис беше отведен за разпит,

Алекс и Келър седяха прегърнати в една стая в болницата. Мълчаха. Нямаше нужда от думи. Бяха си казали всичко необходимо.

Главата на Келър бе превързана, а окоето му — насинено, но иначе беше в добро състояние. Алекс нямаше сериозни наранявания. Франк Марсдън бе изгубил битката за живота си през последните два часа и по коридора вече сновяха репортери. Всичко, което се бе случило през последните дни в Джаспър, щеше да отшуми, но нямаше да бъде забравено. Никога нямаше да бъде забравено.

— Винаги съм искала да ти кажа нещо — каза тя.

Келър се обърна към нея и цялата сцена внезапно ѝ напомни за Айова — утринната светлина, промъкваща се през пердетата, несигурността им какво точно се случва навън.

— Какво? — попита той.

— Намерих нещо. Бележка в една стара книга. Пишеше, че Олдис е...

— Знам — прекъсна я Келър. — Искам да кажа, че се сетих. Отне ми няколко години, но и аз стигнах до този извод. — Усмихна се. — Ректорът Фиск много ми помогна всъщност.

Алекс го погледна поразена.

— Не се прави на толкова изненадана, Алекс. Ти не си единственият герой в тази стая.

Тя се засмя. Отново замълчаха, но тишината не беше неловка.

— Съжалявам — каза той накрая. — За ръкописа. За това, че не ти се обадох след Айова. За...

— Шшт. Вече няма значение. — И се притисна към него.

— Мисля — започна той, — че трябва да планирам едно пътуване до Кеймбридж.

Алекс кимна.

— И аз така мисля.

На вратата се почука и влезе медицинска сестра. Носеше плик.

— Професор Алекс Шипли?

— Аз съм.

Сестрата ѝ даде плика и излезе.

— Ще го отвориш ли? — попита Келър.

Алекс сви рамене, скъса плика и извади бележката в него.

Беше от Ричард Олдис.

Скъпа Александра,

Всъщност тя създаде това празно място, последното парче от пъзела, когато се върна в „Дюмант“.

Самоизмъчвах се, че не отидох при нея онази сутрин. Валеше сняг, беше натрупал много, пътищата бяха непроходими. Тя и Абигейл Мъри се върнаха в университета, а аз чаках. Аз я бях пратил, бях ѝ дал необходимата информация. Всичко, което бях открил, когато ходих до Айова с Бенджамин Лок, всичко, което бях научил като изследовател на Фолоус. Шона имаше ум бръснач. Бях сигурен, че ще отиде, както бях сигурен и за теб.

Последната глава на дисертацията, посветена на самоличността на Пол Фолоус, вече беше лесна работа. Тя бе разбрала всичко. А и разполагаше с откраднатия от къщата на улица „Маслина“ ръкопис. И тя е довършила всичко и го е занесла във фотокопирния център на университета.

Следващия път я видях на снимка. Лицето ѝ беше покрито с книга. На стената над нея имаше роршахово петно. Едната ѝ ръка се бе вкопчила в нищото.

Винаги съм се страхувал, че Фолоус всъщност не е мъртъв. Започваш да живееш с подобен страх, когато стигнеш прекалено близо до злото.

Единайсет години. Единайсет години чаках, дебнех подходящия момент в онази животинска клетка. Почти се бях отказал. Тогава един ден ми дойде посетител. Човек, когото познавах само като колега учен. Стайли Фиск донесе кутия, на която бе написано моето име. Той пък я

получил от докторант, който ровел в нещата ми в „Дюмант“. Сигурно е пристигнала в деня, в който ме арестуваха. Вътре имаше документи, цяла купчина прашни листове, боклуци, а на дъното, увита в кафява хартия, беше дисертацията на Шона Уитли. Две копия, грижливо подвързани, с предплатена такса за изпращане на адреса, който Шона дала в копирния център: моя.

Незабавно унищожих едното копие. Беше невероятно — пръснах страниците на Фолоус из затворническия двор и превърнах думите му в дим, като през това време планирах следващия си ход. Останалото копие пазех много зорко.

Защото в него беше изповедта на Чарли Ръдърфорд.

И неизвестен роман на Фолоус.

Това беше новата ми информация. Причината да започна вечерния курс.

Сега отново минало и настояще се сблъскаха, но ти си жива. Ако нямаш нищо против, имам една молба към теб: искам да те видя, Алекс, един последен път. Трябва да ти покажа нещо важно, преди да си тръгнеш. Моля те.

Ричард

Но тя се върна в „Харвард“ за да събере парчетата от живота си. Питър беше вече история, според слуховете се срещал с една докторантка. Алекс му желаше всичко най-добро. Тя също бе продължила напред.

— Кога тръгваш?

— В последния ден от твоя семестър. Ще дойда. Обещавам.

Идеше ѝ да закрепчи от радост. Толкова много ѝ бе липсвал.

Пратката пристигна в понеделник. Беше в прост кафяв плик. Отгоре със ситния старателен почерк на Олдис бе написано името ѝ.

В бележката пишеше само: „Трябваше да дойдеш да се видим, Александра“.

Вътре имаше и още нещо. Страница от книга. Тънка и жълтеникава, от евтина книга с меки корици. Олдис я бе отрязал с ножче за бръснене. В горния десен ъгъл пишеше „КРИСЧЪН КЕЙН“. От другата страна — „БАРКЪР В БУРЯТА“.

Нищо друго.

— Не и този път, професоре — каза тя на глас. — Този път не играя. — И хвърли страницата на нощното си шкафче.

След два дни оцени последните изпитни работи за семестъра в кабинета си и се втурна към вкъщи. Не стъпваше по земята. Само след часове щеше да пристигне Келър.

Когато се прибра, си взе душ и се уви в хавлията. След това закрачи из модерния си апартамент, опитваше се да реши какво да облече. Днес беше началото на нов живот. След случилото се в Джаспър, след ужасите с Матю Оуен...

Не. Нямахше да мисли за този побъркан. Взе сешоара и седна на леглото. Погледът ѝ се плъзна по нощното шкафче. По страницата, която ѝ бе пратил Олдис. Мистериозната страница...

Някаква сила извън нея я накара да я вземе. Прегледа я. Нищо особено. Просто поредната играчка на Олдис.

„Баркър в бурята“.

Прочете заглавието и внезапно в главата ѝ нахлу спомен. Имаше нещо тук. Някаква връзка с къщата на Фиск.

Прегледа пак текста. Зачете абзац по абзац, след това се върна и пак препрочете всичко. Усети как ѝ се догади.

— Не — каза тя.

Вече знаеше какво е искал да ѝ покаже Олдис. Защо я бе помолил да го посети, преди да си тръгне от Върмонт. Беше един абзац в средата на страницата.

„Тя се обади на мъжа, когото някога бе обичала. Той бе обикновен човек сега. Живееше в стара ферма. Беше разведен и това му даваше възможност добре да се прикрива. А през нощта върлуваше. Беше най-добър по тъмно, когато никой не можеше да види истинското му лице. Беше огромен мъж, едър и силен. Винаги я бе бранил. За малко да умре заради нея. Но тя нямаше ни най-малка представа, че той е част от играта като всички останали. Винаги бе участвал и тази нощ смяташе да ѝ разкрие истинската си същност.

— Кога ще се видим? — попита тя.

— Скоро — отвърна той. — Обещавам“.

Тя остави хавлията да падне на земята и се изправи. Не можеше да повярва. Опита се да си спомни какво ѝ бе казал Крисчън онази нощ в къщата на Фиск. Какво ѝ бе казал за работата си, за последната си книга.

„Плагиатствах от Фолоус. Не дума по дума, нищо подобно. Просто откраднах стила му, ритъма му. В последния ми роман «Баркър в бурята». Изпаднах в застой. Втъпних си някакви лудости, че хората ще играят Процедурата по моите романи“.

Направи крачка към вратата, но спря. Нещо край прозореца на спалнята ѝ се раздвижи. Спомни си Олдис и първата си среща с него. Колко беше настоятелен, че някой от вечерния курс се е променил. Че един от приятелите ѝ е отговорен за случилото се.

„Ще играят Процедурата по моите романи...“ Листът затрепери в ръката ѝ. Алекс отстъпи назад.

Притисна се до стената. Кръвта ѝ се смрази. На вратата се позвъни.

Издание:

Автор: Уил Лавендър

Заглавие: Превъзходство

Преводач: Елена Кодинова

Година на превод: 2011

Език, от който е преведено: английски

Издател: ИК „Бард“ ООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 2011

Тип: роман

Националност: американска

Излязла от печат: 30.05.2011

Редактор: Иван Тотоманов

ISBN: 978-954-655-215-0

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/4690>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.